

THE FREE INDOLOGICAL COLLECTION

WWW.SANSKRITDOCUMENTS.ORG/TFIC

FAIR USE DECLARATION

This book is sourced from another online repository and provided to you at this site under the TFIC collection. It is provided under commonly held Fair Use guidelines for individual educational or research use. We believe that the book is in the public domain and public dissemination was the intent of the original repository. We applaud and support their work wholeheartedly and only provide this version of this book at this site to make it available to even more readers. We believe that cataloging plays a big part in finding valuable books and try to facilitate that, through our TFIC group efforts. In some cases, the original sources are no longer online or are very hard to access, or marked up in or provided in Indian languages, rather than the more widely used English language. TFIC tries to address these needs too. Our intent is to aid all these repositories and digitization projects and is in no way to undercut them. For more information about our mission and our fair use guidelines, please visit our website.

Note that we provide this book and others because, to the best of our knowledge, they are in the public domain, in our jurisdiction. However, before downloading and using it, you must verify that it is legal for you, in your jurisdiction, to access and use this copy of the book. Please do not download this book in error. We may not be held responsible for any copyright or other legal violations. Placing this notice in the front of every book, serves to both alert you, and to relieve us of any responsibility.

If you are the intellectual property owner of this or any other book in our collection, please email us, if you have any objections to how we present or provide this book here, or to our providing this book at all. We shall work with you immediately.

-The TFIC Team.

શ્રી
 જૈન વિવેક વાણી.
 યાને.
 જૈન ધર્મ સાર સંગ્રહ.
 ભાગ ૧ ભો.
 પ્રસિધ્ધ કરનાર.

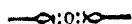
ધેલાભાઈ લીલાધર.
 શંવત ૧૯૪૪ ઈ. સ. ૧૮૮૮
 (કર્તાએ સર્વ હક સ્વાધીન રાખ્યા છે.)

કીમત રૂ. ૩

મુંબઈ.

મસજીદ સ્ટેશનની સામે

ધિ આબોન્જીશ ઍડ વરનેંચુલર પ્રેસમાં છાપ્યું છે.

૧૮૮૮.

પ્રસ્તાવના.

જૈન ધર્માવલંબી લાઘવ્યો આપણી ધર્મા ક્રિયાદિ રીતિ નીતિ દર્શાવવા, રત્નસાર અને પ્રકરણ રત્નાકર ઇત્યાદી જેવા બીજા ઘણાક મોટા મોટા ગ્રંથો છપાયલા છે. તેમાં શ્રાવક કુલ મર્યાદા પ્રમાણે દરેક જૈનધર્મ પાળનારાને અવશ્ય જાણવા યોગ્ય એવી ઘણીએક ઉપયોગી બાબતોનું દરેકમાં જુદો જુદો સમાવેશ થયેલો છે, પણ તે સઘળા પુસ્તકો ખરીદ કરનાર કોઈકજ હોય છે. તેથી ઘણાક લાઈઓ પોતાના સ્વધર્મનું જાણપણું પૂરતી રીતે લઈ શકતા નથી. માટે તે દરેક પુસ્તકમાંથી સારયુક્ત ચુંટી કાઢાડેલી ઘણીજ અમુલ્ય બાબતો તથા બીજી કેટલીએક તદ્દનજ નવીન બાબતોનું મોહોટો સંગ્રહ કરી અમોએ ગુજરાતી લીપીમાં આ પુસ્તક છપાવી બહાર પાડ્યો છે.

ધર્માનુરાગી લાઘવ્યો ! વધારે ન લખતાં ફક્ત એટલુંજ કહેવું બસ છે કે, આ પુસ્તકનું બીજું નામ જ-જૈનધર્મ સાર સંગ્રહ-કરી રાખેલું છે. તે નામને યોગ્ય કરવા અર્થે બનતી રીતે આ લઘુ પુસ્તકમાં આપણા ધર્મની સારયુક્ત ઘણીએક બાબતોનો સમાવેશ કરી તેના નામને લાયક કરવા પૂરતી કાશેશ કરવામાં આવી છે.

આ પુસ્તક શ્રી જૈનધર્મને ખરેખર એક શૃંગારરૂપ છે એતો નિશઃસ્યજ છે. અને તેમાં વળી શ્રી અચળ ગચ્છપતિ પૂજ્ય ભદ્રક શ્રી શ્રી શ્રી વિવેક સાગર સુરીની એક સુંદર તસખીર આપવામાં આવી છે તેથી તે વધારે શૃંગારરૂપ છે.

આ પુસ્તકમાં કાંઈ અશુદ્ધ દીઠામાં આવે તો સજ્જનોએ સુધારીને વાંચવું; કારણકે પ્રુફ વગેરે તપાસતાં નજર દોષ અથવા ખુદ્ધિ દોષ રહી ગયો હશે, તેને સજ્જનોએ સુધારી લેવો, અને ક્ષમા કરવી. એજ સુજ્ઞ લોકોની રીત છે.

ધે. લી. કું.

અનુક્રમણિકા.

પ્રતિ કરાણાદિ પુજા અને છત્રીસી.

	પૃષ્ઠ.
શ્લોક અને નવકાર મંત્ર	૧
શ્રી પ્રતિકમણુ લાલ સત્રાય....	૮
અથ શ્રાવકનો પ્રતિકમણુ	
,, શ્રી નવકાર પંચ મંગલ રૂપ....	૮
,, અથ શ્રી ખમાસમણુ	૮
,, અથ શ્રી લોગસ્સ	૧૦
,, અથલધુ અતિયાર	૧૪
,, અથ ચૈત્યવંદન	૧૮
,, અથ ઉપસર્ગ હરસ્તવન....	૨૦
,, અથ નમોઽશ્રુણું વાશક સ્તવન	૨૦
,, અથ શુરવંદના	૨૧
,, અથ સત્રાય	૨૨
,, અથ સામાયક પાલવાની ગાથા	૨૪
,, અથ શ્રી રાઈ પ્રતિકમણુ વિધિ....	૨૬
,, અથશ્રી પાક્ષિક પ્રતિકમણુ વિધિ	૨૭
,, અથશ્રી વૃહદતિયાર	૨૮

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
,, અથશ્રી અષ્ટોત્તરી તીર્થ માલા.....	૪૩
,, તત્ર પ્રથમ સત્રાય	૫૩
,, અથ દ્વિતીય સત્રાય	૫૫
,, તત્ર પ્રથમ બૃહન્નમસ્કાર પ્રથમસ્મરણ.....	૫૮
,, શ્રી અનિત શાંતિ સ્તવન દ્વીતીય સ્મરણ	૫૯
,, શ્રી વીરસ્તવન તૃતીય સ્મરણ	૬૫
,, અથ ઉપસર્ગ હર સ્તોત્ર ચતુર્થ સ્મરણ	૬૫
,, અથ ભય હર સ્તોત્રપંચમ સ્મરણ	૬૬
,, શ્રી જીરાપલી પાર્શ્વ સ્તવન ષષ્ઠ સ્મરણ	૬૮
,, અથ શકસ્તવન સપ્તમ સ્મરણ	૭૦
,, અથશ્રી લઘુ અનિત શાંતિ સ્તવન	૭૦
,, અથ વૃહદનિત શાંતિ સ્તવન	૭૧
,, અથ ચગિમાસિક પ્રતિક્રમણ વિધિમાહ	૭૪
,, અથ સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણ વિધિ	૭૪
,, અથખામણા	૭૪
અથ પંડિત શ્રી દેવ ચંદ્રજી કૃત સ્નાત્ર પુજા	૮૫
શ્રી મેધરાજ મુનીકૃત સત્તરમેદી પુજા..	૯૪
અથ ક્ષમા છત્રીસી.....	૧૮૩
અથ કર્મ છત્રીસી.....	૧૮૭
અથ પુન્ય છત્રીસી.....	૧૯૦
અથ હિત શિક્ષા છત્રીસી ...	૧૯૩

અનુક્રમણિકા.

સ્તવનાદિ સંગ્રાહ.

પૃષ્ઠ.

શ્રી રૂપલજિન સ્તવન	....	....	....	....	૭૭
શ્રી અજિતજનસ્તવન	....	....	....	....	૭૮
શ્રી સંભવજનસ્તવન	....	....	....	....	૭૮
શ્રી અભિનંદન જિન સ્તવન	....	....	....	....	૭૯
અથ ગણધર સ્તવન	....	....	....	....	૧૨૯
અથ સોલ સતીની સંગ્રાહ	...	...	...	...	૧૨૯
અથશ્રી સિદ્ધ પદ સ્તવન	...	...	...	...	૧૩૦
શ્રી સિદ્ધચક્ર આરાધવા વિશે નવ સ્તવન	...	...	...	...	૧૩૨
અથ પ્રભાતી સ્તવનો જુદા જુદા રાગમાં	...	...	...	...	૧૬૪
શ્રી પંચ પરમેશ્વર પ્રભાતિ સ્તવન	....	...	...	...	૧૬૬
અથ પ્રભાતિ સ્તવન રાગ રામકલી	...	...	...	...	૧૬૭
શ્રીશંખેશ્વર પાર્શ્વજિન સ્તવન	...	...	...	...	૧૬૭
અથ તીર્થમાલા સ્તવન	...	...	...	...	૧૬૮
અથશ્રી ચૌવીશજિન સ્તવન	...	...	...	...	૧૬૯
શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવન	...	...	...	...	૧૭૦
શ્રી વાસુપૂજ્યજિન સ્તવન	....	...	...	...	૧૭૦
શ્રી પદ્મ પ્રભજિન સ્તવન	....	...	...	...	૧૭૨
શ્રી અજિતજિન સ્તવન	...	...	...	...	૧૭૨
શ્રી રૂપલજિન સ્તવન	....	....	....	....	૧૭૩
શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન	...	...	...	...	૧૭૪

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
શ્રી પાર્શ્વનાથ સ્તવન	૧૭૪
શ્રી શાંતિનાથ સ્તવન ...	૧૭૫
શ્રી અજિતજિન સ્તવન	૧૭૫
શ્રી રૂપલજિન સ્તવન ...	૧૭૬
શ્રી સંલવજિન સ્તવન ...	૧૭૭
શ્રી શિતલજિન સ્તવન ...	૧૭૮
શ્રી વીરજિન સ્તવન ...	૧૭૮
શ્રી પાર્શ્વજિન સ્તવન ...	૧૭૯
શ્રી નેમજિન સ્તવન ...	૧૮૦
શ્રી અનંતજિન સ્તવન	૧૮૧
શ્રી સિદ્ધાયલ સ્તવન...	૧૮૨
અથ રાત્રિલોજન ન કરવાવિષે સત્રાય..	૧૮૭
અથ શ્રાવકને શીખામણની સત્રાય...	૧૮૮
અથ ક્રોધની સત્રાય ...	૨૦૦
અથ માંનની સત્રાય ...	૨૦૧
અથ માયાની સત્રાય ...	૨૦૧
અથ લોભની સત્રાય ...	૨૦૨
અથ તમાકુની સત્રાય...	૨૦૩
અથ વૈરાગ્ય સત્રાય ..	૨૦૪
અથ નોકરવાલીની સત્રાય...	૨૦૭
અથ તેર કાઠીયાની સત્રાય ...	૨૦૮
અથ સત્રાય....	૨૦૯

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
અથ સચિત્ત અચિત્ત વિચાર સગ્રાય	૨૧૦
અથ જીવદયાની સગ્રાય... ..	૨૧૨
અથ શ્રાવકના એકવીસ ગુણની સગ્રાય... ..	૨૧૫
અથશ્રી શ્રાવક કરણીની સગ્રાય... ..	૨૧૬
અથ નિંદાવારક સગ્રાય	૨૨૪
અથ પરસ્મિ ત્યાગવાવિષે સગ્રાય... ..	૨૨૪
અથશ્રી એકવીસ તીર્થકરના ચૈત્યવંદન અને સ્તવન.	

શ્રી રૂપલજિન ચૈત્યવંદન	૨૨૭
શ્રી રૂપલજિન સ્તવન	૨૨૮
શ્રી અજિત જિન ચૈત્યવંદન	૨૨૮
શ્રી અજિત જિનસ્તવન	૨૨૯
શ્રી સંલવજિન ચૈત્ય વંદન અને સ્તવન	૨૨૯
શ્રી અલિનંદન જિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન ...	૨૩૦
શ્રી સુમતીજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૧
શ્રી પદ્મજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૨
શ્રી સુપાસજિન ચૈત્યવંદન	૨૩૨
શ્રી સુપાસજિન સ્તવન	૨૩૩
શ્રી ચંદ્રજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૩
શ્રી સુવધિજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૪
શ્રી શીતળજિન ચૈત્યવંદન	૨૩૪
શ્રી શીતળજિન સ્તવન	૨૩૫

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
શ્રી શ્રેયાંસજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૬
શ્રી વાસુપુજ્ય જિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૭
શ્રી વિમલજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૮
શ્રી અનંતજિન ચૈત્યવંદન	૨૩૮
શ્રી અનંતજિન સ્તવન	૨૩૯
શ્રી ધર્મજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૩૯
શ્રી શાંતજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૦
શ્રી કુંથુજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૧
શ્રી અરનાથજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૨
શ્રી મલ્લિજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૩
શ્રી મુનિ સુવૃતજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૪
શ્રી નમિજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૫
શ્રી નેમીજિન ચૈત્યવંદન	૨૪૫
શ્રી નેમીજિન સ્તવન	૨૪૬
શ્રી પાર્શ્વજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૬
શ્રી વીરજિન ચૈત્યવંદન અને સ્તવન	૨૪૭

અથશ્રી દશ પચખખાણુ

પ્રથમ નવકારસીનું પચખખાણુ	૨૪૮
દ્વિતીય પોરસી સાઠ પોરસીનું પચખખાણુ	૨૪૮
તૃતીય પુરીમઢું પચખખાણુ	૨૪૮
ચતુર્થ એકાસણું પચખખાણુ	૨૪૯

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
પ્રથમ એકસ ઠાણનું પચખખાણુ... ..	૨૪૯
ષષ્ઠમ આયંબિલનું પચખખાણુ.. ..	૨૫૦
સપ્તમ તિવિહારનું પચખખાણુ	૨૫૦
અષ્ટમ ચઙ્ગિવિહાર ઉપવાસનું પચખખાણુ ..	૨૫૦
નવમ નિવિગધનું પચખખાણુ	૨૫૧
અથ ગંઠસહય મુઠસહયનું પચખખાણુ... ..	૨૫૧
દશમરાત્રિ ચૈવિવિહારનું પચખખાણુ	૨૫૧

**પ્રભાતી પદોઆદિ લાવણી, વસંત, હોરી,
અને શાગ.**

અથ પ્રભાતી પદો જુદા જુદા રાગમાં	૧૫૯
અથ છુટક લાવણી	૨૬૫
શ્રી અજિતનાથ મહારાજની લાવણી	૨૬૬
અથ લાવણી.. ..	૨૭૦
અથ છુટક વસંત, હોરી, અને શાગ,... ..	૨૭૬

પરચુટણ બાબતો.

અથ દોહરો.. ..	૭૫
અથશ્રી ચૈત્યવંદન (અરિહંતનમોભગવંતનમો) ...	૭૬
હરિગીત છંદ	૭૯
શ્રી કાવ્ય	૮૦
શ્રી અંતરિકપાર્શ્વનાથ સ્તુતિ	૮૦
શ્રી ભગવંતની પુજા કરવાવિષે દોહરા	૮૨

અનુક્રમણિકા.	પૃષ્ઠ.
શ્રી પંચ તીર્થની આરતી	૧૧૦
અથ મંગલક દીપક	૧૧૦
શ્રી આદિજિન આરતિ	૧૧૧
શ્રી ચક્રસરી માતાની આરતી	૧૧૨
શ્રી જિન સ્તુતિ	૧૧૨
અથ વૃદ્ધ ચૈત્યવંદન	૧૧૩
શ્રી ગૌતમસ્વામીનો રાસ	૧૧૮
અથશ્રી પ્રભાતસમયે મંગલાચાર	૧૨૬
શ્રી ગૌતમાષ્ટક છંદ... ..	૧૨૭
અથશ્રી શીયલની નવવાર... ..	૧૩૮
શ્રી મહાવીરસ્વામીના પાંચ કથ્યાણુકનો ચોઢાલીઓ	૧૪૩
શ્રી મહાવીર સ્વામીનું પાલણું	૧૫૧
શ્રી મહાવીર સ્વામીનું 'હાલરિઉં'	૧૫૩
શ્રી પાર્શ્વનાથનું પાલણું	૧૫૬
અથ પદં	૧૮૧
અથ ચૈતન્ય શિક્ષાભાસ	૨૦૬
અથ રસનાગીત	૨૦૯
અથ અભક્ષ્ય સ્વાધ્યાય	૨૧૮
અથ શીયલવિષે સ્ત્રિને શીખામણ... ..	૨૧૯
અથ શીયલવિષે પુરૂષને શીખામણ	૨૨૧
અથ અક્ષીણ ન ખાવાવિષે ઉપદેશ	૨૨૫
અથ જીવરાસલિખ્યતે	૨૫૨

શ્રી પંચ પરમેષ્ઠીચોનમઃ	૫૪.
,, શ્રી અરિહંત સ્તુતિ	૨૫૪
,, શ્રી સિદ્ધસ્તુતિ	૨૫૫
,, શ્રી આમાર્યસ્તુતિ... ..	૨૫૬
,, શ્રી ઊવજ્જય સ્તુતિ	૨૫૬
,, શ્રી સાધુ સ્તુતિ	૨૫૭
શ્રી મંધરજિન સ્તુતિ	૨૫૮
શ્રી ચંદ્રરાજએ લખેલો ગુણાવલી રાણીને પત્ર ...	૨૫૯
શ્રી ગુણાવલી રાણીયે ચંદ્ર રાજને લેખેલો ઊત્તર...	૨૬૨
અથશ્રી ગુંહલીઓ	૨૭૩
અથ વૈરાગ્ય ઉપદેશ	૨૮૫
અથ શિખામણ વિષે ઘુટક છંદો	૨૮૬
અથ કષાય જીતવા વિષે સદ્ ઉપદેશ	૨૮૮
અથ કુગુરૂવિષે દોહરા	૨૮૮
અથશ્રી જીવવિચાર પ્રકરણ (અર્થ સુધા)	૨૮૯
અથ છુટક બોલો	૩૨૪
અથ સુતકવિચાર	૩૩૮
ધર્મોપદેશ	૩૪૧

ધતિ અનુક્રમણિકા સમાપ્ત.

જાહેર ખખર.

આ પુસ્તક બહાર કાઢ માંડવી બંદર ખોજ ગલીને
નાકે કુચ્છ માહાશયો શ્રી ખેંગારજી લાયખેરી
માં મી. ઘેલાભાઈ લીલાધર પાસેથી તથા શ્રાવક બીમસીંહ
માણુક પાસેથી વેચાતું મળશે.

3875

श्री पंचपरमेष्ठिभ्यो नमः

श्री.

नैन विवेकं वाणी.

याने

नैन धर्म सार संग्रह.

॥ श्लोक. ॥

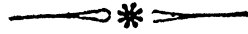
जन्मदुःखं जरादुःखं, मृत्युदुःखं पुनः पुनः ॥
संसार सागरे दुःखं, तस्मा ज्जागृत जागृत ॥ १ ॥
माता नास्ति पिता नास्ति, नास्ति भ्राता सहोदरः ॥
अर्थो नास्ति गृहं नास्ति, तस्मा ज्जागृत जागृत
॥ २ ॥ आशा हि लोकान् बध्नाति, कर्मणा बहु
चिंतया ॥ आयुः क्षयं न जानाति, तस्मा ज्जा-
गृत जागृत ॥ ३ ॥ कामः क्रोधस्तथा लोभो, देहे
तिष्ठन्ति तस्कराः ॥ ज्ञान खड्ग प्रहारेण, तस्मा
ज्जागृत जागृत ॥ ४ ॥

हो. ६२.

राति गभाई सोवते, दिवस गभाया आय। ६२। नसे।

મનુષ્ય ભવ, કવડી બદલે જાય ॥ ૧ ॥ કામ ક્રોધ તૃષ્ણા
ધણી, કંધલ જાને આહાર । માન ધણો નિંદ્રા બહુ, દુર્ગતિ
જાવણુ હાર ॥ ૨ ॥ નિંદ્રા આત્મસ પરહરી, કરજે તત્ત્વ
વિચાર । શુભ ધ્યાને મન રાખજે, શ્રાવક તુજ આચાર ॥૩॥
સાર વચન શ્રવણું સુણિ, પહેરી અંબર સાર । રૂપભ કહે
નિત્ય સમરિયેં, આદિ મંત્ર નવકાર. ॥ ૪ ॥

આથ શ્રી નવકાર મંત્ર :

ણુમો અરિહંતાણું ॥ ણુમો સિદ્ધાણું ॥ ણુમો આયરિ-
યાણું ॥ ણુમો ઉવ્વજ્જયાણું ॥ ણુમો લોએ સવ્વ સાહુણું ॥
એસો પંચ ણુમુક્કારો ॥ સવ્વ પાવપણાસણો ॥ મંગલાણું
ચ સવ્વેસિં ॥ પઠમં હોમ મંગલં ॥ ૧ ॥ અક્ષર ૬૭. લઘુ
૬૦. ગુરુ ૭. પદ ૮. સંપદા ૯. ઇતિ. ॥ પંચ પરમેષ્ઠી મંગલં.

દોહરા.

વંચિછત પૂરે વિવિધપરે, શ્રી જિન શાસન સાર । નિશ્ચે
શ્રી નવકાર નિત્ય, જપતાં જય જય કાર ॥ ૧ ॥ અડશઠ
અક્ષર અધિક ફલ, નવપદેં નવે નિધાન । વીતરાગ સ્વયં
મુખ વદે, પંચ પરમેષ્ઠિ પ્રધાન ॥ ૨ ॥ એકજ અક્ષર એક
ચિત્ત, સમરયાં સંપત્તિ થાય । સંચિત્ત સાગર સાતના,
પાતક દૂર પલાય ॥ ૩ ॥ સકલ મંત્ર શિર મુકુટમણિ, સદ-
ગુરુ ભાખિત સાર । સો ભવિયાં મન સુદ્ધથું, નિત્ય જપીયેં
નવકાર ॥ ૪ ॥

છંદ હાટકી.

નવકાર થકી શ્રીપાલ નરૈશર, પામ્યો રાજ્ય પ્રસિદ્ધ ।
 સમશાન વિશે શિવનામ કુમરને, સોવન પુરિ સો સિદ્ધ । નવ-
 લાખ જપતાં નરક નિવારે, પામે ભવનો પાર । સો ભવિયાં
 ભાવે ચોખે ચિત્તે, નિત્ય જપીયેં નવકારા । એ ટેક. ॥ ૧ ॥ આંધિ
 વડ શાખા શિકં બેસિ, હેઠલ કુંડ હુતાસ । તસ્કરને મંત્ર
 સમઘ્યો શ્રાવકે, ઉડયો તે આકાસ । વિધિરીત જામ્યો વિષ-
 ધર વિષ ટાલે, ઢાલે અમૃત ધાર ॥ સો ભવિયાં ભાવે ॥
 ૨ ॥ બીજેરા કારણુ રાય મહાખલ, વ્યંતર દુષ્ટ વિરોધ ।
 જણે નવકારેં હત્યા ટાલી, પામ્યો યક્ષ પ્રતિબોધ । નવલાખ
 જપતાં થાએ જિનવર, ઈસ્યોછે અધિકાર ॥ સો ભવિયાં ॥
 ૩ ॥ પક્ષિ પતિ શિખ્યો મુનિવર પાસેં, મહા મંત્ર મન
 શુદ્ધ । પરભવ તે રાજસિંહ પૃથ્વિ પતિ, પામ્યો પરિગલ
 રિદ્ધ । એ મંત્ર થકી અમરાપુર પોહોતો, ચાડદત્ત સુવિચાર
 ॥ સો ભવિયાં ॥ ૪ ॥ સન્યાસી કાશી તપ સાધતો, પંચા-
 જ્ઞિ પરબલ । દીઠો શ્રીપાસ કુમારેં પત્રગ, અધ બલતો તે
 ટાલ । સંભલાઓ શ્રી નવકાર સ્વયંમુખ, ઈંદ્રજીવન અવ-
 તાર ॥ સો ભવિયાં ॥ ૫ ॥ મનશુદ્ધે જપતાં મયણા
 સુંદરી, પામી પ્રિય સંયોગ । એણે ધ્યાને કષ્ટ દેલ્યું બંખરનું,
 રક્તપિત્તનો રોગ । નિશ્ચયશું જપતાં નવનિધી થાયે, ધર્મતણે
 આધાર ॥ સો ભવિયાં ॥ ૬ ॥ ઘટમાંહિ કૃષ્ણ જીજ્ઞમ
 ધાલ્યો, ધરણી કરવા ધાત । પરમેષ્ઠી પ્રભાવેં હાર કુલનો, વસુધા

માંહિ વિખ્યાત । કમલાવતીયેં પિંગલ કીધો, પાપ તણે
 પરિહાર ॥ સો ભવિયાં ॥ ૭ ॥ ગયણાગણ જાતિ રાખી
 ગૃહીણી, પાડી બાણ પ્રહાર । પદ પંચ સુણંતા પાંડુપતિ
 ધર, તે થઈ કુંતા નાર । એ મંત્ર અમૂલક મહિમા મંદિર,
 ભવ દુઃખ ભંજનહાર ॥ સો ભવીયાં ॥ ૮ ॥ કંબલ ને
 સંબલ કાઢવ કાઢયાં, શકટ પાંચશેં માન । દીધે નવકારેં
 ગયા દેવ લોકે, વિલસે અમર વિમાન । એ મંત્ર થકી
 સંપત્તિ વસુધા તલે, વીલસે જૈન વિહાર ॥ સો ભવિયાં ॥ ૯ ॥
 આગે ચોવીશી હુધ અનંતિ, હોશે વાર અનંત । નવકાર
 તણી ઠાઈ આદિ ન જાણે, એમ ભાષે અરિહંત । પૂરવ
 દિશિયારે આદિ પ્રહ પંચે, સમરયાં સંપત્તિ સાર ॥ સો ભવી-
 યાં ॥ ૧૦ ॥ પરમેષ્ઠિ સુર પદ તે પણ પામે, જ કૃત કર્મ
 કઠોર । પુંડર ગિરિ ઉપર પ્રત્યક્ષ પેખ્યો, મણિધરને એક
 મોર । સહ ગુરુને સન્મુખ વિધિસ સમરતાં, સફલ જન્મ
 સંસાર ॥ સો ભવીયાં ॥ ૧૧ ॥ સૂલિકારોપણ તસ્કર કીધો,
 લોહ ખરે પ્રસિદ્ધ । તિહાં શેઠે નવકાર સુણાંયો, પામ્યો
 અમરની રિક્ક । શેઠને ધર આવી વિદ્ધ નિવાસ્યા, સુરે
 કરી મનોહાર ॥ સો ભવીયાં ॥ ૧૨ ॥ પંચ પરમેષ્ઠિ જ્ઞાનજ
 પંચહ, પંચ દાન ચારિત્ર । પંચ સન્નય મહાવ્રત પંચહ, પંચ
 સુમતિ સમકિત । પંચ પ્રમાદ વિષય તજે પંચ, પાલો
 પંચાચાર ॥ સો ભવીયાં ॥ ૧૩ ॥

કલશ.

નિત્ય જપિએં નવકાર, સાર સંપત્તિ સુખ દાયક । સુદ્ધ

મંત્ર એ સારવતો, એમ જપે જગનાયક ॥ ૧ ॥ શ્રી અરિ-
હંત સુસિદ્ધ, સુદ્ધ આચાર્ય ભણીજે । શ્રી ઉવજ્જન્ય ભાવે
સુસાધુ , પંચ પરમેષ્ઠી થુણીજે ॥ ૨ ॥ નવકાર સાર સં-
સાર છે, કુશલલાભ વાયક કહે । એક ચિત્ત આરાધતાં,
વિવિધ રિદ્ધિ વાંચ્છિત ફલ લહે ॥ ૩ ॥

બુલણા ઇંદ્ર.

રાગ (ચંગ રણુ રંગ મંગલ હુવા અતિ ધણા.) પ્રભાતી.

પંચ પરમેષ્ઠિ નવકાર જપ જીવડા, જપ સમ નહિં અ-
વર પુન્ય કોઇ । ધ્યાન નવકાર મન નિશ્ચલ રાખતાં, તેહને
મુક્તિનો માર્ગ હોઇ । તેહનો પંચ નહિં અવર કોઇ ॥ પંચ
પરમેષ્ઠિ ॥ ૧ ॥ આદિ અનાદિ નિત્ય સિદ્ધનું સમ-
રવું, જપત આચરિય ઉવજ્જન્ય સારો । સકલ મુનિ સમ-
રતાં પુન્ય પોહોંચે બહુ, જીવ સુખીયો સદા હોય તારો ।
માન તું બોલ એ પુરૂષ માહારો ॥ પંચ ॥ ૨ ॥ જપત
અરિહંત જે હાથ માલા વિના, તેહને પુન્ય તે સખલ
હોઇ । શંખ માલા ગ્રહી જપ જિનનો કરે, સહસ ગણું
ફલતાસજોઇ । કાંચ આલસ કરો પુરૂષ કોઇ ॥ પંચ ॥ ૩ ॥
વલીઅ વિદૂમ ને રકત રતાંજલી, કરિય માલા કોઇ હાથ
બલે । સહસ ગણું ફલ તેહને ત્યાં હુવે, ફટક રત્ને દસ
સહસ આલે । જશ ધણો તેહનો જગમાંહે આલે ॥ પંચ ॥ ૪ ॥
માલા મોતી તણી લાખ નવકાર ફલ, ચંદન માલા ફલ
કોડી દેહિ । દશકોડી નવકાર ફલ હેમ માલા કહી, કમલ

અંધે ડાડા ડાડી લેહિ । વાત ધરજ મન માંહિ એહિ ॥ પંચ૦
 ॥૫૫॥ નોકરવાલી જે ગુણે રૂદ્રાક્ષની, અસંખ્ય નોકાર ફલ તેહ
 આપે । અનંત નોકાર ફલ તેહ નર પામતા, પત્ર જીવાની
 જે હાથ થાપે । પાપના પડલ તે ત્યાં ન વ્યાપે ॥ પંચ૦ ॥૬॥
 પૂરજ ફલ તસ હોય જિનવર કહે, હાથ લેતાં જિંદ સૂત્ર
 માલા । મુક્તિ નગરી તણે તેહ રાજ સહિ, પ્રથમ પામે
 રિદ્ધિ રમણી ખાલા । તેહને ઘેર ગજ ડાડી કાલા ॥ પંચ૦ ॥૭॥
 આપ અંગુષ્ઠ ઉપર લેધ નિત્ય ગુણે, જેહ મુક્તિ તણે
 પુરૂષ અર્થી । તર્જની એહ ઉપચાર પણ ઉપરે, મધ્યમાં
 આપતી ધન ધન ધરથી । તેહ નવિ નીકલે આપ ધરથી ॥ પંચ૦
 ॥૮॥ જેહ અનામિકા ઉપર લેધ ગુણે, તેહને ધર નિત્ય શાંતિ
 થાય । કહીય કનિષ્ઠિકા આકર્ષણ ઉપરે, વસ્ત ગણનાર
 સાહામીજ ધ્યાય । શત્રુ આવી નમે તેહ પાય ॥ પંચ૦ ॥૯॥
 નર જે કાણુ કહે પાતક તેહ દહે, સાગર સાત દુઃખ
 સોય જાય । આખું જે પદગણે પચાસ સાગર ભણે, દુઃખને
 પાપ તે દૂર થાય । દિવસ થોડા માંહે મુક્તિ જાય ॥ પંચ૦
 ॥૧૦॥ પાંચશેં સાગર પાપ દુઃખ સહિ ગયું, શ્રી નવકાર મુખ
 પૂર્ણ ભાંખ્યો । અડશઠ અક્ષર પદ નવે ઉચ્ચરે, મુક્ત તર
 ફલ રસ તેણે ચાખ્યો । જીવ ચિહ્ન ગતિ તેણે ભમત રાખ્યો
 ॥ પંચ૦ ॥ ૧૧ ॥ નવકરવાલિયે જેહ નવ પદ જપે, તેહથી અધિક
 ફલ આનુપૂર્વી । તપહ છ માસ સંવત્સર કર્મ દહે, તેટલુ કર્મ
 ખપે કહત કવી । એહ જિન શાસને વાત કહવી ॥ પંચ૦ ॥
 ૧૨ ॥ પાટલી ઉપર જેહ નવ પદ જપે, આનુ પૂર્વી થકી અ-

ધિક જાણે । અરિહંત બાર ગુણ આઠ તેમ સિદ્ધના, ગુણહ
છત્રીશ આચારજ વખાણે । ગુણ પચ્ચવીશ ઉવજ્જય
જાણે । ગુણ સત્યાવીશ મુનિના પ્રમાણે । એટલે એકશે
આઠ જાણે । ભેદ મણિકા લહી માલતાણે ॥ પંચ ૦ ॥ ૧૩ ॥
નવકરવાલી આ દગ્ધ માટી તણી, લાકડું હાડ ને જોડ-
પાણે । અદ્ય ફલ આપશે તેહ માલા ગુણી, ગુણત મૂરખ
તજ તેહ જાણે । તેણે માની અરિહંત આણે ॥ પંચ ૦
॥ ૧૪ ॥ અંગુલિ અચને મેર ઉલ્લંઘતાં, શૂન્ય ચિત્તે ફલ અદ્ય
આપે । શબ્દથી મૌન લલું મૌનથી મન લલું, જપ કરતો
લવ દોર કાપે । રૂપલ કહે જીવને મુક્તિ થાપે ॥ પંચ ૦ ॥ ૧૫ ॥

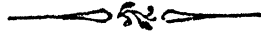
દોહરા.

જપ જપતો થાકતો, ધ્યાન ધરે તેણીવાર । ધ્યાન થકી
થાકો જદા । જપે જપ નવકાર ॥ ૧ ॥ બેહુ થકી થાકો જદા,
સ્તોત્ર ગુણે તેણીવાર । પુજા દોડી સમુંવલી, લાંખ્યું પુન્ય
અપાર ॥ ૨ ॥ સ્તોત્ર દોડી સમ જપ કહયો, જપ દોડિ સમ
ધ્યાન । ધ્યાન દોડિ સમ લય કહયો, લહે નર કેવલ જ્ઞાના ॥ ૩ ॥
ભરત હુઓ એમ કેવલી, આઠ પાટ પળ એમ । મરદેવા
કેવલ લહિ, મુક્તિ પહોંચિ ફ્રમ ॥ ૪ ॥ મત્સર મૂકી જિન
જપે, ધરે ધ્યાન એક ઠાય । જો મતિ આવે નિર્મલી, તે
જીવ મુક્તે જપ ॥ ૪ ॥

ચોપાઈ.

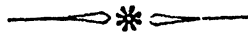
મુક્તિ તણે જ અર્થો હોય, નવપદ લય લગાવે સોય । પછે
પુરૂષ પડિ કમલું કરે, જોડી હાથ વૃત અંગે ધરે ॥ ૧ ॥

શ્રી પ્રતિક્રમણ લાભ સર્જનય.

કર પડિક્રમણું ભાવશું, દેાય ધડી શુભ ધ્યાન । લાલરે ॥
 પર ભવ જતાં જીવને, સંખલ સાચો જાણું । લાલરે ॥ કર૦
 ॥૧॥ શ્રી મુખ વીર એમ ઉચ્ચરે, શ્રેણીક રાય પ્રતે જાણું ।
 લા૦ ॥ લાખ ખાંડી સોના તણી, દીએ દિન પ્રત્યે દાન ।
 લા૦ ॥ કર૦ ॥ ૨ ॥ લાખ વરસ લગે તેહનો, એમ દીએ
 દ્રવ્ય અપાર । લા૦ ॥ એક સામાયાકને તોલે, નાવે તેહ
 લગાર । લા૦ ॥ કર૦ ॥ ૩ ॥ શ્રી સામાયક પ્રસાદથી,
 લહીયે દેવ વિમાન । લા૦ ॥ ધરમસિંહમુનિ એમ જાણું,
 મુક્તિ તણે એ ધ્યાન । લા૦ ॥ કર૦ ॥ ૪ ॥

અથ શ્રી શ્રાવકનો પ્રતિક્રમણ પ્રારંભ:

પ્રથમ શ્રી દૈવસિક પ્રતિક્રમણ વિધિ:

શ્રી નવકાર પંચમંજલ રૂપ.

જુમે અરિહંતાણું, જુમે સિદ્ધાણું, જુમે આયરિઆણું,
 જુમે ઉવજ્જાયાણું, જુમે લોએ સંવ સાહુણું, એસો
 પંચ જુમુકારો, સંવ પાવપ્પણાસણો, મંગલાણું એ સંવે
 સીં, પઠમં હોધ મંગલં ॥૧॥

અથ શ્રીખમાસમણ.

ઈચ્છામિ ખમાસમણો, વંદિઉં જવણિજ્જાએ, નિરિસહિ-
 આએ, મથએણ વંદામિ.

ઇચ્છાકાર સુહરાઇ, સુહદેવસિ સુખતપ, શરીર નિરાખાધ, સુખસંયમ યાત્રા, નિર્વહોછો જી ? છે જી શાતા ? (ગુરૂ કહે દેવગુરૂપસાયેં જી.) મથ્યએણ વંદામિ.

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ, ભગવન્ ! ઈરિઆવહિયં પડિક્કમું જી.

ઇરિઆવહિઆએ, વિરાહણાએ, ગમણા ગમણે, પાણુ ક્રમણે, ખીઅક્રમણે, હરિઅક્રમણે, ઓસા, ઉત્તિંગ, પણુંગદગ, મટ્ટી, મકકડા, સંતાણા સંક્રમણે, જ મેં જીવા વિરાહિઆ, એગિંદિઆ, બેઇંદિઆ, તેઈંદિઆ, ચઉ-રિંદિઆ, પંચિંદિઆ, અલિહયા, વત્તિઆ, લેસિઆ, સંધા-ઈઆ, સંધદિઆ, પરિઆવિઆ, કિલામિઆ, ઉદ્દવિઆ, ઠાણાઓઠાણું, સંકામિઆ, જીવિઆઓ વવરોવિઆ, તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં.

તસ્સોત્તરીકરણેણું, પાયછિત્તકરણેણું, વિસોહીકરણેણું, વિસદ્ધીકરણેણું, પાવાણું કમ્માણું, નિઘાયણુઠાએ, ઠામિ કાઉસ્સગ્ગં.

અન્નથઉસસિએણું, નીસસિએણું, ખાસિએણું, છી-એણું, જંભાઇએણું, ઉડુએણું, વાયનિસગ્ગેણું, ભમલિએ, પિત્તમુચ્છાએ, સુહુમેહિં અંગસંચાલેહિં, સુહુમેહિં ખેલ-સંચાલેહિં, સુહુમેહિં દિઠિસંચાલેહિં, એવમાઇએહિં આગારેહિં, અભગ્ગો અવિરાહિઓ હુજ્જ મે કાઉસ્સગ્ગો. જાવ અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, નમુકારેણું, ન પારેમિ, તાવકાયં, ઠાણેણું, મોણેણું, જ્જાણેણું, અપાણું વોસિરામિ. (ઇહાં એક લોગસ્સનો મનમાં કાઉસ્સગ્ગ કરવું; પછી લોગસ્સ પ્રગટ કહેવો.)

અથ શ્રી લોગસ્સ.

લોગસ્સ ઉન્નજેઅગરે, ધમ્મતિથ્થયરે જિણે; અરિહંતે
 કિત્તધસ્સં, ચઉવીસંપિ કેવલી. ॥ ૧ ॥ ઉસલમનિયં ચ
 વંદે, સંભવ મભિણંદણં ચ સુમધંચ; પઉમપ્પહં સુપાસં,
 જિણં ચ ચંદ્રપહં વંદે. ॥ ૨ ॥ સુવિહિં ચ પુદ્ધંતં,
 સીઅલ સિન્નસવાસુપુન્નં ચ; વિમલ મણંતં ચ જિણં,
 ધમ્મં સંતિં ચ વંદામિ. ॥ ૩ ॥ કુંથુઅરં ચ મલ્લિં,
 વંદે મુણિસુન્વયં નમિ જિણં ચ; વંદામિ રિઠ્ઠનેમિં,
 પાસં તહ વદ્ધમાણં ચ. ॥ ૪ ॥ એવમએ અભિથ્થુઆ,
 વિહુઅ રયમલા પહીણુ જર મરણા; ચઉવીસંપિ જિણુવરા,
 તિથ્થયરા મેં પસીયંતુ. ॥ ૫ ॥ કિત્તિય વંદિય મહિયા,
 જ એ લોગસ્સ ઉત્તમા સિદ્ધા; આરોગ્ગ બોહિલાલં, સમા-
 હિવરમુત્તમં દિંતુ. ॥ ૬ ॥ ચંદેસુ નિમ્મલયરા, આધર્યેસુ
 અહિયં પયાસગરા; સાગર વર ગંભીરા, સિદ્ધા સિદ્ધિં
 મમ દિસંતુ. ॥ ૭ ॥

ધચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ગમણાગમણ
 આલોભી ७.

મારગને વિષે, જાતાં આવતાં, પૃથ્વીકાય, આપકાય,
 તેઉકાય, વાઉકાય, વનસ્પતિકાય, ત્રસકાય, નીલકુલ, માટી,
 પાણી, કણ, કપાશીઆ, સ્ત્રી આદિકતણે સંઘટ્ટ હુઆ
 હોએ, તે સવિ હું, મને, વચને, કાચાર્યે કરી મિચ્છામિ
 દુક્કડં.

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક ઠાવા ત્રણ નવકાર ગણું જી. (એમ કહી હેઠા બેશીને ત્રણ નવકાર ગણવા. પછી ઉભા થઈને)

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! જીવરાશિ ખમાવું જી.

સાત લાખ પૃથ્વી કાય, સાત લાખ આગ કાય, સાત લાખ તેજ કાય, સાત લાખ વાઉ કાય, દશ લાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચઉદ લાખ સાધારણ વનસ્પતિ કાય, બે લાખ બેઈંદ્રિ, બે લાખ તેઈંદ્રી, બેલાખ ચઉર્ણીંદ્રી, ચાર લાખ દેવતા, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યચ પર્વેંદ્રિ, ચઉદ લાખ મનુષ્યના ભેદ, એવંકારે ચઉદ રાજ ચૌરાશી લક્ષ જીવાયો-નિમાંહે, મહારે જીવે જોકા કોઈ જીવ દૂહંચો હોય, વિરાધ્યો હોય, તે સવિ, હું, મને, વચને, કાચાયેં કરિ મિચ્છામિ દુક્રંડં.

ઈચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! અઢાર પાપ સ્થાનક આલોજી જી.

પહિલે પ્રાણાતિપાત, બીજે મૃષાવાદ, ત્રીજે અદત્તાદાન, ચોથે મૈથુન, પાંચમે પરિગ્રહ, છઠે ક્રોધ, સાતમે માન, આઠમે માયા, નવમે લોભ, દશમે રાગ, ઇચ્ચારમે દ્વેષ, બારમે કલહ, તેરમે અભ્યાખ્યાન, ચૌદમે ચાડી પત્તરમે રતિ અરતિ, શોલમે પરપરિવાદ, સત્તરમે માયા મૃષા, અઢારમે મિથ્યાત્વ શલ્ય. એ અઢારે પાપસ્થાનક મહારે જીવેં સેવ્યાં હોય, સેવરાવ્યાં હોય, સેવતા પ્રત્યેં અનુમોદાં હોય, તે સવિ હું, મને, વચને, કાચાયેં કરી મિચ્છામિ દુક્રંડં. (પછી ગુરૂ સ્થાપના

વયદુઃકડાએ, કાયદુઃકડાએ, કાહાએ, માણાએ, માયાએ, લોભાએ, સંવકાલિયાએ, સંવ મિચ્છોવયારાએ, સંવધ-
મ્માએ કમણાએ, આસાયણાએ, જ્ઞેમે દેવસિઓ અધ્યારો
કઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિક્કમામિ, નિંદામિ, ગરિહામિ,
અપ્પાણું વોસિરામિ. (ઇમ ગુરુ સમીપે વાંદણાં એવાર
દીજે. ત્યાં ખીજી વારને વાંદણે “આવસ્સિઆ” એ પદ ન
કહેવું અને રાઘપડિક્કમણે, “રાઘઓવધક્કંતો” કહેવું, પખી
યે “પખીઓવધક્કંતો” કહેવું, “ચઉમાસિયે” ચઉમાસિઓ
વધક્કંતો “કહેવું, સંવત્સરિયે “સંવચ્છરો વધક્કંતો” કહેવું.
એ વાંદણાં દેતાં જ્ઞાનાદિ ત્રણ નિર્મલ થાએ. એ ત્રીજું આ-
વશ્યક અને ચોથું ખમાસમણ થયું. છતાં પોતાને મુખે
સંધ્યા હોય તો ચઉવિહાર અને સવાર હોય તો નવકારસી
પ્રમુખનું પરચખાણુ મનને લાવે ધારે, તેથી તપાચાર
નિર્મલ થાએ. પછી એક જણ ઉભો થઈને ઇચ્છામિ ખમા-
સમણુપૂર્વક)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! ચોથા આવશ્યક લાણી
અતિચાર આલોહ જી.

અથ લઘુ અતિચાર.

(પ્રથમ નવકાર કહીને.) ઇચ્છાં અરિહંતદેવ, સુસાધુ
ગુરુ, જિનપ્રણીતધર્મ, ભાવતો સમકિત પ્રતિપાણું; દ્રવ્યતો
લૌકિક લોકોત્તર દેવગત, ગુરુગત, પર્વગત, મિથ્યાત્વ વિષે
જયણા કરું.॥ એ શ્રી સમકિત તણા પાંચ અતિચાર શોધું.॥

શંકા, કંખા, વિતિગિચ્છા, પરપાસંડીપરસંસા, પરપાસંડી સંથુઓ. ॥ એ પાંચ અતિયારમાંહે જિકા કાઠ અતિયાર હુઓ હોએ, તે સવિ હું, મને વચને કાયાએં કરિ મિચ્છા-મિ દુકડં. ॥

૧ બાર વ્રતમાંહે પહેલું પ્રાણાતિપાતવિરમણ વ્રત, સ્થૂલ બેંદ્રિયાદિક ત્રસ જીવ નિરપરાધ ઉપેત કરણ સંકલ્પી કરી હણવા નિયમ, આરંભેં જયણા. ॥ એ પહિલાં ॥ બધે, વહે, છ-વિચ્છેએ, અધભારે, ભત્તપાણવોચ્છેએ. ॥ એ પાંચ અતિયાર ॥

૨ બીજું સ્થૂલમૃષાવાદવિરમણ વ્રત પાંચ વિધ. કન્નાલી-એ, ગોવાલીએ, ભૂમાલીએ, નાસાવહારે, ફૂડ સખિજ્જે, એ પાંચ મોટકાં ફૂડાં આપણને કાજેં, સ્વજનને કાજેં, ધર્મને કાજેં મૂકી, પર કાજેં ફૂડું બોલવા નિયમ. સૂક્ષ્મ અલિક તણી જયણા કરું. ॥ એ બીજાં ॥ સહસ્સાભખાણે, રહસ્સાભખાણે, સદારામંતભેએ, મોસોવએસે, ફૂડલેહકરણે ॥ એ પાંચ ॥

૩ ત્રીજું સ્થૂલ અદત્તાદાનવિરમણ વ્રત. સચિત્ત, અચિત્ત, રાજનિગ્રહ, કારીઉં. પીયારું અણુદીધું લેવા નિયમ. સૂક્ષ્મ તણ, ઇંધણ, પથિપતિત વવહારનિયોગે, દાણ ચોરી જયણા. ॥ એ ત્રીજાં ॥ તેનાહડે, તક્કરખખોગે, વિરુદ્ધરજ્જ-ધક્કમે, ફૂડ તુલ્લીફૂડમાણે, તખ્ખડિરૂઅગવવહારે. ॥ એ પાંચ ॥

૪ ચોથું શીલ વ્રત. યથા શક્તેં સ્વદારા સંતોષ, પરદા-રાવિવર્જના રૂપ. ॥ એ ચોથાં ॥ ઇત્તરપરિગહિયાગમણે, અપરપરિગહિયાગમણે, અનંગકીડા, પરવિવાહકરણે, કામ-ભોગતિન્વાભિલાસે. ॥ એ પાંચ અતિયાર ૦ ॥

૫ પાંચમું પરિગ્રહપરિમાણુ વ્રત નવ વિધ. ખિત્ત, ધર, હદ, વાડિય, કુવિય, ધણુ, ધન્ન, હિરણુ, સુવણુ, અથ પ-રિમાણુ દુષ્પય, ચઢાપ્પય મિય, નવવિહ પરિગ્રહ વયંતો ॥ એ પાંચમા૦ ॥ ખિત્ત વસ્તુષ્પમાણાઘક્રમે, હિરણુ સુવણુ ષ્પમાણાઘક્રમે, ધણુધન્નષ્પમાણાઘક્રમે, દુષ્પયચઢાપ્પયષ્પ-માણાઘક્રમે, કુવિયષ્પમાણાઘક્રમે. ॥ એ પાંચ૦ ॥

૬ છઠું દિશિ વ્રત ત્રિવિધેં જાણુવું. ઉઠ્ઠદિસિવએ, અ-હોદિસિવએ, તિરિયદિસિવએ. ॥ એ છઠા૦ ॥ ઉઠ્ઠદિસિષ્પ-માણાઘક્રમે, અહોદિસિષ્પમાણાઘક્રમે, તિરિયદિસિષ્પમા-ણાઘક્રમે, ખિત્તવૃદ્ધિ, સયંતરદ્ધા ॥ એ પાંચ૦ ॥

૭ સાતમું ભોગોપભોગ વ્રત દ્વિવિધ. ભોજનતઃ કર્મત-શ્ચ. તત્ર ભોજનતઃ “સચિત્તદ૦વ વિગર્થ, ઉવાણુ તથોલ ચીર કુસુમેસુ; વાહણુ સયણુ વિલેવાણુ, ખંભ દિસિ ન્હાણુ ભત્તેસુ. ॥ એ સાતમા૦ ॥ સચિત્ત આહારે, સચિત્ત પડિ-ખદ્ધઆહારે, અપોસહિભખણુયા, દુષ્પોસહિભખણુયા, તુચ્છોસહિભખણુયા ॥ એ પાંચ અતિચાર૦ ॥

કર્મતો પત્રરે કર્માદાન. ઇંગાલ ક્રમે, વણુ ક્રમે, સાડી ક્રમે, ભાડી ક્રમે, ફેાડી ક્રમે, દંત વાણિન્જે, લખ વા-ણિન્જે, રસ વાણિન્જે, વિસ વાણિન્જે, ટેસ વાણિન્જે, જંતપીલણુ ક્રમે, નિલ્લંછણુ ક્રમે, દવગિદાવણુયા, સર દહ તલાવ સોસણુયા, અસર્થ પોસણુયા, એ પત્રર કર્માદાન સ્થૂલ નિયમ, સૂક્ષ્મ તણી જયણા. ॥ એ પત્રર૦ ॥

૮ આઠમું અનર્થદંડવિરમણ વ્રત. ચતુર્વિધ. અવગ્રાણ-
યરિએ, ધ્વખાયાયરિએ, હિંસાધ્વખાણે, પાવકમ્ભોવએસે. ॥
॥એ આઠમા૦॥ કંદરપે, કુક્કુર્ધએ, મુહરિએ, સંજીવતાહિગરણે,
ઉવભોગ પરિભોગ અધરેગે. ॥ એ પાંચ૦ ॥

૯ નવમું સામાયિક વ્રત. સામાધએ નામં, સાવજ્જભોગ
પરિવજ્જણું, નિરવજ્જભોગ આસેવણુંચ. ॥એ નવમા૦ ॥
મણુ દુપણિહાણે, વય દુપણિ હાણે, કાય દુપણિહાણે,
સામાધયસ્સ અકરણ્યા, સામાધયસ્સ અણુવુઠિઅસ્સ કર-
ણ્યા ॥ એ પાંચ અતિચાર૦ ॥

૧૦ દશમું દેશાવગાશિક વ્રત. દિસિવયગહિયસ્સ, દિસા-
પરિમાણુસ્સ, પધદિણું પરિમાણુકરણું. ॥ એ દશમા૦ ॥
આણુવણુપએગે, પેસવણુપએગે, સદાણુવાધ, રવાણુવાધ,
બહિયા પુગ્ગલપએવે ॥ એ પાંચ અતિચાર૦ ॥

૧૧ ઇચ્ચારમું પૌષધ વ્રત, ચિહું ભેદેં જાણુવું. આહાર
પોસહે, સરીર સક્કારપોસહે, ખંભચેરપોસહે, અન્વાવાર
પોસહે. ॥ એ ઇચ્ચારમા૦ ॥ અપડિલેહિય દુપડિલેહિય
સિજ્જાસંથારે, અપમન્જિય દુપમન્જિય સિજ્જાસં-
થારે, અપડિલેહિય દુપડિલેહિય ઉચ્ચારપાસવણુભૂમિ,
અપમન્જિઅ દુપમન્જિઅ ઉચ્ચારપાસવણુભૂમિ, પોસ-
હોવવાસસ્સ, સમ્મં અણુણુપાણુણ્યા. ॥ એ પાંચ૦ ॥

૧૨ બારમું અતિથિસંવિભાગ વ્રત, અતિથિસંવિભાગો-
નામ નાયા ગયાણું, કપ્પણિજાણું, અન્નપાણાણું, દન્વાણું,
દેસ, કાલ, સદ્ધાસક્કાર, કમ્મજેએ, પરાધલત્તિએ, આયાણુ-

ગઠ બુદ્ધિએ સંજયાણું દાણું. ॥ એ ખારમા ॥ સચિત્ત
નિખેવણ્યા, સચિત પિહણ્યા, કાલાધક્રમ દાણે, પરોવ-
એસે, મચ્છરયા. ॥ એ પાંચ અતિયાર ॥

સંલેખણ તણા પાંચ અતિયાર શોધું. ઇહ લોગાસંસપ્પઓ-
ગે, પરલોગાસંસપ્પઓગે, જીવિઆસંસપ્પઓગે, મરણાસં-
સપ્પઓગે, કામલોગાસંસપ્પઓગે. ॥ એ પાંચ ॥

એવંકારે શ્રી સમકિત મૂલ ખાર વ્રત વિષે પંચ્યાશી અ-
તિયારમાંહે જિકાકોઇ અતિયાર, અનાયાર, અતિક્રમ, વ્યતિ-
ક્રમ હુઓ હોય તથા જાણુતે, અજાણુતે, સૂક્ષ્મ, ખાદર, કાનો,
માત્ર, મિંડી, પદ, અક્ષર, ઝોછો, આધકા, હલવો, ભારી,
આગલ, પાછલ, કલો, કહેવાણો હોય, તે સવિ હું, મને, વચને,
કાયાયેં કરી મિચ્છામિ દુકકડં.

દેસાવગાસિઅં ઉવભોગં પરિભોગં, પચ્ચખામિ અન્ન-
થણા ભોગેણું, સહસ્સા ગારેણું, મહત્તરાગારેણું, સંવ સમા-
હિવત્તિયાગારેણું, વોસિરામિ. ॥ ઇતિ લઘુઅતિયારઃ સમાપ્તઃ ॥

(એ પડિકકમણનામે ચોથું આવશ્યક, એ પાંચમું ખમા-
સમણ. પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણ પૂર્વક. હેઠા બેશીને.)

ઇચ્છાકારેણું સંદિસહુ ભગવન્ ! ચૈત્યવંદન કરં જી.

અથ ચૈત્યવંદન.

ઇચ્છં જય જય મહાપ્રભુ, દેવાધિદેવ, સર્વજ્ઞ શ્રી વીતરાગ
દેવ. મુહ દીહું પરમેસર, સુંદર સોમ સહાવ, ભૂરી ભવંતર

સંચિઓ, નઠો સો સવિ પાવ. જ મેં પાપ ક્રિયા ખાલાપણે, અહવા અનાણે, અણ ભવંતર સો સો ખંડ, જ્યો પર-મેસર, તુહ મુહ દીહું સિરિ પાસ જિણેસર. પાસ પસી પસા-ઓ કરી, વિનતડી અવધાર; સંસારડો ખીહામણો, સામી આવાગમણ નિવાર. હથ્થડા તે સુલખણા, જ જિનવર પૂજંત; એકે પુણે ખાહિરા, પરધર કામ કરંત. કવણે વાડી વાવી-યા, કવણે ગૂંથ્યા કૂલ; કવણે જિનવર ચઢાવિયા, ભાવ સરીસા મૂલ. વાડી વેલો મહોરીઓ, સોવન કૂંપલી એણ; પાસ જિણેસર પૂજિયેં, પંચેઅંગુલી એણ. દો ધોલા દો સામલા, દો રતોપલવત્ર; મરગય વત્તા દુન્નિ જિણ, સોલસ કંચન વત્ર. નિયનિયમાન કરાવિયા, ભરહેસ નયણાનંદ; તે મેં ભાવેં વંદિયા, એ ચોવીસે જિણુંદ.

વસ્તુ. ॥ કમ્મ ભૂમી, કમ્મ ભૂમી, પદ્મ સંધયણિ, ઉક્કોસોસત્તરિસઓ; જિણવરાણ વિહરંત લક્ષ્મણ, નવઠાડી કેવલી; ઠાડીસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મણ, સંપદજિણુવર વીસ મુણે; ખિહું ઠાડી વરનાણ, સમણા ઠાડી સહસ્સ દુઅ, યુણસું નિચ્ચવિહાણ; જ્યો સામી જ્યો સામી, રિસહ સિરિ સત્તુંજ, ઉજ્જંત પહુ નેમિજિણ; જ્યો વીર સાચોર-મંડણ. ભરુઅચ્છે મુણિ સુવ્વય, મહુર પાસ દુહદુરીય ખં-ડણ, અવર વિદેહે તિથ્થયરા, ચિહું દિસિ વિદિસિ જં કેવિ, તીમણાગયસંપયં, વંદુ જિણ સવ્વેવિ, સત્તાણુવધ સહસ્સા, લખા છપ્પત્ર અઠ ઠાડીઓ, પંચસયં ચઉત્તિસા, તિયલોએ ચેધએ વંદે ॥ ઇતિ ચૈત્ય વંદન સમાપ્ત.

(ઇહાં ચાર સ્તવન અથવા અઠોતરી કહેવી. પછી ઉભા થઇને “ઉવસગ્ગહર” કહેવું.)

અથ ઉવસગ્ગહર સ્તવન.

ઉવસગ્ગ હરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મ ધણુ મુક્કં;
વિસહર વિસ નિત્રાસં, મંગલ કલ્લાણુ આવાસં. ॥ ૧ ॥
વિસહર કુલિંગમંતં, કંઠે ધારેધ જ્ઞે સયા મણુઓ ; તસ્સ
ગહ રોગ મારી, દુઠ્ઠ જરાજંતિ ઉવસામં. ॥ ૨ ॥ ચિઠ્ઠ
દૂરે મંતો, તુજ્જાપણામો વિ બહુક્કો હોધ ; નરતિરિએસુ-
વિ જીવા, પાવંતિ ન દુખ્ખહોહગ્ગં. ॥ ૩ ॥ તુહ સમ્મત્તે
લદ્ધે, ચિંતામણિકાપ પાયવલ્લહિએ ; પાવંતિ અવિગ્ધેણું,
જીવા અયરામરં ઠાણું. ॥ ૪ ॥ ઇદમ્ સંથુઓ મહાજસ,
ભત્તિભર નિભરેણુ હિયએણુ; તા દેવદિજ્જાઓહિં, ભવે
ભવે પાસજિણુચંદ. ॥૫॥ (પછી બેશીને નમોદ્યુણું કહેવું.)

અથ નમોદ્યુણું વા શક્ટ સ્તવન.

નમોદ્યુણું, અરિહંતાણું, ભગવંતાણું, આર્ધગરાણું,
તિથ્યયરાણું, સયં સંબુદ્ધાણું, પુરિસુત્તમાણું, પુરિસસીહાણું,
પુરિસવરપુંડરીઆણું, પુરિસવરગંધહધીણું, લોગુત્તમાણું,
લોગ નાહાણું, લોગહિયાણું, લોગપધવાણું, લોગ પન્નેઅ
ગરાણું, અભય દયાણું, ચખ્ખુદયાણું, મગ્ગદયાણું, સરણુદ-

તે આચાર એ પાંચે લોગસ્સના કાઉસ્સગથી શુદ્ધ થાયછે. પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક—ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! છઠા આવશ્યક ભણી પચ્ચખાણુ વાંદણાં કરું છ—એમ કહી બે વાર વાંદણાં દીજું. પછી ગુરુમુખે પચ્ચખાણુ કરવું. એ અગીઆરમું ખમાસમણ અને છઠું આવશ્યક પૂરું થયું. પછી ઇચ્છામિ ખમાસમણપૂર્વક હેઠા બેશીને—ઇચ્છા કારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક પાલવા ત્રણ નવકાર ગણું છ—એમ કહી ત્રણ નવકાર મનમાં ગણુવા. પછી “નમો અરિહંતાણું” એ એક પદ પ્રગટ કરીને)

ઇચ્છાકારેણ સંદિસહ ભગવન્ ! સામાયિક પાલવા ગાથા ભણું છ.

અથ સામાયિક પાલવાની ગાથા.

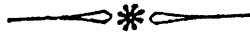

જં જં મણેણ પદ્ધં, જં જં વાયાય ભાસિયં પાવં, કા-
એણ વિ દુઠકયં, મિચ્છામિ દુક્કડં તસ્સ. ॥ ૧ ॥ સંવે જીવા
કમ્મવસે, ચઉદ્ધ રજ્જ ભમંતં; તે મેં સંવ ખમાવિયા,
મુઝ્ઝવિ તેહ ખમંત. ॥ ૨ ॥ ખમી ખમાવી મેં ખમી,
છવ્વિહ જીવ નિકાય; સુદ્ધ મને આલોવતાં, મુઝ્ઝ મન વેર
ન થાય. ॥ ૩ ॥ દિવસે દિવસે લખં, દેધ સુન્વત્તસ્સ ખંડિયં
એગો ॥ એગો પુણુ સામાધય, કરેધ ન પહુપ્પએ તસ્સ.
॥ ૪ ॥ કુણે પમાએ બોલીઉં, હુઈ વિરુદ્ધ બુદ્ધિ; બિણુ સાસણુ
મેં બોલીઉં, મિચ્છા દુક્કડ સુદ્ધિ. ॥ ૫ ॥

સામાયિક વ્રત ફાસિઅં, પાલિઅં, પૂરિઅં તીરિઅં, કિ-
ત્તિઅં, આરાહિઅં, વિધેં લીધું, વિધેં કીધું, વિધેં પાલ્યું,
વિધેં કરતાં કિસી અવિધિ, આશાતના હુધ હોએ, તે સવિ
હું, મન, વચન, કાયાયેં કરી મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૧ ॥
પાટી, પોથી કવલી, ઠવણી, નોકરવાલી, કાગલેં પગ લગાડયો
હોય, ગુરૂને આસને બેસણે, ઉપકરણે પગ લગાડયો હોય,
જ્ઞાનદ્રવ્યતણી આશાતના થઇ હોય. તે સવિ હું, મન,
વચન, કાયાયેં કરી મિચ્છામિ દુક્કડં. અઢી દ્વીપને વિષે
સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક, શ્રાવિકા, જે કોઇ પ્રભુ શ્રી વીતરાગ
દેવની આજ્ઞા પાલે, પલાવે, ભણે, ભણાવે, અનુમોદે, તેહને
મહારી ત્રિકાલ વંદના હોએ. શ્રીમંધર પ્રમુખ વીશ વહિરમાન
જિનને મહારી ત્રિકાલ વંદના હોએ. અતીત ચોવીશી, અના-
ગત ચોવીશી, વર્તમાન ચોવીશીને મહારી ત્રિકાલ વંદના હોએ.
રૂપભાનન, ચંદ્રાનન, વર્દ્ધમાન, વારીષેણ, એ ચાર શાશ્વતા
જિનને મહારી ત્રિકાલ વંદના હોએ. દશ મનના, દશ
વચનના, આર કાયાના, એ બત્રીશ દોષ માહેલો સામાયિક
વ્રત માંહે જેકો કોઇ દોષ લાગો હોય, તે સવિ હું, મન,
વચન, કાયાયેં કરી મિચ્છામિ દુક્કડં. સાચાની સદહણા,
બૂઠાના મિચ્છામિ દુક્કડં. (પછી ત્રણ નવકાર મનમાં ગણી ત્રણ
ક્ષમાસમણ દેઇ જયણા પૂર્વક ઉઠવું. એ બારમું ખમાસમણ.)

इति श्री दैवसिकप्रतिक्रमणविधिः समाप्तः

અથ શ્રી રાઈ પ્રતિકૃમણુ વિધિ :

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણુ આપી ઇચ્છાકાર૦ ॥
 કહીને ઇરિયાવહી૦ ॥ પડિક્રમિ પછી તસ્સોત્તરી૦ ॥
 કહી એક લોગસ્સનું કાઉસ્સગ્ગ કરી પ્રગટલોગસ્સ કહી ગ-
 ગમણુગમણુ આલોવવું એટલે માર્ગને વિષે જતાં આવતાં ॥
 એ કહી પછી સામાયિક ઠાવા ત્રણ નવકાર ગુણીયેં : પછી
 જીવ રાશિ ખમાવી અઢાર પાપસ્થાનક આલોચી પછી
 ગુરુસ્થાપના નિમિત્ત પાંચેદિય કહી દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, ભાવ
 ધારવા. પછી સામાયિક ઉચ્ચાર કરવા, એક નવકાર ગુણી
 સામાયિક વ્રત ઉચ્ચાર કરીયેં. પછી ફરી ખીજ આવશ્યક
 ભણી ઇરિયાવહી૦ ॥ તસ્સોત્તરી૦ ॥ કહી પછી એકલોગસ્સનું
 કાઉસ્સગ્ગ કરી લોગસ્સ પ્રગટ કહી પછી ત્રીજ આવશ્યક ભણી
 ઇચ્છાં અભિલવ અશેષ દુખખય કમ્મખય નિમિત્ત લો-
 ગસ્સ પાંચનું કાઉસ્સગ્ગ કરવું. પછી લોગસ્સ એક પ્રગટ કહી
 પછી “ કુસુમિણુ કુસુમિણુ ઉદ્દામિ નિમિત્તં કરેમિ કાઉસ્સ-
 ગ્ગ ” એમ કહી લોગસ્સ ચારનું કાઉસ્સગ્ગ કરવું. પછી એક
 લોગસ્સ પ્રગટ કહી પછી ઉત્તરાસંગનો છેહડો પડિલેહી પછી
 ચોથા આવશ્યક ભણી બેવાર આવશ્યક વાંદણાં દેઘને પછી
 એક જણુ ઉભો રહી પાંચમા આવશ્યક ભણી લઘુ અતિ-
 ચાર કહે. પછી ચૈત્યવંદન કહી ચાર સ્તવન કહેવા. પછી
 ઉવસગ્ગહરં, નમોદ્યુણું કહી ગુરુવંદના કહી સિન્જાનય
 કહીયેં. પછી છઠા આવશ્યક ભણી પચ્ચખાણુ વાંદણાં બે-

વાર દેઘને ગુરુમુખેં પચ્ચખાણુ કરીયેં. પછી સામાયિક પાલવા ત્રણ નવકાર ગણીયેં. પછી ‘જંજંમણેણુખદ્ધં’ ઇત્યાદિક ગાથા કહી પ્રતિક્રમણુ સમાપ્ત કરીયેં. ॥

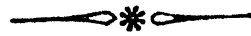
ઇતિ શ્રી રાઘ પ્રતિક્રમણુવિધિ : સમાપ્ત :

અથ શ્રી પાક્ષિક પ્રતિક્રમણુ વિધિ :

—૦૬૨૦—

પ્રથમ ત્રણ ખમાસમણુ દેઘ ઇચ્છાકાર૦॥ કહી, ગમના-ગમન નિમિત્તે ઇરિયાવહી, તસ્સોત્તરી કહી એક લોગસ્સનું કાઉસ્સગ્ગ કરી પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહી, ગમનાગમન આલોચી પછી સામાયિક ઠાવા ત્રણ નવકાર ગુણી જીવરાશિ ખમાવી અઢાર પાપસ્થાનક આલોવવાં; પછી ગુરુસ્થાપના નિમિત્ત પચેંદિય કહી દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાલ, લાવ ધારવા. પછી સામાયિક વ્રત ઉચ્ચાર કરવા, એક નવકાર ગુણી સામાયિક વ્રત ઉચ્ચાર કરી પછી ફરી બીજા આવશ્યક લણી ઇરિયાવહી, તસ્સોત્તરી કહી એક લોગસ્સનું કાઉસ્સગ્ગ કરી પછી પ્રગટ લોગસ્સ કહી છેહડો પડિલેહી પછી ત્રીજા આવશ્યક લણી આવશ્યક વાંદણાં યે વાર દેવા. પછી એક જણુ ઉભો રહી ચોથા આવશ્યક લણી ઇચ્છામિ ખમાસમણુ પૂર્વક--ઇચ્છાકારેણુ સંદિસહ લગવન! ગુરુ પર્વલણી પાંખી સવિશેષ અતિચાર આલોઉંજી.--એમ કહી પછી “નવકાર મંત્ર” કહીને મહોટા અતિચાર કહેવા. તે કહે છે.

અથ શ્રી વૃહદતિઆર પ્રારંભ :

ઘચ્છં શ્રાવકતણે ધર્મે શ્રી સમ્યક્ત્વ મૂલ ખાર વ્રત ભણીયેં. ॥ ઘચ્છં અરિહંત દેવ. સુસાધુગુરુ, જિનપ્રણીતધર્મ. ભાવતો સમકિત પ્રતિપાલું, દ્રવ્યતો, લૌકિક લોકોત્તર, દેવગત, ગુરુગત પર્વગત, મિથ્યાત્વ ચતુર્વિધ ભણીયેં. હરિ, હર બ્રહ્મા, સૂર્ય, ઇંદ્ર, ચંદ્ર, ગ્રહ, ગોત્રજ, ગણેશ, દિગ્પાલ, ખેત્રપાલ, સ્કંદ, કાપિલ, બુદ્ધ, હનુમંત, યક્ષ, રાક્ષસ, ભક્તિમુક્તિદાયક ભણી આરાધીયેં; તે લૌકિક દેવગત મિથ્યાત્વ. ચરક પારિવ્રાજક, કૌલ, કાપાલિક, દ્વિજ, તાપસ, સંસારતારક ભણી માનીયેં; તે લૌકિક ગુરુગત મિથ્યાત્વ. અપરપરિગૃહીત જિનાર્થિય વૈરાટયા બ્રહ્મશાંતિ પ્રમુખ જૈનદેવ દેવી તણું જ દેવબુદ્ધે પૂજન; તે લોકોત્તર દેવગત મિથ્યાત્વ. પાસથ્યા, ઉસન્ના, કુશીલ, સંસક્ત, અહાછંદ, નિન્હવ, બોટિક, દ્રવ્ય લિંગીતણે વિષે જ ગુરુ બુદ્ધિ પૂજન; તે લોકોત્તર ગુરુગત મિથ્યાત્વ. એ ચતુર્વિધ મિથ્યાત્વ યથાશક્તે પરિહરું. એ શ્રીસમકિતતણા પાંચ અતિઆર શોધું.

શંકા, કંખા, વિતિગિચ્છા, પરપાસંડિપરસંસા, પરપા સંડિસંથુઓ. શંકા—જીવાજીવાદિક નવ તત્વ માંહે એકે તત્વતણો મન સંદેહ ધસ્યો હોય, અથવા દેવગુરુધર્મ સિદ્ધાંત તણો મન સંદેહ ધરયો હોય. કાંક્ષા—અપર ધર્મતણો અભિલાષ ધસ્યો હોય, અથવા સર્વે ધર્મ સરખા

લેખ્યા હોય. વિતિગિચ્છા—ધર્મ તણા ફલપ્રત્યે મન સં-
 દેહ વસ્યો હોય, અથવા મલમલિનગાત્ર તપોધન, તપોધના
 દેખી દુગંછા કીધી હોય. પરપાસંડિપરસંસા—પરદર્શની
 તણી અતિશય વિદ્યાખ્યાતિ દેખી પ્રશંસા કીધી હોય. પર-
 પાસંડિસંથુઓ—પરદર્શનીશું સંસ્તવ પરિચય, ઇષ્ટગોષ્ટ, અંત-
 રંગ પ્રીતિ, ભક્તિ દાન આલાપાદિક કીધાં કરાવ્યાં હોય,
 પરતીયે સ્વવશપણે ગયા હોઈયે; સ્નાન, દાન, હોમ,
 મહોત્સવ કીધા કરાવ્યા હોય તથા સંક્રાંતિ, અહણુસ્નાન
 દાનાદિક કર્મ સમાચર્યાં હોય, તથા હોલી, પડલી પૂજા
 હોય, પીંપલ, તુલસી પાણી ધાડ્યાં હોય, નદી, કુંડ,
 પ્રમુખ લૌકિક તીરે ધર્મ બુદ્ધે સ્નાન કીધું હોય, આદિત્ય-
 વારે, એકાદશી ભણી તપ કીધું હોય, લોકપ્રવાહે દેવદેવી
 ભણી યાત્રા, ઊનાળી માની હોય, કન્યાહલ લીધું હોય,
 નીલ, તુલસી, પરણાવ્યાં હોય, શ્રાદ્ધ, સંવત્સરી જમ્યા
 હોય, આજપડવે, ખલેવ, ભાવ બીજ, અખાત્રીજ, વિણાય-
 ગચોથ, નાગપાંચમ, જીલણાછઠ, શીલ સાતમ, ધૃ આઠમ,
 માહીનોમ, અહવદશમી, વિજયાદશમી, ભીમએકાદશી,
 વચ્છખારસી, ધનતેરસી, શિવચતુર્દશી, પૈતૃકી અમાવાસ્યા,
 માહીપૂનિમ, તથા સંક્રાંતિ, અહણુ, વ્યતિપાત, વૈવૃત પ્રમુખ
 લૌકિકપર્વ અને અષ્ટમી, ચતુર્દશી, પૂર્ણિમા, અમાવાસ્યા
 તથા પર્યૂષણપર્વ તણી ત્રીજ, ચોથ, પાંચમ ટાલી અનેરે
 દિવસે પર્વબુદ્ધે તપ કીધું હોય, અનેરું જ કાંઈ જિનવચન
 વિરાધ્યું હોય, અનેરે સમ્યક્ત્વવિષે પક્ષ દિવસમાંહે જિઠા

ઠાઠ સૂક્ષ્મ બાદર અતિચાર હૂંઓ હોય, તે સવિહું, મન, વચન, કાયાયેં કરી મિચ્છામિ દુષ્કડં. ॥

૧ બાર વ્રતમાંહેં પહેલું પ્રાણાતિપાતવિરમણુ વ્રત, સ્થૂલ બેંદ્રિયાદિક ત્રસજીવ નિરપરાધ ઉપેતકરણુ સંકલ્પી કરી હણવા નિયમ, આરભેં જયણા ॥ એ પહેલાં ॥

બંધે, વહે, છવિચ્છેએ, અમ્ભારે, ભત્તપાણુવોચ્છેએ. દ્વિપદ, ચતુષ્પદપ્રત્યેં નિખિડબંધ બાંધ્યા હોય. --રીસવશેં ઢોર, શ્વાન, માંજર, દાસ, કુમાર, છોડ, વાછડ પ્રત્યેં ગાઢો પ્રહાર દીધો હોય. છવિચ્છેએ--કર્ણ કંબલાદિક તણો ચ્છેદ કીધો હોય, ચઉકડી, કુંડલી પડાવી હોય, બસીવર્દ નથાવ્યા હોય, અમ્ભારે—પોઠીયા, વહીત્રા, ઉંટ, બસદ, ખર, વેસરને અતિભાર આરોગ્યો હોય. ભત્ત પાણુવો ચ્છેએ--કુટુંબનાયક હુંતે ભૂખ્યાં, તરશ્યાં, ગ્લાન, વૃદ્ધ, છોડ, વાછડતણી સાર સંભાલ કીધી ન હોય, લહેણે દેવે અન્નિ-મવો સોંહ દીધો હોય, લાંબણુ પાડી હોય, ખાલવાહ્યા હોય, શલ્યાં ધાન દલાવ્યાં, ભરડાવ્યાં હોય, ગલણું વહેલું આખું ન હોય, નીલ ફૂલની જયણા કીધી ન હોય, ધાખા માંડ્યા હોય, ઠાઉધાતી હોય, પૂંજ આગ દીધી હોય, વરાસેં દીવો ઉધાડો મૂક્યો હોય, વાશી ગારેં લીંપણું કીધું કરાવ્યું હોય, વરસાતેં ખાત ચલાવ્યાં હોય, તડકે માંકડ પખોડ્યા હોય, રાત્રે સ્નાન, અંધોલ કીધું હોય, આખું ફોફલ દાંતેં ભાંજ્યું હોય, ધરના માણસને જ્યણાવિષે શીખામણુ દીધી ન હોય, અનેડં એ પહેલા પ્રાણાતિપાત વિરમણુ ॥

૨ ખીજી સ્થૂલ મૃષાવાદવિરમણવ્રત પંચવિધ. કન્નાલીએ, ગોવાલીએ, ભૂમાલીએ, નાસાવહારે, કૂડસખિજી, એ પાંચ મોટકાં કૂડાં આપણને કાજે, સ્વજનને કાજે, ધર્મને કાજે મૂકી પરકાજે કૂડું બોલવા નિયમ, સુક્ષ્મ અલિક તણી જ યણા ॥ એ ખીજી સ્થૂલમૃષાવાદવિરમણવ્રતતણા પાંચ ॥

સહસ્સાલખાણે, રહસ્સાલખાણે, સદારામંતભેએ, મો-સોવએસે, કૂડલેહકરણે. સહસાત્કારે—હરતે, ફીરતે, કુ-ણહપ્રત્યે કૂડું આલ દીધું હોય, એ અમુકાતણું કામ અ-મુકેજ કીધું, ઇસ્યું ભણ્યું હોય. રહસ્સાલખાણે—એ જણા એકાંત મંત્ર મંત્રતા દેખી, મેં જાણ્યું તુમે અમુકું અમુકું રાજવિરુદ્ધ આલોચોછો, ઇસ્યું બોલ્યું હોય. સ્વકીય કલત્ર—મિત્ર તણો મંત્ર અનેરા આગલે પ્રકાર્યો હોય. મૃષા—કૂડો સિદ્ધાંત તણો ઉપદેશ પર પ્રત્યે દીધો હોય અથવા અનેરા પાસેં કૂડું બોલાવ્યું હોય. કૂડા લેખ લખાવ્યા હોય, મશીભેદ કીધો હોય, કૂડી હુંડી, કૂડી મુદ્રા, સંચારી હોય, તથા કુણહથું કૂડો ઝગડો માંડ્યો હોય, હું જાણું છું તુજને નિધાન લાધું છે, તુજકને અમુકા આમુકા તણું દ્રવ્ય રહ્યું છે; ઇસ્યું બોલ્યું હોય. અનેરું એ ખીજી સ્થૂલમૃષાવાદવિરમણવ્રતવિષે ॥

૩ ત્રીજી સ્થૂલ અદત્તાદાન વિરમણવ્રત. સચિત્ત, અ-ચિત્ત, રાજનિઝહ ઝરીઉં, પિયારું, અણુદીધું લેવા નિયમ સૂક્ષ્મ તણ, ઇંધણ, પથિપતિત વવહારનિઓગે, દાણચોરી જયણા ॥ એ ત્રીજી સ્થૂલ અદત્તાદાન વિરમણવ્રતતણા ॥

ધોદિશિ, તિર્યગ્દિશિ--વિસ્મૃત કરી સહસાત્કારે ગમનપ્રમા-
ણતણે અતિક્રમ કીધો હોય. ક્ષેત્રવૃદ્ધિ--એક પખા ભૂમિકા
ઓછી કરી ખીજી પખા વધારી હોય, સ્મૃતિ અંતર્દ્ધાન—
દિશિવ્રતતણું પ્રમાણ કરી વીસારયું હોય, વડ સફર કીધો
હોય, લોભલગે અતિ વિષમ પંથ વાઘ્યા હોય. અનેરું એ
છઠા દિશિવ્રત વિષે પક્ષ દિવસ માંહે૦॥

૭ સાતમું ભોગોપભોગવ્રત દ્વિવિધ. ભોજનતઃ કર્મતત્ત્વ;
તત્ર ભોજનતઃ—છણે વ્રતે “ પંચુખરિ મહાવિગઘ, હિમ વિસ
કર ગેય સન્વમદ્વીય ; રાઈભોયણગંચિય, બહુખીય અણુંત
સંધાણું. ॥ ૧ ॥ ઘોલવડા વાયંગણ, અમુણિયનામાણિ
કુલ્લિલયાણી ; તુચ્છફલં ચલિયરસં, વજ્જય જુજ્જમં ખા-
વીસં. ॥ ૨ ॥ (એ ખાવીશ અભક્ષ્ય) ॥ સન્વાઓ કંદનઈ,
સૂરણ કંદોય વજ્જકંદોય ; અદ હલિદા ય તહા, અદં તહ
અલ્લકચ્ચૂરો. ॥ ૧ ॥ સત્તાવરી વિરાલી, કુઆરિ તહ થોહરી
ગલોઈય ; લહસણ વંસ કરિદ્ધા, ગજ્જર તહ લૂણ્ઝો લોટો.
॥ ૨ ॥ ગિરિકણિ કિસલપત્તા, ખીરસૂયા થેગ અલ્લમુથ્થાય;
તહ લોણુરખછલી, ખિલ્લહડા અમયવલ્લીય. ॥ ૩ ॥ મૂલા
તહ ભૂમિરહા, વિરહાઘ ઢઠ્ઠ વથ્થુલો પઢમો ; સૂઅરવલ્લોય
તહા, પલ્લંકા કામલં ખિલિયા. ॥ ૪ ॥ આલૂ તહપિંડાલૂ,
ખત્તીસં જાણિજાણુંતાઈ ॥ એયાઈ ખુદ્ધિમયા, પરિ
હરિયન્વાપયત્તેણું. ॥ ૫ ॥ ” એ ખત્રીશ અનંત કાય યથા-
શક્તે રોગ દુર્ભિક્ષાદિક મૂકી પરિહરું. ॥ એ સાતમા૦ ॥

સચિત્તઆહારે, સચિત્તપડિબદ્ધાહારે, અપ્પો સહિભખ--

ણ્યા, દુપોસહિભખણ્યા, તુચ્છોસહિભખણ્યા. સચિત્ત તણો નિયમ લીધે અખણતાં અધિકું સચિત્ત લીધું હોય. સચિત્ત પ્રતિપદ્ધરાયણ મુહધાલી નિકાલી હોય, વૃક્ષતણો ગૂંદ ઉખેડી તત્કાલ અચિત્ત બુદ્ધિ આહાર્યા હોય. આપો-ષધિ-પોલીમાંહેલો કણ ભખ્યો હોય. દુપોષધિ-આલા, પોંહોંક, અચિત્ત બુદ્ધિ આહાર્યા હોય. તુચ્છોષધિ-કુલી આંખલી, કુચ્છાં વાધરડાં, મોહરી કુપલી, સૂક્ષ્મ કેરી તણું ભક્ષણ કીધું હોય અનેરાત્રે ભોજન કીધું હોય, લગણગવેલાયેં જિમ્યા હોયેં, જિમવા અંધારે બેઠા હોયેં, ગુલ્લે પાણી પીધું હોય “ સચિત્ત દંવ વિગદ ” એ ચૌદ નિયમ, દિવ-સગત, રાત્રિગત ચિંતવ્યા ન હોય, વર્ષાકાલેં જીનું ટોપડું ખારેક, ખજૂર, આહાર્યાં હોય. આમણ્યોર, જાંબુ, પીલૂ, આખી વાદ્દોલી લીધી હોય, પહોંક સ્વહસ્તેં કીધા હોય, કાચું લૂણ, વાશી વડાં, વાશી પોલી, શેલ પહોર ઉપરાંત દહીં વાવરયું હોય, સંસક્ત ફૂલ, ફલ, ઉપજીવ્યાં હોય, અ-ણગલ પાણી પીધું હોય. અનેરું એ સાતમાં ॥

કર્મતો તલાર ગુપ્તપાલ પ્રમુખ ખરકર્મ અને આન્નવિકા અર્થે કુવ્યવસાય પરિહરું ॥ એ કર્મ વ્રતતણા પંદર અતિચાર શોધું.

ધંગાલકર્મે, વણકર્મે, સાડીકર્મે, ભાડીકર્મે, ફેાડી-કર્મે, દંતવાણિજ્જે, લખવાણિજ્જે, રસવાણિજ્જે, વિસવાણ-જ્જે, કેસવાણિજ્જે, જાંતપીલણકર્મે, નિર્લિંછણકર્મે, દંવ-ગિગદાવણ્યા, સરદહ તલાવ સોસણ્યા, અસદ પોસણ્યા.

૧ ઇંગાલકર્મ—લાભાર્થે રાંગણ, લીહાલા, સોનારા, કંસારા, ઠંઠારા, ભાડણું, ઇટવાહ, નીમાહ, ધાતુધમનાદિક અગ્નિકર્મ કીધાં હોય.

૨ વણકર્મ—કણ, કપાશીયા, ફૂલ, ફલ, પાનતણો વિક્રય કીધો હોય, દલાવણું, લોઢાવણું, મંડાવ્યું હોય, વાંસ, વલી, કાઠ વઢાવ્યા ફડાવ્યા હોય.

૩ ચકટકર્મ—ગાડાવાહિની ધરી, ભીધી, પઈ તણો વિક્રય કીધો હોય.

૪ ભાટકકર્મ—પોઠીયા, વહીત્રા, ઉંટ, બલદ, ખર, વેસરતણું ભાડું કીધું હોય.

૫ ફ્રેટિકકર્મ—આજીવિકાર્થે ખાણ, પાખાણ, માટી, મુરડ, ખણાવ્યા હોય, કરસણ કીધું હોય.

૬ દંતવાણિજ્જ—આગર જઈ ગજદંત, ચમર, કસ્તુરી, નખ, રોમ, ચર્મ લીધાં હોય.

૭ લખવાણિજ્જ—લાખ, ગલી, મણસિલ, ધાઉડી, મહુડાં, સાજી, તૂરી, સાકરોડ, ભાંગ, સાખૂ, કંદાદિક વહોત્યાં હોય.

૮ રસવાણિજ્જ—રસ, મધ, મધાંગ, મધુ, માખણ, વેશડ તણો વિક્રય કીધો હોય.

૯ વિસવાણિજ્જ—વિષ, હલ, હથિયાર, લોહ, ચંત્ર, હરિયાલ, કાંકશી પ્રમુખ જીવધાતક વસ્તુ વેચી, વેચાવી હોય.

૧૦ કેશવાણિજ્જ—દ્વિપદ, ચતુરપદતણો વિક્રય કીધો હોય.

૧૧ યંત્રપીલણકર્મ—અરહદ, પાવદ, ડાલ્હું, લોઢણ, ભખલ, મુશલ, ધંટી ધાણી, વાઘાં હોય.

૧૨ નિલ્લંછણકમ્મે—દ્વિપદ, ચતુષ્પદ પ્રતે આંક, ડાંભ, પાછણાં, કર્ણ, કંબલ, મુષ્કચ્છેદ, પૃષ્ઠિગાત્રન, નાસાવેધાદિક કીધાં કરાવ્યાં હોય.

૧૩ દ્વગ્ગિદાવણ્યા—ખડ અન્નતણી ઘણી નિષ્પત્તિ લણી દ્વ દીધા, દેવરાવ્યા હોય.

૧૪ સરદહતલાવસોસણ્યા—સર સોષાવ્યાં હોય; ખિલ્લ ખેડાવ્યા હોય; ક્યારા ગહરાવ્યાં હોય; દૃહ, તલાવ ફેડાવ્યાં હોય.

૧૫ અસતીપોષણ—શ્વાન, ખિલાડ, શૂડા, સાવહી, મોર, કુર્કુટ, દુરાચાર, દાસ, દાસરુ, પોખ્યા હોય. અનેરાં બહુ પાપ વ્યાપાર, વ્યવસાય કીધા હોય. એ પત્રે કર્મદાન વિષે સ્થૂત નિયમ સૂક્ષ્મતણી જયણા. એ પત્ર અતિ ચારવા

૮ આઠમું અનર્યદંડવિરમણુવ્રત ચતુર્વિધ. અવખલાણા-ચરિએ, પમાયાચરિએ, હિંસાપયાણે, પાવકમ્મેવએસે.

(૧) આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, અંતરસુહૃત્ત ઉપહરું ધરયું હોય અને વચર, કલહ, વાદ, વેદિ, અયોજા, રૂશણ, સરાપ, ગાત્ર, કર્કશ વચનતણું ધ્યાન; તે અપધ્યાનાચરિત.

(૨) જીલણું, છાંટણું, હીંચવું છુત, હોડ, વાદ, વિક-થાદિક હાસ્યરસ, પુણ્યપ્રભાવનાંગ ટાલી નાટક, ગીત, ફાગ, ચાચર, ખેલ વાડી વેશ કરાવવા અને મદ્ધ, મહિષ, શ્વાન, કુર્કુટ જૂઝાડવા; રોગ, શ્રમ, મૂકી સર્વ રાત્રે સૂઈવું; આલેં ફૂલ, ફલ, પાન તણું તોડવું; દેહરે, પોશાલે તાંબુલાદિક દશ આશાતના તણું કરવું; તે પ્રમાદા ચરિત.

(૩) દાક્ષિણપાખે ઢાશિ, ડાદાલો, પાવડો, ધનુષ, ખર્જ,

આગ આપીયેં; તે હિંસપ્રદાન.

(૪) ઘોડા કલ્હોડા સમરાવ; ખેત્ર ખેડ; ગાડું વાહ; હાટ માંડ; ઇસ્યું જ બોલીયેં, તે પાપોપદેશ કહીયેં.

એ અનર્થદંડ ચતુર્વિધ જ પરિહરીયેં, તે આઠમા અનર્થદંડ વિરમણવ્રતતણા પાંચ અતિચાર શોધું.

કંદોખે, કુકુઈએ, મોહરિએ, સંજીવતાઅહિગરણે, ઉવભોગપરિભોગઅધરેગે. કદર્પણગે—સવિકાર વચન બોલ્યાં હોય. કૌકુચ્ય—ભાંડચેષ્ટા, મુખ, નયનવિકાર કરી લોક હસાવ્યા હોય. મૌખ્ય—વાચાલપણે પીયારી, તાંતી, રાઠિ, મર્મ, મોસો બોલ્યો હોય. સંયુક્તાધિકરણ—ઉખલ, મુશલ, ઘંટી, ઘાણી, નિસાહ; લોહું, ધનુષ, ખાણ, જોત્ર, પરાણો, મેલી, મેહલ્યાં હોય. સ્નાને, ભોજને, પહેરવે, ઝાઢવે, અત્યાસક્તિ કીધી હોય તથા રાત્રે માથું ગૂંથ્યુ ગૂંથાવ્યું હોય; લીપણું કર્યું કરાવ્યું હોય. નિકર્કશવચન—અસત્ય વચન બોલ્યાં હોય ॥ અનેરું એ આઠમા અનર્થદંડવિરમણવ્રતવિષે પક્ષદિવસ૦ ॥

૯ નવમું સામાયિકવ્રત. સમો રાગ દ્વેષ રહિત ભાવ કીજે, તે સામાયિક કહીયેં. એ નવસા સામાયિકવ્રતતણા૦ ॥

મણદુઃપણિહાણે, વયદુઃપણિહાણે, કાયદુઃપણિહાણે, સામાધ્યસ્સઅકરણ્યા, સામાધ્યસ્સઅણુવુઠિયસ્સકરણ્યા. સામાયિક કીધે આર્તધ્યાન, રૌદ્રધ્યાન, આહટ, દોહટ, ચિંતવી મનદુઃપણિધાન કીધું હોય; વચને કરી જા, આવ, લે, લે, આણ, મૂક, ઇસ્યું સાવધ વચન બોલ્યું હોય; ઉગાડે મુખે વાત કીધી હોય; કંપાયેં કરી, પડિલેલા પ્રમાજ્ઞ

પાંખે ખંભાસમણ, વાંદણાં દીધાં હોય; હાથ, પગ, આસણ હલાવ્યાં હોય; છતી વેલાયેં સામાયિક કીધું ન હોય; અન-
વસ્થિત સામાયિક કરતાં, વેલા, અવેલા, બેઠ ન હોય; બે ઘડી
પૂગી પાંખે પારયું હોય; કરીને અરહું પરહુ પરિશ્રમણ
કીધું હોય; કણ, કપાશીયા, કુલ, ફલ, માટી, પાણી, સ્ત્રી તણે
સંઘટ્ટ હૂઓ હોય; નિદ્રા વિકથાદિક પ્રમાદ કીધા હોય; સ-
ચિત્તને સંઘટ્ટે ધરિયાવહિ પડિક્કમી ન હોય. અનેરું એ
નવમા સામાયિકતતવિષે પક્ષદિવસ૦॥

૧૦ દશમું દેશાવગાશિકત્રત. છઠે દિશિત્રતેં જદિશિ તણું
પ્રમાણ કીધું હોય, તે પ્રતિદિવસેં સંકાડીયેં; અનેરા એ સર્વ
ત્રત તણા નિયમ સંક્ષેપિયેં. તે દેશાવગાશિકત્રત કહીયેં. એ
દશમાં દેશાવગાશિક વૃત્ત તણા પાંચઅતિયાર શોધું૦॥

આણવણપખોએ, પેસવણપખોએ, સદાણુવાઈ, રૂવાણુ
વાઈ, બહિયાપુગ્ગલપખેવે. દેશાવગાશિકકીધે નિયમી ભૂમિ-
કા બાહેર હુંતિ જાણપાહેં વસ્તુ અણાત્રી હોય અથવા કાઠ
પાહેં વસ્તુ મોકલી હોય; સાદ કરી, ખાંસી હુકારે કરી; ગાઠે
ગુણે રૂપ દેખાડી, કાંકરી નાખી, આપણ પુંછતું જાણાવ્યું
હોય. અનેરું એ દશમા દેશાવગાશિકત્રતવિષે પક્ષદિવસ૦ ॥

૧૧ ઇચ્ચારસું પૌષધત્રત ચૌભેદેં જાણવું. (૧) ચતુર્વિધ આ-
હારપોસહે-ચતુર્વિધ આહાર તણે પરિહાર. (૨) સરીરસકારપો-
સહે—સર્વથા સ્નાનાદિક શરીર શુશ્રૂષ તણે પરિહાર. (૩) ખંભ-
ચેરપોસહે—સર્વથા ઔદારિક વૈક્રિય મૈથુન તણે પરિહાર.
(૪) અન્વાવારપોસહે—સર્વથા સાવચ વ્યાપાર તણે પરિહાર.

એ ઇચ્છારમાં પૌષધવ્રત તણા પાંચ અતિચાર શોધું.

અપડિલેહિય, દુપડિલેહિય, સિજ્જસંથારે; અપમ
જિજ્ય, દુપમજિજ્ય, સિજ્જસંથારે; અપડિલેહિય, દુપે-
ડિલેહિય, ઉચ્ચાર પાસવણભૂમી; અપમજિજ્ય, દુપમજિજ્ય
ઉચ્ચારપાસવણભૂમી; પોસહોવવાસસ્સ, સમ્મં અણ-
ણુપાલણ્યા; પોસહ કીધે શચ્ચા, ઉપાશ્રય, સંથારો, સં-
થારાતણી ભૂમિકા અને મલ્લ મૂત્ર તણાં થંડિલ, થંડિલ
તણી ભૂમિકા, દિવસ છતે પડિલેહ્યાં દૃષ્ટે જ્ઞેયાં ન હોય
અને વસ્ત્રાંચલેં, દંડાસણે કરી પડિલેહ્યાં પ્રમાજ્યાં ન હોય;
અથવા વિરુદ્ધ પરેં પડિલેહ્યાં પ્રમાજ્યાં હોય; પોસહતણો ઉપ-
વાસ સમ્યક્ સાચ્યો ન હોય; ચતુર્વિધ આહારમાં એકે
આહાર વાંછયો હોય અને સ્નાનાદિક શરીર સત્કાર, અશ્ર-
હસેવા, વાણિજ્યાદિક, ગૃહ્યાપાર વાંછ્યા હોય; પાછટ્યાં
સમરયાં હોય; અનાગત પ્રાર્થ્યા હોય; શરીર છાંટ્યા હોય;
આલોટા દીધા હોય; પોસહ થકે પારણાની સૂત્રણા કીધી હોય;
દિવસેં લાંબે પગેં સંથારયું હોય; શ્લેષ્મા ઉધાડો મુક્યો હોય;
ઉપાશ્રયથી નિકલતાં આવસ્સહી, પેસતાં નિસ્સહી, કહી ન
હોય; પોરસ લણ્યા પાખેં રાત્રેં સંથારયું હોય; ઉજ્જેઘ સંધટ
હૂઓ હોય. અનેરું એ ઇચ્છારમા પૌષધવ્રતવિષે પક્ષ દિવસ૦॥

૧૨ ખારમું અતિથિસંવિભાગવ્રત. જં પર્વતણે પારણે સાધુને
શુદ્ધમાન, દાન, દેઘ આપણુપું ઉપજીવિયેં તે અતિથિસંવિ-
ભાગવ્રત કહીયેં ॥ એ ખારમા અતિથિસંવિભાગવ્રત તણા૦ ॥

સચિત્તનિખેવણિયા, સચિત્તપીહણિયા, કાલાઘઠ્ઠમદાણે,

જય તિહુઅણ મંગલ, ભટ્ટારય સામિસાલ ભય ચત્ત; દેવા-
 હિદેવ જગપહુ, પરમેસર પરમકારણિય. ॥ ૨ ॥ જય જય
 જગિશ્ચંધવ, ભવ જલહિદીવ તિહુઅણ પઈવ; જય જય
 જગ ચિંતામણિ, તિહુઅણ ચૂંડામણિ જિણુંદ. ॥ ૩ ॥ જય
 જય સિવપહ સંદણ, અસરણ જણ સરણ દીણ ઉદ્ધરણ;
 જય જય ભવ ભય ભંજણ, જણ રંજણ ચિછન્નજરમરણ.
 ॥ ૪ ॥ જય કમ્મજલહિ તારણ તરંડ, ગુણ રયણ ધારણ
 કરંડ; જય વિસમખાણ વારણ વરંડ, મુણિ સુમણવણ સંડ.
 ॥ ૫ ॥ ધન્નોહં પુણોહં, સહલો મહ એસ માણુસો જમ્મો;
 જં જિણુ તુહ પયપંકય, પસાય પાસાયમભિરૂઠો. ॥ ૬ ॥
 ધન્નો એસો દિવસો, જમ મુહુત્તોવિ એસસુપવિત્તો; જં-
 મિતુમંતિ જગચુર, ભવ મરુપહ સુરતર પત્તો. ॥ ૭ ॥
 અઘંમહ ચિંતામણિ, સુરતર સુરગાવિ ભદ્ર કુંભાર્થ; સયલં
 સુલહં જં પહુ, અલક્ષપુવો તુમં લક્ષો. ॥ ૮ ॥ નરય ભવ
 તિરિય નર સુર વર સમુદય નમિય ચલણ કમલદુગં; તિહુ-
 અણ જણ સુરતર સમ, મહનિસમવિ નમહ તિજગપહું.
 ॥ ૯ ॥ અઠ્ઠસ દોસરહિએ, સહિએ ચઉતીસ અઈસય વરે-
 હિં; હય ક્રોહે કય સોહે, અઠમહાપાડિહેરેહિં ॥ ૧૦ ॥ જિય-
 રાગે જિયદોસે, જિયમોહે અઠકમ્મનિમ્મહણે; સિવપુરપહ
 સથ્થાહે, ગયખાહે થોમિજિણનાહે ॥ ૧૧ ॥ ભરહંમિ તીય
 કાલે, પઠમં વંદામિ ઠેવલજિણુંદં; નિંવાણિજિણુ સાયર,
 મહાજસં ચેવ વિમલજિણું ॥ ૧૨ ॥ સંવાણુભૂધસિરિહર,
 દત્તાં દામોયરં સુતેયં ચ; સામિ જિણું મુણિસુવય, સુમધં

સિવગઘ તહથ્યાહં. ॥ ૧૩ ॥ નમિમો નમીસર જિણું, અ-
 નિલં ચ જસોહરં કયગ્ધં ચ; ધમ્મીસર સુદ્ધમઠં, સિવકર
 જિણું સંદણું જિણું. ॥ ૧૪ ॥ સંપઘનામં વંદે, ચઉવીસ
 ઇમંજિણું સિવંપત્તં; અહુરણાઉ વદ્ધ માણે, કમેણુથુણિમો
 જિણું વરિંદે ॥ ૧૫ ॥ નમિમો રિસહ જિણુંદં, અજિય-
 જિણું સંલવં ચ તિથ્યયરં; અભિનંદણું જિણુંચંદં, સુમઘં
 પઉમપ્પહ સુપાસં. ॥ ૧૬ ॥ ચંદપ્પહં ચ સુવિહિં, સીયલ-
 નામં જિણું ચ સિઘંસં; વસુપુજ્જનં વિમલ તહ, અણુંત-
 ધમ્મં જિણુંસંતિ. ॥ ૧૭ ॥ કુંથુજિણું અરનાહં, માલ્લે
 મુણિસુવ્વયં ચ નમિનાહં; નોમિં પાંસં વંદે, ચઉવીસઇમં-
 ચ વીરજિણું. ॥ ૧૮ ॥ સિરિપઉમનાહ નાહં, વંદામિ
 સૂર દેવ તિથ્યયરં; તઠયં સુપાસ નામં, સયંપહ જિ-
 ણું તહ તુરિયં. ॥ ૧૯ ॥ સંવાણુ ભૂઘ દેવં, દેવસુયં ઉદ-
 યસામિ પેઢાલં; પોદ્દિલ સયકિત્તિજિણું, મુણિસુવ્વય અમમ
 સામિ ચ ॥૨૦॥ પણુમામિ નિક્કસાયં નિબ્બુલાયં ચ નિમ્મમં
 તં ચ; સિરિચિત્તગુત્ત સામિ, સમાહિજિણું સંવર જિણુંદં.
 ॥ ૨૧ ॥ જસહર વિજયં માલ્લે, દેવા હિવઘં અણુંતવિરિચં
 ચ; ચઉવીસ ઇમં ભદં, ઇયલાવિ જિણે નમંસામિ. ॥૨૨॥
 વંદેવેયદેસુ, સાસયજિણુ ચેઇયાણુ સતરિસયં; તીસંવાસહરેસુ,
 વીસં ગયદંત સેલેસુ. ॥ ૨૩ ॥ દસ કુરુતરુ સિહરેસુ, તોસં
 પરિહિવણેસુ તહ અસિઠં; વખ્ખારગિરિસુ અસિઠં, પણુસીઠં
 મેરુપણુગંમિ ॥ ૨૪ ॥ ઉસુયારગિરિસુ ચઉરે, ચત્તારિ ન-
 મામિ મણુઅસેલંમિ; નંદીસરંમિ વીસં, કુંડલ રુઅગેસુ

ચઉચઉરો. ॥ ૨૫ ॥ એવં ગિરિકૂડેસુ, ગિરિ ણુઘ તરુસુ ત-
 રુણ કૂડેસુ; ધક્કારાહિય પણસય, સાસય જિણુલવણ મહી-
 વલ્લએ. ॥ ૨૬ ॥ આવત્તરિ લખ્ખકાહિય, કાડિસત્તેવ ભવણ લ-
 વણેસુ; જિણુલવણે ઉ અસંખે, વંતરનગરેસુ પણમાભિ.
 ॥ ૨૭ ॥ વણુચે ઈય સંખગુણે, જોઘસિએસુ તઓ વિમાણેસુ;
 તેવીસાહિય સહસા, સગનવર્ધ લખ્ખક ચુત્તસીર્ધ. ॥ ૨૮ ॥
 સુર ઠાણેસુ સવાહિ, સભપણુગે સઠિ હોઈ પડિમાણું;
 ચેઘય મખ્ખલસયં, ચેઘય દારેસુ ખારસગં ॥ ૨૯ ॥ મિ-
 લિયં સયં અસીયં, ચઉવીસ સયં તુ નંદીસર દીવે; પઘ
 ચેઘય સેસેસુ, વીસસયં પડિમતિરિયલોએ ॥૩૦॥ ભવણુવઘ
 ભવણેસુ, કખ્ખાઘવિમાણુ તહય મહિવલ્લએ; સાસય પડિમા
 પનરસ, કાડીસય મિયત્તકાડીઓ ॥ ૩૧ ॥ પણપન્નલખ્ખ
 પણવીસ, સહસ્સ પંચ સયાઓ ચાલીસા; તહ વણુ જોઘ
 સુરેસુ, સાસય પડિમા પુણુ અસંખા ॥ ૩૨ ॥ ઉસભાયં-
 દાણુણુ વલ્લમાણુ, તહય સિરિવારિસેણાય; સંવાસાસય પડિ-
 મા, પુણુપુણુરવિએઅ ચઉનામા. ॥ ૩૩ ॥ જંખૂ ધાયઘ પુ-
 ખ્ખકર, દીવેવિજયાણુ સત્તરિ સયંમિ; ભવિએ જીવિયોહંતે, વિ-
 હરંતે જીગવમરિહંતે ॥ ૩૪ ॥ નમિમે ઉક્કોસપએ, સતરિ-
 સયં તહ જહંતઓ વીસં; કણુગકલહોય વિદુમ, મરગય વર
 રિઠરયણુનિભે ॥ ૩૫ ॥ જંખૂદીવે ધાયઘ, સંડે તહ ચેવ
 પુખ્ખરદ્દેય; સીમંધર જીગમંધર, ખાહુ સુખાહુ સુજઓઅ.
 ॥ ૩૬ ॥ છઠો સયંપહ પહુ, ઉસભાણુણુ તહ આણુંત વિરિ-
 ઓઅ; સૂરખ્ખહો વિસાલો, વજ્જધરો તહ ઇગારસમે ॥૩૭

ચંદાણુણોઅ સિરિચંદ બાહુ, દેવો ભુજંગ ધસરઓ; નેમિ-
 પહ વીરસેણો, મહલદો દેવજસ સામી. ॥ ૩૮ ॥ સિરિચ-
 નિચ વીરિચજિણો, ધય એએ સંપયં વિહરમાણે; વંદે વીસ
 જિણુંદે, તિહુયણ વંદે સુકય કંદે ॥ ૩૯ ॥ ધયતીય મણાગય
 વદમાણ્યા, સાસયા યવિહરંતા; શ્રુણિઆ જિણુંદયંદા,
 પય પંકય પણુય માહિંદા. ॥ ૪૦ ॥ અઠાવય મુજજંતે, ગય
 અગ્ગપએઅ ધમ્મચક્કેય; પાસ રહાવત્તણુયં, ચમરુપાયંચ વં-
 દામિ ॥ ૪૧ ॥ અઠાવય ગિરિરાએ, પણુમેમિ થુણેમિ તહય
 જજએમિ; ધમ્મધુર ધરણુ વસભં, ઉસભં પણુમંત સુરવ-
 સભં ॥ ૪૨ ॥ અજિયાધણો વિસેસે, વર અધસેસે જિણેઉ
 નેવિસં; તહ સાસય ચઉનામા, સોલસ પડિમાઉથૂભેસુ. ॥ ૪૩ ॥
 ઉસભસ્સ સમોસરણા, પય પંકય અંકણાઓ સિવગમણા;
 તવ લક્કી રોહગસિદ્ધિ, ઓય અઠાવયંમિ થુણે. ॥ ૪૪ ॥ સુર
 અસુર ખયર નર વર, સુરિંદ વંદિજજમાણુ જિણુ ભવણું;
 અઠાવય ગિરિતિથ્યં, નંદઉ જવીર જિણુતિથ્યં. ॥ ૪૫ ॥
 જયવકુલ સિરિતિલઓ, નેમી વય આહણુ નાણુ નિન્વાણે; જહિં
 પત્તો સો નંદઉ, ઉજ્જંતે તિથુણુમિહ તિથ્યં, ॥ ૪૬ ॥ તં રેવય
 ગિરિતિથ્યં, તિલોયસારં તિલોય જણુ મહિયં; ઠાણે તિલોય
 તિલઓ, તિલોય પહુ નેમિ જહિં પત્તો. ॥ ૪૭ ॥ રેવય ગિરિમ્મિ ભવ-
 જલહિ, પોયભૂઅંમિ નેમિનિજજમો; દુહિયં દુથિય વગ્ગં, સ-
 ગ્ગપવગ્ગં લહું નેધ. ॥ ૪૮ ॥ સેલે દસન્નફૂડે, દસન્ન ભદ્દસ ગન્વહ-
 રણુઠા; સક્કો દેવાહિવધ, નિય ધર્મિં દંસએ એવં ॥ ૪૯ ॥
 ચઉસઠિ કરિ સહસ્સા, સન્વે ચઉસઠિ અઠ મુહજુતા; પધ

સુહૃદંતા અઠય, પદ્મદંતં અઠ વાવીઓ. ॥ ૫૦ ॥ પદ્મવાવિ
 અઠ કમલા, પદ્મ કમલં લખ્કપત્ત પદ્મપત્તં; અત્તીસવિહં ના-
 ડય, પદ્મકણિઅ રયણુ પાસાઓ. ॥ ૫૧ ॥ પદ્મ પાસાયં અ-
 ઠઉ, ભદ્રાસણુયાદ્ય રયણુ ચિત્તાદ્યં; સિંહાસણુ મેગેગં, સપાય-
 પીઠં રયણુ મયચિત્તં. ॥ ૫૨ ॥ પદ્મ સિંહાસણુભિદો, પદ્મ
 ભદ્રા સણુગ મગ્ગમહિસિઓ; ધ્યયતિ પયાહિણુ પુવં, ગય
 અગ્ગપયાણિ ભુવિ દેવિ. ॥ ૫૩ ॥ પડિણિણિય તો સક્કો,
 વંદધ વીરં તઓ દસણુ ભદ્દો; વિહ્વિ યમણુસો હરિ, યોય-
 ણેણુ વિલ્લઓય પવ્વધઓ. ॥ ૫૪ ॥ તો સુરવધ મુણિચલણે,
 ખામિય ઉવળોહિઉં દિવં પત્તો; ગયઅગ્ગપઓ એવં, જઓ
 તણિ ધુણુહ વીરજિણું. ॥ ૫૫ ॥ તિખ્કસીલાએ ઉસભો, વે-
 આણિ આગમ્મિ પડિમ ઉજ્જળે; જાળાહુઅણિપ્પભાએ,
 એઈતા વિહરીઓ ભયવં. ॥ ૫૬ ॥ તો તહિયં સો કારધ,
 જિણુપય ઠાણુંમિ રયણુમય પીઠં; તદુવરિ જોયણુમાણું, મ-
 ણિ રયણુ વિણિમ્મિયં દંડં. ॥ ૫૭ ॥ તસ્સોવરિ રયણુમયં,
 જોયણુ પરિ મંડલં પવરચક્કં; તં ધમ્મચક્ક તિથ્યં, ભવ-
 જત્ત નિહિ પવર યોહિથ્યં. ॥ ૫૮ ॥ સિવનયરી કુસગ્ગવણે,
 પાસો પડિમ ઠિઓય ધરાણુદો; ઉવરિ તિરત્તં છત્તં, ધર્મે
 સુકાસીઅ વરમહિમં. ॥ ૫૯ ॥ તં હેઉંસા નયરી, અહિ-
 છત્તા નામઓ જણે જાયા; તહિયં નમિમો પાસં, વિગ્ધવિણાસં
 ગુણાવાસં. ॥ ૬૦ ॥ પડિમાએ ઠિયં પાસં, કમઠો હરિ કરિ
 પિસાય પમુહેહિ; ઉવસગ્ગિયતો વરિસધ, અખ્ખંડજુગ મુસ-
 લધારાહિ. ॥ ૬૧ ॥ ઉદ્દગં જિણુ નાસગ્ગં, પત્તંતો લહુ કરેધ

ધરણિદો; જિણ ઉવરિ કણાછત્તં, ભોગેણુય દેહખહિપરિહિં.
 ॥ ૬૨ ॥ ચલણાહો ગુરુનાલં, કમલંતો કમહુ ખામિહં
 નદો; ધરણો ગચ્છો સવાસં, જિય ઉવસગ્ગં નમહ પાસં.
 ॥ ૬૩ ॥ સિરિવધરસામિ પઢમા, રહિએ સેલંમિ તેસિ
 ખુદ્દેણુ; પઢમં કયમારાહણુ, લોગપાલા તઓ ચઉરો ॥ ૬૪ ॥
 રહરહા પાયાહિણુ, કાઉં મહિમં કરિંસુ ખુદ્દેસ્સ, તં હેઉં
 તં તિથ્થં, રહાવત્તંતિ તં નમિમો ॥ ૬૫ ॥ સિરિ વધર-
 સામિરાહણુ, ગિરિમ્મિસક્કો રહેણુ અહ કરિણા; પાયાહિણુ
 તો સોવિય, રહાવત્તો કુંજરાવત્તો. ॥ ૬૬ ॥ જથ્થય વજજ-
 પલાણો, ચમરો વીરપયંતરિ નિલુક્કો; હરિણા મુક્કો તત્તો,
 જિણપુરઓ દંસએ નદં. ॥ ૬૭ ॥ તો તહિ તિથ્થં જયં,
 ચમરપાયં ચ સુસુમારપુરે; સોમવણે તહિવીરં, તિહુઅણુ
 જણુ વચ્છલં નમિમો ૬૮ ॥ ઇય ખહુવિહ અચ્છેરય, નિહી
 સુ અઠાવયાઘ ઠાણેસુ; પણમહ જિણુવર ચંદે, સુભત્તિખર
 નમિરમાહિદે. ॥ ૬૯ ॥ માસં પાઓવગયા, વગ્ધારિય પાણિણો
 જિણાવીસં; સિદ્ધિગયા જથ્થ તહિં, નમિમો સમેયગિરિ
 સિહરં. ॥ ૭૦ ॥ જં સંમેએ સંધા, અજિયજિણુંદા પરંપિ
 આઘંસુ; તેણુય સોમહ તિથ્થં, તિલોય જણુ તારણુ સમથ્થં.
 ॥ ૭૧ ॥ જથ્થય પઢમં સિદ્ધો, પુંડરીઓણેગ મુણિસહસ્સ
 જુઓ; તક્કાલાજ જંખૂ, અસંખ ડાડિઓ તાસિદ્ધા ॥ ૭૨ ॥
 જથ્થય સિદ્ધા પંડવ, પજજુત્ત સંખાઘ જયવા ખહવે; તં
 વિમલં વિમલગિરિં, થુણિમો અઘ વિમલ પયહેઉં. ॥ ૭૩ ॥
 જથ્થય નેમિ મુત્તં, નૂણું ઉસભાઘણો જિણારહિયા; કહમ-

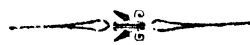
ત્રહ તેવીસ, જિણપય જીયલાણ પડિખિયા. ॥૭૪॥ તહિયં
 સિરિસતુંજે, સુરનર પુજી અણેગ વર ચુજી; પાણમહ જિ-
 ણવર વસલં, વસલંકં વસલસુમિણં ચ ॥ ૭૫ ॥ તચ્ચ
 નિયણુવાએ, સેયપડાગા નિસાઈ જહિં જાયા; ખવગપલાવા
 તં થુણિ, મહુરાએ સુપાસ જિણથૂલં ॥ ૭૬ ॥ ભરઅચ્છે
 ડારટંગ, સુવવ જિયસતું તુરંગ જાઈસરે; અણસણ સુર-
 આગંતુ, જિણમહિમમકાસિતો તહિયં. ॥ ૭૭ ॥ અસ્સા-
 વખોહ તિથ્યં, જાયાં તંનામ પુણવિ ખીયમિણં; સિરિ સમ-
 લિયા વીહારો, સિંહલ ધૂયકારિ ઉદ્ધારો. ॥ ૭૮ ॥ જિયસતુ
 આસસમલી, પાસસુપાસા સુદંસણા દેવી; નિય નિય મુ-
 ત્તિહિ અજજવિ, સેવંતે સુવવં તહિયં. ॥ ૭૯ ॥ ઇક્કાર-
 લખ્ક ચુલસી, સહસ્સકિંચૂણુ વરિસજ્જસ તહિં; જીવંત સામિ
 તિથ્યે, ભરઅચ્છે સુવવં નમિમો. ॥ ૮૦ ॥ સન્નિહીય
 પાડિહેરં, પાસં વંદામિ થંભણુપુરંમિ; પાવય ગિરિવર સિ-
 હરે, દુહ દવનીરં થુણે વીરં. ॥ ૮૧ ॥ કનઠજ્જનિવ નિવે-
 સિય, વરજિણ ગેહંમિ પાડલાગામે; અઈ ચિરમુત્તિ નોમિ,
 થુણિ તહ સંખેસરે પાસં. ॥ ૮૨ ॥ પારકર દેસ મંડણુ,
 જુએ ગુદું રગિરિમ્મિ ઉસલ જિણે; નંદઉ તિલોય તિ-
 લઓ, અવલોયણુમિત્તદત્તલો. ॥ ૮૩ ॥ સૂરાચંદે દુનિય,
 દુનિય છેવઠણુંમિ જિણુ જીવણે; ચઉરો ખાહડમેરે, પાસં ચ
 થુણામિ રાડદહે. ॥ ૮૪ ॥ સિરિ કનઠજ્જ નરવઘ, કારિય
 ભવણુંમિ કીર દારુમએ; તેરસ વચ્છર સઘએ, વીરજિણો
 જયઉ સચ્ચઉરે. ॥ ૮૫ ॥ અઈ ખહુ અચ્છરિય નિહી, રહોય

પડહોય પયડસા દિવો; બલભિચ્ચગાય દુન્નિવિ, બલહરે
 વીરજિણુ ભવણે. ॥ ૮૬ ॥ નવ નવધ લખ્ક ધણુવધ, અલ
 દ્વવાસે સુવન્નગિરિ સિહરે; નાહડનિવ કાલીણું, થુણિ વીરં
 જખ્કવસહીચ્ચે. ॥ ૮૭ ॥ તહ ચિરભવણે ખીચ્ચે; વંદે ચંદ-
 ખપહં તચ્ચો તધચ્ચે; પણુય જણુ પુરિયાસં, કુમર વિહારમ્મિ
 સિરિપાસં. ॥ ૮૮ ॥ ખંભે વિપલ્લિનાણુય, દેવાણુંદીસુ વીર-
 નાહસ્સં; પયપઉમં જુઅલંકિય, થૂલજુઅ ચેધચ્ચે વંદે.
 ॥ ૮૯ ॥ મેવાડ દેસગામે, થુણેમિ ભત્તીધ નંદીસમનામે;
 સકડાલમંતિ કારિય, જિણુભવણે નાયકુલ તિલયં. ॥ ૯૦ ॥
 સુક્રોસલ મુણિ સુચરિય, પવિત્તસિહરંમિ મુગ્ગલ ગિરંમિ;
 સંપધ ચિત્તઉડખ્ક, ચિરતર ખહુ ચેધચ્ચે થુણિમો. ॥ ૯૧ ॥ અ-
 ખખ્ખુઅ ગિરિવર સિહરે, જિણુભવણું વિમલ ઠાવિયં વિમલં;
 વિમલપિયરેહિં દસાહિં, ગયંદ રૂદેહિં કયમહિમં. ॥ ૯૨ ॥
 અધ રમ્મમધ વિસાલં, મહિદ્ધિયં સુરકયંવ પડિહાધ; વર-
 જિણુ ભવણું ખીચ્ચં, તથ્થ સિરિ વથ્થુપાલ કયં. ॥ ૯૩ ॥
 ધોય કલધોય નિમ્મિય, પયંડ ધયદંડ મંડિયં ઉભયં
 વરસાયકુંભગયદંભ, કુંભસોભંત થૂલગ્ગં. ॥ ૯૪ ॥ પદમ
 જિણુ ભવણુ જલનિહિ, ગખે ચિંતામણિ થુણે ઉસલં; અ-
 વર વર ભવણુ સુરગિરિ, તડિઅમરતરૂવ નેમિજિણું. ॥ ૯૫ ॥
 નયણુકુગં વસુતારં, સિરિધર જુઅલં ચ રયણુ પડિપુણું;
 રેહધ જિણુ ભવણુકુગં, અખખ્ખુઅ ગિરિવર નરિંદસ્સ. ॥ ૯૬ ॥
 અખખ્ખુઅ ગિરિવર મૂલે, મુંડથલે નંદિરૂખ્ક અહ ભાગે;
 છઉમથ્થ કાલિ વીરો, અચલ સરીરો ઠિચ્ચો પડિમં ॥ ૯૭ ॥

॥ ૫ ॥ ભદ્રં સીલપડાગૂસિયસ્સ, તવ નિયમતુરય જુત્તસ્સ; સંધરહસ્સ ભગવઝ્ઞો, સિન્નય સુનંદિધોસસ્સ ॥ ૬ ॥ કમ્મર-
યજ્ઞલોહ વિણિગયસ્સ, સુયરયણુ દીહ નાલસ્સ; પંચ મહન્વય
થિર કણિણયસ્સ, ગુણુ કેસરાલસ્સ. ॥ ૭ ॥ સાવગ જણુ મહુ-
અરિ પરિવુઠ્ઠસ્સ, જિણુ સુર તેયપ્પુદ્ધરસ્સ; સંધપઉમરસ્સ ભદ્રં
સમણુગણુ સહસ્સ પત્તસ્સ. ॥ ૮ ॥ તવ સંજમ મિય લંછણુ,
અકિરિય રાહુ મુહ દુદ્ધ રિસ નિચ્ચં; જય સંધંચંદ નિમ્મલ,
સમ્મત્ત વિશુદ્ધ જુઝ્ઞેહાગા. ॥ ૯ ॥ પરતિથિયગહ પહ નાસ-
ગસ્સ, તવ તેચ દિત્ત લેસસ્સ; નાણુજ્ઞેયસ્સ જ્ઞે, ભદ્રં
દમસંધસૂરસ્સ. ॥ ૧૦ ॥ ભદ્રં ધિધ્ધવેલા પરિગયસ્સ, સન્નય
જ્ઞેગ મગરસ્સ; અખ્ખોહસ્સ ભગવઝ્ઞો, સંધસમુદ્ધસ્સ રંદસ્સ.
॥ ૧૧ ॥ સમ્મ દંસણુ વર વયર, દઠ રઠ ગાઢાવગાઢપીઠસ્સ;
ધમ્મ વર રયણુ મંડિચ્ચ, ચામીયર મેહલાગસ્સ. ॥ ૧૨ ॥
નિયમૂંસિય કણુય સિલાયણુ, જ્ઞલ જલંત ચિત્ત કૂડસ્સ;
નંદણુવણુ મણુહર, સુરણિ સીલ ગંધુદ્ધમાયસ્સ. ॥ ૧૩ ॥
જીવદયા સુંદર કંદરૂ, દરિય મુણિવર મધંદ ઇણુસ્સ; હેઉ
સય ધાઉ પગલંત, રયણુ દિત્તોસહિ ગુહસ્સ. ॥ ૧૪ ॥ સંવર
વર જલ પગલિય, ઉબ્બર પવરાય માણુહારસ્સ; સાવગ જણુ
પઉર રવંત, મોર નચ્ચંત કુહરસ્સ. ॥ ૧૫ ॥ વિણુયણુય પવર
મુણિવર, કુરંત વિજ્ઞુજ્ઞલંત સિહરસ્સ; વિવિહ ગુણુ
કપ્પરુખ્ખગ, ફલભર કુસુમાહિલ વણુસ્સ. ॥ ૧૬ ॥ નાણુવર
રયણુ દિધ્ધંત કંત, વેરુલિય વિમલ ચૂલસ્સ; વંદામિ વિણુય
પણુઝ્ઞો, સંધ મહામંદિર ગિરિસ્સ. ॥ ૧૭ ॥ ગુણુ રયણુજ્ઞલ

કડયં, સીલ સુગંધિ તવ મંડિઓદેસં; સુય ખાર સંધ સિદ્ધરં,
 સંધ મહામંદિરં વંદે. ॥ ૧૮ ॥ નગર રહ ચક્રપઉમે, ચંદ્ર
 સૂરે સમુદ્ધ મૈરંભિ; જો ઉવમિજ્જમ્મ સયયં, તંસંધગુણાયરં
 વંદે. ॥ ૧૯ ॥ વંદે ઉરભં અનિયં, સંલવ મલિનંદણ સુમધ
 સુપ્પહ સુપ્પાસં; સસિપુપ્પદંતં સીયલ, સિન્નંસંવાસુપુન્નં
 ચ. ॥ ૨૦ ॥ વિમલ મણંત ય ધમ્મં, સંતિ કુથું અરં ચ
 માક્ષિંચ; મુણિસુવ્વય નમિ નેમિ, પાસં તહ વદ્ધમાણંચ. ॥ ૨૧ ॥
 પદમિથ્ય ઇંદ્રભૂઈ, ખીએ પુણ હોઈ અગ્ગિભૂઈતિ; તદ્ધએ
 ઉવાઉભૂઈ, તઓ વિયત્તે સુહમ્મેય. ॥ ૨૨ ॥ મંડિય મોરિયપુત્તે,
 અકંપિએ એવ અયસ્ર લાયાય; મેયન્નકય પ્પહાસે, ગણહરા
 દુતિ વીરસ્સ. ॥ ૨૩ ॥ નિવ્વુદ્ધ પહ સાસણયં, જયઈ સયા
 સન્વ ભાવ દેસણયં; કુસુમય મય નાસણયં, નિણંદવર વીર
 સાસણયં ॥ ૨૪ ॥ ઇતિ નિર્ગુહિત સ્વાધ્યાય : ॥

અથ દ્વિતીય સન્નય પ્રારંભ :

સુહમ્મં અગ્ગિવેસાણં, જંખૂનામં ચ કસવં; પલવ
 કચ્ચાયણં વંદે, વચ્છં સિન્નં લવં તહા. ॥ ૧ ॥ યસલદં તુંગિયં
 વંદે, સંલવં એવ માઢરં; ભદં ખાહુંચ પાઘત્તં, યૂલભદં ચ
 ગોયમં. ॥ ૨ ॥ એલાવચ્ચસ્સ ગોત્તં, વંદામિ મહાગિરિં
 સુહધિયં ચ; તત્તો કાસિય ગોત્તં, ખહુલ્લસસિરિવયં વંદે.
 ॥ ૩ ॥ હારિય ગોત્તં સાયં ચ, વંદિમો હારિયં ચ સામિજ્જં;
 વંદે કાસિય ગોત્તં, સંડિલ્લં અન્નજીયધરં. ॥ ૪ ॥ તિ સ-
 મુદ્ધ ખાય કિત્તિ, દિવ સમુદ્ધેસુ ગહિય પેયાલં; વંદે અન્ન-

સમુદ્ધં, અખ્ધુલિય સમુદ્ધ ગંભીરં. ॥ ૫ ॥ ભણુગં કરગં ઝરગં,
 પભાવગં નાણુ દંસણુ ગુણાણું; વંદામિઅન્નમં ગુ, સુઅ સાગર
 પારગં ધીરં. ॥ ૬ ॥ વંદામિ અન્નધમ્મં, વંદે તત્તોય ભદ્ગોત્તંય;
 તત્તોય અન્નવયરં, તવ નિયમ ગુણેહિં વયરસમં. ॥ ૭ ॥ વંદામિ
 અન્નરખિક્કય, ખમણેરકિખ્ખ ચરિત્ત સંવસ્સો; રયણુ કરંડગ
 ભૂઓ, અણુઓગો રખિક્કઓ જાહિં. ॥ ૮ ॥ નાણુંમિ દંસણુમિઅ,
 તવ વિણુએ નિચ્ચકાલ મુજ્જુત્તં; અન્નણુંદિ લખમણું, સિરસા
 વંદે પસન્નમણું. ॥ ૯ ॥ વઢૂઉ વાયગ વંસો, જસવંસો અન્નનાગ
 હથ્થીણું; વાગરણુ કરણુ ભંગીઅ, કમ્મપયડી પ્પહાણાણું.
 ॥ ૧૦ ॥ જચ્ચં જણુ ધાઉ સમપ્પહાણું, મુદ્ધિય કુવલય નિહાણું;
 વઢૂઉ વાયગ વંસો, રેવઘ નખ્કત્ત નામાણું. ॥ ૧૧ ॥ અયલ્લપુરા
 નિખ્કંતે, કાલિય સુય અણુઓગિએ ધીરે; ખંભ દીવગસીહે,
 વાયગ પય મુત્તમં પત્તે. ॥ ૧૨ ॥ જાસિં ઇમો અણુઓગો,
 પયરઘ અન્નવિ અઢ્ઢેલરહંમિ; ખહુનયર નિગ્ગય જસે, તે
 વંદે ખંદિલાયરિએ. ॥ ૧૩ ॥ તત્તો હિમવંત મહંત વિક્રમે,
 ધીઘ પરકમ્મમણુંતે; સન્નયમણુંત ધરે, હિમવંતે વંદિમો
 સિરસા. ॥ ૧૪ ॥ કાલિય સુય અણુઓગસ્સ, ધારએ ધારએ
 અપુન્વાણું, હિમવંત ખમાસમણે, વંદે નાગન્નુણાયરિએ.
 ॥ ૧૫ ॥ મિહ મદ્ધવ સંપન્ને, અણુપુઙ્ગિ વાયગત્તણુંપત્તે;
 ઓહ સુય સમાયારે, નાગન્નુણવાયએ વંદે. ॥ ૧૬ ॥
 ગોવિંદાણુંપિ નમો, અણુઓગે વિહલ્લ ધારણું દાણું;
 નિચ્ચં ખંતિ દયાણું, પરવણે હુલ્લભિંદાણું. ॥ ૧૭ ॥ ત
 તોય ભૂયદિત્તં, નિચ્ચં તવ સંજમેઅ નિવિત્તં; પંદિઅ

જાણુ સામન્ત્રં, વંદામિય સંયમં વિહિન્નૂ. ॥ ૧૮ ॥ વર કણુ-
ગતવિય ચંપગ, વિમલ વર કમલગાંભ સિરિવત્તે; ભવિય
જાણુહિયય દધ્યે, દયાણુણુ વિસાર્યે ધીરે ॥ ૧૯ ॥ અદ્દ-
ભરહ પ્પહાણુ, બહુવિહ સિન્નય સુમુણિય પ્પહાણુ; અ-
ણુઓગિય વર વસહે, નામલ કુલ વંસ નંદિકરે. ॥ ૨૦ ॥ ભૂયહિય
અપ્પગાંભે, વંદેહં ભૂયદિન્નમાયરિયે; ભવ ભય વુચ્છય કરે, સીસે
નાગજ્જાણુ રિસીણું. ॥ ૨૧ ॥ સુમુણિયનિચ્ચાનિચ્ચં, સુમુણિય
સુત્તથ્થ ધાર્યે નિચ્ચં; વંદેહં લોહિચ્ચં સપ્પભાવુભાવણા
તચ્ચં. ॥ ૨૨ ॥ અથ્થ મહથ્થ ખાણિ, સુસમણુ વખ્ખકાણુ કહણુ
નિન્વાણિ; પયર્થય મહુરવાણિ, પયઓ પણુમામિ દૂસગાણિ. ના
॥ ૨૩ ॥ તવ નિયમ સચ્ચ સંયમ, વિણુયજ્જવ ખંતિ મ-
દવ રયાણું; સીયલ ગુણુ ગદ્ધિયાણું, અણુઓગ જ્જગપ્પહા-
ણાણું. ॥ ૨૪ ॥ સુકુમાલ કામલતલે, તેસિં પણુમામિ-
લખ્ખકણુ પસથે; પાચ્ચે પાવયણીણું, પડિચ્છગસચ્ચેહિં પણિવ-
ધ્યે. ॥ ૨૫ ॥ જ અણુણે ભગવંતે, કાલિય સુય અણુઓ-
ગિચ્ચે ધીરે; તે પણુમિજાણુ સિરસા, નાણુસ્સ પડવણું વુચ્છં.
॥ ૨૬ ॥ થેરાવલિયા સમ્મત્તા, આભિણિ ઓહિયનાણું;
સંયનાણું ચેવ ઓહિનાણું ચ; તહ મણુપજ્જવનાણું, કેવ-
લનાણું ચ પંચમયં ॥ ૨૭ ॥ ઇતિ વૃદ્ધસ્વાધ્યાય : સંપૂર્ણ :

(એમ સિન્નય એ કહી રહ્યા પછી પાંચમાં આવશ્યક
ભણી—દૈવસિક પ્રાયશ્ચિત વિશેષનાર્થ કરેમિ કાઉસ્સગ્ગ—એમ
કહી “અન્નથ્યં ॥ કહીને ચાર લોગસ્સનું કાઉસ્સગ્ગ કરવું.
તે કરી “ નમો અરિ હંતાણું ” એ એક પદ કહી, કાઉ-

સ્સગ્ગ પારીને એક લોગસ્સ પ્રગટ કહી પછી—ઘચ્છાકારેણ
સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! અલિલવ કાઉસ્સગ્ગ ડાઉં.—એમ કહી
“ઘચ્છં અલિલવ અસેસ કમ્મખ્કય, દુખ્કખ્કય નિમિત્તં ક-
રેમિ કાઉસ્સગ્ગ” અનથ્યં ॥ કહી પાંચ લોગસ્સનું કાઉ-
સ્સગ્ગ કરવું. પછી “ નમો અરિહંતાણું ” એ એક પદ કહી,
કાઉસ્સગ્ગ પારી પ્રગટ લોગસ્સ કહી, પછી—ઘચ્છાકારેણ
સંદ્ધિસહ ભગવન્ ! અઙ્ગિતશાંતિસ્વન કહું—એમ કહી
બૃહન્નમસ્કારાદિક જૂદાં જૂદાં નવ સ્મરણ કહેવાં.)

તત્ર પ્રથમ બૃહન્નમસ્કાર પ્રારંભ :

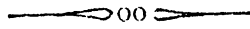

અનુષ્ટુપ્ વ્રતમ્.

પરમેષ્ઠિનમસ્કારં, સારં નવપદાત્મકં; આત્મક્ષાકરં વ-
ન્નર, પંજરાભં સ્મરામ્યહં. ॥ ૧ ॥ નું જુમો અરિહં-
તાણું, શિરસ્કં શિરસિ સ્થિતં; નું જુમો સિદ્ધાણું, મુખે
મુખપટં વરં. ॥ ૨ ॥ નું જુમો આયરિયાણું, અંગરક્ષા-
તિશાયિની; નું જુમો ઉવજ્જયાણું, આયુધં હસ્તયોદ્ધં.
॥ ૩ ॥ નું જુમો લોએ સન્વસાહૂણું, મોયકે પાદયો :
શુભે; એસો પંચ જુમુક્કારો, શિલાવન્નરમયીતલે. ॥ ૪ ॥ સન્વ-
પાવપ્પણાસણો, વપ્રોવન્નરમયોખલિ : ॥ મંગલાણું ચ સન્વે
સિં, ખાદિરાંગાર ખાતિકા. ॥ ૫ ॥ સ્વાહાંતં ચ પદં જ્ઞેયં,
પઠમં હોધ મંગલં; વપ્રોપરિ વન્નરમયં, પિધાનં દેહરક્ષણે.
॥ ૬ ॥ મહાપ્રભાવા રક્ષેયં, સુદ્રોપદ્રવનાશિની; પરમેષ્ઠિપ-
દોદ્ભૂતા, કથિતા પૂર્વસૂરિભિ : ॥ ૭ ॥ યશ્ચૈવં કુરુતે રક્ષાં, પ-

રમષ્ટિપદૈ : સદા; તસ્ય ન સ્યાદ્ભયં વ્યાધિ, રાધિશ્ચાપિ કદા-
ચન. ॥ ૮ ॥ ઇતિ બૃહન્નમસ્કાર : પ્રથમસ્ત્રોત્રમ.

અથ અનિતશાંતિસ્તવન પ્રારંભ :

અનિત્યં નિત્ય સંવલયં, સંતિ ચ પસંત સંવગયપાવં;
ન્ય ગુરુસંતિ ગુણકરે, દોવિ નિણુવરે પણિવયામિ. ॥
ગાહ્યા. ॥ ૧ ॥ વવગય મંગુલભાવે, તેહં વિઉલ તવ નિમ્મ-
લસહાવે; નિરુવમ મહાપભાવે, થોસામિ સુદિઠ સખાવે. ॥
ગાહ્યા ॥ ૨ ॥ સંવદુષ્ક ધ્વસંતીણું, સંવપાવ ધ્વસંતિણું,
સયા અનિય સંતીણું; નમો અનિય સંતિણું. ॥ સિલોગો.
॥ ૩ ॥ અનિયનિણુ સુહપવત્તણું, તવ પુરિસુત્તમ નામ
કિત્તણું; તહય ધિધમધધ્વપવત્તણું, તવ નિણુત્તમ સંતિ કિ-
ત્તણું. ॥ માગહિયા. ॥ ૪ ॥ કિરિયાવિહિ સંચિત્ત, કમ્મ કિ-
લેસ વિમુષ્કયરં; અનિયં નિચિયં ચ, ગુણેહિ મહામુણિ
સિદ્ધિગયં. અનિત્યસ્સય સંતિ, મહા મુણિણોવિત્ત સંતિકરં;
સયયં મમ નિવુધ, કારણયં ચ નમંસણયં. ॥ આલિંગણયં.
॥ ૫ ॥ પુરિસા જઠ દુષ્ક વારણું, જઠત્ત વિમગ્ગહ સુષ્કકારણું;
અનિત્યં સંતિ ચ ભાવચ્ચો, અભયકરે સરણું પવન્નહા. ॥
માગહિયા. ॥ ૬ ॥ અરધ રધ તિમિર વરહિય મુવરય જર-
મરણું; સુર અસુર ગરુલ ભુયગવધ, પયય પણિવધત્તં; અનિ-
ત્ય મહમવિય સુનયનયનિહણુમભયકરં; સરણુ મુવસરિત્ત,
ભુવિ દિવિન્ન મહિયં સય ચ મુવણુમે. ॥ સંગયયં. ॥ ૭ ॥
તં ચ નિણુત્તમ મુત્તમ નિત્તમ સત્તધરં, અન્નવ મદ્વખંતિ

વિમુક્તિ સમાહિનિહિ; સંતિકરં પણમામિદ્મુત્તમ તિથ્યયરં,
 સંતિમુણી મમસંતિ સમાહિવરં દિસચ્ચો. ॥ સૌવાણ્ય. ॥ ૮ ॥
 સાવથિય પુવ્વપથિયવંચ, વરહથિય મથ્યય પસથ્યવિથિયન્ન
 સંથિયં; ચિરસરિચ્છ વચ્છં મયગય લીલાયમાણ વર ગંધ
 હથિય પથ્યાણ પથિયં; સંથવારિહં હથિયહ્મંછાહું, ધં-
 તકણ્ણગરુચ્છગ નિરુવહય પિંજરં; પવરલખ્ખણોવચિ યસોમ ચારુ
 રવં; સુધ્ધસુહ્ધમણાભિરામ પરમ રમણિન્ન વર દેવદુંદુહિ
 નિનાય મહુરયરસુભગિરં. ॥ વેદ્ધચો. ॥ ૯ ॥ અન્નિયં નિચ્ચા-
 રિગણું, નિચ્ચ સન્વ ભયં ભવોહરિહં; પણમામિ ચાહં પયચો,
 પાવં પસમેહ મે ભયવં. ॥ રાસાલુદ્ધચો. ॥ ૧૦ ॥ કુરુણણવચ્છ
 હથિયણાઉર નરીસરો પઠમં તચ્ચો મહાયક્કવટ્ઠિમોચ્ચે; મહાપ
 ભાવો જ્ઞે ખાહત્તરિ પુરવર સહસ્સ, વરનગર નિગમજ્જણવચ્છ
 પત્તીસારાયવર સહસ્સાણુ આયમજ્જો; ચઉદસ વરરયાણુ નવ
 મહાનિહિયઉસઠી સહસ્સ પવરજ્જુવર્ધણુ સુંદરવર્ધ, ચુલસી
 હય ગય રહ સય સહસ્સસામી છત્તવધ ગામ કોડીસામી
 આસિજ્ઞે ભારહમ્મિ ભયવં. ॥ વેદ્ધચો. ॥ ૧૧ ॥ તં સંતિ
 સંતિકરં, સંતિન્નં સન્વ ભયા; સંતિથુણામિ નિણું, સંતિ
 વિહેહમે ભયવં; રાસાનંદિચ્ચયં. ॥ યુગ્મં. ॥ ૧૨ ॥ ઇખ્ખકાગ
 વિદ્દેહ નરીસર, નરવસહા મુણિવસહા; નવસારય સસિ
 સકલાણુણ, વિગયતમા વિહુયરયા; અન્નિચ્ચોત્તમ તેચ્ચ ગુણેહિ
 મહામુણિ, અમિચ્ચ પક્કા વિહિલ કુલા; પણમામિ તે ભવ ભય-
 મૂરણ, જગસરણા મમસરણું. ॥ ચિત્તવેદ્ધા ॥ ૧૩ ॥ દેવદાણુવિદ્ધ
 ચંદ સૂર વંદ હઠ તુઠ જિઠ પરમ, લઠ્ઠવધંતરૂપ પદ-

સેય સુદ્ધનિદ્ધ ધવન્ન, દંતપંતિ સંતિ સત્તિ કિત્તિ મુત્તિ જુત્તિ
 ગુત્તિ પવર; દિત્તતેય વંદેય સંવ લોચ ભાવિ આપભા-
 વણેય પદસમે સમાહિ. ॥ નારાયણો. ॥ ૧૪ ॥ વિમલ
 સસિકલાધરે અસોમ, વિતિમિર સૂર કરાધરેય તેય; તિય-
 સવધ ગણાધરે અરૂવ, ધરણિધર પવરાધરે અસાર. ॥
 કુસુમલયા. ॥ ૧૫ ॥ સત્તે અસયા અનિય, સારીરે અ બલે
 અનિય; તવસંજમેય અનિય, એસ અહં થુણામિ
 જિણુમનિય; ભુયંગપરિરંગિય. ॥ ૧૬ ॥ સોમગુણેહિ
 પાવધ નતં નવસરય સસી; તેહગુણેહિ પાવધ નતં નવ-
 સરયરવી; રૂવગુણેહિ પાવધ નતં તિયસગણુવર્ધ; સારગુ-
 ણેહિ પાવધ નતં ધરણીધર વર્ધ. ॥ ખિન્નિજયયં. ॥ ૧૭ ॥
 તિથ્યવરપવત્તયં તમરય રહિયંધીર જણુ થુઅગ્નિયં ચુઅ
 કલિકલુસં; સંતિસુહ પવત્તયં તિગરણુપયયો, સંતિમહં
 મહામુણિં સરણુમુવણુમે. ॥ લલિયયં ॥ ૧૮ ॥ વિણુઓણુય
 સિરરધઅંજલિ રિસિગણુ સંથુઅં થિમિઅં; વિયુહાહિવ
 ધણુવધ નરવધ થુઅ મહિઅગ્નિઅં બહુસો; અધરૂગય
 સરય દિવાયર સમહિઅ સાપલં તવસા; ગયાણું ગણુ
 વિહરણુ સમુધઅ ચારણુ વંદિઅં સિરસા. ॥ કિસલયમાલા.
 ॥ ૧૯ ॥ અસુર ગરુલ પરિવંદિઅં, કિન્નરોરગ નમંસિઅં;
 દેવકાડીસય સંથુઅં, સમણુસંધ પરિવંદિઅં. ॥ સુમુહં.
 ॥ ૨૦ ॥ અલયં આણુહં અરયં અરુઅં અનિઅં અનિઅં
 પયયો પણુમે; વિજ્ઞુ વિલસિઅં. ॥ ૨૧ ॥ આગયા વરવિમાણુ
 દિવ કણુગ રહ તુરય પહકરસએહિ હુલિયં; સસંભમો અર-

શુષ્કુભિચ્ય લુલિચ્ય ચલકુંડલં ગયતિરીડસોહંત મહલિ-
 માલા. ॥ વેદૂચ્યો. ॥ ૨૨ ॥ જં સુરસંધા સા સુર સધા,
 વેરવિહતા; ભત્તિ સુન્નુત્તા; આયરભૂસિચ્ય સંલભ પિંડિચ્ય,
 સુહુ સુવિલિચ્ય સંવ બલોધા; ઉત્તમ કંચણ રચણ પડ વિચ્ય,
 ભાસુર ભૂસત્ત ભાસુરિચ્યંગા; ગાયસમોણીચ્ય ભત્તિવસા ગય,
 પંજલિ પેસીચ્ય સીસ પણામા. ॥ રચણમાલા. ॥ ૨૩ ॥ વંદિ-
 ળણ થોજણ તો જિણું, તિશુણમેવય પુણો પચહિણું; પણમિ
 ળણય જિણું સુરાસુરા, પમુધચ્યા સલવણાઈ તો ગગયા. ॥
 ખિત્તયં. ॥ ૨૪ ॥ તં મહાશુણિ મહંપિ પંજલિ, રાગ દોસ
 ભય મોહ વન્નિચ્યં; દેવ દાણવ નારિંદ વંદિચ્યં, સંતિમુ-
 ત્તમ મહાતવં નમે. ॥ ખિત્તયં. ॥ ૨૫ ॥ અંબરંતર વિચાર-
 ણિચ્યાહિં, લલિચ્ય હંસ વહુ ગામિણિચ્યાહિં; પીણ સોણી-
 થણ સાલણીચ્યાહિં, સકલ કમલદલ લોચ્યણિચ્યાહિં,
 દીવયં; ચતુર્ભિ : કલાપકં. ॥ ૨૬ ॥ પીણ નિરંતર થણભર
 વિણમિચ્યગાયલયાહિં; મણિ કંચણ પસિદ્ધિલમેહલ સોહિચ્ય
 સોણિતડાહિં; વર ખિંખિણી નેહર સતિલય વલય વિભૂ-
 સણિચ્યાહિં; રઘકર ચહર મનોહર સુંદર દંસણિચ્યાહિં. ॥
 ચિત્તખરારા. ॥ ૨૭ ॥ દેવસુંદરીહિ પાયવંદિચ્યાહિં વંદિચ્યા ય
 જસસ તે સુવિક્રમા કમા આપણો નિડાલચ્છેહિં મંડણોડુણપ-
 ગારચ્છેહિં ઢેહિં ઢેહિં વિ અવંગ તિલયપત્તલેહનામચ્છેહિં ચિદ્ધ-
 ચ્છેહિં સંગચ્છ ગચ્છાહિં ભત્તિસંનિવિઠ વંદણા ગયાહિં, હુંતિ તે
 વંદિચ્યા પુણોપુણો. ॥ નારાયચ્યો. ॥ ૨૮ ॥ તમહં જિણુ-
 ચ્ચંદં અજિચ્યં જિચ્યમોહં ધુય વન્વકલેસં પચચ્ચો પણુ-

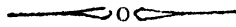
રિસાવિ અ પસાયં ॥ ગાહા. ॥ ૩૬ ॥ તંમોએઉ અનંદિં,
પાવેઉ અનંદિસેણુ મલિનદિં; પરિસાધ વિ સુહનંદિં. મમ ય
દિસઉ સંજમે નંદિ. ॥ ગાહા. ॥ ૩૭ ॥ પખ્ખિઅ ચાઉમ્માસિઅ,
સંવચ્છરીએ અવસ્સ ભણિઅવ્વો; સોયાવ્વો સવ્વેહિંવી, ઉવ-
સગ્ગનિવારણે. એસો. ॥ ૩૮ ॥ જો પઠ્ઠ જોઅ નિસુણુધ,
ઉભએ કાલંપિ અજિઅસંતિ થયં; ન હુ હુંતિ તસ્સ
રેગા, પુવ્વુપન્નાવિ નાસંતિ. ॥ ગાહા. ॥ ૩૯ ॥ વવગય કલિ
કલુસાણું, વવગય નિદ્ધંતરાગદ્દોસાણું; વવગય પુણ્ણભવાણું,
નમોદ્યુદ્ધવાધ દેવાણું. ॥ ૪૦ ॥ સવ્વં પસમધ પાવં, પુત્રં
વદ્ધં નમંસમાણસ્સ સંપુત્ર ચંદ વયણસ્સ, કિત્તણું અજિ-
અસંતિસ્સ ॥ ૪૧ ॥ જધ ધચ્છહ પરમપયં, અહવા કિત્તિ
સુવિથ્થડં ભુવણે; તા તિઅ લોગુદ્ધરણે, જિણુવયણે આયર
કુણહ. ॥ ૪૨ ॥

॥ શ્લોક. ॥

સર્વ મંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણં;
પ્રધાનં સર્વધર્માણાં, જૈનં જયતિ શાસનં. ॥ ૪૩ ॥
ઉપસર્ગા : ક્ષયં યાંતિ, છિદ્યંતે વિઘ્નવહ્નયઃ; મનઃ
પ્રસન્નતામેતિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે. ॥ ૪૪ ॥
આર્યાવૃતં. ॥ શિવમસ્તુ સર્વજગતઃ, પરિહિતનિ-
રતા ભવંતુ ભૂતગણાઃ; દોષાઃ પ્રયાંતુનાશં, સ-
ર્વત્ર સુખી ભવતુ લોકઃ. ॥ ૪૫ ॥ સ્મરણં યસ્ય

સત્વાનાં, તીવ્રતાપોમશાંતયે; ઉત્ક્રષ્ટગુણરૂપાય,
તસ્મૈ શ્રીશાંતયે નમઃ. ॥ ૪૬ ॥ इति श्रीनंदिषे-
णसूरि विरचित अजित शांतिस्तवनं. ॥ ૨ ॥

અથ શ્રી વીરસ્તવતૃતીયસ્ત્રભરણપ્રારંભ :

જયઘ નવ નલિન કુવલય, વિચ્છિન્ન સયવત્ત પત્તલ
દ્વચ્છે; વીરો ગયંદ મયગલ, સુલલિન્ન ગઘ વિક્રમો ભયવં.
॥૧॥ અજવિ વહધ સુતિથ્યં, અખંડિયં નસ્સ ભરહવા-
સંમિ; સોવદ્ધમાણુ સામી, તિલુક દિવાયરો જ્યઓ. ॥ ૨ ॥
ગાહાન્નુચ્છેણુ જિણું, મય મોહ વિવચ્છિન્ન જ્ય
કસાયં; થોસામિ તિ સંઝાગં, તં નિસ્સંગં મહાવીરં ॥૩॥
સુકુમાલ ધીર સોમા, રત્ત કિસણુ પંડુરા સિરિ નિક્યા;
સીચ્ચં કુસ ગહભીરુ, જલ થલ નહ મંડણા તિન્નિ. ॥ ૪ ॥
નચયંતિ વીરલીલં, હાઉં જ સુરહિ મંત પડિપુત્તા;
પંકય ગયંદ ચંદા, લોચ્છણુ ચંકમિચ્છે મોહાણું. ॥ ૫ ॥ એવં
વીરજિણું દો, અચ્છર ગણુ સંધ સંથુઓ ભયવં; પાલિત્તય
મય મહિઓ, દિસઉ ખ્કયં સંવ દુરિયાણું. ॥ ૬ ॥

इति श्रीपादलिप्तसूरि विरचित विरस्तवन.

અથ શ્રી ઉવસગ્ગહરસ્તોત્ર અનુર્થસ્ત્રભરણ પ્રારંભ :

ઉવસગ્ગહરં પાસં, પાસં વંદામિ કમ્મ ધણુ મુક્કં;
વિસહરવિસ નિન્નાસં, મંગલ કલ્લાણુ આવાસં. ॥ ૧ ॥

વિસહર કુલિંગમંતં, કંઠે ધારેઈજો સચ્ચા મણુઓ; તસ્સ
ગ્ગહ રોગ મારી, દુઠ જરા જંતિ ઉવસામં. ॥ ૨ ॥ ચિઠઉ
દૂરે મંતો, તુજ્જ ખપણામો વિ ખહુ ફલો હોઈ; નર
તિરિએસુવિ જીવા, પાવંતિ ન દુખકદોહજાં. ॥ ૩ ॥
તુહ સમ્મત્તે લદ્દે, ચિંતામણિ કાપપાય વાલહિએ;
પાવંતિ અવિઝ્ઞેણું, જીવા અયરામરં ઠાણું. ॥ ૪ ॥ એચ્ચ
સંથુઓ મહાયસ, ભત્તિભર નિભરેણુ હિઅએણુ; તા દે-
વદિજ્જોપાહિં, ભવે ભવે પાસ જિણુચંદ. ॥ ૫ ॥

इति श्री भद्रबाहुस्वामिविरचित उपसर्गहरस्तोत्र.

અથ શ્રી ભયહરસ્તોત્ર પંચમ સ્તવગણ પ્રારંભ :

નમિજિણુ પણુય સુરગણુ, ચૂડામણિ કિરિણુ રંજિઅ
મુણિણો; ચરણુ જીઅલં મહાભય, પણાસણું સંથુવં વુચ્છં.
॥ ૧ ॥ સડિઅ કર ચરણુ નહમુહ, નિયુદ્ધે નાસા વિવન્ન
લાવન્ના; કુઠ મહારોગાનલ, કુલિંગ નિદ્દે સંવંગા. ॥ ૨ ॥
જે તુહચલણા રાહણુ, સલિલંજલિસેઅ વુદ્ધિ ઉચ્છાહા; વણુ
દવ દદ્દે ગિરિપાયવન્વ, પત્તા પુણો વિલચ્છિં. ॥ ૩ ॥
દુન્વાય ખ્ખુભિઅ જલનિહિ, ઉભલક કલ્લોલ ભીસણા રાવે;
સંભંતભય વિસંહુલ, નિજ્જમિઅ મુક્કવાવારે. ॥ ૪ ॥ અવિ-
દલિઅ જાણુવત્તા, ખણેણુ પાવંતિ ઇચ્છિઅ ફલં; પાસજિણુ
ચલણુજીઅલં, નિઅચિઅ જે નમંતિ નરા. ॥ ૫ ॥ ખર
પવણુ ક્કઅ વણુ દવ, અક્કાવલિ મિલિઅ સયલ દુમગહણે;

ડન્નંતમુદ્ધમિચ્ચ વહુ, ભીસણુ રવ ભીસણુમિ વણુ. ॥૬૮॥
 જગગુરુણો કમ્મન્નુચ્ચલં, નિન્વાવિચ્ચ સયલ તિહુયણા-
 ભોયં; જે સંભરંતિ મણુચ્ચા, ન કુણુઘ જલણો ભયં તેસિં.
 ॥ ૭ ॥ વિલસંત ભોગભીસણુ, કુરિચ્ચાડણુ નયણુ તરલ
 જહલં; ઉગ્ગહ ભુચ્ચંગં નવ જલય, સથ્થહં ભીસણાચારં.
 ॥ ૮ ॥ મન્નંતિ કીડસરિસં, દૂર પરિચ્છૂલ વિસમ વિસવેગા;
 તુહ નામખ્કર કુડ સિદ્ધ, મંત ગુડચ્ચા નરા લોચ્ચે. ॥ ૯ ॥
 અડવીસુ ભિલ તક્કર, પુલ્લિલ સદ્દલ સદ ભીમાસુ; ભય
 વિહુર વુત્ત કાયર, ઉદ્ધરિય પહિચ્ચસથ્થાસુ. ॥૧૦॥ અવિલુત્ત
 વિહવસારા, તુહ નાહ પણામ મત્ત વાવારા; વવગય વિગ્ધા
 સિગ્ધં, પત્તાહિય ઇચ્છિચ્ચં ઠાણું. ॥૧૧॥ પન્નલિયા નલ
 નયણું, દૂર વિચ્ચારિય મુહં મહાકાયં; નહ કુલિસે ધાય
 વિયલિય, ગયંદ કુંલથ્થલાભોયં. ॥ ૧૨ ॥ પણુચ સસંભમ
 પથ્થિવ, નહ મણિ માણુક પડિચ્ચ પડિમરસ; તુહ વયણુ
 પહરણુધરા, સીહં કુદ્ધંપિ ન ગણુંતિ. ॥ ૧૩ ॥ સસિધવલ
 દંત મુસલં, દીહકરુણાલવુટ્ટિ ઉચ્છાહં; મહુ પિંગ નયણુ
 નુચ્ચલં, સસલીલ નવ જલહરારાવં. ॥ ૧૪ ॥ ભીમં મહાગ-
 યંદં, અચ્ચાસન્નંપિ તે ન વિગણુંતિ; જે તુલ્લ ચલણુ
 નુચ્ચલં, મુણિવઘ તુંગંસમક્કીણા. ॥૧૫॥ સમરંમિ તિખ્ક-
 ખગ્ગા, ભિધાય પવિદ્ધ ઉદ્ધુચ્ચ કખંધે; કુંત વિણુભિન્ન કરિ
 કલહ, મુક સિક્કાર પઠરંમિ. ॥ ૧૬ ॥ નિન્નિજય દમ્પુદ્ધર-
 રિઉ, નરિંદનિવહા લડા જસં ધવલં; પાવંતિ પાવ પસ-
 મિણુ, પાસન્નિણુ તુહ ચ્ચમાવેણુ. ॥ ૧૭ ॥ રોગ જલ

જલણુ વિસહર, ચોરારિ મયંદ ગય રણુ ભયાઈ; પાસજિણુ નામ
સંકિ, તણેણુ પસમંતિ સંવાઈ. ॥ ૧૮ ॥ એવં મહાભયહરં,
પાસજિણુંદસ્સ સંથવ મુહારં; ભવિય જણાણુંદયરં, કલ્લા
ણુપરં પરનિહાણું. ॥ ૧૯ ॥ રાય ભય જખ્ક રખ્કસ્સ, કુસુમિણુ
દુસમિણુ રિખ્ક પીડાસુ; સજજાસુ દોસુ પંથે, ઉવસગ્ગે
લહય રયણીસુ. ॥ ૨૦ ॥ જો પઢધ જોનિસુણુધ, તાણું કધણુાય
માણુતુંગસ્સ; પાસો પાવં પસમેઉ, સયલ ભુવણુચિચચ
ચલણો. ॥ ૨૧ ॥ ઉવસગ્ગંતે કમઠા, સુરંમિ આણુઆ જો
ન સંચલિઆ; સુર નર કિત્તર જીવઈહિં, સંથુઆ જયઉ
પાસજિણો. ॥ ૨૨ ॥ એયસ્સ મખ્ભયારે, અઠારસ અખ્કરેહિં
જો મંતો; જો જાણુધ સો આયધ, પાસં પરમેસરં પયડં.
॥ ૨૩ ॥ તંનમહ પાસનાઈ, ધરણિંદ નમંસિચ્ચં ભય વિણાસં;
જસ્સ ધપલાવેણુ સયા, નાસંતિ ઉવદવા સંવે. ॥ ૨૪ ॥
જં સમરંતાણુમણે, ન હોધ વાહી ન તં મહાદુખ્કં; નામં
પિયમંતસમં, ઇહ નાહ થુણામિ ભત્તીએ. ॥ ૨૫ ॥

इतिश्री मानतुंगसूरिविरचित भयहरस्तोत्र.

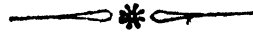
अथ श्री लारापक्षीपार्श्वस्तवन पष्टम्भरणु प्रारंभः

નું નમો દેવદેવાય, નિત્યં ભગવતેડહતે; શ્રીમતે પાર્શ્વ-
નાથાય, સર્વકલ્યાણકારણું. ॥ ૧ ॥ દ્રી રૂપાય ધરણેંદ્ર,
પદ્માવત્યચ્ચિતાંધ્રયે; સિદ્ધિાતિ શયકાટીભિઃ, સહિતાય મહા-
ત્મને. ॥ ૨ ॥ અદ્વે મદ્વે પુરોદુષ્ઠ, વિધદે વર્ણપંક્તિવતઃ; દુષ્ટાન્

प्रेतपिशाचा दीन, प्रणुशयति तेऽभिधा. ॥३॥ स्तंभय स्तं-
 भय स्वाहा, शतकाटीनमस्कृत; अधिमत्कर्माणां दूरादा
 पतंतीर्विडम्बनाः. ॥४॥ नाभिदेशोद्भवनाले, अक्षरं ध्रुव-
 तिष्ठिते; ध्यातमष्टद्वे पद्मे, तत्त्वमेतत्क्षप्रदं. ॥५॥ तत्त्वमत्र
 यतुर्वर्णी, यतुर्वर्णविभिन्निता; पञ्चवर्णकुम्भध्याता, सर्वकार्य
 करी लवेत्. ॥ ६ ॥ क्षिप नृं स्वाहेति वर्णैः, कृतं पञ्चांग
 रक्षणं ॥ योऽभिध्यायेद्दिदं तत्त्वं, वश्यास्तस्याभिलश्रियः. ॥७॥
 पुरुषं आधते आढं, तावत्क्षेशपरंपराः; यावन्न मंत्र-
 रान्नेयं, हृदि जगति भूर्तिमान्. ॥ ८ ॥ व्याधिः पञ्च-
 वधव्याधा, नलांलः संलवं लयं; क्षयं प्रयाति श्रीपार्श्व,
 नामस्मरणमात्रतः. ॥ ९ ॥ यथा नादमयो योगी, तथा
 चैतनमयो लवेत्; तदा न दुष्करं किञ्चि, तद्व्ययतेऽनुलवादिदं.
 ॥ १० ॥ धति श्री जरापक्षी, स्वामी पार्श्वजिनः रतुतः;
 श्री मेरुतुंगसूरिः रता, त्सर्वसिद्धिप्रदायकः. ॥ ११ ॥ जरा-
 पक्षी प्रभुः पार्श्वः, पार्श्वयक्षेण सेवितं; अर्थितं धरणे-
 र्गण, पद्मवत्या प्रपूजितं. ॥ १२ ॥ सर्वमंत्रमयं सर्व, का-
 र्यसिद्धिकरं परं; ध्यायामि हृदयांभोजे, भूतप्रेतप्रणुशकं.
 ॥ १३ ॥ श्री मेरुतुंगसूरीन्द्रः, श्रीमत्पार्श्वप्रभोः पुरः; ध्याना-
 स्थितिं हृदि ध्यायन, सर्वसिद्धिं लभेत्तुम्. ॥ १४ ॥
 धति श्री मेरुतुंगसूरिविरचित जरापक्षी पार्श्वस्तन.

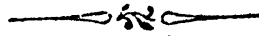
नं किञ्चि नाम तिथ्यं, सज्जे पायाल तिरियलोगंभि;
 नधं निष्णु निपाधं, ताधं सन्वाधं वंदाभि. ॥ १ ॥

અથ શ્રી શકુન્તલ સસેમ રમરણ પ્રારંભ :

નમોઽશ્રૂણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું ॥ ૧ ॥ આઘગ-
 રાણું તિથ્યયરાણું સયંસંબુદ્ધાણું. ॥ ૨ ॥ પુરિસોત્તમાણું
 પુરિસસીહાણું પુરિસવરપુંડરીયાણું, પુરિસવરગંધ હૃદ્યીણું.
 ॥ ૩ ॥ લોગુત્તમાણું લોણનાહાણું લોગહીઆણું લોગપદ્મવાણું
 લોગપન્નજયગરાણું. ॥ ૪ ॥ અભયદ્યાણું અખંડુદ્યાણું મગ્ગ
 દ્યાણું સરણુદ્યાણું બોહિદ્યાણું. ॥ ૫ ॥ ધમ્મદ્યાણું
 ધમ્મદેસિયાણું ધમ્મનાયગાણું; ધમ્મ સારહીણું ધમ્મવર-
 આઉરંત ચક્રવટીણું; ॥ ૬ ॥ અપહિય વરનાણું દંસણું
 ધરાણું વિહૃદ છઉમાણું ॥ ૭ ॥ જિણાણું જવયાણું તિન્નાણું
 તારયાણું બુદ્ધાણું બોહિયાણું મુત્તાણું મોયગાણું. ॥ ૮ ॥ સંવ-
 નૂણું સંવદંસિણું સિવમયલ મરુચ્ચ મણુંત મખંડય મન્વા-
 આહ મપુણરાવિત્તિ, સિદ્ધિગદનામધેયં ઠાણું સંપત્તાણું. ॥ ૯ ॥
 નમો જિણાણું. ॥ ઇતિ શકુન્તલ સસેમ રમરણમ્. ॥ ૧૦ ॥

અથ શ્રી લઘુઅનિતશાંતિસ્તવન પ્રારંભ :

ગૌભઅવયારિ સોહમ્મ સુર સામીઓ, જણુણિ જય
 સંથુણુદ ભત્તિભર ભાવિઓ; તિજણુ ઇખંડાગ કુરુ વંસ ભૂસણુ
 ધરા, અનિચ્ચ સંતીચ્ચ નંદંતુ મંગલકર. ॥ ૧ ॥ જમ્મ-
 કાલંમિ જે અસુર સુરભાસુરે, ન્હવિય ખત્તીસ ઇંદેહિ સુર
 ગિરિસિરે; ખયર નર અમર આણુંદ વદ્ધારયા, જયઉ જગિ
 અનિચ્ચ સંતીય ભદારયા. ॥ ૨ ॥ ખવિય રિઉવગ્ગવર રન્ન

સુહ માણિય્યં; પવરદણેણ જગસયલ સમ્માણિય્યં; જોહિ
 મુખકંકરી દિખક કંખી કયા, તાહ થુણિ અજિય સંતીય પય
 પંકયા. ॥ ૩ ॥ ઘોર તવચરવિ ઉવસગ્ગ અહિઆસિય્યં,
 દુન્નગ ધાઘ કમ્માઘ નિત્તાસિય્યં; જોહિનાણું સમુપ્પયડિય્યં
 વિમલયં, દુવિય સોલસમ જિણુ તિજિણુમહ સુવિણુયં.
 ॥ ૪ ॥ પવર દેસણ હતિહુઅણુ વિપડિઓહિયં, ભવોવ-
 ગ્ગાહિ કમ્માઘ મસમૂરિય્યં; પવર સુહ પરમ નિન્વાણુ પુરિ
 જ ગયા, હઠતે નમહ જિણુ અજિય સંતીસયા. ॥ ૫ ॥
 દુવિય રિઉવગ્ગ હરિ સરહ ગય જોઘણી, ભૂય વેયાલ અહિ
 રખકસી ડાયણી; તાસ ઉવસગ્ગ કીરેઘ નાસેસયં, હિયઘ જો
 એહુ સમરેઘ જિણુજુઅલયં. ॥ ૬ ॥ જઘ ન અહિલસહ
 દાલિદ્દ દોહગ્ગયં, તુલ્લ અહિલસહજઘ લગ્ગિય સોહગ્ગયં;
 ભવહ જઘ ભીય જઘ સિવસુહા સત્તયા, હવહયે યસ્સ
 જિણુદુગહતો ભત્તયા. ॥ ૭ ॥ એય સંવચ્છરિય પખ્ખિઅ
 ચઉમ્માસએ, અજિઅસંતિઅએ ભણુઘ જો નિસુણુઘ; ક-
 હઘ કવિવીરગણિ ભવિઅ જણુ અગ્ગએ, અસુહ તસુ જઘ
 સુહ સયલ સંપજજએ. ॥ ૮ ॥

इति श्रीवीरगणिकृत लघु अजितशांतिस्तवन.

अथ बृहदजितशांतिस्तवन प्रारंभ :

સકલ સુખ નિવહદાનાય સુરપાદપં, પાદપંકજનતા-
 નેકનાકાધિપં, અચલશિવનિલયમપ્રલયગુણુશોભિતં, નૌમિ
 ભિનમજિતમહમજિતમુદિતોદિતં. ॥ ૧ ॥ શાંતિમુપશાંત

નિમિત્તે વાંદણાં, કંરુંજી—એમ કહી બે વાર વાંદણાં દેવાં. તિહાં એટલું વિશેષ જ, “દેવસિઓવધક્તો” ને સ્થાનકં “પષ્ઠિકઓ વધક્તો” કહેવું. એમ બીજે પણ જ સ્થાનકં “દેવસિઓ” આવે ત્યાં “પષ્ઠિકઓ” કહેવું. એમ વાંદણાં દેધને પછી ગુરુને ખમાવીયેં, મિચ્છામિ દુક્કડં દીજં. પછી સામાયક પારવા ત્રણ નવકારગણી ॥જંજં મણેણુબદ્ધં ॥ ઇત્યાદિ ગાથાઓ કહી ફરી ત્રણ નવકારગણી પૂર્વોક્તરીતે પાશ્વિક પ્રતિકમણુસમાપ્ત કરીયેં.)

અથ શ્રી ચૈત્તમાસિક પ્રતિકમણુવિધિમાહ.

પાશ્વિકની પેરેંજ ચૈત્તમાસિકપ્રતિકમણુનો વિધિ જાણવો. પરંતુ વિશેષ એ જ પાશ્વિકને ઠેકાણે ચૈત્તમાસિયં કહેવું અને ખાર લોગસસને સ્થાનકં, વીશ લોગસસનું કાઉસસગ કરવું.

અથ શ્રી સાંવત્સરિક પ્રતિક્રમણુવિધિ પ્રારંભ :

સાંવત્સરિકનો પણ પાશ્વિકની પેરેંજ વિધિ જાણવો. પરંતુ એટલું વિશેષ જ પાખીને સ્થાનકં સંવત્સરિયં કહેવું અને ખાર લોગસસને સ્થાનકં ચાલીશ લોગસસનું કાઉસભગ્ગ કરવું.

અથ શ્રી ખામણા.

અરીહંતજીને ખમાવીયેંરે; જહના ગુણ છે ખાર ખમો ભવિ ખામણા રે. ॥ સિદ્ધ જીવને ખમાવીયેંરે; ગુણ આઠાએ મનોહાર. ॥ ખમો ભવિ ॥ આચારજને ખમાવીયેંરે, જહના ગુણ છત્રીસ. ॥ ખમો ॥ ૧ ॥ ઉપાધ્યાયને ખમાવીયેંરે;

જેહના ગુણ પચીસ. ॥ ખમો ૦ ॥ સાધુ સર્વને ખમાવીયે
 રે; સોભે ગુણ સતાવીસ. ॥ ખમો ૦ ॥ રા ॥ શ્રાવક શ્રાવિ-
 કાને ખમાવીયે રે; જેહના ગુણ એકવીસ. ॥ ખમો ૦ ॥
 આઠમપાખી ખમાવીયે રે; ચોમાસો ત્રન વાર. ॥ ખમો ૦ ॥
 ॥ ૩ ॥ સંવત્સરી સુદ્ધ ખમાવીયે રે, ખમાવીયે વારંવાર.
 ॥ ખમો ૦ ॥ રૂઠો સંધ મનાવીએ રે; મનાવીયે વારંવાર.
 ॥ ખમો ૦ ॥ ૪ ॥ વિવેક સાગર સૂરીને ખમાવીયે રે; અચળ
 ગચ્છ સણુગાર. ॥ ખમો ૦ ॥ ચોંમાસી ગુરૂને ખમાવીએ રે;
 વાંચે સુત સિદ્ધાંત. ॥ ખમો ૦ ॥ ૫ ॥

इति श्री पंचप्रतिक्रमण विधि समाप्त.

દોહરા.

ટોલ ટપાની વાતમાં, વખત અમૂલ્ય જાય;
 કનક ફેડ ધન આપતાં, સમજે પણ નહિ થાય.
 રત્ન સમો નર ભવ સુકલ, નમલે વારં વાર;
 સીખસુણે સુભ સમય આ. જીવિતનું દ્યો સાર.
 ભાવે પડિકમણું ભણું, વાંચો થઈ હુશિયાર;
 ઇમ બેધડિ નિત આદરે, કુલ ધરમે ધરી ધ્યાર.

હાલ. ॥ એણીપરે રાજ્ય કરંત રે. ॥ એ દેશી.

કહી શિખામણ સારરે, મનમાં ધારજે, નિજ દેહરાસર
 જૂહારજે એ. ॥ ૧ ॥ પછે પુરૂષ સુણ વાત રે, જિન મંદિર
 જઈયે; નિસહિ તણુ તિહાં કહિયે એ. ॥ ૨ ॥ મનહ વચન

જે આપ રે, કાયાયેં કરી; સંસાર કામ નિષેધજી એ. ॥૩॥
 મુઝ દેહરાનું કામ રે, કરવું તે સહી; અવર કાજ કદ્યે નહિ
 એ. ॥ ૪ ॥ નિસહિ મધ્ય ત્રણ ઠામ રે, મન વચનેં કરી;
 દેવલ કામ નિષેધતો એ. ॥ ૫ ॥ ક૩ં જિન પ્રતિમા કાજ રે,
 પૂજું પૂજવું; ત્રિવિધ ધ્યાન નિશ્ચલ ધ૩ં એ ॥ ૬ ॥ પૂજી
 નિસહી ત્રણ રે, કહેતો સ્તુતિ કરે; પૂજા દ્રવ્ય નિષેધતો એ.
 ॥ ૭ ॥ એમ જિન જીહારો આપ રે, આપેં મૂકતો; ફલ
 નાણું મૂક સહી એ. ॥ ૮ ॥ આશાતના ઉત્કૃષ્ટી રે, ટાલે ચઉ-
 રાશી; જધન્ય થકી દશ ટાલિયેં એ. ॥ ૯ ॥ પત્રહી
 મુખ તંબોલ રે, જલ નવિ થૂંકવું; મૈથુન તિહાંકણે વરજવું
 એ. ॥૧૦॥ લહૂડી નીતિ નિષેદ રે, વડી વેગેં થકી; ભોજન
 સોવણ જૂવદૂં એ. ॥૧૧॥ આશાતના એમ ટાલી રે, ચેઇવંદન
 કરે; શાઠ હાથ અલગો રહી એ. ॥૧૨॥ જધન્ય થકી નવ
 હાથ રે, અલગ રહી કરી; ચૈત્તવંદન કરજ સહિ એ. ॥૧૩॥

અથ શ્રી ચૈત્યવંદન.

શ્રી રાગ.

અરિહંત નમો ભગવંત નમો, પરમેશ્વર જિનરાજ નમો;
 પ્રથમ જિનેશ્વર પ્રેમેં પેખત, સીંધાં સધલા કાજ નમો. ॥
 અરિહંત ॥ ૧ ॥ પ્રભુ પારંગત પરમ મહોદય, અવિનાશિ
 અકલંક નમો; અજરામર અદ્ભુત અતિશય નિધિ, પ્રવચન
 જલધિ મયંક નમો. ॥અ૦॥૨॥ તિહુયણુ ભવિયણુ જન મન
 વંછિય, પૂરણુ દેવ રસાલ નમો; લલિ લલિ પાય નમું હુંભાવે,

કર જોડીને ત્રિકાલ નમો. ॥અઽઽઽઽ ॥ સિદ્ધ યુદ્ધ તું જગ જન
સજ્જન, નયના નંદન દેવ નમો; સકલ સુરાસુર નરવર નાયક,
સારે અહનિશિ સેવ નમો. ॥ અઽ ॥ ૪ ॥ તું તીર્થકર સુખ
કર સાહેબ, તું નિષ્કારણ બંધુ નમો; શરણાગત જીવન હિત
વત્સલ; તું હી કૃપારસ સિંધુ નમો. ॥ અઽ ॥ ૫ ॥ કેવલ
જ્ઞાના દર્શે દર્શિત, લોકલોક સ્વભાવ નમો; નાશિત સકલ
કલંક કલુષગણ, દુરિત બિપદ્રવ ભાવ નમો. ॥ અઽ ॥ ૬ ॥
જગ ચિંતામણિ જગ ગુરુ જગ હિત કારક જગ જન નાથ નમો;
ધોર અપાર ભવોદધિ તારણ, તું શિવપુરનો સાથ નમો.
॥ અઽ ॥ ૭ ॥ અશરણ શરણ નિરાગ નિરંજન, નિરૂપાધિક
જગદિશ નમો; બોધ દિયો અનુપમ દાનેશ્વર, જ્ઞાન વિમલ
સૂરીસ નમો. ॥ ૮ ॥ ઇતિ ચૈત્ય વંદન. (પછી બેઠાં
થકાંજ સ્તુતિરૂપ ચાર સ્તવન કહેવા.)

શ્રી રૂપભજન સ્તવન.

શાગ (કરૂપા કરો ભગવાન અમર કરૂપા) ૫૬.

આજ આનંદ અપાર; હારે હારે આજઽ ॥ મુજ મન
આજ આનંદ અપાર. ॥ એ ટેક. ॥ મરૂદેવી નંદન કર્મ નિકં-
દન; નિરખ્યા નાલિ કુમાર. ॥ મુજઽ ॥ ૧ ॥ અજર અમર
અકલંક જિનેશ્વર; રૂપ સ્વરૂપ ભંડાર. ॥ મુજઽ ॥ ૨ ॥
અસરણ સરણ કરણ જગ નાયક; દાયક શિવ સુખ સાર.
॥ મુજઽ ॥ ૩ ॥ તું મ સેવા મુલ ભાવે કરતાં; પામ્યો ભવનું

પાર. ॥ મુજ ૦ ॥ ૪ ॥ કહેત ટોકરસીં પ્રભુ દરીશનથી; સફલ
થયો અવતાર. ॥ મુજ મન આજ ૦ ॥ ૫ ॥

શ્રી અનિતનિન રતવન.

રાગ (મોતી મેહુલકે બીચ રે દરીઆઇકા) કેરબો.

અરજ અનિત નિનરાજ રે; મેરી માનો માહારાજ. ॥
માનો માહારાજ મેરી માનો માહારાજ. ॥ અરજ ૦ ॥ એટેક ॥
નિતસત્રૂ રાણી વિન્યા નંદન; સોભત સુંદર સાજ રે.
॥ મેરી ૦ ॥ અરજ ૦ ॥ ૧ ॥ મ્યેં હું પાપી પ્રભુજી અધ્યાપી;
ખાંદિ અહેકી લાજ રે. ॥ મેરી ૦ ॥ અરજ ૦ ॥ ૨ ॥ ભવ
સાગરથી પાર ઉતારી; દીજ્યેં શિવ સીરતાજ રે. ॥ મેરી ૦ ॥
અરજ ૦ ॥ ૩ ॥ નિજ સેવકપર કરપા કરીજં; અરિહંત
અરજી આજ રે. ॥ મેરી ૦ ॥ અરજ ૦ ॥ ૪ ॥ કહેત ટોક-
રસીં નિનવર પ્યારા; પુર્ણ કરો મન કાજ રે. ॥ મેરી
માનો માહારાજ ॥ અરજ અનિત ૦ ॥ ૫ ॥

શ્રી સંભવનિન રતવન.

રાગ (રહો રહો રે જાદવ રાયે દોયે ઘડીયાં.) ખમાચ.

પ્રભુ તોરી સુરતપર વારી વારીઆં; લલાવારી વારીયાં જાઉં
ખલિહારીયાં. ॥ નિન તોરી સુરત ૦ ॥ એટેક ॥ ચંદ્ર જ્યોત
તેરો મુખડો ખીરાજ; દંત સોભત દાડમ કલીયાં. ॥ પ્રભુ ૦ ॥
॥ ૧ ॥ ન્યનન સુંદર નાથ તુમારે; અધર મધુર મેરો દીલ
હરીયાં. ॥ નિન ૦ ॥ ૨ ॥ મોહની મૂરત સોહની સૂરત;

નિરખત હરખત મન રલીયાં. ॥ પ્રભુ ૦ ॥ ૩ ॥ શ્રી સભાવ
જિનરાજ સલુણા; દેખત દુરગતી દુર ટલીયાં. ॥ જિનતોરી ૦
॥ ૪ ॥ કહેત ટોકરસીં જીન દરીશનથી; મનકે મનોરથ
સખ ફલીયાં. ॥ પ્રભુ તોરી સુરતપર ૦ ॥ ૫ ॥

શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

રાગ (તું ન કુમલા જી અરવા ઝો પિતા મોરા) લાવણી.

સુનો અરજી આ મારી ઝો પ્રભુ મોરા; સુનો અરજી
આ મારી. ॥ અભિનંદન જિનવર સુખકારી; સુનો અરજી
આ મારી. ॥ હોજી સુનો અરજી ૦ ॥ એ ટેક. ॥ મંદમતી હુ,
ફંદમાં ફુલ્યો; ભુલ્યો સેવા તમારી. ॥ હોજી ભુલ્યો ૦ ॥
સુનો ૦ ॥ અભિનંદન ૦ ॥ ૧ ॥ ભવ ભવ ભટકી સરન
તમારે; હવે આંચો હું હારી ॥ હોજી હવે ૦ ॥ સુનો ૦ ॥ અભિ-
નંદન ૦ ॥ ૨ ॥ નિજ સેવકપર કરપા કરીને; રીઝેં દીજેં
સુધારી. ॥ હોજી રીઝેં ૦ ॥ સુનો ૦ ॥ અભિનંદન ૦ ॥ ૩ ॥
તું મ ખિન ઝૌર ન જાયું જિણંદા; સાચું માનો હું વારી. ॥
હોજી સાચું ૦ ॥ સુનો ૦ ॥ અભિનંદન ૦ ॥ ૪ ॥ કહેત ટોક-
રસીં અખ મન મેરે; લાગી તો સંગ તાલી. ॥ હોજી લાગી ૦ ॥
૥ સુનો ૦ ॥ અભિનંદન ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ આર સ્તવન.

હરિગીત છંદ.

ચૈત્ય વંદન સ્તવન કહી પછિ ભાવથી ઉભાં થઈ;
ઉપસર્ગ હર સ્તોત્ર ફેલો “ ઉવસગહરં પાસં ” સહી.

બેસિકહો વલી શકૃસ્તવન “નમોઽથુણું” અતિ પ્રીતથી;
 (પછી) “જે અધ્યાતિથ્યચરા” કહો થઇ ઉભાં એક ચીતથી,
 (બહુ) વિવિધ રાગેં જિનજિઆગેં કાવ્ય છંદ સોહામણા;
 વલિ નૃત્ય નાટિક તાનમાં ગુલતાન થૈ કરજે ધણા.
 ભાવે કરો ઇમ મુક્તિ દાયક જિન તણી ભક્તિ ધણી;
 દોકરસીં હરખી ને સદા ભવિ ભવનિધિ તરવા ભણી. ॥

શ્રી કાવ્ય.

અષ્ટાપદેં શ્રી આદિ જિનવર, વીર પાવા પૂરિવર: વાસ-
 પૂજ્ય ચંપા નગર સિદ્ધા, નેમ રેવાગિરિવર. ॥ ૧ ॥ સમેત્ત
 શિખરેં વીશ જિનવર, મોક્ષ પોહોતા મુનિવર; ચોવીસ
 જિનવર નિત્ય વંદું સયલ સંધ સુહંકર. ॥ ૨ ॥ ઇતિ.

અશેક વૃક્ષ: સુર પુષ્પ વૃષ્ટિ: દિવ્ય ધ્વનિશ્ચામરમાસન
 ચ; ભામંગલં કુંકુભિરાતપત્ર, સતપ્રાતિહાર્યાણિ જિને-
 શ્વરાણાં. ॥૧॥ સકલ કર્મવારી મોક્ષમાર્ગાધિકારી ત્રિભૂવન
 ઉપગારી ક્વલ જ્ઞાન ધારી; ભવીયણુ નિત્ય સેવો દેવ એ
 ભક્તિ ભાવે, એ જિન ભજંતા સર્વ સંપત્તિ આવે. ॥ ૨ ॥
 ઇતિ દેવસ્તવના કાવ્ય સંપૂર્ણ.

અથ શ્રી આંતરિક પાર્શ્વ નાથ સ્તુતિ.

જૂજંગી છંદ.

પ્રસુ પાસજી તાહરું નામ મીઠું, ત્રિહું લોકમાં એટલું
 સાર દીઠું; સદા સમરતાં સેવતાં પાપ નાહું, મન માહરે

તાહરું ધ્યાન બેઠું. ॥ ૧ ॥ મન તુમ્મ પાસે વસે રાત
 દિવસે, મુખપંકજ નિરખવા હંસ હીસે; ધન્ય તે ધડી જે ધડી
 નયણ દીસે, ભલી ભક્તિ ભાવે કરી વીનવીસે. ॥ ૨ ॥ અહો
 એહ સંસાર છે દુઃખ દોરી, ઇંદ્રજાલમાં ચિત્ત લાગી ઠગોરી;
 પ્રસુ માંનીયે વીનતી એક મોરી, મુઝ તાર તું તાર ખલિ-
 હારિ તોરી. ॥ ૩ ॥ સહી સુપન જંજાલમાં સંવ મોહ્યો,
 ધડીઆલમાં કાલ રમતો ન જોયો; મુઘા એમ સંસારમાં
 જન્મ ખોયો, અહો ધૃત તણે કારણે જલવિલોખ્યો. ॥ ૪ ॥ એતો
 ભમર લોક સુખ્યાં ભ્રાંતિ ધાયો, જઈ સુક તણી ચંચુ માંહે ભરાયો;
 સુકે જંખૂ જાણી ગદ્યે દુઃખ પાયો, પ્રસુ લાલચે જીવડો
 એમ વાહ્યો. ॥ ૫ ॥ ભમ્યો ભર્મ ભૂલો રમ્યો કર્મ ભારી,
 દયાધર્મની શર્મ મેં નવિ વિચારી; તોરી નર્મ વાણી પરમ
 સુખકારી, ત્રિહું લોકના નાથ મેં નવિ સંભારી. ॥ ૬ ॥
 વિષય વેલડી સેલડી કરીય જાણી, ભજી મોહ તૃષ્ણા તજી
 તુઝ વાંણી; એહવો ભલો ભૂંડો નિજ દાસ જાણી, પ્રભુ રાખીયે
 બાહિની છાંહિ પ્રાણી. ॥ ૭ ॥ માહરી વિવિધ અપરાધની
 ઢાડી સહીયે, પ્રસુ સરણ આળ્યા તણી લાજ વહીયે; વક્ષી
 ધણી ધણી વીનતી એમ કહીયે, મુઝ માંનસરે પરમ હંસ
 રહીયે. ॥ ૮ ॥ કલશ ॥ કૃપા મુરતી પાસ સ્વામી મુક્તિ-
 ગાંમી ધ્યાયે, અતિ ભક્તિ ભાવે વિપતિ જાવે પરમ
 સંપદ પાઈયે; પ્રભુ મહિમસાગર ગુણવિરાગર પાર્શ્વ અંત-
 રિક જે સ્તવે, તસ સકલ મંગલ જય જયારવ આનંદ-
 વર્ધન વીનવે. ॥ ૯ ॥ ઇતિ પાર્શ્વ નાથ સ્તુતિ :

જેહુ રે; શ્રમણ હુવા જિનવર વણી એ. ॥૧૦॥ કેવલ અવસ્થા
ભાવિયે, પ્રાતિહાર વલિ આઠો રે; વાટો રે; ચિતવતાં
શુભ તે લહે એ. ॥ ૧૧ ॥ દિવ્યનાદીનિરખી કરી, ભાવો
ભાવના એહો રે; જોહો રે; સુખશાતા અંગે લહે એ. ॥૧૨ ॥
સિદ્ધ અવસ્થા ભાવજે, પર્યંક આસન દેખી રે; પેખી રે;
કાઉસચ્ચ મુદ્રા જિન તણી એ. ॥૧૩॥ ભાવો ચેદવંદન
કરતાં, એહ અવસ્થા સારો રે; પારો રે; ભવનો એમ પામો
સહી એ. ॥ ૧૪ ॥ ત્રણ અવસ્થા એ કહી, એણી પેરે પૂજા
કીજે રે; તજજે રે; દોષ સકલ જાણી કરી એ. ॥૧૫॥ પુષ્પ
પડયું પાએ અડયું, મસ્તકં ચઢિઉં જોહો રે; તેહો રે; પરિ-
હરી કુવચ્છં ધર્યું એ. ॥૧૬॥ નાભિ થકી હેઠું નહીં, મલિન
લોકે કરશ્યું રે; દ્રશ્યું રે; અલગું કીડે જો ભખ્યું એ ॥ ૧૭ ॥
કુસુમ પત્ર નવિ ખંડિયે, ફલ નવિ ખંડો કાચો રે; જોજો રે;
પૂજા રાગ તુમને વણી એ ॥૧૮॥ ખંડયું સંધ્યું ધોતિયું,
મેલું મૂક સજેદો રે; ભેદો રે; પૂજા વિધિ સમજી કરિ એ. ॥૨૧॥
પદ્માસન પૂરી કરી, જિનની પૂજા કીજે રે; ધરીજે રે; નેત્ર
નાસિકા ઉપ રેં એ. ॥૨૨॥ મૌન કરી મુખે ખાંધિયે, આઠ
પડો મુખકાશો રે; રોશો રે; રાગ તજી પૂજા કરો એ. ॥૨૩॥
એકવીસ ભેદ પૂજા તણા, સત્તર ભેદ પણ લહિયે રે; કહિયે રે;
આઠ પંચ ત્રણવિધિ ભણા એ. ॥૨૪॥ એ જિન પૂજા વિધિ
કહ્યો, ભાવે જીવ જામ કીજે રે; દહીજે રે; પાતક રૂપલ
કહે સહી એ. ॥ ૨૫ ॥ ઇતિ. (હિત સિક્ષામાંથી)

અથ પંડિત શ્રી દેવચંદ્રજીકૃત સ્નાત્ર પૂજા.

ઢાલ પહેલી.

પાંખડી ગાથા. ચોતિસે અતિસય જીઓ, વચનાતિસય જીત્ત; સો પરમેસર દેખિ ભવિ, સિંહાસણ સંપત્ત. ॥ ૧ ॥

ઢાલ. સિંહાસન બેઠા જગ ભાણ, દેખિ ભવિક જન ગુણ-મણિ ખાણ; જે દીઠે તુજ નિરમલ નાણ, લહિએ પરમ મહોદય ઠાણ. કુસુમાંજલિમેલો આદિ જિણુંદા; તોરાં ચરણ કમલ સેવે ચોસક ઇંદા. ॥કુસુમાંં ૧॥ ચોવીશ વૈરાગી, ચોવીશ સોભાગી, ચોવીસ જિણુંદા. ॥ કુસુમાંં ॥ (એમ કહી પ્રભુના ચરણે પૂજ કરીએ.)

ગાથા. જે નિયગુણ પજ્જવરમ્યો, તસુ અનુભવ એગંત; સુહ પુગ્ગલ આરોપતાં, જેતસુ રંગનિરત્ત. ॥ ૨ ॥

ઢાલ. જે નિજ આતમ ગુણ આણુંદી, પુગ્ગલ સંગેં જહ અફંદી; જે પરમેશ્વર નિજ પદ લીન, પૂજે પ્રણમો ભવ્ય અદીન. ॥ કુસુમાંજલિ મેલો શાંતિ જિણુંદા. ॥ તોરાં ॥ કુસુમાંં ૨ ॥ (એમ કહી પ્રભુના જનુએ પૂજ કરીએ.)

ગાથા. નિમ્મલ નાણ પયાસ કર, નિમ્મલ ગુણ સંપત્ત; નિમ્મલ ધમ્મો વચ્ચેસ કર, સો પરમપ્યા ધત્ત. ॥ ૩ ॥

ઢાલ. લોકાલોક પ્રકાશક નાણી, ભવિજન તારણ જેહની વાણી; પરમાંંદ તણી નીશાણી, તમ્મ ભગતેં મુજ મતિ ઠહરાણી. કુસુમાંજલિ મેલો નેમ જિણુંદા. ॥તોરાં ॥ કુસુમાંં. ॥ ૩ ॥ (એમ કહી પ્રભુના બે હાથે પૂજ કરીએ.)

ગાથા. જે સિઝા સિઝંતિ જે, સિઝ સંતિ અણુંત;
જસુ આલંબન ઠવિયમણ, સો સેવો અરિહંત. ॥ ૪ ॥

ઢાલ. શિવ સુખ કારણ જેહ ત્રિકાલેં, સમપરિણામેં
જગત નિહાલે; જિત્તમ સાધન માર્ગ દેખાડે, ઇંદ્રાદિક જસુ
ચરણ પખાલે. કુસુમાંજલિ મેલો પાસ જિણુંદા. ॥ તોરાં ॥
કુસું ॥ ૪ ॥ (એમ કહી પ્રભુના ખંભાએ પૂજ કરીએં.)

ગાથા. સમદ્વિઠી દેસ જય, સાહુ સાહુણી સાર; આચા-
રિજ ઊવજ્જાય મુણિ, જે નિમ્મલ આધાર. ॥ ૫ ॥

ઢાલ. ચઝિવિહ સંધેં જે મન ધાંચું, મોક્ષ તણું કારણ
નિરધાચું; વિવિહ કુસુમ વર જાતિ ગહેવી, તસુ ચરણે
પ્રણમંત ઠવેવી. કુસુમાંજલિ મેલો વીર જિણુંદા. ॥ તોરાં ॥
કુસું ॥ ૫ ॥ (એમ કહી પ્રભુના મસ્તકે પૂજ કરીએં)

વસ્તુ છંદ. સયલ જિનવર સયલ જિનવર, નમિય મન-
રંગ; કલ્યાણકવિહિ સંધવિય, કરિસ ધમ્મ સુપવિત્ત; સુંદર
સયઈગસત્તરિ તિથ્યંકર; એક સમય વિહરંતિ મહીયલ,
ચવણ સમય ઈગવીસ જિણ; જમ્મણ સમય ઈગવીસ; ભત્તીય
ભાવે પૂજ્યા, કરે સંધ સુજગીસ. ॥ ૧ ॥

ઢાલ બીજી.

(એક દિન અચિરા હુલરાવતી) એ દેશી.

ભવ ત્રીજે સમકિત ગુણ રમ્યા, જિન ભક્તિ પ્રભુખ ગુણ
પરિણમ્યા; તજ ઈંદ્રિય સુખ આશંસના, કરી સ્થાનક
વીશની સેવના. ॥ ૧ ॥ અતિ રાગ પ્રશસ્ત પ્રભાવતા, મન

ભાવના એહવી ભાવતા; સવિ જીવ કરું શાસન રસી, ઈસી
ભાવ દયા મન ઊલ્લસી. ॥ ૨ ॥ લહી પરિણામ એહવું
ભલું, નિપજવી જિનપદ નિર્મલું; આયુ બંધે વિચેં એક
ભવ કરી, શ્રદ્ધા સંવેગ તે થિર ધરી. ॥ ૩ ॥ ત્યાંથી અવિહ
લહે નરભવ ઊદાર, ભરતેં તેમ ઔરવતેંજ સાર; મહાવિદેહેં
વિજયેં વર પ્રધાન, મધ્ય ખંડે અવતરે જિન નિધાન. ॥ ૪ ॥

અથ સુપનાની ઠાલ ત્રીજી.

પુણ્યેં સુપનહ દેખે, મન માંહે હર્ષ વિશેષે; ગજવર
ઊજ્જ્વલ સુંદર, નિર્મલ વૃષભ મનોહર; ॥ ૧ ॥ નિર્ભય
કેશરી સિંહ, લક્ષ્મી અતિહી અખીહ; અનુપમ ફૂલની માલ,
નિર્મલ શશી સુકુમાર. ॥ ૨ ॥ તેજ તરણી અતિ દીપે, ઈંદ્ર
ધ્વજ જગ ઝીંપે; પૂરણ કલશ પંડૂર, પદ્મ સરોવર પૂર. ॥ ૩ ॥
અગ્યારમે રચણાયર, દેખે માતાજી ગુણ સાયર; ખારમે
ભુવન વિમાન, તેરમે અનુપમ રત્ન નિધાન. ॥ ૪ ॥ અગ્નિ
શિખા નિર્ધૂમ, દેખે માતાજી અનુપમ; હરખી રાયને ભાંખે,
રાજ અરથ પ્રકાશે. ॥ ૫ ॥ જગપતિ જિનવર સુખકર,
હોશે પુત્ર મનોહર; ઈંદ્રાદિક જસુ નમશે, સકલ મનોરથ
ફલશે. ॥ ૬ ॥

વતેતુ છંદ. ॥ પુણ્ય બિદ્ય પુણ્ય બિદ્ય બેપના જિનનાહ.
માતા તવ રચણી સમે, દેખી સુપન હરખંતિ જગીય;
સુપન કહી નિજ કંથને, સુપન અરથ સાંભલો સોભાગીય.
ત્રિભુવન તિલક મહા ગુણી, હોશે પુત્ર નિધાન; ઈંદ્રાદિક
જસુ પય નમી, કરશે સિદ્ધ વિધાન. ॥ ૧ ॥

ઢાલ ઝોધી. (અંદ્રાવલ્લાની દેશી.)

સોહમપતિ આસન કંપીઓ ઝે, દેઈ અવધિ મન આણું-
 દીયો ઝે; નિજ આતમ નિર્મલ કરણ કાજ, લવજલ તારણ
 પ્રગટયો ઝહાજ. ॥ ૧ ॥ લવઅડવી પારગ સત્યાવાહ,
 કેવલ નાણાર્થય ગુણ અગાહ; શિવ સાધન ગુણ અંકૂરોજેહ,
 કારણ ઊલટયો આસાદિ મેહ. ॥ ૨ ॥ હરખેં વિકસી તવ
 રોમરાય, વલયાદિકમાં નિજ તનુ ન માય; સિંહાસનથી ઊઠ્યો
 સુરિંદ, પ્રણમંતો જિન આનંદ કંદ. ॥ ૩ ॥ સગ અડ
 પય સાહમો આવિ તત્ય, કરિ અંજલીય પ્રણમીય મત્ય;
 મુખેં બાપે ઝે કાણુ આજ સાર, તિય લોય પહુ દોઠો
 ઊદાર. ॥ ૪ ॥ રે રે નિસુણો સુર લોય દેવ, વિષયાનલ તાપિત
 મુમ સવેવ; તસુ શાંતિ કરણ જલધર સમાન, મિથ્યા વિષ
 ચૂરણ ગરકવાન. ॥ ૫ ॥ તે દેવ સકલ તારણ સમત્ય,
 પ્રગટયો તસુ પ્રણમી હવો સનાથ; ઝેમ જંપી શકસ્તવ કરેવિ,
 તવ દેવ દેવી હરખેં સુણેવિ. ॥ ૬ ॥ ગાવે તવ રંભા ગીત
 ગાન, સુરલોક હવો મંગલ નિધાન; નરક્ષેત્રે આરિજવંસ
 ઠામ, જિનરાજ વધે સુર હર્ષ ધામ. ॥ ૭ ॥ પિતા માતા ધરે
 ઝોઅછવ અશેષ, જિનશાસન મંગલ અતિ વિશેષ; સુરપતિ
 દેવાદિક હર્ષ સંગ, સંયમ આર્થિજનને ઊમંગ. ॥ ૮ ॥ શુભ
 વેલા લગનેં તીર્થ નાથ, જનમ્યા ઈંદ્રાદિક હર્ષ સાથ; સુખ
 પામ્યા ત્રિશુવન સર્વ જીવ, વધાર્થ વધાર્થ થઈ અતીવ. ॥ ૯ ॥

ઢાલ પાંચમી.

શ્રી શાંતિ જિનનો કલશ કહિશું પ્રેમ સાગર પૂર.) એ દેશી.

શ્રી તીર્થ પતિનું કલશ મન્જન, ગાઈએ સુખકાર; નર-
ખેત મંડણ દુહ વિહંડણ, ભવિક મન આધાર. તિહાં રાવ
રાણા હર્ષ ઓચ્છવ, થયો જગજયકાર; દિશિ કુમરી અવધિ
વિશેષ જાણી, લલો હર્ષ અપાર. ॥ ૧ ॥ નિય અમર અમરી
સંગ કુમરી, ગાવતી ગુણછંદ; જિન જનની પાસે આવિ
પોહોતી, ગહ ગહતી આણુંદ. હે માય! તે જિનરાજ જયો,
શુચિ વધાયો રમ્ય; અમ જન્મ નિન્મલ કરણ કારણ,
કરીશ સુઈકમ્મ. ॥ ૨ ॥ તિહાં જૂમિ શોધન દીપ દર્પણ,
વાય વીજણ ધાર; તિહાં કરીય કદલી ગેહ જિનવર, જનનિ
મન્જનકાર. ॥ ૩ ॥ વર રાખડી જિન પાણી ખાંધી, દીએ એમ
આશીષ; જુગ કોડિ કોડિ ચિરંજીવો ધર્મ દાયક ઈશ. ॥ ૩ ॥

ઢાલ છઠી. ॥ એકવીશાની.

(જગ નાયક જી, ત્રિભુવન જન હિતકાર એ) એ દેશી.

જિન રયણી જી, દશ દિશી ઊન્વલતા ધરે; શુભ લમને
જી, જ્યોતિષ ચક્ર તે સંચરે; જિન જન્મ્યા જી, જણે અવ-
સર માતા ધરે, તેણે અવસર જી, ઈંદ્રાસન પણ થરહરે;

ત્રુટક. થરહરે આસન ઈંદ્ર ચિંતે, કાણ અવસર એ
ખન્યો; જિન જન્મ ઊત્સવ કાલ જાણી, અતિહી આનંદ
ઊપન્યો. નિજ સિદ્ધિ સંપતિ હેતુ જિનવર, જાણી ભગતે
ઊમલો; વિકસિત વદન પ્રમોદ વધતે, દેવ નાયક ગહ ગલો. ॥ ૧ ॥

હાલ. તવ સુરપતિ જી, ધંટા નાદ કરાવ એ; સુર લોકે
જી; ઘોષણા એહ દેવરાવ એ. નર ક્ષેત્રે જી, જિનવર જન્મ
હુએ અછે; તસુ ભગતે જી, સુરપતિ મંદિર ગિરિ ગછે.

નૃટક. ગચ્છેતિ મંદર શિખર ઊપર, જીવન જીવન
જિન તણે; જિન જન્મ જિતસવ કરણ કારણ, આવજે સવિ
સુરગણો. તુમ શુદ્ધ સમકિત થાશે નિર્મલ, દેવાધિદેવ નિહા-
લતાં; આપણાં પાતક સર્વ જશે, નાથ ચરણ પખાલતાં. ॥૨૧॥

હાલ. એમ સાંભલી જી, સુરવર કોડિ બહુ મલી; જિન
વંદન જી, મંદર ગિરિ સામા ચલી, સોહમપતી જી, જિન
જનની ધર આવિયા; જિન માતા જી, વંદી સ્વામી વધાવિયા.

નૃટક. વધાવિયા જિન હર્ષ બહુલે, ધન્ય હુ કૃત પુણ્ય
એ; ત્રૈલોક્ય નાયક દેવ દીઠો, મુજ સમો કોણ અન્ય એ.
હે જગત જનની! પુત્ર તુમચો, મેર મજ્જન વર કરી;
જિગ્છંગ તુમચે વલીય થાપિશ, આતમા પુણ્યે ભરી. ॥૩૧॥

હાલ. સુર નાયક જી, જિન નિજ કરકમલે ઠંવ્યા;
પંચ રૂપે જી, અતિશે મહિમાએ સ્તવ્યા. નાટક વિધિ જી,
તવ ખત્રીશ આગલ વહે; સુર કોડી જી, જિન દર્શનને ઊમહે.

નૃટક. સુર કોડા કોડિ નાચતી વલી, નાથ શુચિ ગુણ
ગાવતી; અપ્સરા કોડી હાથ જોડી, હાવ ભાવ દેખાવતી.
જયો જયો તું જિન રાજ જગ ગુરુ, એમ દે આશીષ એ;
અહ પ્રાણશરણ આધાર જીવન, એક તું જગદીશ એ. ॥૪૧॥

હાલ. સુર ગિરિવર જી, પાંડુક વનમે ચિહ્ન દિશે;
ગિરિ શિલ પર જી, સિંહાસન સાસય વસે ॥ તિહાં આણી

જે, શકે જિન ઓલે ગ્રહા; ચોસકે જી, તિહાં સુરપતિ
આવી રહ્યા.

નુટક. આવિયા સુરપતિ સર્વ ભગતેં, કલશ ટ્રેણિ
ખણાવ એ; સિદ્ધાર્થ પમૂહા તીર્થ ઓપધિ, સર્વ વસ્તુ અણાવ
એ; અચુઅપતિ તિહાં હુકમ કીનો, દેવ ડોડા ડોડિને, જિન
મજ્જનારથ નીર લાવો, સવે સુર કર જોડીને. ॥ ૨ ॥

હાલ સાતમી.

(શાંતિને કારણે ધંદ્ર કલશા ભરે.) એ દેશી.

આત્મસાધન રસી દેવડોડી હસી, ઊદ્વસીને ધસી ખીર
સાગર દીશી; પંચમદહ આદિદહ ગંગપમુહા નર્મ, તીર્થ
જલ અમલ લેવા ભણી તે ગર્મ. ॥ ૧ ॥ જાતિ અડ કલશ
કરિ સહસ અહોત્તરા, છત્ર ચામર સિંહાસણ શુભતરા; ઊપ-
ગરણ પુષ્કર ચંગેરિ પમુહા સવે, આગમેં ભાસિયા તેમ
આણી ઠવે. ॥ ૨ ॥ તીર્થજલ ભરિય કર કલસ કરિ દેવતા,
ગાવતા ભાવતા ધર્મ ઊત્તરિ રતાં; તિરિય નર અમરને હર્ષ
ઊપજવતા, ધન્ય અલ્પ શક્તિ શુચિ ભક્તિ ઈમ ભાવતા.
॥ ૩ ॥ સમક્તિ ખીજ નિજ આત્મ આરોપતા, કલશ પાણી
મિશેં ભક્તિજલ સીચતા; મેરૂં સિહરોવરી સર્વ આન્યા વહી,
શક ઊત્સંગ જિન દેખિ મન ગહગહી. ॥ ૪ ॥

વસ્તુ છંદ. હંહો દેવા અણાઈ કાલો, અદિકપુવો,
તિલોયતારણો, તિલોય ખંધુ, મિચ્છત મોહ વિદ્વંસણો;
અણાઈ તિણહા વિણાસણો, દેવાહિ દેવો દિક્ષોહિય કામેહિ. ॥૫

અથ શ્રી મેઘરાજમુનિકૃત સત્તર મેદી પૂજા.

—:૦૨૭૦:—

અનુક્રમ વૃત્તમ્. સર્વજ્ઞં જિન માનમ્ય, નત્વા સદ્
ગુરુ મુત્તમમ્; પુર્વે પુજાવિધિ સમ્યક્, ભવ્યાનાં સુખહેતવે. ॥ ૧ ॥

દ્વાહર. વંદી ગોયમ ગણહર, સમરી સરસતિ એક;
કવિયણુ વર આપે સદા, વારે વિદ્ય અનેક. ॥ ૧ ॥ પૂજા
કરતાં જિન તણી, શ્રાવક કહે સુવચન; તે હું ભણિશું વિધિ
કરી, સાંભલજે એક મન. ॥ ૨ ॥ નહવણુ વિલેપન વસ્ત્ર-
યુગ, વાસ કૂલ શુભ માલ; વરણહ ચૂરણુ ધ્વજ ભલા, ખહુ
આભરણુ વિશાલ. ॥ ૩ ॥ કૂલાં કેરે ધર પગર, મંગલ ધૂપ
અપાર; ગીત નૃત્ય વાજિત્ર એ, સત્તર હવે વિસ્તાર. ॥ ૪ ॥

હાલ પહેલી હુમની.

(રાગ ઝિલાસ.) પ્રથમ જિન નાયક નૌમિ સુખ
દાયક, કૃતશુચિ પૂર્વદિશિ સકલ દેહ; ધોતિ તનુ આવરી
એક ચિત્ત મન કરી, પશ્યતિ દર્શનં પુણ્યગેહં. સિંધુગંગા-
દિભિસ્તીર્થગંધોદકૈ; ભરિત મણિ કનક મય કલશઆલી; ભવિક
શ્રાવક મલી નાહવો પરિભલી, સંશય મન તણા વેગ ટાલી. ॥ ૧ ॥

રાગ (નદ મહાર.) જિનકી ઈણિવિધિ પૂજા કીજે,
સુદંર ધર્મ લહી ભવિકા જન; મણુચ જનમ કૂલ લીજે;
મેરે જિનકી ઈણિવિધિ પૂજા કીજે. ॥ ૧ ॥ નિર્મલ અંગ
કરી અતિ ભજવલ, અંખર તે પહેરીજે; અતિહિ સુગંધ
સુરભિ દ્રવ્ય વાસિત, કંચન કલશ ભરીજે. ॥ મેરે ૦ ॥ ૨ ॥ કરી
સુખ કાશ મોરપિચ્છ પૂંજ, પહેલી પૂજા રચીજે; કહે ધન
વચન લલિત મનોહર, નાભિ મહલાર નવીજે. ॥ મેરે ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. (ઊપેન્દ્ર વજ્રના વૃત્તમ્.) શયીપતિ: સમ-
દશ પ્રકારૈ, ભૂત્યા મરૈ સ્સંધટિતોપહારૈ: ॥ સ્વર્ગાગનાસુ
ક્રમગાયિનીષુ, પૂજા પ્રભો: પાર્શ્વ જિનસ્ય ચક્રે. ॥ ૧ ॥
પુરંદર: પૂરિતહેમકુમૈ, રદંભ મંભોભિરલં સુગંધૈ: ॥ સાકં
સુરૈ વૈમિથવાંશ્ચ સમ્યક્ પૂજા જિનેન્દો: પ્રથમાં ચકાર. ॥૨॥
ઇતિ શ્રી નહવાણુ પૂજા પ્રથમા: ॥ ૧ ॥

દોહરા. કેસર ચંદન ઘસિ ઘણાં, મેલવી માંહે ખરાસ;
નવ અંગે જિન પૂજતાં, નવ નિધિ આતમ પાસ. ॥ ૧ ॥
જિન પ્રતિમાને વિલેપતાં, શીતલ થાએ આપ; ક્રોધ દાવા-
નલ ઊપશમે, જાએ ભવ સંતાપ. ॥ ૨ ॥

રાગ (રામગ્રી તથા આશાવરી.) કુંકુમ સંયુતં ધસીય
વર ચંદનં, સરસ ધનસારશુ માંહે મેલી કંચન; મણિ-
તણાં ભરીઅ બહુ ભાજના, અગર રસ કુમકુમા તેહ
મેલી. પૂજાએ નવ અંગે ચરણુ જનૂ કરે, અંસહૃદિખાહુ
ખેહુ અપાર; કંઠ લલાટ શિર વિલેપતાં રંગ ભર, પામીયે
ભવ તણો એમ પાર. ॥ ૧ ॥

ગીત (રાગ દેશાખ.) કરં હું પૂજા જિનવર કેરી.
આગમ વચન સુણ્યાં મેં તાર્યે; પ્રગટ ભઈ મતિ મેરી.
॥ કરં હું ॥૧॥ કેસર ચંદન ભરિય કચોલી, અરચૂં યુક્તિ
ધણેરી; મણુઅ જન્મકો લાહો લીજે, ભક્તિ કરં અધિકેરી.
॥કરં હું ॥૨॥ અંજલિજોડી મોડિ તનુ અપનો, વાત કહું
જુ ભલેરી; દેઈ સાખ સાસય સુખ કેરી, મુક્તિ મંદિરકી
શેરી. ॥ કરં હું પૂજા ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. (ઉપેદ્યવજ્જશ વૃત્તમ્.) અંગં પ્રમૃજયાંગ
મુગંધ ગંધ, કાષાયિક નૈષપટેન ચેદ્રઃ ॥ વિલેપનૈશ્વંદન કેસ-
રાદૈઃ પૂજા જિનેદોર કરો દ્વિતીયાં. ॥ ૧ ॥ ઇતિ વિલેપન
પૂજા દ્વિતીયા. ॥ ૨ ॥

દોહરા. ત્રીજી પૂજા જિન તણી, વસ્ત્ર યુગલની હોય;
દ્રષ્ટિયુગલ પણ કો કહે, પરમાર્થે એક જોય. ॥૧॥ અંશુયુગ્મ
અસે ઠવી, ભાવો ભાવન એમ; નિશ્ચય ધર્મ વ્યવહાર વૃષ, આદ-
રશું બહુ પ્રેમ. ॥ ૨ ॥ અથવા જ્ઞાનક્રિયા કરી, અંગી કરશું
ધર્મ; અસંખ્ય પ્રદેશી આત્મા, નિર્મલ કરવા મર્મ. ॥ ૩ ॥
સ્વપર વિવેચન દ્રષ્ટિવર, પ્રગટે એથી નિત્ત; અથવા ક્ષાયિક
ક્ષયોપશમ, સમ્યક્ દ્રષ્ટિ હોએ મિત્ત. ॥ ૪ ॥ વસ્ત્ર યુગલની
પૂજના, સૂરિયાલ સુરવરે કીધ; ત્રીજી પૂજા કરીયને, રત્ન
ત્રય વર લીધ. ॥ ૫ ॥

રાગ (દેશાખ.) સુરભિદ્રવ્યવાસિતં, વસ્ત્ર યુગમુન્વલં;
પ્રભુતણે મસ્તકે મૂકીયે એ. ભક્તિ એણિ પરે કરું, શુદ્ધ સમ-
કિત ધરું; પૂજતાં ધ્યાન નવિ ચૂકીયે એ. ભવ તણી શ્રેણિનાં,
કર્મ પાતક ઘણાં; દેખતાં પાપ સવિ છૂટીયે એ. દર્શણ જિન-
રસ નયણનાલે કરી, અમૃત સમ રસ ઘૂંટીયે એ. ॥ ૧ ॥

રાગ (ભૈરવ.) પૂજાકરણં લન્ધ્યાભરણં, સ્યાદપિ ભવ ભય
હરણં. ॥ પૂજાં ॥ કનક તંતુ વિરાજિત મમલં, સૌરભિગંધ
મુદારં; ભૈરવ કર્મ વિદારણશીલં, સુરનર જગદાધારં. ॥
પૂજાં ॥ ૧ ॥ અંબર યુગલં, મસ્તક ધરિતં, હે જિન !
શોભિત દેહં; નભસિ યથા ત્રિદશાધિપ ધનુષં, રાજતિ તવ

તત્તુ ગેહં. ॥ પૂજા ૦ ॥ ૨ ॥ નિજ ચેતસિ યદિ વાંછસિ સૌખ્યં,
ભવમકરાકરપારં; વંદતિ મેઘ મુનિર્જિન પૂજા, તૃતીયાં
કુરૂ ભવિસારં. ॥ પૂજા કરણું ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્યં. (ઊપેદ્યવજ્રા વૃત્તમ્.) વ્યુત્તં શશાંકસ્ય મરી-
ચિભિઃ કિં, દિવ્યાં શુક્રદ્વદ્વમતીવચ્ચરૂઃ; યુક્ત્યા નિવેશ્યો
ભય પાર્શ્વ મિદ્રઃ, પૂજા જિનેદ્દાર કરે તૃતીયામ્. ॥ ૧ ॥

શ્રુતિશ્રી વસ્ત્ર યુગલ પૂજા તૃતીયા સમાપ્ત. ॥ ૩ ॥

દ્વાહર. સમ્યક્ જ્ઞાનાદિક ગુણે, વાસિત થાયે આપ;
કરતાં પૂજા વાસની, જાએ સર્વ સંતાપ. ॥ ૧ ॥ કુમતિ જવાસા
શોષવે, ટાલે મિથ્યા પાસ; શિવપુરમાં વાસો વસે, જે જિન
પૂજા વાસ. ॥ ૨ ॥ શુદ્ધતમની વાસના, ભાસન ભાસ્કર
જ્યોત; અરિહંત વાસ ઊપાસના, ભવજલ તારણ પોત. ॥ ૩ ॥
આરાધે અનુશાસના, વાધે જગત્રયશ વાસ; સાધે મારગ મોક્ષનો,
વાસે અર્ચે પાસ. ॥ ૪ ॥

રાગ. કેદારો. ॥ સુરભિ વસ્તુ સવિ મેલી, કુંકુમ કેસર
ભેલી; કુસુમે વાસિત એ, રંગે રાજિત એ. ॥ વાસે પૂજે અંગ,
પામો શિવ સુખ રંગ; જિનવરને નમો એ, જિમ જગ
નવિ ભમો એ. ॥ ૧ ॥

રાગ. માલવી ગોડી. વીતરાગ ભાવે કરી પૂજલા,
આપણી આપે પદવી; સેવિયે કહા હોત હે તિનકું, નિજ
સરખે ન કરે પુહવી. ॥ વીત ૦ ॥ ૧ ॥ નૌતન ચારૂ કૂલ
ખડુ વાસિત, પૂજે જિનવર વાસે; ચંદન પત્રગ પાસ નીલકંઠ,
બોલતહિ ત્યુંકર્મ નાસે. ॥ વીત ૦ ॥ ૨ ॥ ચોથી પૂજા તારક

કરી, કીજે માલવી રાગે; લવનાં અનેક કર્મ ભૂરિ સંચિત,
ટલત વાર ન લાગે. ॥ વીતરાગ ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઉપેન્દ્ર વન્દરા વૃત્તમ્. કર્પૂર સૌરભ્યવિલાસવાસૈ;
શ્રીખંડવાસૈઃ કિલ વાસવોડય; વિભાસુર શ્રીજિતભાસ્કરેન્દ્રોઃ
પૂજાં જિનેન્દ્રાર કરોચ્યતુર્થી. ॥ ૧ ॥ ઇતિ વાસ પૂજા. ॥ ૪ ॥

દોહરા. ॥ પંચમી પૂજા કૂલની, છૂટાં કુસુમ સમૂહ;
પૂજે શ્રી અરિહંતજી, પ્રગટે ચિત્ત ગુણુવ્યૂહ. ॥ ૧ ॥ પંચ-
બાણ પીડે નહીં, જે કરે પંચમી પૂજા; રત્ર ત્રયને તે વરે,
મોહ વિછૂટે ધૂજ. ॥ ૨ ॥ કાલ અનાદિ જીવને, લાગી જડ
દુર્ગંધિ; તે ટાલે એ પૂજના, ધારે જ્ઞાન સુગંધી. ॥ ૩ ॥ વારે
મિથ્યા વાસના, ચૂરે પુદ્ગલ વ્યાધિ; પૂરે વાંછિત કામના,
થાએ પૂર્ણ સમાધિ. ॥ ચેતનતા નિર્મલ હુએ, પામે કેવલ
જ્ઞાન; યશ સુવાસ જગ વિસ્તરે, લહે નિર્વાણ સુથાન. ॥ ૫ ॥

કાવ્ય. (રાગ વંસત) ગંધાઢ્યૈઃ કુસુમૈર્ન વૈસ્સુ વિરલૈઃ,
પૂજાં કરોતિ પ્રભોઃ, ભક્ત્યા યોડપિ હરિપ્રિયાયિહ ભવે, તસ્ય
પ્રસન્નોભવેત્; સૌખ્યં સર્વભવાંતરેષુ લભતે, સાંનિધ્યમાસ્થીયતે,
કુત્રાન્યત્ર સુધાં વિહાય ગરલાં પાતું કધચ્છેતરઃ. ॥ ૧ ॥

રાગ વેલાવલ. ॥ મોકલે કુસુમે કરી, અરયા સ્વામિની;
મિથ્યાત્વ શિરસિ, દુસ્સહ દામિની. ॥ મોકલે ૦ ॥ ૧ ॥ જગગુરૂ
તવ પૂજા ભવિકને, મોહન કામિની; અલિનવા કુમતિને,
ચક્રવાકુલ યામિની. ॥ મોકલે ૦ ॥ ૨ ॥ નરક દરદ પ્રાચીન
બહુ, આવત થાંભિની; પૂજા પંચમી ભવિકને, વેલાવલ
દામિની. ॥ મોકલે કુસુમે ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઊપેન્દ્ર વજ્રશ વૃત્તમ્. ॥ મંદારકલ્પદ્રુમ
પારિજાત, જાતૈરલિપ્રાત કૃતાનુયાતૈઃ; પુષ્પૈઃ પ્રભોર અથિ-
તૈર્નેવાંગ, પૂજાં વિતેને કિલ્લ પંચમીસઃ. ॥ ૧ ॥

ઇતિ છૂટાં પૂજાની પૂજા પંચમી.

દાહરા. છઠી પૂજા સ્વામિની, પુષ્પ માલની હોય;
શિવ વધૂ વરચાલા ઠવે, જહ કરે ભવિ લોય. ॥ ૧ ॥ સુર-
ભિયુક્ત વર કુસુમ લઈ, કરે મનોહર માલ; પ્રભુ કંઠે ઠવિ
ભાવિયેં, જ્ઞાનાદિક ગુણ માલ. ॥ ૨ ॥

રાગ દેશાખ. ચંપક કેતકી, નાગવર માલતી, મોગરા
શોક પુત્રાગ જાતી; કુંદ પાડલ અહીં, જઈ જૂઈ સહી,
ગુંથિયેં સુંદર ભક્તિ રાતિ. ॥ સકલ મનરંજતી, ભ્રમર ગુણ
ગુંજતી, વાસતી દહદિશિ અતિ રસાલી; સૌરભ રસભરી,
વિવિધ કુસુમેં કરી, મસ્તક પગલગેં અતિ વિશાલી. ॥ ૧ ॥

ગીત. રાગ ગુંડ. સેવત્રી વરજૂઈ વિગિલ સિરિ,
માલતી સરસ ગુલાલરે; કેતકી ચંપક પાડલ દમણો, ગૂથી
તિનકી માલરે. ॥ ૧ ॥ દામ કરીને કંઠે ઠવિયેં, કરીયે
મન આનંદરે; પરિમલ કેસર ભ્રમર ગુંજતહે, મોહે સુરનર
વૃંદરે. ॥ દાનારા ॥ છઠી પૂજા તારક કેરી, કીજેં રાગેં ગુંડરે;
શુભ ભાવ ધરી પૂજત જિનવર, છૂટત કર્મ પ્રચંડરે. દાનારા ॥

કાવ્ય. ॥ ઊપેન્દ્ર વજ્રશ વૃત્તમ્. ॥ તૈરેવ પુષ્પૈર્વિર-
ચય્ય માલા, સૌરભ્ય લોગભ્રમિ ભૃંગ માલામ્; આરોપયન્નાક
પતિર્જિનાંગે, પૂજાં પટિષ્ઠી કુરુતેસ્મ શષ્ઠીમ્. ॥ ૧ ॥

ઇતિપુષ્પમાલ પૂજા પષ્ઠી ॥ ૬ ॥

દોહરા. પંચવર્ણનાં ફૂલની, પૂજા સાતમી એહ; પંચમ જ્ઞાન પ્રકાશ કર, કરે પ્રમાદનો છેહ. ॥ ૧ ॥ એ પૂજા કરતાં થકાં, ભાવો ભાવના એમ; વર્ણાદિક ગુણ રહિત તું, અલખ અવર્ણી એમ. ॥ ૨ ॥ વર્ણાદિક- પુદ્ગલ દશા, તેશું તુજ નાહું મેલ; તું રત્નત્રયમયિ સદા, ભિન્ન યથા જલ તેલ. ॥ ૩ ॥ સિદ્ધાનંદ ધન આતમા, પૂર્ણાનંદ અરૂપ; શુદ્ધાતમ સત્-રસી, દર્શન જ્ઞાન સ્વરૂપ. ॥ ૪ ॥

રાગ સામેરી. કરૂં પૂજા કરૂં પૂજા, નમો જિનરાય, પંચવર્ણ આંગી રચો, વિવિધ રંગ રંગોહિ ભેલો, અતિ અનુપમ ચિત્રામ કરી, જિદ્ય સૂર સમ કાંતી મેલો, એણિ પરે જિનવર પૂજતાં, આપે શિવ પદ રાજ; સાતમી પૂજા કીજીયે, સીઝે સઘલાં કાજ.

ઝીત. રગ કલ્યાણ. ॥ પૂજો મનરંગે પૂજો મનરંગે; પંચ વર્ણ કેરી આંગી રચાવો, ભાંખીયે અંગે. ॥ પૂજો મનરંગે; પૂજો ॥ ૧ ॥ નવ નવ ભાંતિ અતિહે મનોહર, રંગે રંગ ભલે; પદ્મરાગ સમ કાંતી ધરત તું, જીવન આજ મિલે. ॥ પૂજો ॥ ૨ ॥ લાલ ગુલાલ ફૂલ ખિચ શેભે, કેતકી કુસુમ ધરે; સાતમી પૂજા કરીને માગું, જિન કલ્યાણ કરે. ॥ પૂજો ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઉપેન્દ્રવજ્ર વૃત્તમ્. ॥ મંદાકિનીદિવરપીવર શ્રી, રકતોત્પલૈશ્વં પકપાટલાદૈ :: કુર્વન્વિભોર્વણ્વણ્ય શેભાં, પૂજાં પ્રતેને કિલ સમર્પીસઃ. ॥ ૧ ॥

છતિ પંચવર્ણ ફૂલની પૂજા સસમી. ॥ ૭ ॥

દોહરા. ॥ અષ્ટમી પૂજા કીજીયે, લેઇ સુંગંધ ખરાસ; એ ચૂરણની પૂજના, કરતાં પૂજે આસ. ॥ ૧ ॥ એ પૂજામાં ભાવિયે,

ગીત. ફૂલ ધર બેઠે જગત દયાલ. ॥ જલ થલ કુસુમ તણીરી પરિમલ, ગુંજ મધુકર માલ; ફૂલ ધર૦ ॥ ૧ ॥ આછે કુસુમ બનાએ તોરણ, તામેં ભાતિ ઘણી; કિનહી સુખાણ નિપાયો મંડપ, જિનવર લક્તિ લણી. ॥ ફૂલ૦ ॥ ૨ ॥ કાયકું જાત કેદારો ગોડી, સુર નર લક્તિ ભરી; અસંખ્ય ગુણુ ફૂલ અગ્યારમૈ પૂજા, કરતાં એક ધરી ॥ ફૂલ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઊપેન્દ્રવજ્ર વૃત્તમ્. પુષ્પાવલી ભિ: પરિતો વિતત્ય, પુરંદર: પુષ્પગૃહં મનોજં; પુષ્પાયુધા જ્યજ્ઞયેતિ જલ્પ, ત્રેકાદશી માતનુ તેસ્મ પૂજા. ॥ ૧ ॥

છતિ પુષ્પગૃહ પૂજા એકાદશી. ॥ ૧૧ ॥

દોહરા. ખારમી પૂજા પ્રભુ તણી, ફૂલ પગરની જાણ; ફૂલવૃષ્ટિ જિન આગલેં, વિરચે ભવ્ય સુખાણ. ॥ ૧ ॥

રાગ. અહો પંચ રંગેં ભવિ કુસુમનો પગર ભરીયેં, રચિ દેવતા અવિરલ તેમ કરીયે; તિહાં અલિ તણી શ્રેણી ગુંજ રમતી, મધુરધ્વનિ રણુજણે જસી વેણુતંતી; એણિ વિધ જિન તણી લક્તિ કીજેં, અચરિજ દેખિ પુષ્પ પગર ભરીયે.

ગીત. રાગ પૂર્વી. સખિ! તુમ દેખન આઓરી, મેરે પ્રભુકી સકલાઈ; સન્મુખ પતાંતિ કુસુમ, મિલત નહીં કુમલાઈ. ॥ સખિ૦ ॥ નાહિં નાહિંએ અચરિજ, જે સનમુખ થાઈ; તવ ગોચર લક્ત જનોડે, બંધન અધંજાઈ. ॥ સખિ૦ ॥ ૧ ॥ તવ મુખશશી વિરહ નાવે, મિલે તન દિલસાઈ; દૂરથી અંદ કુમુદ વિકસિત, નેરેકી અધિકાઈ. ॥ સખિ૦

॥ ૨ ॥ સરસવદન વારિ સીંચે, તે ક્યું કરમાઈ; પૂજા દ્વાદ-
શમી કહી એહી, કીજે ચિત્ત લાઈ. ॥ સખિ૦ ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઊપેંદ્ર વજ્રના વૃત્તમ્. કરાચ મુક્તૈઃ કિલ પંચ
વર્ણે રત્રંથપુષ્પૈઃ પ્રકરં પુરોઽસ્ય; પ્રપંચયન્ વંચિત કામ-
વીરઃ, સદ્દાદશી માતનુતેસ્મ પૂજાંમ્. ॥ ૧ ॥

ધતિ પુષ્પ પગર પૂજા દ્વાદશી. ॥ ૧૨ ॥

દોહરા. ॥ તેરમી પૂજા સ્વામીની, રચવા મંગલ આઠ;
અક્ષતના આલેખવા, જિન સન્મુખ શુભ છઠ. ॥ ૧ ॥ સ્વ-
સ્તિક શ્રીવત્સ કુંભ વલી, ભદ્રાસન શુભ જાણુ; નંદાવર્ત ને
મીનયુગ, દર્પણને વર્ધમાન. ॥ ૨ ॥ મંગલ વિરચી ભાવિયે,
શુદ્ધાતમ મંગલીક; અષ્ટ સિદ્ધ ગુણને વરં, સાસય સુખ નિર-
ભીક. ॥ ૩ ॥ અક્ષય સુખને કારણે, અક્ષતના કરી થાપ;
અષ્ટ કર્મને ક્ષય કરે, ગાલે સકલ સંતાપ. ॥ ૪ ॥

ગાથા. ॥ અઠ્ય મંગલ પૂઆ, કિન્નર ભાવેણ જિણુવ-
રાણું; નિયગેહે હોધ સોહં, જહ કાલે મેહવુઠીય. ॥ ૧ ॥

ગીત. રાગ ગુજર્જરી. ॥ બની પૂજા તેરસમી નીકી,
મંગલ આઠ છખીલ સોહાએ; જ્યું નયનો મેં કીકી. ॥ બની
પૂજા ॥ ૧ ॥ સ્વસ્તિક શ્રીવત્સ કુંભ ભદ્રાસન, નંદાવર્ત બ-
નાએ; વર્ધમાન મકરયુગ દર્પણ, કીનહીં ભક્તિ ભરાએ.
॥ બની ॥ ૨ ॥ જે જિન આગલ મંગલ વિરચે, મંગલ તસ
ધર હોધ, પૂજત જિનવર આશા પૂરે, ભવિયણ જન રહે
જોધ. ॥ બની ॥ ૩ ॥

કાવ્યં. ॥ ઊર્વેદ્ર વજ્રરા વૃત્તમ્. ॥ આદર્શભદ્રાસન
વૃધ્ધમાન, મુખ્યાષ્ટસન્માંગલિકૈર્જિનાગ્રે; સ્વરાજત પ્રોજવલ
તંદુલોત્થૈ, સ્ત્રયોદશીમાતનુતે સ્મપૂજમ્ ॥ ૧ ॥

ઇતિ અષ્ટ મંગલ પૂજા ત્રયોદશી.

દ્વાહરશ. ॥ ચૌદમી પૂજા ધૂપની, કીર્ત્તે અધિકે ભાવ; એ
સેવા ભવિ જીવને, લવજલ તારણ નાવ. ॥ ૧ ॥ કૃષ્ણા ગર
જિખખેવતાં, જિખખેવો દુષ્કર્મ; ભમતાં ભૂરિ ભવાંતરે, લાધો
હવે મેં મર્મ. ॥ ૨ ॥

ગીત. રાગ કનકોડા. ॥ જિનકી પૂજા અમૃત વેલ્લી;
જિનવર ધર્મ બહુત ભવિ પાયો; રંગે ભવિજન ખેલી.
॥ જિન ॥ ૧ ॥ કૃષ્ણાગર લેઈ મલય મનોહર, મૃગમદ માંહે
મેલી; ધૂપ જિખખેવી માગ તું જિનપે, નર્ક તણી ગતિ ઠેલી.
॥ જિન ॥ ૨ ॥ ભવિકનરે જિનવર ઇશ પૂજ્યા, સવી
સામગ્રી મેલી; ચૌદમી પૂજા ઈણિ પરે કરતાં, આપે શિવપદ
ઠેલી. ॥ જિનકી ॥ ૩ ॥

કાવ્યં ॥ ઊર્વેદ્રવજ્રરા વૃત્તમ્ ॥ કર્પૂરકાલાગરગંધધૂપ
મુક્તિમય ધૂમઅલક્ષ્મીતૈનાઃ; ધંટાનિનાદેનં સમં સુરેદ્ર,
શ્રુતુર્દશીમાતનુતેસ્મ પૂજમ્. ઇતિ ધૂપ પૂજા અનુર્દશી.

દ્વાહરશ. ॥ પત્તરમી પૂજા ગીતની, તાસ કથા પલણેસ;
ભાવ પૂજનો ભાવએ, ટાલે સકલ કલેસ. ॥ ૧ ॥ તાન માન
લય ધ્યાનથી, આલાપે સવિ રાગ; અતિ અદ્ભૂત ગુણ
કીર્તના, કરિયેં ધરિ બહુ રાગ. ॥ ૨ ॥

રાગ દેશાખ. કમલ લોચની, વિરહ દુઃખ મોચની, સુંદરી
જિન તણાં ગીત ગાવે; નિજ મુખેં ગુણ ગ્રહે, ડાકિલાસ્વર
કહે, શ્રવણ રસભણી તવ ઇંદ્ર આવે; રાગ સવિ આલવી,
જિનગુણ બહુસ્તવી, પાલવી પ્રણુ તુભેં એક વાચ; પરભવેં
દરિશણ, દેયવું જિન તુમે, જિન અછો કલિયુગેં દેવ સાચા. ॥૧॥

ગીતં. શ્રી રાગેણ ગીયતે. જિનગુણ ગાવત સુરસુંદરી,
અંપકવર્ણુ કમલદલ લોચન, શશિ વદની શૃંગાર ભરી. ॥
જિનં ॥ ૧ ॥ વેણુ છપાંગ વંશ સિરિ મંડલ, તાલ
મૃદંગ સુછંદ કરી, સવિ શ્રીરાગ આલાપતિ રંગેં, સુરતિ
ધરી સખિ અતિ મધુરી. ॥ જિનં ॥ ૨ ॥ આગેં એણી
પેરેં સુરનરેં કીધી, તે પહોતા સંસાર તરી; પત્તરમી પૂજા
એણી પેરેં કરતાં, સુણિરાવણ જિન પદવી વરી. ॥ જિનં ॥ ૩ ॥

કાવ્યં. ઊપેંદ્ર વજ્રશ વૃત્તમ્. ॥ અષ્ટોત્તરં સ્તોત્રશતં
પઠિત્વા, જનુસ્થિતઃ સ્પૃષ્ઠધરઃ સુરેશઃ; શકસ્તવં પ્રોચ્યશિરઃ
સ્થપાણિર્નત્વા જિન સંસદમાલુલોક. ॥ ૧ ॥

ઘટિ ગીત પૂજા પંચદશી. ॥ ૧૫ ॥

દાહરશ. શોભતી પૂજા નૃત્યની, નાટક ખત્રીશ બદ્ધ; સૂરિ-
યાલસુરની પેરેં, કરીયેં ભાવ સમૃદ્ધિ. ॥ ૧ ॥ ભવ નાટક
એહથી ટલે, ફલે મનોરથ સર્વ; સમ્યક્ દર્શણ નાણુ સુખ,
પામે સમાવે ગર્વ. ॥ ૨ ॥

રાગ નટ. દાહરો. દેવ કુમર કુમરી મલી, નાચે એક
શત આઠ; શંગીતાદ્ધિક પરેં કરેં, આલાપે શુદ્ધ નાટ. ॥૧॥

ગીત. ઇંદ્રાદિક એમ કરે, પૂજા જિન તેરી; ગિડિ ગિડિ
દુમકી મુરજ ધૂમે, ભક્તિ કરે અધિ ડેરી. ॥ ઇંદ્રાદિક ૦
॥ ૧ ॥ નખ શિખ લગે વેષ સજી, બહુ હસ્ત કરતી; કુચ-
ધન વચેં કરચુગ ધરી, શોભતી અતિ ફિરતી. ॥ ઇંદ્રા ૦ ॥ ૨ ॥
વેણુવંશ ઊપાંગરવ, તાલ વાજતી છંદે; કુમર કુમરી એક
સત આઠ, નૃત્યતી જિન વંદે. ॥ ઇંદ્રા ૦ ॥ ૩ ॥ ગગને
જલદ નાદ સુણી, નાયત સુકલાપી; કીજીં ઈમ શોભતી
પૂજા, રાગ નદ આલાપી. ॥ ઇંદ્રા ૦ ॥ ૪ ॥

કાવ્યં. ઊપેંદ્ર વજ્રરા વૃત્તમ્. આલોકના કૃત વિદસ્તઃ
તોડસ્ય , ગંધર્વ નાટ્યાધિપતી અમર્ત્યો; તૂર્યત્રિકં સન્નયતઃ
સ્મ તત્ર, પ્રભોર્નિષણે પુરતઃ સુરેંદ્રે. ॥ ૧ ॥

ઇતિ નૃત્ય પૂજા ષોડશી. ॥ ૧૬ ॥

દોહરા. કુંદહી વજ્ર મહુરસુર, ત્રિજગ સુભાવે નાદ;
વીતરાગ પૂજા કરો, આગ તજી ને પ્રમાદ. ॥ ૧ ॥

ગીત. રાગ નટ. સુર પંચ શબ્દે કરી વિશ્વ જણાવતી,
મુક્તિ તણાં સુખ આપતી યાં; ભોભવિઝા! તુમે જિનવર
પૂજે, આલસ તજી ઊચ્છંગતીયાં. ॥ સુર ૦ ॥ ૧ ॥ અનંત
લાલ જાણી વાજિંત્ર બહુ આણી, મધુર ધ્વનિ અરચે જિનુ
આ; મન વાંછિત ફલ તતક્ષણ આપે, સ્થિર રાઝે જો એ
મનુઆ. ॥ સુર ૦ ॥ ૨ ॥ મેધરાજ સુનિ વંદિત રંગભર,
સત્તરમી પૂજ્યએ ચિંત ધર્યા; નામ ઠામ દ્રવ્ય ભાવથી
એ જિન, સકલ સંધને સુખ કર્યા. ॥ ૩ ॥

કાવ્ય. ઊપેન્દ્ર વજ્રશ વૃત્તમ્. ॥ મૃદંગ ભેરીવર વેણુ-
વીણા, પડ્મામરી ઝઝલારિ ડિંકિણીનાં; ભંભાદિકાનાં ચ તદા
નિનાદૈઃ, ક્ષણં જગન્નાદ મયં બભૂવ. ॥૧॥ મુદા તતસ્તું બર-
નારદાઘાઃ, પ્રભોર્ગુણાલી રૂપવીણુયંતઃ; સુધા શનાદ્યધિકં
વિતેસઃ, સુધા શનાનાં હૃદયે પ્રમોદં. ॥૨॥ તતશ્ચલત્કુંડલ તાર-
હાર, શૃંગાર ભાર સ્કુરદંગયષ્ટિઃ; રંભા ચિરં ભાવયતિસ્મ
લાસ્ય, લીલાં વિનીલાંગ જિનામ્દ વિદ્યુત્. ॥ ૩ ॥ સાચી
કૃતાક્ષી ચ તતો ધૃતાચી, તિલોત્તમા ચોત્તમ નાટ્ય શક્તિઃ
મેને મનોજ્ઞા કિલ મેનકાપિ, કલાકલાપસ્ય ક્લેગૃહીત્વં. ॥૪॥

શાર્દૂલ વિકીડિત વૃત્તમ્. ॥ ઇત્યે વંવિધગીત વાઘ-
નટનૈઃ, પૂજાં વિધાય ત્રિધાં; તાં મૂલાદ્વિરચય્ય સપ્તદશધા,
પ્રીતિસ્તદા ડડમ્બંડલઃ; અર્થેયં ધનદત્ત ઊજ્જ્વલસરિ, ત્રીરૈઃ
પટીરૈઃ પદુઃ; કર્પૂરૈઃ સય મેરૂ નંદન વની, કલ્પદ્રુ પુષ્પૈ-
શ્ચિરમ્. ॥ ૫ ॥ ઇતિ વાજિત્ર પૂજા સસેદશી. ॥ ૧૭ ॥

ગીત. રાગ ધન્યાશ્રી. ॥ બોલી બોલીરે બોલી પૂજા-
ની વિધિ નીકી, સત્તર ભેદ આગમ જિન ભાંખી, શિવ
રમણી શિર ટીકી રે. ॥ બોલી૦ ॥ ૧ ॥ જીવાલીગમે જ્ઞાતા
ધર્મે, રાયપત્રેણી પ્રસિદ્ધી; ॥ વિજયદેવ દ્રૌપદીયે પૂજ્યા,
સૂરિયાલે પણ કીધી રે. ॥ બોલી૦ ॥ ૨ ॥ અચલગચ્છે
દિન દિન દીપે, શ્રીધર્મમૂર્તિ સૂરિ રાયા; તાસ તણે પખ
મહીયલ વિચરે, ભાનુલખિધ ઊવઝાયા રે. ॥ બોલી૦ ॥
॥ ૩ ॥ તાસ શિષ્ય મેધરાજ પયંપે, ચિરનંદોજ ચંદા ॥ એ

પૂજા જે ભણશે ગણશે, તસ ધર હોય આણુંદારે. ॥ યોલી ૦ ॥ ૪ ॥
 ઇતિ શ્રી મેઘરાજમુનિકૃત સતર ભેદી પૂજા સમાપ્ત.

—:૦૪૬૦:—

અથ શ્રી પાંચ તીરથીની આરતી.

પેહેલી આરતી પ્રથમ જિણુંદા, સેત્રુંજ મંડલ રૂપલ
 જિણુંદા; શ્રી સિદ્ધાયલ તીર્થે આગ્યા, પૂરવ નવાંણું ભવિકમન
 ભાવ્યા. ॥ આરતી કીજ શ્રીજિનવરકી ॥ ૧ ॥ દુસરી આરતી
 શાંતિ જિણુંદકી, શાંતિ કરે પ્રભુ શિવ મારગકી; પારેવે
 જિણું સરણું રાખ્યો, કેવલ પામીને ધર્મ પ્રકાસ્યો. ॥ આ ૦
 ॥ ૨ ॥ તીસરી આરતી શ્રી નેમનાથ, રાજુલનારી તારી
 નિજ હાથ; સહસ પુરૂષશું સંયમ લીધો, કરી નિજ આતમ
 કારજ સીધો. ॥ આ ૦ ॥ ૩ ॥ ચોથી આરતી ચિહું ગતિ
 વારી, પારસનાથ ભવિક હિતકારી; ગોડીપાસ સંખેશ્વરો
 પાસ, ભવીજનની પૂરે મન આસ. ॥ આ ૦ ॥ પાંચમી આરતી
 શ્રી મહાવીર, મેરૂપરેં જિમ રહ્યાંધીર; સાઢાઆર વરસ તપ
 તપીયા, કર્મ ખપાવીને શિવપુર વસિયા. ॥ આ ૦ ॥ ૫ ॥
 એણિપરેં પ્રભુજીની આરતી કરસે, સુલ પરિણાંમે શિવપુર
 વરસે; એણી પરે જિનજીની આરતી ગાવે, શુભ પરીણાંમે
 શિવપુર જાવે. ॥ આ ૦ ॥ ૬ ॥ કર જોડી સેવક એમ બોલે;
 નહીં કાઈ મારા પ્રભુજીને તોલે. ॥ આ ૦ ॥ ૭ ॥

અથ શ્રી મંગલક દીપક.

આજ ધરે નાથ પધારયા; કીજ મંગલ ચાર. ॥ આ ૦ ॥ પહિલે
 મંગલ પ્રભુજીને પૂજું; ધસી કેસર ધનસાર. ॥ આ ૦ ॥ ૧ ॥

॥ ૩ ॥ વાયક મૂલા કહે ઉગતે ભાણી, તવન ભણે જિમ
થાઓ નાણી; એ ચોવીશી નિત્ય નિત્ય ગાણી, મુક્તિ
તણી સુખ જિમ દયો તાણી. ॥ ૪ ॥

ઢાલ બીજી.

આદેં અજિતજ રે, સંભવ અલિનંદભણુ; શ્રી સુમતિજ રે,
પદ્મ પ્રભજના ગુણુ થુણુ. ॥ શ્રી સુપારસ રે, ચંદ્રપ્રભ
જગ જાણીયેં; સુવિધિ શીતલ રે, એયાંસ હરખે વખાણીયેં.
॥ ૧ ॥ ત્રુટક ॥ વખાણીયેં શ્રીવાસપૂજ્ય, વિમલ અનંત
ધર્મ શાંતિ એ; કુંથુ અર મદ્ધિ મુનિસુવ્રત, નમિ નેમ
ધ્યાઉં ચિત્ત એ. ॥ સૂરધીર પાર્શ્વવીર, વર્તમાને જિનવરા;
કર જોડી વાયક ભણે મૂલા, સ્વામી સેવક સુખકરા. ॥ ૨ ॥

ઢાલ ત્રીજી.

પદ્મનાભ સૂરદેવ. સુપાર્શ્વ સ્વયંપ્રભ હોઈ; સર્વાનુભૂતિ
દેવમુત, ઉદય પેઢાલજ જોઈ. ॥ ૧ ॥ પોઢિલ સત્કીર્તિ, મુનિ
સુવ્રત અમમ નિઃકષાય; નિપુલાયક નિર્મમ, ચિત્રગુપ્તિ વંદું
પાય. ॥ ૨ ॥ સમાધિ સુસંવર, જશોધર વિજય મદ્ધી દેવ;
અનંતવીરજ ભદ્રકૃત, તેહની કીજું સેવ. ॥ ૩ ॥ અના-
ગત જિનવર, હોશે તેહનાં નામ; ભણે વાયક મૂલા, તેહને
કરું પ્રણામ. ॥ ૪ ॥

ઢાલ ચોથી.

મહાવિદેહેં પંચ મત્રાર, પ્રત્યેક જિન ચાર; સીમંધર
જુગમંધર, બાહુ મુખાહુ અ સુખકર. ॥ ૧ ॥ સુખત સ્વયં-
પ્રભ સ્વામી, ઉસભાનન લેહું નામી; અનંતવીરજ દેવ,

દુરપ્રભુ કરુઅ સેવ. ॥ ૨ ॥ વિશાલ વન્નરધર સાહુ, ચંદ્રા-
નનચંદ્રપાહુ; જીજંગ ઈશ્વરગાઉં, નેમી પ્રભુ ચિત્ત એ
લાઉં. ॥ ૩ ॥ વીરસેન મહાભદ્ર વંદૂં, દેવ જસા દીઠે
આનંદૂં; અનિતવીરિય વંદન, શાશ્વતા રૂપલા ચંદ્રાનન.
॥ ૪ ॥ વર્દ્ધમાન વારિષેણુ ઈશ, એ હુઆ જિન ચોવીશ,
એવા છત્તું એ જિનવર, વાયક મૂલા કહે સુખકર. ॥ ૫ ॥

ઢાલ પાંચમી.

હવે પાયાલે લોક મજ્જ, જિહાં અસુર કુમાર, લાખ ચોસઠ
જિનજીવનઅ છે, તિહાં કરું જૂહાર. ॥ ૧ ॥ નાગકુમાર
માંહે કલ્પા, તિહાં લાખ ચોરાસી; એતાં જિનહર તિહાં નમું
થાઉં સમકિતવાસી. ॥ ૨ ॥ સોવનકુમાર મજ્જ લાખ,
ખહુતેર પ્રાસાદ; છત્તું લાખ વાયુ મજ્જ, સુણિયે સુરનાદ.
॥ ૩ ॥ દીપકુમાર દિશાકુમાર, વલી ઉદધિકુમાર; વિદ્યુત
સ્તનિતકુમાર અને, વલી અગ્નિકુમાર. ॥ ૪ ॥ એ છએ
યાનક જાણિએ, પ્રત્યેકે જિનહર; છહુંતેર છહુંતેર લાખ
તિહાં, ભવિઆણુ જિનસુખકર. ॥ ૫ ॥ એવંકારે સવિ મલી,
ખહુંતેર તિહાં લાખ; સાત કોડી જિનહર નમું, શ્રીજિનવર
ભાંખ. ॥ ૬ ॥ લાખ સાત નિવ્યાસી કોડી, અને તેરસેં
કોડી; જિન પડિમા શ્રીજિનતણી, વંદૂં એ કર જોડી. ॥ ૭ ॥
અસંખ્યા વ્યંતર જોઈસી, અસંખ્યા જિનહર; અસંખ્ય
પડિમા જિનતણી, નમિય નાહું દુર્ગતિ કર. ॥ ૮ ॥ વાયક-
મૂલા કહે દેવ, દેવો સુમતિ સદા મુઝ; જિનવચને હું લીન
થઈ, માઉં જિનજી તુઝ. ॥ ૯ ॥

ઢાલ છઠી.

સોહમ ઈશાન સનતકુમાર એ, માહિંદ ખંભ રે લાંતક
 સાર એ. ॥ ત્રુટક. ॥ સાર યુક અને સહસારહ, આનત પ્રાણત
 આરણા; અચ્યુત નવત્રૈવેયક ત્રિક તિહાં, પંચ અનુત્તર
 તારણા. ॥ અનુકર્મે પ્રાસાદ કહીએ, લાખ સહસ સત સંખ્યા;
 ખત્તીસ અઠાવીસ ખારહ, અઠ ચજી લખ અખકયા. ॥ ૧ ॥
આલ ॥ પન્નાસ ચાલીસ છસહસ જિનહરા; દોદો દોઢજ
 દોઢજ સતવરા. ॥ ત્રુટક. વરા સત્તવર ઇચ્છારોત્તર સત્તો-
 ત્તરસો, જાણીએ; એકશે ઉપર પંચ અનુત્તર, અનુકર્મે
 વખાણીએ. ॥ સવે મલી જિનહર જિનહર, લાખ ચોરાસી
 સાખ એ; સહસ સત્તાણું આગલા, તિહાં વીશને ત્રણ લાખ
 એ. ॥ ૨ ॥ **આલ ॥** એકસો ઢાડી રે, ખાવન ઢાડી એ; લાખ
 ચોરાણું રે, સંખ્યા જોડી એ. ॥ ત્રુટક. ॥ જોડિએ ચોશઠ
 સહસ એકશે, ચાલીસે તિહાં આગલી; જિનપ્રાસાદ એકશે
 એસિઅ લેખે, વંદૂં પ્રતિમા જીજલી. ॥ ચૈત્ય સંખ્યા જીર્ધ
 લોકે, વીર વચન વિખ્યાત એ; વાયક મૂલા કહે લણુજે,
 સતવન એ પરભાત એ. ॥ ૩ ॥

ઢાલ સાતમી.

વેયઠ ગિરિ સિંતર સો જિનહર, વૃષધરના તિહાં ત્રીસ
 જી. કુરુદ્રુમના દશ જિનહર બોલ્યા, ગજદંતે તિહા વીસ જી
 ॥ ૧ ॥ અસિઅ તે જિનહર કુરુદ્રુમ પરિધે, અસિઅ
 વખારે જાણું જી; મેરૂતણા પંચાસી જિનહર, અખકુકારે
 ચાર વખાણું જી. ॥ ૨ ॥ માનુષોત્તર પર્વત તિહાં ચારજ,

નંદીસરના વીશ જી ;કુંડલ રૂચક તિહાં ચાર ચાર જિનહર,
 રૂપભાદિક તિહાં ઈશ જી. ॥ ૩ ॥ પંચ સયા ઇગ્યારેં આધકા,
 જિનહર તિહોં લોકેં જી; પડીમા એકશઠ સહસ ચારસેં,
 બોલીસઘલે થોકેં જી. ॥ ૪ ॥ અધો બિધ્વને તિહોં લોકેં,
 સવે મલી કાડી આઠેજી; લાખ છપ્પત્રને સહસ સત્તાણું,
 પણસય ચોત્રીશ પોઠેં જી. ॥ ૫ ॥ જિન પડિમા પત્રરસે
 કાડી, બેતાલીશ વલી કાડી જી; લાખ પંચાવન સહસ
 પણવીસ, પણસય ચાલીશ બેડી જી. ॥ ૬ ॥ એતા તવન
 ભણે જ ભાવેં, પ્રહર ઉગમતે સૂરેં જી; વાયક મૂલા કહે ગુણ
 ગાતાં દુર્ગતિ નાસે દૂરેંજી. ॥ ૭ ॥

હાલ આઠમી.

અઠાવય સમેત શિખરગિરિ; સાજિનજિઅ ॥ રેવત
 ગિરિ સેતુંજ; ગજપદ ધમ્મ ચક્ર કહું; ॥ સાં ॥
 વૈભારગિરિ ઉત્તંગ. ॥ ૧ ॥ રાવતે કુંજરાવતે; ॥ સાં ॥
 તિહુઅણુગિરિ ગ્વાલેર; કાશી અવંતી જાણીએં, ॥ સાં ॥
 નાગોર જસલમેર. ॥ ૨ ॥ સોરીપુર હથિયાઉરે, ॥ સાં ॥ અલ
 ઈરાવણુ પાસ; પીરોજ પુરેં જુઅડ ભલો, ॥ સાં ॥ ફલ વિધિ
 પૂરે આશ. ॥ ૩ ॥ વિઝનેરને મેડતે, ॥ સાં ॥ સીરોહી આપૂ
 મૃંગ; રાણુગપુરને સાદડી, ॥ સાં ॥ વરકાણે મનરંગ.
 ॥ ૪ ॥ ભીન્નમાલને કાટડે, ॥ સાં ॥ ખાહડમેર મઝાર;
 રાયધણુપુર રલિઆમણું, ॥ સાં ॥ શાંતિનાથ દ્યોદ્ર બૂહાર.
 ॥ ૫ ॥ સાચોર જલોર રાડરેં, ॥ સાં ॥ ગોડીપુરવર પાસ;
 પાટણુ અમદાવાદ વલી, ॥ સાં ॥ સંખેસર દીજ ભાસ.

॥ ૬ ॥ અમીઝરે નવ પક્ષિવે, ॥ સાં ॥ નવખંડ થલાદે
 ઠામ; તારંગે યુરહાનપુરે, ॥ સાં ॥ વંદૂં માણક શામ.
 ॥ ૭ ॥ ખંભાયતને તારાપુરે, ॥ સાં ॥ માતરને ગંધાર;
 લોડણ ચિંતામણિ વરૂં, ॥ સાં ॥ સૂરત ડભોધ જૂહાર.
 ॥ ૮ ॥ દેવક પાટણ દેવગિરિ, ॥ સાં ॥ નવે નગર વંદી
 બેય; દીવાદિક સવિ ખંદરે, ॥ સાં ॥ અંતરિક સિરિપુર
 હોય. ॥ ૯ ॥ વડનગરને ડુંગરપુરે, ॥ સાં ॥ ઇડરમાલવ
 દેશ; કલ્યાણક જિહાં જિન તણું, ॥ સાં ॥ મન સૂધે પ્રણ
 મેસ. ॥ ૧૦ ॥ ગામ નગર પુર પાટણે, ॥ સાં ॥ જિન
 મૂરતિ જિહાં હોય; વાયક સુલા કહે મુઝ ॥ સાં ॥ વંદતાં
 શિવ સુખ હોય. ॥ ૧૧ ॥

કલશ.

છત્રુએ જિનવર છત્રુએ જિનવર, અધો બિર્ધને લોક
 તીર્થે જણું એ; સાસય અસાસય જૈનપડિમા, તે સવે વખાણું
 એ. ॥ ગચ્છ વિધિપક્ષ પૂજ્ય પરગટ શ્રી ધર્મમૂર્તિ સૂરેંદુ એ;
 વાયક મૂલા કહે ભણતાં, રૂદ્ધિવૃદ્ધિ આણુંદુ એ. ॥ ૧ ॥

इति श्री वृद्ध चैत्यवंदनं समाप्त.

अथ श्री जौतमस्वामीनो दास प्रारंभः

પ્રથમ ભાષા.

વીર જિણેસર ચરણકમલ, કમલા કયવાસો; પણમવિ
 પભણિસું સામિસાલ, ગોયમ ગુરુ રાસો. ॥ મણ તણુ વયણ
 એકંત કરવિ, નિસુણો ભો ભવિયાં !; જિમ નિવસે તુલ દેહ

ગેહ, ગુણ ગણ ગહગહિયા. ॥ ૧ ॥ જંખૂદીવ સિરિ ભરહ-
ખિત્ત, ખોણીતલ મંડણ; મગધદેસ સેણિયનરેસ, રિઉદલ-
ખલ ખંડણ. ॥ ધણુવર ગુન્વર ગામ નામ, જિહાં જણુગુણ-
સજ્જા; વિખ વસે વસુભૂધ તથ્ય, જસુ પુહવી ભજ્જા. ॥ ૨ ॥
તાંણ પુત્ત સિરિ ઇંદભૂધ, ભૂવલય પસિદ્ધો; ચઉદહ વિધા-
વિવિહ રૂવ, નારીરસ વિદ્ધો. ॥ વિનય વિવેક વિચાર સાર,
ગુણ ગણહ મનોહર; સાત હાથ સુપ્રમાણ દેહ, રૂપે રંભા-
વર. ॥ ૩ ॥ નયણ વયણ કર ચરણ જાણ, વિ પંકજ જલ
પાડીય; તેજ તારા ચંદ સૂર, આકાસ ભમાડિય. ॥ રૂવે
મયણ અનંગ કરવિ, મેદિહચો નિરધાડીય; ધીરમે મેરુ
ગંભીર સિંધુ, ચંગમચયચાડીય. ॥ ૪ ॥ પેખવિ નિરુવમ
રૂવ જસ, જાણ જંપે કિંચિય; એકાકી કિલ ભીત ઇથ્ય,
ગુણ મેદહા સંચિય. ॥ અહવા નિર્જે પુન્વ જમ્મ, જાણુવર
ઇણ અંચિઅ; રંભા પઉમા ગઉરી ગંગા, રતિહા વિધિ
વંચિય. ॥ ૫ ॥ નાહિં બુધ નાહિં ગુરુ કવિ ન કોઇ, જસુ
આગલ રહિઓ; પંછસયા ગુણુપાત્ર છાત્ર, હિંડે પરવરિઓ.
॥ કરે નિરંતર યજ્ઞકર્મ મિથ્યામતિ મોહિય; ઇણ છલ
હોસે ચરમ નાણ, ઇંસણહ વિસોહિય. ॥ ૬ ॥

વરેતુ ઇંદ.

જંખૂદીવહ જખૂંદીવહ ભરહ વાસંમિ, ખોણી તલ
મંડણો. ॥ મગધ દેસ સેણીય નરેસર, વરગુન્વર ગામ
તિહાં ॥ વિખ વસે વસુભૂધ સુંદર, તસુ ભજ્જા પુહવી

સયલ, ગુણ ગણુ રૂવ નિહાણુ ॥ તાણુ પુત્ત વિદ્યાનિલ્લઓ,
ગાયમ અતિહિ સુખણુ. ॥ ૭ ॥

દ્વિતીય ભાષા-

અરમ જિણેસર ઢેવલનાણી, ચઉવિહ સંધપમઠા બણી;
પાવાપુર સામી સંપત્તો, ચઉવિહ દેવનિકાયેં જીત્તો. ॥ ૮ ॥
દેવેં સમવસરણુતિહાં કીજેં, જિણુ દીઠે મિથ્યામતિ ખીજેં;
ત્રિભુવનગુરુ સિંહાસણુ બધઠા, તતખિણુ મોહ દિગંતેં પમઠા.
॥ ૯ ॥ ક્રોધ માન માયા મદ પૂરા, જાયે નાઠા જિમ દિન
ચોરા; દેવદુંદુહિ આકારેં વાજી, ધરમ નરેસર આવિઓ
ગાજી. ॥ ૧૦ ॥ કુસુમવૃષ્ટિ વિરચે તિહાં દેવા, ચોશઠ ઇન્દ્ર
જસુ માગે સેવા; ચામર છત્ર સિરોવરિ સોહે, રૂપેં જિણુવર
જગ સહુ મોહે. ॥ ૧૧ ॥ ઉવસમ રસભર ભરી વરસંતા,
જોજન વાણિ વખાણુ કરંતા; બણુવિ વદ્ધમાણુ જિણુ પાયા,
સુરનર કિન્નર આવે રાયા. ॥ ૧૨ ॥ કંતિસમૂહેં ઝલ હલ-
કંતા, ગયણુ વિમાણુ રણુ રણુકંતા; પેખવિ ઇન્દ્રભૂધ મન
ચિંતે, સુર આવે અલ્લ જગન હોવંતે. ॥ ૧૩ ॥ તીર તરંડક
જિમ તે વહતા, સમવ સરણુ પહોતા ગહગહતા; તો અભિ-
માનેં ગાયમ જંપે, ઇણુ અવસરેં ઢાપેં તણુ કંપે. ॥ ૧૪ ॥
મૂઠ લોક અબણિઉં બોલે, સુર બણુંતા ઇમ કાંઈ ડોલે; મૂ
આગલકોઈ બણુ ભણિજેં, મેરુઅવર ઢેમ ઉપમા દીજેં. ॥ ૧૫ ॥

વસ્તુ છંદ.

વીરજિણુવર વીરજિણુવર નાણુ સંપત્ત ॥ પાવાપુરિસુર
મહિય પત્તનાહ સંસાર તારણુ ॥ તિહાં દેવોહિ નિમ્મવિય

ઠવતો એ કણુય પડમેવ, પાય કમલ સંધેં સહિઅ; આવિઓ
 એ નયણાણુંદ, નયર પાવાપુરિ સુરમહિય. ॥૪૬॥ પેખિઓ
 એ ગોયમ સામી, દેવસમા પ્રતિ બોધ કરે, આપણુ એ
 ત્રિસલા દેવિ, નંદન પહોતો પરમ પએ. ॥ વલતો એ દેવ
 આકાસ, પેખવિ જાણિય જિણુ સમે એ; તો મુનિ એ મન
 વિખવાદ, નાદ ભેદ જિમ ઉપનો એ. ॥ ૪૭ ॥ કુંણુ સમે
 એ સામિય દેખી, આપ કન્હે હું ટાલિઓ એ; જાણતો એ
 તિહુઅણુ નાહ, લોક વિવહાર ન પાલિઓ એ. ॥
 અતિ ભલું એ કીધલું સામિ, જાણિઉં કેવલ માગસે એ;
 ઈતવિઉં એ ખાલક જમ, અહવા કેડે લાગસે એ. ॥ ૪૮ ॥
 હું કિમ એ વીર જિણુંદ, ભગતેં ભોલો ભોલવિઓ એ;
 આપણે એ અવિહલ નેહ, નાહ ન સંપે સાચયો એ.
 ॥ સાચો એ ઇહ વીતરાગ, નેહ ન જણે લાલિઓ એ;
 ઇણુ સમે એ ગોયમ ચિત્ત, રાગવૈરાગેં વાલિઓ એ. ॥ ૪૭ ॥
 આવતો એ જો ઊલટ, રહેતો રાગેં સાહિઓ એ; ॥ કેવલ એ
 નાણુ ઉપત્ત, ગોયમ સેહેજં ઉમાઈઓ એ. ॥ ત્રિભુવન એ જય
 જયકાર, કેવલ મહિમા સુર કરે એ; ગણુધર એ કરય વખાણુ,
 ભવિયણુ ભવ ઇમ નિસ્તરે એ. ॥ ૫૦ ॥

વરેણુ છંદ.

પઠમ ગણુહર પઠમ ગણુહર વરસ પંચાસ ॥ ગિહિવાસેં
 સંવસિય તીસ વરિસ સંજમ વિભૂસિય ॥ સિરિ કેવલ
 નાણુ પુણુ ખાર વરિસ તિહુયણુ નમંસિય ॥ રાયગિહિ નયરી

ઠવિષ્ણુ બાણ વધ વરિસાઓ ॥ સામી ગોયમ ગુણ નિલો હાસે
સિવપુર ઠાઓ ॥ ૫૧ ॥

૫૨ બાપા.

જિમ સહકારેં કાયલ ટહુકે, જિમ કુસુમવનેં પરિમલ
બહકે, જિમ ચંદન સુગંધનિધિ; જિમ ગંગાજલ લહરેં
લહકે, જિમ કણુચાચલ તેજં ઝલકે, તિમ ગોયમ સૌભાગ
નિધિ. ॥ ૫૨ ॥ જિમ માનસરોવર નિવસે હંસા, જિમ
સુરવર સિરિ કણુચવતંસા, જિમ મહુચર રાજીવવની; જિમ
રચણાયર રચણેં વિલસે, જિમ અંબર તારાગણ વિકસે, તિમ
ગોયમ ગુણકલિવની. ॥ ૫૩ ॥ પૂનિમ નિસિ જિમ સસિ-
હર સોહે, સુરતર મહિમા જિમ જગ મોહે, પૂરવ દિસિ
જિમ સહસ કરૌ; પંચાનન જિમ ગિરિવર રાજ, નરવર્ધ ધર
જિમ મયગલ ગાજ, તિમ જિનશાસન મુનિ-પવરો. ॥ ૫૪ ॥
જિમ સુરતરવર સોહે શાખા, જિમ ઉત્તમ મુખ મધુરી
બાખા, જિમ વનકેતકી મહમહે એ; જિમ ભૂમિપતિ જીય-
બલ ચમકે, જિમ જિનમંદીર ધંટા રણકે, તિમ ગોયમ
લખિંધહિ ગહગહે એ. ॥ ૫૫ ॥ ચિંતામણિ કર ચઢિઓ આજ,
સુરતરસારે વંછિત કાજ, કામકુલ સવિ વસ હુઆ એ;
કામગવી પૂરે મનકામીય, અષ્ટ મહાસિદ્ધિ આવે ધામીય,
સામી ગોયમ અણુસરો એ. ॥ ૫૬ ॥ પણવખર પહેલો
પલણીજં, માયાબીજ શ્રવણ નિસુણીજં. શ્રીમતી શોભા
સંભવે એ; દેવહુરિ અરિહંત નમીજં, વિનયપદુ ઉવળાય
શુણીજં, ઈણ મન્ને ગોયમ નમો એ ॥ ૫૭ ॥ પુરપુર વસતાં

કાંઈ કરીજે, દેશ દેશાંતર કાંઈ ભરીજે, કવણુ કાજ આયાસ
 કરો; પ્રહુ ઊઠી ગોયમ સમરીજે, કાજ સમગ્રહ (સુમંગલ)
 તતખણુ સીજે, નવનિધિ વિલસે તાસ ધરે. ॥ ૫૮ ॥ ચઉ-
 દહ સય ખારોત્તર વરસે, ગોયમ ગણહર કેવલ દિવસે,
 “ખંભ નયર સિરિ પાસ પસાયે” કિયું કવિત ઉપગાર
 કરો; આદે મંગલ એહ પભણીજે, પરવ મહોચ્છવ પહિલો
 કીજે, રિક્કિ વૃદ્ધિ કલ્પાણુ કરો. ॥ ૫૯ ॥ ધન્ય માતા જિણે
 ઉયરે ધરિયા, ધન્ય પિતા જિણુ કુલ અવતરિયા, ધન્ય સહ
 ગુરુ જિણે દિખિક્યા એ; વિનયવંત વિદ્યા ભંડાર, જસ ગુણુ
 પુહવી ન લાલે પાર, વડ જિમ શાખા વિસ્તરો એ. ॥ ૬૦ ॥
 ગૌતમ સ્વામીનો રાસ ભણીજે, ચઉગ્વિહ સંઘ રલિયાયત
 કીજે, સકલ સંઘ આણું કરો; કુંકુમ ચંદન છડો દેવરાવો,
 માણુક મોતીના ચોક પુરાવો, રયણુ સિંહાસણુ બેસણુ એ.
 ॥ ૬૧ ॥ તિહાં બેશી ગુરુ દેશના દેશે, ભવિક જીવના કાજ
 સરીશે, ઉદયવંત મુનિ ધમ ભણે એ; ગૌતમસ્વામી તણુ એ
 રાસ, ભણતાં સુણતાં લીલ વિલાસ, સાસય સુખનિધિ સંપન્ન
 એ. ॥ ૬૨ ॥ એહ રાસ જ ભણે ભણાવે, વરમંગલ લચ્છિ
 ધર આવે, મન વંછિત આશા ફલે એ. ॥ ૬૩ ॥ **ધતિ**
શ્રી ગૌતમ સ્વામીનો રાસ સંપૂર્ણ.

અથ શ્રી પ્રભાતસમયે મંગલાચાર.

॥ શ્લોક. ॥

મંગલં ભગવાન્ વીરો, મંગલં ગૌતમઃ પ્રભુઃ ॥
મંગલં સ્થૂલભદ્રાયા, જૈનો ધર્મોઽસ્તુ મંગલં. ॥૧ ॥

સર્વારિષ્ટપ્રણાશાય, સર્વાભિષ્ટાર્થ દાયિને ॥ સર્વ-
લઘ્વિનિધાનાય, ગૌતમસ્વામિને નમઃ. ॥ ૨ ॥
અક્ષીણમહાનસીલઘ્વિ, કેવલ શ્રીઃ કરાંબુજે ॥
નામલક્ષ્મી મુખે વાળી, તં શ્રી ગૌતમં સ્તવે. ॥૩॥

દોહડા. ॥ એક જંખૂ જગ જાણીયેં, બીજા નેમ કુમાર,
ત્રીજા વચર વખાણીયેં, ચોથા ગૌતમ સ્વામ. ॥ ૧ ॥ અંગુઠે
અમૃત વસે, લઘ્વિતણે લંડાર; તે ગોયમ ગુરુ સમરિયેં,
વાંછિત ફલ દાતાર. ॥ ૨ ॥ પુંડરીક ગોયમ પમુહ, ગણહર
ગુણ સંપન્ન; પ્રહ ઉઠી નિત્ય પ્રણમિયેં, ચઉદહસેં આવત્ર
॥ ૩ ॥ બોરસ કિમરસ કિત્રસ, ચોથા જસોબદ્રસૂરિ; ત્રિણે
કાલેં સમરતાં, દુરિય પણાસે દૂરિ. ॥ ૪ ॥ જ ચારિત્રેં
નિર્મલા, તે પંચાયણ સિંહ; વિષય કષાયને ગંજિયા, તે સમરો
નિશ દિંહ. ॥ ૫ ॥ ગામ તણે પૈસારણે, ગોયમ ગુરુ સમ-
રંત; ઇચ્છા ભોજન ધર કુશલ, લગ્નિહ લીલ કરંત. ॥ ૬ ॥
ઇતિ મંગલાચાર સમાપ્ત. ॥

અથ શ્રી ગૌતમાષ્ટકછંદ પ્રારંભઃ

ચોપાઈ. વીર જિણેશ્વર કેરો શિષ્ય, ગૌતમ નામ જપો
નિશદીશ; બે કીજે ગૌતમનું ધ્યાન, તો ધર વિલસે નવે
નિધાન. ॥ ૧ ॥ ગૌતમ નામે ગિરિવર ચઢે, મન વાંછિત
હેલા સંપન્ન; ગૌતમ નામે નાવે રોગ, ગૌતમ નામે સર્વ
સંજોગ. ॥ ૨ ॥ જ વૈરી વિરુઆ વંકડા, જસ નામે નાવે

દૂકડા; ભૂત પ્રેત નવિ મંડે પ્રાણ, તે ગૌતમનાં કરું વખાણ,
 ॥ ૩ ॥ ગૌતમ નામેં નિર્મલ કાય, ગૌતમ નામેં વાધે આય;
 ગૌતમ જિણ શાસન શિણુગાર, ગૌતમ નામેં જય જય કાર.
 ॥ ૪ ॥ શાલ કાલ સુરહાં ધૃત ગોલ, મન વંછિત કાપડ ત'ભોલ;
 ધરે સુધરણી નિર્મલ ચિત્ત, ગૌતમ નામે પુત્રવિનીત. ॥ ૫ ॥
 ગૌતમ ઉદયો અવિચલ ભાણ, ગૌતમ નામ જપો જગ
 જણ; મોટાં મંદિર મેરુ સમાન, ગૌતમ નામેં સદ્ગ
 વિહાણ. ॥ ૬ ॥ ધર મયગલ ઘોડાની જોડ, પહોચે વારુ
 વંછિત કોડ; મહિયલ માને મોહોટા રાય, જે તૂઠે ગૌતમના
 પાય. ॥ ૭ ॥ ગૌતમ પ્રણમ્યાં પાતિક ટલે, ઉત્તમ નરની
 સંગતિ મલે; ગૌતમ નામેં નિર્મલ જ્ઞાન, ગૌતમ નામેં વાધે
 વાન. ॥ ૮ ॥ પુણ્યવંત અવધારે સહુ, ગુરુ ગૌતમના ગુણ
 છે ખહુ; કહે લાવણ્ય સમય કર જોડ, ગૌતમ તૂઠે સંપત્ત
 કોડ. ॥ ૯ ॥ ઇતિ ગૌતમાષ્ટકછંદ સંપૂર્ણ.

શાર્દૂલ વિક્રીડીત વૃત્તમ્. ॥ બ્રાહ્મી ચંદનબાલિકા ભગ-
 વતી રાજીમતી દ્રૌપદી, કૌશલ્યા ચ મૃગાવતી ચ સુલસા
 સીતા સુભદ્રા શિવા; કુંતી શીલવતી નભસ્ય દયિતા મૂલા
 પ્રભાવત્યપિ, પદ્માવત્યપિ સુદંરી દિનમુખે કુર્વંતુ વોમંગલં.
 ॥ ૧ ॥ અહિમ ગોહિમ ગોધરણી સુતો, બુધબૃહસ્પતિ દાનવ
 પુજિતા; રવિજ રાહુસકેતુ. નવચંદ્રા વિદ્યતાં સતતં મ
 મ સંપદં. ॥ ૧ ॥

॥ શ્લોક. ॥

સર્વમંગલમાંગલ્યં, સર્વકલ્યાણકારણં; ॥

પ્રધાનં સર્વધર્મણાં, જૈનં જયતિ શાસનં. ॥

અથ ગણધર રતવન પ્રાર્થન:

એકાદશ ગણધરનાં નામ, પ્રહ ઉઠીને કંઈ પ્રણામ; ઇંદ્ર
ભૂતિ પહેલો - તે જણ, અગ્નિભૂતિ ખીજે ગુણખાણ. ॥ ૧ ॥
વાયુભૂતિ ત્રીજે જગસાર, ગણધર ચોથો વ્યક્ત ઉદાર;
શાસનપતિ સુધર્માસાર, મંડીતનામેં છઠોધાર. ॥ ૨ ॥ મૈર્ય
પુત્ર તે સાતમો જહ; અકંપિત અષ્ટમ ગુણગેહ ॥ મુનિવર
માંહે જે પરધાન, અચલ ભ્રાત નવમો એ નામ. ॥ ૩ ॥
નામથકી હોય કોડી કલ્યાણ, દશમો મેતારજ અવિરલવાણ;
એકાદશમો પ્રભાસ કહેવાય, સુખસંપતિ જસ નામેં થાય.
॥ ૪ ॥ ગાયા વીર તણા ગણધાર, ગુણ મણિ રચણ તણા
ભંડાર, ઉત્તમ વિજયગુરુનો શીષ્ય, રત્ન વિજય વઢે નિસ-
દિશ. ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ શેલ સતીની સજાય પ્રાર્થન:

ગોપાલ. સરસતી માતા પ્રણમું મુદા, તું તૂઠી આપે
સંપદા; શેલ સતીનાં લીજં નામ, જેમ મનવાંછિત સિદ્ધે
કામ. ॥ ૧ ॥ બ્રાહ્મી સુદંરી સુલસા સતી, જપતાં પાતિક
ન રહે રતી; કૌશલ્યા કુંતી સતી સાર, પ્રભાવતી નામેં જય-
કાર ॥ ૨ ॥ ભગવતી શીલવતી ભય હરે, સુખસંપત્તિ પદ્મા-

વતી કરે; દ્રૌપદી પાડંવ ધરણી જહ, શિયલ અખંડ વખા-
 ળ્યું તેહ. ॥ ૩ ॥ ચૂલા દમયંતીદુઃખ હરે, શિવાદેવી નિત
 સાન્નિધ્ય કરે; ચંદનખાલા ચડતી કલા, વીરપાત્ર દીધા
 ખાકુલા ॥ ૪ ॥ રાજ મતી નવિરપરણ્યા નેમ, તોહે રાખ્યો
 અવિહડ પ્રેમ; સીતાતણું શીલ જગ જ્યો, અગ્નિ ટલીને
 પાણી થયો. ॥ ૫ ॥ ધનધન સતી સુભદ્રા ધીર, ક્યે તાંતણે
 ચાલણી નીર; ચંપાપોલી ઉધાડી ચંગ, મૃગાવતી પ્રણમું
 મનરંગ. ॥ ૬ ॥ પ્રહ ઉઠી સતી જપિયેં શોલ, જિમ લહિયેં
 રૂદ્ધિ વૃદ્ધિ ધૃત ગોલ; શ્રી વિનયવિજય વાયક્ષુપસાય, રૂપ
 વિજય ભાવેં ગુણ ગાયા. ॥ ૭ ॥ ઇતિ સત્રાય સમાપ્ત ॥

અથ શ્રી સિદ્ધ પદ સ્તવન.

શ્રી ગૌતમ પૂછા કરે, વિનય કરી સીસ નમાય પ્રણુજ;
 અવિચલ થાંનક મેં સુણ્યો, કૃપા કરી મોયખતાય પ્રણુજ.
 ॥ શિવપુર નગર સોહામણું. ॥ ૧ ॥ આઠ કરમ અલગાં
 કરી, સાચ્યા આતમ કાંમ; ॥ પ્ર૦ ॥ છુટા સંસારના દુખ થકી,
 રેવાનો કીહાં ઠાંમ ॥ પ્ર૦ ॥ શિ૦ ॥ ૨ ॥ વીર કહે ઉર્ધ્વલોકમાં,
 સિદ્ધશિલા તણે ઠામ હો ગૌતમ; સ્વરગ છન્વીશ ને ઉપરે,
 તેહનાં ખારે નામ હો. ॥ ગૌ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૩ ॥ લાખપિસતાલીસ
 જોજના, લાંખી પોહોલી જણ હો; ॥ ગૌ૦ ॥ આઠ જોજન જડી
 વિચ્ચે, છોડે મંખ પંખ જ્યુ જાણ હો ॥ ગૌ૦ ॥ શિ૦ ॥ ૪ ॥
 ઉજ્જવલ હાર મોતી તણે ॥ ગો દુગ્ધ શંખ પ્રમાણ હો ॥ ગૌ૦ ॥
 તેથકી ઊજવલી અતિધણી ॥ ઉલટ છત્ર સંઠાણ હો ॥ ગૌ૦ ॥

મનને ઉદ્ધાસે, ॥ માં ॥ નવપદ ધ્યાસે હો કે શિવ સુખ
પાસે; ॥ માં ॥ ઉત્તમ સાગર હો કે પંડીત રાયા, ॥ માં ॥
શેવક કાંતિ હો કે બહુ સુખ પાયા. ॥ માં ॥ ઇતિ. ॥

અથ તૃતીય સ્તવનં.

નવપદ મહિમા સાર, સાંભલજે નર નાર, આછે લાલ
હેજ ધરી આરાધીયે; ॥ તો પામે ભવ પાર, પુત્ર કલત્ર પરી-
વાર, ॥ આં ॥ નવપદમંત્ર આરાધીયે. ॥ ૧ ॥ આસો માસ
વિચાર, નવ આંગિલ નિરધાર, ॥ આં ॥ વિધિશું જિન-
વર પૂજીયે; ॥ અરિહંત સિદ્ધ પદસાર, ગણુણોજી તેરહજાર,
॥ આં ॥ નવપદનો ઇંમ કીજીયે. ॥ ૨ ॥ મયણુ શુંદરી
શ્રીપાલ, આરધ્યો તતકાલ, ॥ આં ॥ ફલદાયક તેહને થયો; ॥
કંચન વરણી કાય, દેહી તેહની થાય, ॥ આં ॥ શ્રીસિદ્ધ
ચક્ર મહિમા કહો. ॥ ૩ ॥ ઇમ સાંભલિ સહુ નરનાર,
આરાધો નવકાર, ॥ આં ॥ હેજધરી હીયડે ધણુ; ॥ ચૈત્ર માસે
વસી એહ, નવપદશું ધરે નેહ, ॥ આં ॥ પુજ્યોઘે શિવ સુખ
ધણુ. ॥ ૪ ॥ ઇણિપરે ગૌતમ સ્વાંમ, નવ નિધિ જહને નામ,
॥ આં ॥ નવપદ મહિમા વખાંણીઓ; ॥ ઉત્તમ સાગર
શીશ, પ્રણમે તે નિસ દીસ, ॥ આં ॥ નવપદ મહિમા
જાંણીઓ. ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ ચતુર્થ સ્તવનં.

(કિસકે ચેલે કિસકે પૂત.) એ દેશી.

સેવોરે ભવિ ભાવે નવકાર, જાંપે શ્રી ગૌતમ ગણુ-
ધાર; ॥ ભવિ સાંભલો. ॥ હારે સંપદ થાય. ॥ ભં ॥ હારે

સંકટ જાય. ॥૧૦॥ આસો નેં ચૈત્રે હરખ અપાર, આણી
ગણુણો તેર હજાર. ॥ ૧૦ ॥ ૧ ॥ ચાર વરસ નેં વલી
ષટ માસ, ધ્યાન ધરો ભવી ભાવેં વિશ્વાસ; ॥૧૦॥ ધ્યાયોરે
મયણુ સુંદરી શ્રીપાલ, તેહનો રોગ ગયો તતકાલ;
॥ ૧૦ ॥ અષ્ટ કમલ દલ પૂજ રસાલ, કરીરે નહવણુ
છાંટયો તતકાલ; ॥ ૧૦ ॥ સાતશેં મહીપતિ તેહનેં ધ્યાન,
દેહી પામી કંચન વાંન. ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ એનો મહિમા
કહેતાં નાવે પાર, સમરો તિણુ કારણુ નવકાર; ॥ ૧૦ ॥
ઘડુ ભવ પર ભવ દે સુખ વાસ; ખડુ પામે લચ્છી લીલ
વિલાસ. ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥ જણી પ્રાણી લાલ અનંત; સેવોરે
સુખ દાયક એ મંત્ર; ॥ ૧૦ ॥ ઉત્તમસાગર પંડિતશિષ્ય
સેવે કાંતિ સાગર નિસ દીસ. ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ પંચમ રતવનં.

ભવિયાં શ્રીસિદ્ધ ચક્ર આરાધો; તુમેં મુક્તિ મારગનેં
સાધો; એહ નર ભવદુર્લભ લાધો હો લાલ. ॥૧॥ નવપદ જપ
જપીજેં. ॥ ત્રિણુટક દેવ વાંદીજેં; ત્રિહુંકાલેં જિન પૂજીજેં;
આંખિલ તપ નવ દિન કીજેં હો લાલ. ॥ ૨ ॥ શુદ્ધિ
આસુ ચૈત્રજ માસેં; તપ સાતમથી અભ્યાસેં; પદ સેવ્યા
પાતક નાસે હો લાલ. ॥ ૩ ॥ મયણુનેં નૃપ શ્રીપાલેં;
આરાધ્યો મંત્ર ઉજમાલેં; એહ દુખદોહગનેં ટાલે હો લાલ.
॥૪॥ એહની જ સેવા સારે; તસ મયગલ ગાજ પારેં;
ઇતિ ભીતિ અનિતિ નિવારે હો લાલ. ॥૫॥ મિથ્યાત
વિકાર અનીષ્ટ; ક્ષય જય દોષી દુષ્ટ; એણે સેવ્યા સમ-

કિત પુષ્ટ હો લાલ. ॥ ન૦ ॥ ૬ ॥ જસવંત જિનેંદ્રસુ સાંખેં;
ભવિ સિદ્ધ ચક્રના ગુણુ ખાખે ॥ તે જ્ઞાન વિનોદ રસ ચાખે
હો લાલ. ॥ ન૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ.

અથ પદ રતવનં.

(જગ જીવન જગ વાલહો.) એ દેશી.

શ્રીસિદ્ધ ચક્ર આરાધીયેં. ॥ શિવસુખ ફલ સહકાર લાલરે;
જ્ઞાનાદિક ત્રણ રતનું, તેજ ચઢાવણ હાર લાલરે. ॥ શ્રીસિં
॥ ૧ ॥ ગૌતમ પૂછે તે કહ્યો, વીર જિણુંદ વિચાર લાલરે.;
નવપદ મંત્ર આરાધતાં, ફલ લહે ભવિક અપાર લાલરે. ॥
॥ શ્રીસિં ॥ ૨ ॥ ધર્મ રથના ચાર ચક્ર છે; ઉપશમનેં સુવિવેક
લાલરે; સંવર ત્રીજો જાણીયેં, ચોથો સિદ્ધ ચક્ર છેક લાલરે.
॥ શ્રીસિં ॥ ૩ ॥ ચક્રી ચક્ર રચણુંનેં ખલેં, સાધે સયલ
છ ખંડ લાલરે; તિમ સિદ્ધ ચક્ર પ્રભાવથી, તેજ પ્રતાપ અખંડ
લાલરે. ॥ શ્રીસિં ॥ ૪ ॥ મયણુંનેં શ્રીપાલ જી, જપતાં
ખહુફલ લીધ લાલરે; ગુણુ જસવંત જિનેંદ્રનાં, જ્ઞાનવિનોદ
પ્રસિદ્ધ લાલરે. ॥ શ્રીસિદ્ધ ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ. ॥ ૬ ॥

અથ સસેમ રતવનં.

(ચિંતામણુ રત્નામી સાચા સાહિબ મેરા.) એ દેશી.

આરાહો પ્રાણી સાચી નવપદ સેવા. ॥ એ ટેક. ॥ નવનિધિ
આપે નવપદ સેવે; ઇમલાંખે શ્રીજીન દેવા. ॥ આ ૦ ॥ ૧ ॥
શ્રીસિદ્ધચક્ર ધરે નિત દિલમેં; જસેં ગજ મન રેવા. ॥ આ ૦ ॥
॥ ૦ ૨ ॥ અરિહંતાદિક એક પદ જપતાં; હારે લહીયેં સુખ
સદૈવા. ॥ આ ૦ ॥ ૩ ॥ સમુદિત જપતાં કિમકરી નકરે; સુર

સુખ દ્રુમ ફલ લેવા. ॥ આ ૦ ॥ ૪ ॥ જિનેન્દ્ર જ્ઞાન વિનોદ
પ્રસંગે; હરષિત દો નિત મેવા. ॥ આ ૦ ॥ ઇતિ.

અથ અષ્ટમ સ્તવનં.

રાગ સારંગ.

ગૌતમ પૂછત શ્રીજિન લાખત, વચન સુધારસ પાનકી;
ખલિહારો નવપદ ધ્યાનકી. ॥ ૧ ॥ નવપદ સેવે નવમે સ્વર્ગે,
પાવત રુદ્ધિ વિમાનકી; ॥ ૫૦ ॥ યાકે મહિમા વલ્લભ હમકું,
જસે જસોદા કાનકી. ॥ ૫૦ ॥ ૨ ॥ પાવે રૂપ સરૂપ મદ-
નસો, દેહી કંચન વાનકી; ॥ ૫૦ ॥ યાકો ધ્યાન રુદ્ધ
જપ આવત, ઉપજત લહેરી જ્ઞાનકી. ॥ ૫૦ ॥ ૩ ॥ સમ-
કિત જ્યોતિ હોવે દિલ ભીતર, જસે લોકનમે ભાનકી; ॥
૫૦ ॥ જિનેન્દ્ર જ્ઞાન વિનોદ પ્રસંગે, ભક્તિ કરો ભગવાં-
નકી. ॥ ૫૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ નવમ સ્તવનં.

(પૂજ્ય પધારો મરુ દેશે) એ દેશી.

નવપદ મહિમા સાંભલો, વીર લાંખે હો સુણો પરખદા
ખારકે; એ સરીખો જગ કો નહી, આરાદ્યો હો શિવપદ
દેદારકે. ॥ ન૦ ॥ ૧ ॥ નવ ઓલી આંખિલ તણી, ભવી કરીયે
હો મનને ઉઘાસકે; ભોમી સયન બ્રહ્મવ્રત ધરો, નિત સુણીયે
હો શ્રીપાલનો રાસકે. ॥ ન૦ ॥ ૨ ॥ નવ વિધ પૂર્વક તપ કરી,
બિજમણું હો કીજું વિસ્તારકે; સાહામી સામણી પોખીયે,
જિમ લહીયે હો ભવનો નિસ્તારકે. ॥ ન૦ ॥ ૩ ॥ નર સુખ
સુર સુખ પામીયે, વલી પામે હો ભવ ભવ જિનધર્મકે; અનુ-

કમેં શિવપદ પણ લહે, જિહાંમોટા હો અવ્યય સુખશર્મકે. ॥
 ॥ નં ૦ ॥ ૪ ॥ સાંભલી ભવીયણ દિલ ધરો, સુખદાયી હો
 નવ પદ અધિકારકે; વચન વિનોદ જિનેંદ્રનાં, મુઝહોજો
 હો ભવ ભવ આધારકે. ॥ નવં ॥ ૫ ॥ ઇતિ શ્રી સિદ્ધ
 ચક્રના નવ રતવનં સંપૂર્ણ. ॥

—:૦૪૭૦:—

અથ શ્રી શીયલની નવ વાડ.

દોહરા. ॥ શ્રી ગુરુનેં ચરણેં નમી, સમરી સારદ માય;
 નવ વિધ શીયલની વાડનો, ઉત્તમ કહું ઉપાય. ॥ ૧ ॥ **ઢાલ-
 વધાવાની.** ॥ પેહલીને વાડે હોજી વીર જિનવર કલો, સેવો
 સેવો વસ્તિ વિચારીનેંજી; સ્ત્રીપશુ પડંગ હોજી વાસ વસે
 જિહાં, તિહાં ન રહેવું શીલવ્રત ધારીનેંજી. ॥ ૨ ॥ જિમ
 તર ડાલે હોજી વસતો વાંનરો, મનમાં ખીયે હોરખે ભૂંચેં પડું
 જી; મંજર દેખી હોજી પંજર માંહેથી, પોપટ ચિંતે હોરખે
 ડોટેં ચડૂંજી. ॥ ૩ ॥ જિમ સિંહલંકી હોજી સુંદરી શિર
 ધરી, જલતું ગેડુંહો જુગતેં જલવેજી; તિમ મુની મનમેં
 હોજી રાખે ગોપવી, નારીનેં નિરખીહોજી ચિત્ત નવી ચાલવે
 જી. ॥ ૪ ॥ જીહાં હોવે વાસો હોજી સેહેજં માંજરનો, જોખમ
 લાગે હો મુષકની જાતનેજી; તિમ બ્રહ્મચારી હોજી નારીની
 સંગતેં, હારે હો હારે રે શીયલ સુધાતનેં જી. ॥ ૫ ॥

ત્રુટક. ॥ ઇમવાડ વિઘટે વિષય પ્રગટે, શંકા કંખા
 નીપજે; તીવ્ર કામેં ધાતુ ખીગડે, રોગ ખહુ વિધ ઉપજે. ॥

મન્ન માંહેં વિષય વ્યાપે, વિષયશું મન રહે મલી; ઉદ્યરલ
કહે તિણે કારણે, નવ વાડ રાખો નિર્મલી. ॥ ૬ ॥

ઢાલ ખીજી.

(વદર્ભ દેશ કુંડિનપુર નયરી.) એ દેશી.

સુરપતિ સેવિત ત્રિભુવન ધણી, અજ્ઞાન તિમિર હર
દિનમણી; શીલ રલના જતન તંતે, વાડલાખી ખીજી
ભગવંતે. ॥ ૧ ॥ ભગવંતે ભાંખે સંધ સાખે, શીલ સુર
તરુ રાખવા; મુક્તિ મહા ફલ હેતુ અદ્ભૂત, ચારિત્રનો રસ
ચાખવા. ॥ ૨ ॥ મીઠે વચને માંનનીશું, કથા ન કરે
કાંમની; વાડવિધિશું જહ પાલે, ખલિહારી તસ નામની.
॥ ૩ ॥ વાત વ્રતને ધાતકારી, પવન જિમ તર પાતને; વાત
કરતાં વિષયજાગે, તે માટે તજે એ વાતને. ॥ ૪ ॥ લીધું દેખી
દૂરથી જિમ, ખટાશેં ડાઢા ગલે; ગગને ગર્જરવ સુણીનેં, હડ-
કવા જિમ ઉચ્છલે. ॥ ૫ ॥ તિમ બ્રહ્મચારીના ચિત્ત વિણશેં,
વચણ સુંદરીનાં સુણી; કથા તજે તિણ કારણે, એમ પ્રકાશે
ત્રિભુવનધણી. ॥ ૬ ॥

ઢાસ ત્રીજી.

(ત્રટ જમુનાં તુરે અતિ રલીયામણું રે.) એ દેશી.

ત્રીજીનેં વાડેરે ત્રિભુવન રાજાચેરે, એણી પરેંદીએ ઉપ-
દેશ; આસન છંડોરે સાધુજી નારીનોરે, બે ધડી લગે
સુવિશેષ. ॥ ૧ ॥ હું ખલીહારી રે જહં તેહનીરે, ધન્ય ધન્ય તેહની
હો માત; શીલ સુરંગીરે રંગાણી રાગશુંરે, જહની સાતે હોધાત.
॥ ૨ ॥ હું ૦ ॥ રા શયનાસયને રે પાટીને પાટલે રે, જિહાં જિહાં

એસે હો નાર; બે ઘડી લગેં રે તિહાં એસે નહીં રે, શીલવત
રાખણહાર. ॥ હું ૦ ॥ ૩ ॥ કાહલાં કેરીરે ગંધ સંભોગથીરે,
જિમ જાએકણકનો વાક; તિમ અખલાનું રે આસણુ સેવતાં રે,
વિણસે શીલ સુપાક. ॥ હું ૦ ॥ ૪ ॥

ઢાલ ચોથી.

(હુંવારી રંગ ઢોલણાં.) એ દેશી.

ચોથીની વાડે ચેતજે હો રાજ, ધમ ભાંખે શ્રીજિનરાજ
રે; સંવેગી સૂધા સાધુજી. ॥ નયણુ કમલ વિકાસીનેં હો રાજ,
રખેનિરખો રમણીનો રૂપ રે. ॥ સં ૦ ॥ ૧ ॥ રૂપ જોતાં રઢ લાગસે
હો રાજ, હેલા ઉલ્લસસે અનંગ રે; ॥ સં ૦ ॥ મનમાંહેં જગશે
મોહની હો રાજ, ત્યારે હોસે વ્રતનો ભંગ રે. ॥ સં ૦ ॥
॥ રાદિનકર સાંહમું દેખતાં હો રાજ, જગમાં નયણુ ઘટે જિમ
તેજ રે; ॥ સં ૦ ॥ તિમ તરણી તનુ પેખતાં હો રાજ, હીણું
થાએ શીલથું હેજ રે. ॥ સંવેગી ૦ ॥ ૩ ॥

ઢાલ પાંચમી.

(કામિલરો પાંણી લાગણો.) એ દેશી.

પાંચમી વાડી પરમેસરેં વખાણી હો વાડ; સાંભલ જો શ્રોતા
તુમેં, ધર્મી વ્રત ધારુ. ॥ ૧ ॥ કૂડઅંતરવર કાંમિની, રમે
જિહાં રાગેં; સ્વર કંકણાદિકનો સુણી, તિહાં મનમથ જાગેં.
॥ ૨ ॥ તિહાં રહેવું બ્રહ્મચારીનેં, ન કણું વીતરાગેં; વાડ
ભાંગે શીલ રત્નની; જિહાં લાંછન લાગે. ॥ ૩ ॥ અગ્નિ-
પાસેં જિમ ઓગલે, ભાજનમાંહેં ભરીયા; લાખને મીણુ
જાએ ગલી, ન રહે રસ ભરીયા. ॥ ૪ ॥ તિમ હાવ ભાવ

નારી તણા, હાસુને વલીરુદન; સાંભલતાં શીલ ખિગડે, મન
વધે હો મદન. ॥ ૫ ॥

ઢાલ છઠી.

(સહીયાં મારા નયણુ સમારો.) એ દેશી.

છઠીને વાડેં છયલ છખીલો, ગુણુ રત્ને ગાઢો ભસ્યોજી;
શ્રી સિદ્ધારથ કુલ નંદ નગીનો, વીર જિણુંદ એમ ઉચ્ચરેજી.
॥૧॥ અવતીપણેં જ જ આગેં, કાંમકીડા બહુવિધ કરીજી;
વ્રત લેઈનેં વિલસીત પેહેલા, રખે સંભારો દિલ ધરીજી. ॥૨॥
અગ્ની ભસ્યાં જિમ ઉપર પુલો, મેલે જિમ જવાલા વમેજી;
વરસ દિવસેં જિમ વિષધરનું, શંકાયેં વિષ સંકમેજી. ॥૩॥
વિષય સુખ વિલસીત પેહેલાં, તિમ શીલ વ્રત સંભારતો જી;
વ્યાકુલ થૈનેં શીલ વિરાધે; પછેં થાએ વલી ઓરતો જી. ॥૪॥

ઢાલ સાતમી.

(ગઢ ખુંદીરા વાહાલા.) એ દેશી.

સાતમી વાડેં વીર પર્યંપે, સુણો સંજમના રાગી હો;
શીયલ રથનાં હો ધોરી. ॥ સૂધા સાધુ વૈરાગી, મુઝ આંણાકારી,
વિષય રસનાં હો ત્યાગી. ॥ શીં ॥૧॥ સરસ અહાર તજજો
સેજેં; વિગય થોડી વાવરજો હો. ॥ શીં ॥ સૂં ॥૨॥ માદક
આહારેં મનમથ જાગેં; તે જાણી પરહરજો હો. ॥ શીં ॥
॥ સૂં ॥ મું ॥૩॥ સન્નિપાતેં જિમ ધૃત જોગેં; અધિક કરે
ઉલાલા હો. ॥ શીં ॥ સૂં ॥૪॥ પાંચે ઈદ્રીયતિમ રસ પોખે:
ચારિત્રમાં કરે ચાલા હો. ॥ શીં ॥ સૂં ॥ મું ॥ ૫ ॥

જિમ નિરમલ સમકિત થાય જો; અષ્ટ મહાસિદ્ધિ સંપન્ન
 રેજો, વહી પાતિક દૂર પલાયજો. ॥ ૪૦ ॥ ૨ ॥ ઉજલી છઠ
 આસાઢની જો, યોગે ઉત્તરા ક્ષાલગુની સારજો; પુષ્કૈત્તર
 સુવિમાનથી જો, ચવી કૂખે લીયો અવતારજો. ॥ ૪૦ ॥ ૩ ॥
 દેવાનંદા તિણે રચણીયે જો, સૂતાં સુપન લહ્યાં દશચાર જો;
 ફલ પૂછે નિજ કંતને રે જો, કહે રૂપલદત્ત મન ધારજો.
 ॥ ૪૦ ॥ ૪ ॥ ભોગ અરથ સુખ પાંમશું જો, તમે લહે સો
 પુત્ર રતન જો; દેવાનંદા તે સાંભલી જો; કીધો મનમાં તહત
 વચન જો. ॥ ૪૦ ॥ ૫ ॥ સંસારિક સુખ ભોગવે જો, સુણો અચ-
 રિજ હુયો તિણિ વાર જો; સુધર્મ ઇંદ્ર તિહાં કણે જો, જોઈ
 અવાંધ તણે અનુસાર જો. ॥ ૪૦ ॥ ૬ ॥ ચરમ જિણેસર
 ઊપનાં જો, દેખી હરખ્યો ઇંદ્ર મહારાજ જો; સાત આઠ પગ
 સાહમો જઈ જો, એમ વંદન કરે શુભ સાજજો. ॥ ૪૦ ॥
 ॥ ૭ ॥ શકસ્તવ વિધશું કરીજો, ફેરી બેઠો સિંહાસન જાંમ જો;
 મન વિમાસણમાં પડ્યોજો, ચિત ચિંતવે સુરપતિ તાંમજો.
 ॥ ૪૦ ॥ ૮ ॥ જિન ચક્રી હરિ રામજીજો, અંતપંત માહણ
 કુલે જોય જો; આંખ્યા નહીં નહીં આવશે જો, એ તો ઉગ્રભોગ
 રાજકુલે હોય જો. ॥ ૪૦ ॥ ૯ ॥ અંતિમ જિણેસર આવીઆ
 જો, એતો માહણ કુલમાં જણ જો; એતો અચ્છેરા ભૂતછેજો,
 થયું હુંડાઅવસર્પિણી તેણજો. ॥ ૪૦ ॥ ૧૦ ॥ કાલ અનંત
 જાતે થકે જો, એહવા દશ અચ્છેરા થાયજો; ઇણિ અવસર્પિણીમાં
 થયાજો, તે કહીજો ચિત લાયજો. ॥ ૪૦ ॥ ૧૨ ॥ ગર્ભ-
 હરણ ઉપસર્ગનોજો, મૂલ રૂપે આંખ્યા રવી ચંદ્રજો; નિષ્કલ

દેશના જથઘ જો, ગયો સૌધમેં ચમરેંદ્ર જો. ॥ ૨૦ ॥ ૧૨ ॥
 એ શ્રીવીરની વારમાં જો, કૃષ્ણ અમરકંકા ગયા જાણ
 જો; નેમનાથની વારે સહી જો, સ્ત્રી તીરથ મહી ગુણ
 ખાંણ જો. ॥ ૨૦ ॥ ૧૩ ॥ એકસો આઠ સિદ્ધા રૂપલનાં જો,
 વારે સુવિધિનેં અસંજતીજો; સીતલનાથ વારેં થયું જો, કુલ
 હરિવંસની ઉતપત્તી જો. ॥ ૨૦ ॥ ૧ ૪ ॥ એમ વિચાર કરી
 ઇંદલો જો, પ્રભુ નીચ કુલેં અવતાર જો; તેહનો કારણશું
 અછે જો, એમ ચિંતવી રૂઢ્ય મઝાર જો; ॥ ૨૦ ॥ ૧૫ ॥

હાલ બીજી.

(આસુ માસે સરદ પુનમની રાત જો) એ દેશી.

ભવ મોટા કહીયેં પ્રભુનાં સત્યાવીશ જો, મરિચત્રિદંડી
 તેમાંહે ત્રીજ ભવે રે જો; તિહાં ભરત ચક્રીસર વાંદે આવી
 જોય જો, કુલનો મદ કરી નીચ ગોત્ર ખાંધ્યું તેહવે રે જો. ॥
 ૧ ॥ એનો માહણ કુલમાં આવ્યા જિનવર દેવજો, અતિ
 અણબુગતું એહ થયું થાશે નહી રે જો; જો જિનવર ચક્રી
 નીચ કુલ માંહે જો, છે માહારો આચાર ધરું ઉતમ કુલેં
 સહી રે જો. ॥ ૨ ॥ એમ ચિંતવી તેડયો હરિણુગમેખી દેવ જો,
 કહે માહણકુડેં જઘને એ કારજ કરો રે જો; છે દેવાનંદાની
 કુખે ચરમ જિણુંદ જો; હર્ષ ધરીને પ્રભુને તિહાંથી સંહરો
 રે જો. ॥ ૩ ॥ નયર ક્ષત્રાકુંડ રાય સિદ્ધારથ ગેહ જો,
 ત્રિશલા રાણી તેહની છે રૂપે ભલી રે જો; તસ કુખેં જઘ શંક-
 માવો પ્રભુનેં આજ જો, ત્રિશલાનો જો ગર્ભ અછે તે માહણ
 કુલેં રે જો. ॥ ૪ ॥ જિમ ઇંદ્રે કહ્યું તિમ કીધું તતક્ષિણ તેણ

જો, ખ્યાસી રાતને અંતરે પ્રભુને સંહારે જો; માહણી
 સુપનાં જાણે ત્રિશલા હરીને લીધે જો, ત્રિશલા દેખી ચૌદ
 સુપન મનમાં ધર્યારે જો. ॥ ૫ ॥ ગજ વૃષભ અને સિંહ
 લક્ષ્મી કૂલની માલ જો, ચંદો સૂરજ ધ્વજ કુંભ પદ્મ સરોવર
 જો; સાગરને દેવ વિમાનજ રત્નની રાશ જો, ચૌદમે સુપને
 દેખી અગ્ની મનોહર રે જો. ॥ ૬ ॥ શુભ સુપનાં દેખી હરખી
 ત્રિશલા નાર જો, પરભાતે ઉઠીને પીઠ આગલ કહેરે જો; તે
 સાંભલી દિલમાં રાય સિદ્ધારથ નેહ જો, સુપન પાઠક તેડીને
 ખૂંધી ફલ લહે રે જો. ॥ ૭ ॥ તુમ હોસે રાજ અરથને સુત
 સુખ ભોગ જો, સુંણી ત્રિશલા દેવી સુખે ગર્ભ પોષણ કરેરે જો;
 તવ માતા હેતે પ્રભુજી રહ્યાં સલીન જો, તે જાણીને ત્રિશલા
 દુઃખ દિલમાં ધરેરે જો. ॥ ૮ ॥ મેં કીધા પાપ અધોર ભવો
 ભવ જહ જો, દૈવ અટારો દોષી દેખી નવી સંકે રે જો; મુઝ
 ગર્ભ હસ્યો જો કિમ પાંમુ હવે તેહ જો, રાંક તણે ધર રત્ન
 ચિંતામણિ કિમ ટકે રે જો. ॥ ૯ ॥ પ્રભુજીયેં જાણી તત-
 ક્ષિણ દુખની વાત જો, મોહ વિટાંબન જલિમ જગમાં જલહું રે
 જો; જુઓ દીઠાવિણ પણ એવડો લાગે મોહ જો, નજરે ખાંધ્યા
 પ્રેમનું કારણ શું કહું રે જો. ॥ ૧૦ ॥ પ્રભુ ગર્ભ થકી હવે અલિ-
 ગ્રહ લીધો એહ જો, માત પિતા જીવતા સંયમ લેશું નહીરે
 જો; એમ કરુણાં આણી તુરત હલાવ્યું અંગ જો, માતાને
 મન ઊપનો હર્ષ ધણુ સહી રે જો. ॥ ૧૧ ॥ અહો ભાગ્ય
 અમારું જાણું સહીઅર આજ જો, ગર્ભ અમારું હાલ્યું
 સહુ ચિંતા ગઈ રે જો; એમ સુખભર રહેતા પૂરણ હુયા નવ

માસ જા, તે ઊપર વણી સાઢીસાત રચણા થઈ રે જા. ॥૧૨॥
તવ ચૈત્ર તણી ધ્વજિ તેરસ ઉત્તરારિક્ષ જા, જનમ્યા શ્રી જિન
વીર હુઈ વધામણી રે જા; સહુ ધરણી વિકસી જગમાં
થયું પ્રકાશ જા, સુર નરપતિ ધર વૃષ્ટી કરે સોવન
તણી રે જા. ॥ ૧૩ ॥

હાલ (ત્રણ).

(માહરી સહી રે સમાણી) એ દેશી.

જનમ સમય શ્રીવીરનો જાણી, આવી છાંપન કુમારી
રે જગ જીવન જિનજી; જનમ મોચ્છવ કરી ગીતજ ગાવે,
પ્રભુજીની જાઉં બલિહારી રે. ॥ જ૦ ॥ ૧ ॥ તતક્ષિણ ધંદ્ર
સિંહાસણ હાલ્યું, ઘોષ ધંટા વજ્રડાવીરે; ॥જ૦॥ મલિઆ
ઢાડ સુરાસુર દેવા, મેરુપર્વતે આવે રે. ॥ જ૦ ॥ ૨ ॥
ધંદો પંચ રૂપે પ્રભુજીને, સુરગિરી ઊપર લાવે રે; ॥જ૦॥
જલ કરી હીયડામાં રાખે, પ્રભુને શીશ નમાવે રે. ॥ જ૦ ॥
॥ ૩॥ એક ઢાડી સાઠ લાખ કલશલા, નિરમલ નીરે ભરીયા
રે; ॥ જ૦ ॥ નાહનો બાલક એ કિમ સહશે, ધંદ્રે સંસય
ધરિયા રે. ॥ જ૦ ॥ ૪ ॥ અતુલીબલ જિન અવધે જોઈ,
મેરુ અંગુઠે આંખોરે; ॥ જ૦ ॥ પૃથવી હાલ કલોલ થઈ તવ,
ધરણીધર તિહાં કાંખો રે. ॥ ૫ ॥ જિનનું બલ દેખી નેં
સુરપતિ, ભક્તિ કરીને ખમાવે રે; ॥ જ૦ ॥ ચાર વૃષભના
રૂપ ધરીને, જિનવરને નવરાવે રે. ॥ જ૦ ॥ ૬ ॥ અમૃત
અંગુઠે થાપીને, માતા પાસેં મેલે રે; ॥જ૦॥ દેવ સજી નંદી-
સર જાએ, આવતા પાતિક ઠેલે રે. ॥ જ૦ ॥ ૭ ॥ હવે

પ્રભાતેં સિદ્ધારથ રાજ, અતિધણું ઓછવ મંડાવે રે; ॥જ૦॥
 ચકલે ચકલે નાચ કરાવે, જગતના દાણુ છંડાવે રે. ॥જ૦॥૮૥
 ખારમે દિવસેં સજન સંતોષી, નામ દીધું વૃધમાન રે; ॥જ૦॥
 અનુક્રમેં વધતા આઠ વરસના, હુઆ શ્રીભગવાન રે. ॥૮૥જ૦॥
 એક દિન પ્રભુજી રમવા ચાલ્યા; તેવ તેવડા સંધાતી રે; ॥જ૦॥
 ઇંદ્ર મુખે પરસંસા નિસુણી, આખ્યો સુરમિથ્યાતિ રે. ॥જ૦॥
 ॥ ૧૦ ॥ પત્તગ રૂપે ઝાડેં વિલગો, પ્રભુજીયેં નાખ્યો ઝાલી રે,
 ॥ જ૦ ॥ તાડ સમાન વલી રૂપજ કીધું; મૂઠીયેં નાખ્યો
 ઉછાલી રે. ॥૨૧॥ ચરણેં નમીનેં ખમાવે તે સુર, નામ
 ધરે મહાવીર રે; ॥ જ૦ ॥ જેહવા તુમનેં ઇંદ્રે વખાણ્યા,
 તેહવા છો પ્રભુ ધીર રે. ॥ જ૦ ॥૧૨॥ માત પિતા નીશાલે
 ભણવા, મૂંઢે ખાલક જાણી રે; ॥ જ૦ ॥ ઇંદ્ર આવી તિહાં
 પ્રશ્નજ પૂછે, પ્રભુ કહે અરથ વખાણી રે. ॥ જ૦ ॥૧૩॥ જોખન
 વય જાણી પ્રભુ પરણ્યા, નારી જસોદા નામે રે; ॥જ૦॥ અઠયા-
 વીશે વરસે પ્રભુના, માત પિતા સ્વર્ગ પાંમે રે. ॥જ૦॥ ૧૪ ॥
 ભાઈજીનુ આગ્રહ જાણી, દોય વરસ ધર વાસી રે; ॥જ૦॥ તેહવે
 લોકાંતિક સુર બોલે, પ્રભુ કહે ધરમ પ્રકાશી રે. ॥ જ૦ ॥૧૫॥

ઢાલ ચોથી.

(તારે માથે પંચરંગી પાગ સોનારો છોગલો મારુજી) એ દેશી.

પ્રભુ આપે વરસી દાન બહુ રવી ભગતે; જિનવરજી. ॥
 એક ઢાડી નેં આઠ લાખ સોનધયા દિન પ્રતેં; ॥ જિ૦ ॥
 માગસર વદિ દશમી ઉતરાયોગેં મન ધરી; ॥ જિ૦ ॥
 ભાઈની અનુમતિ માંગીનેં દિક્ષા વરી. ॥ જિ૦ ॥ ૧ ॥ તે

દિવસ થકી ચૌનાણી પ્રભુજી થયા, ॥ જિં ॥ સાધક એક
 વરસ તે ચીવર ધારી પ્રભુ રહ્યા, ॥ જિં ॥ પછે દીધું ખાંભણને બે
 વાર ખંડો ખંડ કરી, ॥ જિં ॥ પ્રભુ વિહાર કરે એકાકી અભિ-
 ગ્રહ ચિત્ત ધરી. ॥ જિં ॥ ૨ ॥ સાઢાખાર વરસમાં ધોર
 પરીસહ જ સદ્યા, ॥ જિં ॥ સૂલપાણિને સંગમ દેવ ગોસા-
 લાના કહ્યા; ॥ જિં ॥ ચંડકાસીને ગોવાલે ખીર રાંધી પગ
 ભપરે, ॥ જિં ॥ કાંને ખીલા ખોસ્યા તે દુષ્ટ સહુ પ્રભુ
 ઉદ્ધરે. ॥ જિં ॥ ૩ ॥ લેઘ અડદના ખાકુલા ચંદનખાલા
 તારિયા, ॥ જિં ॥ પ્રભુ પર ઉપગારી સુખ દુખ સમાં
 ધારિયા; ॥ જિં ॥ છમાસી બે ને નવ ચોમાસી કહીએ
 રે, ॥ જિં ॥ અડીમાસ ત્રિમાસ ડોઢમાસ એ બે બે
 લહીએ રે. ॥ જિં ॥ ૪ ॥ ષટ કીધા બે બે માસ પ્રભુ
 સોહામણા, ॥ જિં ॥ ખારમાસને પખ્ક બહોતર રલી-
 યામણા; ॥ જિં ॥ છઠ ખસે ઓગણત્રીશ ખાર આઠમ
 વખાણીયે, ॥ જિં ॥ ભદ્રાદિક પ્રતિમાં દિન બે ચૌદશ
 જાણીયે ॥ જિં ॥ ૫ ॥ સાઢાખાર વરસ તપ કીધા વિણ
 પાંણીયે, ॥ જિં ॥ પારણા ત્રણસે ઓગણપંચાસતે જાણીયે;
 ॥ જિં ॥ તવકર્મ ખપાવી ધ્યાન સુકલ મન ધ્યાવતાં,
 ॥ જિં ॥ વૈશાખ સુદિ દશમી ઉત્તરા જાગે સોહાવતા.
 ॥ જિં ॥ ૬ ॥ શાલ વૃક્ષ તલે પ્રભુ પાંખ્યા કેવલનાણુ રે,
 ॥ જિં ॥ લોકલોક તણાં પરકાશી થયા પ્રભુ જાણુ રે;
 ॥ જિં ॥ ઇંદ્રભૂતિ પ્રમુખ પ્રતિબોધી ગણધર કીધ રે ॥
 જિં ॥ સંધ થાપના કરીને ધર્મની દશનાં દીધ રે. ॥ જિં ॥

॥ ૭ ॥ ચૌદ સહસ્ર લલા અણુગાર પ્રભુને શોભતા, ॥
 ॥ જિં ॥ વલી સાધવી સહશ છત્રીશ કહી નિરલોભતા;
 ॥ જિં ॥ ઓગણસાઠ સહસ્ર એકલાખ તે શ્રાવક સંપદા, ॥
 ॥ જિં ॥ ત્રીન લાખને સહસ્ર અઢાર તે શ્રાવિકા સંમુદા.
 ॥ જિં ॥ ૮ ॥ ચૌદપૂર્વધારી ત્રિણસે સંખ્યા જાણીયે,
 ॥ જિં ॥ તેરસે એહિનાણી સાતસે કેવલી વખાણીયે;
 ॥ જિં ॥ લખ્વિધારી સાતસે વિપુલભતિ વલી પાંચસે,
 ॥ જિં ॥ વલી ચારસે વાદી તે પ્રભુજી પાસે વસે. ॥ જિં ॥
 ॥ ૯ ॥ શીખ્ય સાતસે ને વલી ચૌદસે સાધવી સિદ્ધ થયા,
 ॥ જિં ॥ એ પ્રભુજીનો પરિવાર કહેતાં મન ગહ ગહ્યાં;
 ॥ જિં ॥ પ્રભુજીયે ત્રીશ વરસ ધર વાસે ભોગવ્યા, ॥
 ॥ જિં ॥ છદ મરથપણામાં બાર વરસ તે જોગવ્યા. ॥ જિં ॥
 ॥ ૧૦ ॥ ત્રીશ વરસ કેવલ બેતાલીશ વરસ સંયમપણું,
 ॥ જિં ॥ સંપૂર્ણ બહોત્તર વરસ આયુ શ્રીવીર તણું;
 ॥ જિં ॥ દીવાલી દિવસે સ્વાંતી નક્ષત્ર સોહકરું, ॥ જિં ॥
 મધ્યરાતે મુક્તિ પહોતાં પ્રભુજી મનોહર. ॥ જિં ॥ ૧૧ ॥
 એ પાંચ કલ્યાણક ચોવીશમા જિનવર તણાં, ॥ જિં ॥
 તે ભણતાં ગુણતાં હરખ હોય મનમાં ધણાં; ॥ જિં ॥ જિન
 શાસન નાયક ત્રિશલા સુત ચિત રંજણો, ॥ જિં ॥ ભવિ-
 યણને શિવ સુખકારી ભવ ભય ભંજણો. ॥ જિં ॥ ૧૨ ॥
 કાલશ. ॥ જય વીરજિનવર સંધ સુખકર, શુણ્યો અતિ
 ઉત્સુક ધરી; સંવંત સતર એક્યાશીયે, સૂરત ચોમાસું કરી.

સિંહાસનપર બેસું આમર છત્ર ધરાય; એ સહુ લક્ષણ મુઝનેં
 નંદન તાહરા તેજનાં, તે દિન સંભારનેં આનંદ અંગ ન
 માય. હા૦ ૥ ૪ ૥ કરતલ પગતલ લક્ષણ એક હજાર નેં આઠ છે,
 તેહથી નિશ્ચય જાણ્યા જિનવર શ્રીજગદીશ; નંદન જમણી
 જંધે લંછન સિંહ બિરાજતો, મેં પેહેલે સુપનેં દીઠો વિશવા
 વીસ. ॥ હા૦ ॥ ૫ ॥ નંદન નવલા અંધવ નંદિવર્ધનના તમેં,
 નંદન-ભોજધયોનાં દેવરછો સુકુમાલ; હસશે ભોજધયો
 કહી લાડકા દીયર માહરા, હસશે રમશેનેં વલી ચુંટીખણશે
 ગાલ ॥ હસશે રમશેને વલી હુંસા દેશે ગાલ. ॥ હા૦ ॥ ૬ ॥
 નંદન નવલા ચેડા રાજના ભાણેજ છે, નંદન નવલા
 પાંચસેં મામીના ભાણેજ છે, નંદન મામલીઆના ભાણેજ
 સુકુમાલ; હસશે હાથેં રમાડી કહીનેં નાહના ॥ ભાણેજ,
 આખ્યો આજીનેં વલી ટપકું કરશે ગાલ. ॥ હા૦ ॥ ૭ ॥
 નંદન મામા મામી લાવશે ટોપી આગલા, રતનેં જડીઆ
 ઝાલર મોતી કસળીકાર; નીલા પીલા નેંવલી રાતા સરવે
 જતના, પેહેરાવશે મામી મારા નંદ કીશેર. ॥ હા૦ ॥ ૮ ॥
 નંદન મામા મામી સુખડલી ખહુ લાવશે, નંદન ગજવે
 ભરશે લાહુ મોતીચૂર; નંદન સુખડા જોઈનેં લેશે મામી
 ભાંમણાં, નંદન મામી કેશે જીવો સુખ ભરપૂર. ॥ હા૦ ॥
 ॥ ૯ ॥ નંદન નવલા ચેડા મામાની સાતે સતી, મારી ભત્રી-
 જીનેં બેંન તમારી નંદ; તે પણ ગુંજે ભરવા લાખણસાઈ
 લાવશે, તુમનેં જોઈ જોઈ હોશે અધિકા પરમાનંદ. ॥ હા૦ ॥
 ॥ ૧૦ ॥ રમવા કાજે લાવશે લાખ ટકાનો ધૂધરે, વલી સૂડા

પોપટ મેનાને ગજરાજ; સારસ હંસ કાયલ તીત્તર નેવડી
 મોર જી; મામી લાવશે રમવા નંદ તમારે કાજ. ॥ હા૦
 ॥ ૧૧ ॥ છપ્પન કુમરી અમરી જલકલશે નવરાવીઆ,
 નંદન તમને અમને કલીધર માંચે; ફૂલની વૃષ્ટી કીધી
 યોજન એકને મંડલે, બહુ ચિરંજીવો આશિસ દીધી તુમને
 ત્યાંહે. ॥ હા૦ ॥ ૧૨ ॥ તમને મેરુગિરિપર સુરપતિયે
 નવરાવીઆ, નિરખી નિરખી હરખી સુકૃત લાલ ક્રમાય;
 મુખડા ઉપર વારું કાટી કાટી ચંદ્રમા, વલી તનપર વાંર
 અહગણુનો સમુદાય. ॥ હા૦ ॥ ૧૩ ॥ નંદન નવલા ભણુવા
 નીશાલે પણ મૂકશું, ગજપરે અંખાડી બેસાડી મોટ
 સાજ; પસલી ભરશું શ્રીફલ ફેફલ નાગરવેલશું, સુખડલી
 લેશું નીશાલીઆને કાજ. ॥ હા૦ ॥ ૧૪ ॥ નંદન
 નવલા મોહોટા થાસોને પરણાવશું, વહુવર સરખી
 જોડી લાવશું રાજકુમાર; સરખા વેવાઈવેવાણુને પધરાવશું;
 વરવહુને પોંખી લેશું જોઈને દીદાર. ॥ ૧૫ ॥ સાસર
 પીઅર મારા બેહુ પક્ષ નંદન ઉજલા, માહારી કુખે આવ્યા
 તાત પનોતા નંદ, માહારે આંગણુ લુઠા અમૃત દૂધે મેહુલા;
 માહારે આંગણુ ફલિયા સુરતર સુખના કંદ. ॥ હા૦ ॥ ૧૬ ॥
 એણિપરે ગાયું માતા ત્રિશલા સુતનુ પાલણું; જોકાઈ ગાશે લેશે
 પુત્ર તણા સાંભાજ, બિલીમોરા નગરે વરણુવ્યું વીરનું પાલણું;
 જ્યજ્ય મંગલ હોજો દીપવિજય કવિરાજ. ॥ હા૦ ॥ ૧૭ ॥ ઈતિ.

અથ શ્રી પાર્શ્વનાથનું પાલણું.

(માતા ત્રિશલા બ્રહ્માવે પુત્ર પારણે) એ દેશી.

પ્રણમું પાસ પ્રભુને પુરણુ આણી પ્રીતડી. ॥ (ટેક) ચરચું
ચિત્ત હરખીને જિનતું જન્મ ચરિત્ર, દશમે સરગેથી સુર
આવિ શુભ ચૈતર માસમાં, દીવશ ચોથ તણે પરમેષી પુરણુ
પવીત્ર. ॥ પ્રણમું ० ॥ ૧ ॥ કશનજ પક્ષ વીશે ગુણુ આમી
પ્રભૂ ગરભે રહ્યા, ચઉદશ સુપનાં દેખે વામા માતા સાર,
કુંજર નંદીને નયણે નીહાળી કેસરી, લચ્છી પુષ્પમાળને
શશિ રવી નિરંધાર. ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ આકાશે ઉડંતી ઈંદ્ર-
ધ્વજ અવલોકીને, કંચનનો કળશે ને કમળાકર ભરપુર,
સીધું વીમાન સાસ્વતું રચણુ તણે ઢગલો સહી, પાવક
પેખી વામા ઉલટ આણે ઉર. ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ નીચે ઉત-
રતાં નભમાંજ થકી નીહાણીઆં, વામા વદન વિશે વલિ
પેસંતાં વીશાલ, સુપનાં દેખી વામા માતા હરખી જાગીઆં,
સુણિને શ્રવણે સંધત્રી વાત ભત્રી છુપાલ. ॥ પ્ર૦ ॥ ૪ ॥
પાઠક સુપન તણા તેડાવીને પરભાતમાં, પુછે સ્વપ્નતણું
દ્રુણ પ્રજાપતી ધરી ખ્યાર; ભવસાગર તારક દુષ્પ વારક સુત
શુભ શોભતો, ચાશે વામાને વીદ્યાન વદ્યા એ વાર. ॥ પ્ર૦ ॥
॥ ૫ ॥ ડહોળા પુરે દુષ્પડાં ચુરે જિન જનનીં તણાં, ખટ
દિન ઉપર જ્યારે થયા પુરા નવ માસ; ॥ જિનવરની જનનીએ
જસવંતો જિન જાઘયો. ॥ (ટેક) નરકે સુખડું થઇને પળમાં
થયો પ્રકાશ. ॥ જિનવર ૦ ॥ ૬ ॥ છપ્પનદીગ કુમરીઆ
આવી ત્યાં આણુંદમાં, પોતાનું કૃત્ય કરિને ગઘ પછી નિજ

વાસ; જય જયકાર થયો જગ માંહી જરૂર જાણજે, આલમ
 આખી આણે અતિ ઉરમાં ઉદ્ધાસ. ॥ જિં ॥ ૭ ॥ આસન
 ચોસઠ ચલતાં સક સવિ ચીત ચેતીને, આઁચા વણુરશીમાં
 વીશેશ આણી વહાલ; પાસ કુમરનો પ્રતિબિંબ મુકીને
 માતા કને, નીંદ્રા અવસરપીણી આપી માને તતકાલ. ॥
 જિં ॥ ૮ ॥ ધરિ પણુ રૂપ રૂડાં સૌધર્મ હરી હેતેં કરી,
 પોતાના કર પૂટમાં પધરાવ્યા જગનાથ; વીઝે દો દીશ ચામર
 વજૂ ઉછાલે આગલેં, શિશપર છત્ર ધરીને ચાલે સ્નેહે સાથ.
 ॥ જિં ॥ ૯ ॥ દેવો અસંખ્ય કોડા કોડી મ્હોટા કોડથી,
 હલિ મલિ મેરૂ સીખરપર જિનવરને લઇ જાય; પાડુંક વન
 શીલાયેં પરમેશ્વરના પ્રીતથી, ઈંદ્રાદીક દેવો આવીને પ્રણમે
 પાય. ॥ જિં ॥ ૧૦ ॥ સીંહાસન પર બેસી ઈસાન ઇંદ્ર
 ઉમંગથી, નિજ ખોલામાં ઠવીયા તિર્થંકરજી તેહ; ખીરો-
 દિક જળથી વળી કળશ ભરી અડ જાતના, જિનજીને નહવરાવે
 સુરપતી આણી સ્નેહ. ॥ જિં ॥ ૧૧ ॥ ચારજ શ્વેત
 વૃષભના રૂપ કરી હરી હોંશથી, શુભ નિજ સિંગ વીશેથી
 સુગંધી ધારો આઠ; તિર્થંકરના ઉપર કરતાં ગરતાં પાતીકા,
 સ્નેહે સ્નાત્ર ભણાવી ઠીક ખનાવ્યો ઠાઠ. ॥ જિં ॥
 ॥ ૧૨ ॥ પાસકુમરને લાવી ત્યાંથી માતા મંદીરે,
 હરિ હળવે રહીને મુકી વામાને પાસ; વંદન કરજોડી કરી
 હર્ષ ધરી હૈયા વિશે, ઉલટેં ઇંદ્ર ગયા અનુકરમે નીજ
 આવાસ. ॥ જિં ॥ ૧૩ ॥ પ્રીયવંદાએ દીધી વધામણી
 મહીપાળને; સુણતાં દાસીને દે દાન અને સન્માન; રાજ

અશ્વસેન રળીયાત થઇ રૂદયા વીશે, જયક જતીને વળી
 દીધા અઢળક દાન. ॥ જિં ॥ ૧૪ ॥ લહેકે તરીઆ તોરણ
 ધરધર લીલા લહેર છે, કીધો નગરી પંથે ગુલાબ જળ છટકાવ;
 નરપતિ નેહે લેછે ધન ખરચ્યાનો લહાવ. ॥ જિં ॥ ૧૫ ॥
 મધુર સ્વરથી મંગળ ગાવે મળીને માનુની, જવી કાયલ
 ટઉકે અંબ તરૂની ડાળ; મ્હોત્સવ જન્મ તણે કરીઆ
 મહીપાળે મ્હોટકા, લેછે જગત જનુની જિનવરની સંભાળ,
 ॥ ૧૬ ॥ માતા વામા પાસકુમર પધરાવે પારણે. ॥ (ટક)
 સુતનું મુખડું જોઈને અંબા અરધી થાય, ઝાઝું જીવે માતા
 કહે કુંવરને છીંકતાં, હુશે હાલો હાલો કહી હાલરડાં ગાય.
 ॥ માતાં ॥ ૧૭ ॥ હેમ તણું છે પાસ પ્રભુનું સુંદર પારણું,
 મણિમય હીરલે ને વળી માણ્યક રત્ન જડીત; કસબી દોરી
 ખેંચે માતાજી રળીઆંમણી, ચળકે ચળકે ચળકે ચીતરેલા
 ચીત્ર વીચીત્ર. ॥ માતાં ॥ ૧૮ ॥ મચ્છરદાની મન માની
 નાખીને પારણે, પોઢ્યા પ્રેમ ધરીને જિનવર શ્રી જગદીશ;
 મારો પાસ કુમર પંડીત પાસે ભણવા જશે, નઉતમ નિશા-
 ળગરણું નેહે નેટ કરીશ. ॥ માતાં ॥ ૧૯ ॥ કુળવંતી
 કન્યા મુજ લાડકડાની લાવશું, ઘોડે બેશી લેશે ફેફળ
 શ્રીફળ પાન; ભામા તારી મુજને ખાઈ કહી બોલાવશે, હરશે
 ફરશે ને વળી તુજને કરશે સાન. ॥ માતાં ॥ ૨૦ ॥
 લોચન અલ્પબેલા તુજ અંબુજ કરી પાંખડી, પરવાળાં
 સરીખા તુજ અધર અનુપ મુજ નંદ; દીપકજોત સરીખી
 દીપંતી તુજ નાસીજ, ઘોણું તુજ મુખ ઉપર સરદ પુન્ય-

મના ચંદ. ॥ માતા૦ ॥ ૨૧ ॥ જાંગીને જિનવર જાગે ત્યારે
 માતા લલાં, નિરમળ જળથી મુખડું ઘોઈ કરે ઉજમાળ;
 ખોળામાં લેઈને જિન વામા માતા ખાંતથી, હૈડા સાથે દાખે
 પ્રેમ પરમ દયાળ. ॥ માતા૦ ॥ ૨૨ ॥ છમ છમ છેલ
 છખીલા પાસ પ્રભુ પગલાં ભરે, હસિ હસિ કરતાં માતાને
 લાડકડા લાડ; ધમધમ ધુધરો કંચન કેરો પ્રભુ વજાડતા,
 માને મનમાં માતા પરમેશ્વરનો પાડ. ॥ માતા૦ ॥ ૨૩ ॥
 હેલા હંસ હરણિયાં હયને હાથી હેમના, મધર મરકટ
 મેના મોર અને મૃગરાજ; પોપટ પુતળીઓ પારેવાં પુરણ
 પ્રીતથી, કાયલ આદિ રમકડાં આપે રમવા કાજ. ॥ માતા૦ ॥
 ૨૪ ॥ સોનાનો સુરજ ઉગ્યો મારે સોહામણો, ક્ષણીઓ
 કદપતર મારે આંગણીએ આજ; એમજ હુલારાવે પરમેશ્વર
 માતા પ્રેમશું, નંદન હું તો પાંખી તણુ ભુવનનું રાજ.
 ॥ માતા૦ ॥ ૨૫ ॥ ધનધન પ્રભુ પીતા જે અશ્વસેન અવ-
 નીપતી, ધનધન વામા ઉદર થકી પ્રસન્ન પરમેશ; ધનધન
 વણારસી નગરીને અતિ વખાણીએ, જીહાં જિન મ્હોત્સ-
 વમાં ખામિ નહી લવલેશ. ॥ માતા૦ ॥ ૨૬ ॥ ગુરુ ઉઘાત
 વિન્યજીના અતિશય ઉપકારથી, જિન ગુણ ગાઈ થયો શિવ-
 રામ તણે સુતન્હાલ; એણી પરે ગાયું પ્રીતે પાસ પ્રભુનું પારણું,
 કષ્ટ નિકંદન વંદન કરેજ કેશવલાલ. ॥ માતા૦ ॥ ૨૭ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ પદ રાગ ભૈરવ.

જાગરે ખટાજી અખ ભઈ ભોર વેરા. ॥ જગ૦ ॥ એ ટેક. ॥
 ભયા રવિકા પ્રકાશ, કુમુદ થાએ વિકાસ; ગયા નાથ પ્યારે

॥૧॥ દાન પુન્ય કછુ ધર્મ કરલે; મોહ માયાકું ત્યાગી રે.
 ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥ આનંદધન કહે સમજ સમજ લે; આખર
 ખોવેગા ખાજી રે. ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥ ઈત.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં.

મેં પરદેશી દુરકા, પ્રભુ દરિશનકુ આયા, લાખ ચોરાશી
 દેશ દ્રવ્યા, તોરા દરશ નપાયા. ॥ મેં૦ ॥ ૧ ॥ સુક્ષ્મ ખાદર
 નિગોદમાં, વનસપતી ખસાયા; અપ તેઉ વાઉ કાયમાં,
 કાળ અનંત ગમાયા. ॥ મેં૦ ॥ ૨ ॥ સ્વર્ગ નરક તિર્યચમેં,
 ઠેતા જન્મ ગમાયા; મનુષ્ય અનાર્યમેં ભમ્યા, તિહાં નહી
 દરશન પાયા. ॥ મેં૦ ॥ ૩ ॥ તેરો મેરો દરશન અખ ભયો,
 પૂરણ પુણ્ય પસાયા; રૂપચંદ કહે ભાગ્ય ખુલે, નિરંજન ગુણ
 ગાયા. ॥ મેં૦ ॥ ૪ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં.

જખ તુમ નાથ નિરંજના, તખ મેં ભક્ત તુમારો; કલ્પ
 વૃક્ષ જખ તુમ ભણે, યુગલા ધર્મ હમારો. ॥ જખ૦ ॥ ૧ ॥
 જખ તુમ સાયર સાહિબા, તખ હું સરિતા સમાનાં; તું
 દાતા હું યાચકા, જોલે ખિરદિ વાના. ॥ જખ૦ ॥ ૨ ॥ તું
 તીરથ મહિમા વડો, તખ હું યાત્રે હો આયો; તું હીરો મેરો
 કર ચડયો, તો હું ઝવેરિ કહાયો. ॥ જખ૦ ॥ ૩ ॥ જખ તું
 તખત ત્રિભુવન તણો, હું ટંકશાલી રૂપૈયા; દીયા છાપ રૂપ-
 ચંદ શિરેં, ગયા સિકા લહિયા. ॥ જખ૦ ॥ ૪ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં. રાગવિભાસ.

આજમેં પ્રભુજીકા દરિશન પાચો. ॥ આજં ॥ ટેક. ॥
વંછિત પૂરણ પાશ ચિતામણિ; દેખત દુરિત ગમાયો રી. ॥
આં ॥ ૧ ॥ મોહિની મૂરત મહિમા સાગર, તીરથ સખ
જગ છાયોરી ॥ આં ॥ લાણચંદ પ્રભુ શકલ સંધકું, જય
જય કાર કહાયો રી. ॥ આં ॥ ૩ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં.

દેવ નિરંજન ભવ ભય ભંજન, તત્ત્વ જ્ઞાનકા દરીઆ રે;
મતિ શ્રુત અવધિ ને મનપર્યવ, કેવલ જ્ઞાને ભરીઆ રે. ॥
દેં ॥ ૧ ॥ કામ ક્રોધ મોહ મચ્છર મારણ, અષ્ટ કરમફ
હણીઆ રે; ચારે નારી દૂર નિવારી, પંચમ સુંદરી વરીયા રે,
॥ દેં ॥ ૨ ॥ દરશન જ્ઞાન એકરશ જાફું, ખીરોદધી જ્યું
ભરીયા રે; રૂપચંદ પ્રભુ નામકી નાવા, જા બેઠા સો તરીયા
રે. ॥ દેવ નિરંજનં ॥ ૩ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં.

મુજરા સાહેબ મુજરા સાહેબ, સાહેબ મુજરા મેરા રે. ॥
ટેક. ॥ સાહેબ સુવધિ જિનેશ્વર પ્યારા, ચરણ પખાણું તેરા
રે. ॥ મું ॥ ૧ ॥ કેસર ચંદન ચરચું અંગેં, કુલ ચડાવું
સેરા રે; ધંટ બજાવું ને અધર ઉખેવું, કડં પ્રદક્ષિણા ફેરા રે.
॥ મું ॥ ૨ ॥ પંચ શબ્દ વાજિત્ર વજાવું, નિતકડં અતિ
ફેરા રે; રૂપચંદ ગુણ ગાવત હરખિત, દાસ નીરંજન
તેરા રે. ॥ મુજરાં ॥ ૩ ॥ ઈતિ.

અથ પ્રભાતિ રતવનં. રાગ રામકલી.

અજ્ય જ્યોતિ મેરે જિનકી, તું મ દેખો માર્ધ અજ્ય
જ્યોતિં ॥ ઢોડી સૂરજ જ્ય એકઠા કીજં, હોડ ન આવે મેરે
જિનકી ॥ તું મદેં ॥ ૧ ॥ ઝગમગ જ્યોતિ ઝલામલ ઝલકે,
કાયા નીલ ખરનકી. ॥ તું મદેં ॥ હીરવિન્ય પ્રભુ પાસ સંખે-
શ્વર, આશા પૂરો મેરે મનકી. ॥ તું મદેં ॥ ૨ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રી પંચ પરમેશ્વર પ્રભાતિ રતવન પ્રારંભઃ.

બ્રહ્મણ્યંદ.

પંચ પરમેશ્વરા પરમ અલવેશ્વરા, વિશ્વ વાલેશ્વરા વિશ્વ-
વ્યાપી; ભક્તવત્સલ પ્રભુ ભક્તજન ઉદ્ધરી, મુક્તિપદ જે
દિયે કર્મ કાપી. ॥ પંચં ॥ ૧ ॥ વૃષભઅંકિત પ્રભુ વૃષભ
જિન વંદિયેં, નાભિ મરુદેવીનો નંદ નીકો; ભરતને
બ્રાહ્મીનો તાત ભુવનંતરે, મોહ મદ ભંજણો મુક્તિ ટીકો. ॥
પંચં ॥ ૨ ॥ શાંતિપદ આપવા શાંતિપદ થાપવા, અદ્ભૂત
કાંતિ પ્રભુશાંતિ સાચો; મૃગાંકપારાપતિ સૈન્યથી ઉદ્ધરી,
જગપતિ જે થયો જગત જયો. ॥ પંચં ॥ ૩ ॥ નેત્રિ
ખાવીશમો શંખ લંછન નમો, સમુર્ધ વિજયાંગજાનંગ
જીતી; રાજકન્યા તજી સાધુમારગ ભજી, જીત જણે કરી
જગ વદિતી. ॥ પંચં ॥ ૪ ॥ પાર્શ્વજિનરાજ અશ્વસેનકુલ
ઉપના, જનની વામા તણો જહ જયો; રાજ ખેટકપુરે કાજ
સાધ્યાં સવે, ભીડભંજન પ્રભુ જહ કહાયો ॥ પંચં ॥ ૫ ॥
વીર મહાવીર સર્વ વીર શિરોમણિ, રણવટ મોહભટ માન
મોડી; મુક્તિગઢ વાસિયો જગત ઉપાસીયો, નાથ નિત્ય
વંદિયેં હાથ જોડી ॥ પંચં ॥ ૬ ॥ માતને તાત અવધાત

જિન દેવનાં, ગામને ગોત્ર પ્રભુનામ સુણતાં; ઉદય વાયક
વદે ઉદયપદ પામિયેં, ભાવે ભગવંતનાં સ્તવન ભણતાં. ॥
૫૦ ॥ ૭ ॥ ઈતિ પાંચ પરમેશ્વરસ્તવનં સંપૂર્ણમ્.

અથ પ્રભાતિ સ્તવનં રાગ રામકલી.

તેરો દરસ ભલેં પાયો રૂપભજ; મેં તેરો દરસ ભલે-
પાયો. ॥ કાલ અનંતેં મેલાયો. ॥ ૩૦ ॥ ૧ ॥ જિનપતિ
નરપતિ મુનિપતિ પહેલો, એસો ખિરદ ધરાયો; માનુંતું
છણેં મશિયા અવતારેં, જગત ઉદ્ધારણુ આયો. ॥ ૩૦ ॥ ૨ ॥
તેં પ્રભુ જુગડી યાદ નિવારી, સખ વ્યવહાર શિખાયો;
લિખન શીલ્પ શતગનિત પઢાયો, તાયેં જગત ચક્રાયો. ॥
૩૦ ॥ ૩ ॥ યા જગમેં તુમ સમ નહિં ઓરેં, અવસર-
પનિયેં કહાયો, અઢાર ઢાડાઢાડી સાગર અંતેં, તેં પ્રભુ
ધર્મ દિખાયો. ॥ ૩૦ ॥ ૪ ॥ લાખ પંચાશત ઢાડી સાગરલોં,
સુખકર શાસન ઠાયો; તુઝ રત્નાકર વંશવિભૂષણ, એસો
ઢાન સુણાયો. ॥ ૩૦ ॥ ૫ ॥ કરુણાકર ઠાકાર તું મેરો,
હું તુલ્લ ચરણે આયો; દો પદ સેવા અમૃતમેવા, ઇતનેમેં
નવનિધ પાયો. ॥ ૩૦ ॥ ૬ ॥ ઈતિ.

અથ શંખેશ્વર પાર્શ્વજિનસ્તવનં.

રાગ—પ્રભાતિ કડખો અથવા બ્રજણાં છંદ.

પાસ સંખેશ્વરા સારકર સેવકા, દેવ કાં! એવડી વાર લાગે;
ઢાડીકર જાડી દરબાર આગેં ખડા, ઠાકુરા! ચાકરા માન માગે
॥ ૫૦ ॥ ૧ ॥ જગતમાં તું જ જગદીશ જિન જગતો, એમ

શું આજ જિનરાજ ઊઘે; મોહોટા દાનેશ્વરી તેહનેં દાખિયેં,
 દાન દીયે જગ કાલ મૂંઘે. ॥ પા૦ ॥ ૨ ॥ ભીડ પડી જાદવા
 જારે લાગી જરા, તેણિ સમેં ત્રિકમે તુંજ સંભાલ્યો; પ્રગટ
 પાતાળથી પલકમાં તેં પ્રભુ, ભક્તજન તેહનો ભય નિવર્યો. ॥ પા૦
 ॥ ૩ ॥ પ્રગટયા પાસજી મેલ પડદો પરો, મોડ અશુરાણુને આપ
 છોડો; મુઝ મહિરાણુ મંજૂસમાં પેસીને, ખલકના નાથજી!
 ખંધ ખોલો. ॥ પા૦ ॥ ૪ ॥ આદિ અનાદિ અરિહંત તું
 એકછે, દીન દયાલછે કોણુ દૂજો? ઊંઘ્યરત કહે અસુરનું
 શું ગળું, માનસો રખે માહારાજ દૂજો. ॥ પા૦ ॥ ૫ ॥

અથ શ્રી તીર્થમાલા સ્તવન.

શેત્રુંજ રૂપલ સમોસર્યા, ભલા ગુણુ ભર્યા રે; સીધા સાધુ
 અનંત. ॥ તીર્થ તે નમુંરે. ॥ એ ટેક. ॥ તિન કલ્યાણુક
 ત્યાં થયા, મુગતેં ગયારે, નેમીસર ગિરનાર. ॥ તી૦ ૧ ॥
 અષ્ટાપદ એક દેહરો, ગિરિ સેહરો રે; ભરતેં ભરાબ્યાં ખિંખ.
 ॥ તી૦ ॥ આપ્યુ ચૌમુખ અતિ ભલું, ત્રિભુવન તિલો રે;
 વિમલ વસહિ વસ્તુપાળ. ॥ તી૦ ॥ ૨ ॥ સમેતશિખર
 સાહોમણો, રક્ષીયામણોરે; સિદ્ધા તિર્થકર વીશ. ॥ તી૦ ॥
 નયરી ચંપા નિરખીએં, હૈડે હરખીએં રે; સીધા શ્રી
 વાસુપૂજ્ય. ॥ તી૦ ॥ ૩ ॥ પૂર્વદિશેં પાવાપુરી, રૂઢેં ભરી રે;
 મુક્તિગ યા માહાવીર. ॥ તી૦ ॥ જશલમેર જુહારીએં,
 દુઃખ વારીએં રે; અરિહંત ખિંખ અનેક. ॥ તી૦ ॥ ૪ ॥
 વિકાનેરજ વંદીયેં, ચિરનંદીયેં રે; અરિહંત દેહરા આઠ.
 ॥ તી૦ ॥ સોરિસરો સંખેશ્વરો પંચાસરોરે; કલોધા થંભણુ

પાસ. ॥ તી૦ ॥ ૫ ॥ અંતરિક અન્નવરો અમીઝરો રે; જીરા-
વલો જગનાથ. ॥ તી૦ ॥ ત્રૈલોક્ય દીપક દેહરો જાત્રા
કરોરે; રાણુપુરેં રિસદેસ. ॥ તી૦ ॥ ૬ ॥ તારંગે અજિત
જીહારીયેં, દુઃખ વારીયેં રે; થરાંધ્રે શ્રીમહાવીર. ॥ તી૦ ॥
નવારે નગરના દેહરા ખાવન લક્ષા રે; સા રાયસી વર્ધમાને
ભરાવ્યા ખિંબ. ॥ તી૦ ॥ ૭ ॥ શ્રી નાદુલાઈ જાદવો
ગોડિસ્તવો રે; શ્રી વરકાણો પાસ. ॥ તી૦ ॥ નંદીશ્વરનાં
દેહરા ખાવન લક્ષાં રે; રૂચક કુંડલે ચાર ચાર. ॥ તી૦ ॥
૮ ॥ શાશ્વતી અશાશ્વતી પ્રતોમા છતિ રે; સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળ.
॥ તી૦ ॥ તીરથ જાત્રા ફલ તિહાં હોજો મુજ ઈહાં રે;
સમય સુદરં કહે એમ. ॥ તીરથ૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીચોવીસજિન સ્તવનં.

પ્રહ સમેં ભાવ ધરી ગણો, પ્રણમ મન રે આણુંદા; ધન્ય
વેલા ધન્ય તે ઘડી, નિરખું પ્રભુ મુખ્યચંદા. ॥ પ્રહ૦ ॥ ૧ ॥
રૂપલ અજિત સંભવ ભલા, અભિનંદન વંદુ; સુમતિ પદ્મ
પ્રભ જિનવરા, શ્રી સુપાર્શ્વ જિણુંદા. ॥ પ્રહ૦ ॥ ૨ ॥ ચંદ્ર-
પ્રભ સુવિધિ નમું, શીતલ શ્રીયાંસ; વાસુપૂજ્ય વિમલ પ્રભ,
અનંત ધર્મ જિણુંદા. ॥ પ્રહ૦ ॥ ૩ ॥ શાંતિ કુંથુ અર
જિનવરા, એ ત્રન ચક્રી કહીજ; મદ્ધી મુનિસુવૃત પ્રભ, નમિ
નેમ જિણુંદા. ॥ પ્રહ૦ ॥ ૪ ॥ પાર્શ્વ વીર નિત્ય વંદિએ,
એહવા જિન ચોવીશ; જ્ઞાનાવિમલ સૂરિ પ્રણમતાં, નિત્ય
હોએ જગીશ ॥ પ્રહ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીપાર્શ્વજિન સ્તવનં.

જરે આજ દીવસ ભલેં ઉગીયો, જરે આજ થયો સુવિ-
હાણ; પાસજિનેશ્વર ભેટીઆ, થયો આનંદ કુશલ કલ્યાણ
હો સાજન. ॥ સુખ દાયક જાણી સદા; ભવિ ખૂબે પાસ
જિણુંદ. ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ જરે ત્રિકરણ સુદ્ધિયેં ત્રિહું સમે,
જરે નિસ્સહી તણ સંભાર; ત્રિહુદિશિ નિરખણ વરજીને,
દીજેં ખમાસમણ તણવાર હો સાજન. ॥ સુ. ॥ ૨ ॥ જરે
ચૈત્ય વંદન ચોવીસનો, જરે સ્વરપદ વર્ણ વિરતાર; અર્થ
ચિંતન ત્રિહું કાલના, જિન નાથ નિકેપા ચાર હો સાજન.
॥ સુ. ॥ ૩ ॥ જરે શ્રીજિન પદ ફરસે લહે, કલી મલીન તે
પદ કલ્યાણ; તે વલી અજર અમર હુવે, અ પુનર્ભવ શુભ
નિર્વાણ હો સાજન. ॥ સુ. ॥ ૪ ॥ જરે લોહભાવ મૂકી
પરો, જરે પારશ ફરસ પસાય; થાએ કલ્યાણ કુધાતુનો,
તેમ જિનપદ મોક્ષ ઉપાય હો સાજન. ॥ સુ. ॥ ૫ ॥ જરે
ઉત્તમ નારી નર ગણા; જરે મનધરી ભક્તિ ઉદાર; આરાધી
જિનપદ ભલો, થાએ જિન કરે જગ ઉપગાર હો સાજન.
॥ સુ. ॥ ૬ ॥ એહવો મન નિશ્ચલકરી, જરે નિસિદ્ધિ
પ્રભુને ધ્યાય, પામે સૌભાગ્ય સ્વરૂપ ને, નિવૃત્તિ કમલાવર
થાય હો સાજન. ॥ સુખ દાયક ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીવાસુપૂજ્યજિન સ્તવનં.

(શીતળ જિનવર સાહેબા રે) એ દેશી.

વાસુપૂજ્યજિન સાહેબા રે, સુણ માહરી અરદાસ; તુમ
દરિશનને દેખવા રે, મુઝ મનહું ધરે આસ. ॥ વા. ॥ ૧ ॥

મહીયલમાં જોતાં થકાં રે, દીઠા દેવ અનેક; હરિ હર બ્રહ્મા
 સારખા રે, તુમ સમ નાવે એક. ॥ વાં ॥ ૨ ॥ તમે છો
 ત્રિભુવનરાજવી રે, તમે છો દેવતા દેવ; લોકોત્તર ગુણશું
 ભર્યા રે; દેવ કરે તુમ સેવ. ॥ વાં ॥ ૩ ॥ જન્મપુરી
 ચંપા ભલી રે, વસુપૂજ્યકુલ અવતંસ; જ્યાદેવી ઉચરે
 હંસલો રે, મૂરત મોહનવંસ. ॥ વાં ॥ ૪ ॥ સત્તર ધનુષ
 શોહામણી રે, રક્તોત્પલ દલ કાય; મહિષ લંછન ચરણાં-
 ખુજે રે, બહોંતેર લાખ વરસનું આય. ॥ વાં ॥ ૫ ॥
 કુંવરપણે પ્રભુજી તમે રે, દીક્ષા લીધી સુખણ; આઠે કર્મ
 ખપાવિયાં રે, પામ્યા કેવલનાણ. ॥ વાં ॥ ૬ ॥ ક્રોધા-
 દિક પ્રભુમાં નહીં રે, નહિં વલી વિકથા ચાર; સાતે ભય દૂરે
 કર્યા રે, કરતાં પરઉપકાર. ॥ વાં ॥ ૭ ॥ ચઉવિહુ ધર્મ
 પ્રકાશતા રે, ચોત્રીશ અતિશય ધાર; તીર્થંકર શ્રીખારમા રે,
 જગગુરુ જગઆધાર. ॥ વાં ॥ ૮ ॥ ભવભવના ફેરા
 ટલ્યા રે, દીઠા શ્રીજિનરાજ; વંછિત દીજે સાહિબા રે, તું
 છો ગરીબ નિવાજ. ॥ વાં ॥ ૯ ॥ કચ્છદેશે ગુણમણિ
 નીલો રે, રૂંડું ગામ અંજર; તિહાં જિનવર પ્રાસાદ છે રે,
 મહિમાવંત ઉદાર. ॥ વાં ॥ ૧૦ ॥ આવક સહુ વસે ભાવિયા
 રે, જિનધર્મી સુખકાર; ભક્તિ કરે ભગવંતની રે, ધરતા
 હર્ષ અપાર. ॥ વાં ॥ ૧૧ ॥ આંગી રચી રલીયામણી રે,
 ઝગમગ જ્યોતિ વિશાલ; સારંગ માદલ વાજતા રે, ગાવે
 ગીત રસાલ. ॥ વાં ॥ ૧૨ ॥ પૂજતા જિનવર ભાવશું રે,
 લહિયે શિવસુખ સાર; સત્તર છહોંતેર થાપણે રે, વદિ

વિજય તણો, નમે શુભમન લાય; હરખવિજય શ્રીફલના,
જુગતે ગુણ ગાય. ॥ ધડી એકં ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવનં.

(રંગિલી આતમા) એ દેશી.

સહેરં ખડા સંસારકા, દરવાજા જસ ચાર, રંગીલો
આતમા. ॥ ચોરાશી લાખ ધર વસે રે, અતિ મહોટે વિસ્તાર.
॥ રં' ૦ ॥ ૧ ॥ ધરધરમેં નાટક ખને રે, મોહ નચાવણુ હાર;
॥ રં' ૦ ॥ વેશ ખને કંઈ જાતના રે, દેખત દેખનહાર. ॥ રં' ૦ ॥
॥ ૨ ॥ ચઉદ રાજકે ચોકમેં રે, નાટિક વિવંધ પ્રકાર; ॥ રં' ૦ ॥
ભમરી દેત કરત થેઈ રે, ફિર ફિર એ અધિકાર. ॥ રં' ૦ ॥ ૩ ॥
નાચત નાચ અનાદિકા રે, હું હાસ્યો નિરધાર. ॥ રં' ૦ ॥
શ્રીશ્રેયાંસ કૃપા કરો રે, આનંદકે આધાર. ॥ રંગી ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીપાર્શ્વનાથ સ્તવનં.

ગરખાની દેશી.

પ્રભુજી પાસ જિનેશ્વર સ્વામી કે, નયણે દીઠડા રે લોલ;
પ્રભુજી ગંગાજલ ગંભીર કે, લાગે મુને મીઠડા રે લોલ. ॥
૧ ॥ પ્રભુજી ખિજમતગાર ગરીબ કે, ચરણે હું રમ્યો રે
લોલ; પ્રભુજી ફૂલે નહિં કાઢ દેવ કે, ફિલમેં તું રમ્યો રે
લોલ. ॥ ૨ ॥ પ્રભુજી વણારસી નયર મઝાર કે, વામા
રાણી ઉર ધસ્યા રે લોલ; પ્રભુજી છાપન કુમારી દેવી કે,
જિનજીનેં ફૂલસ્યા રે લોલ. ॥ ૩ ॥ પ્રભુજી અદ્વૈરયણી
મઝાર કે, ચોથઠ સુરપતિ રે લોલ; પ્રભુજી નવરાવ્યા જિન-
રાજ કે, સહુ મલી નરપતિ રે લોલ. ॥ ૪ ॥ પ્રભુજી અવતર્યા

પોસહમાસકે, દશમી દિન વલી રે લોલ; પ્રભુજી સેવાકરે
 દિનરાતકે, સહુ નર લલી લલી રે લોલ. ॥ ૫ ॥ પ્રભુજી
 ગુલાલવિજયનો શિષ્ય કે, કરજેડી કહે રે લોલ; પ્રભુજી
 અવિચલ દેજે રાજકે, ગૌતમ સુખ લહે રે લોલ. ॥ ૬ ॥

અથ શ્રી શાંતિનાથ સ્તવનં

સુંદર શાંતિજિણુંદની, છબિ છાજે છે; પ્રભુ ગંગાજલ
 ગંભીર, કીર્તિ ગાજે છે. ॥ ગજપુર નયર શોહામણું; ધણું
 દીપે છે; વિશ્વસેન નરિંદનો નંદ, કંદર્પ ત્રીપે છે. ॥ ૧ ॥
 અચિરા માતાયેં ઉર ધસ્યો, મન રંજે છે; ॥ મૃગલંછન
 કંચન વાન, ભાવદ ભંજે છે. ॥ ૨ ॥ પ્રભુ લાખ વરસ
 શાયે ભાગેં; વ્રત લીધું છે; પ્રભુ પામ્યા કેવલ જ્ઞાન, કારજ
 સીધું છે. ॥ ૩ ॥ ધનુષ આલીશનું ઈશનું, તનું સોહે છે;
 પ્રભુ દેશના ધ્વનિ વરસંત, ભવિ પડિયોહે છે. ॥ ૪ ॥
 ભક્તવત્સલ પ્રભુતા ભણી, જન તારે છે; પૂડંતાં ભવજલમાંહિ,
 પારઉતારે છે. ॥ ૫ ॥ શ્રીસુમતિવિજય ગુરુનામથી, દુઃખ
 નાસે છે; કહે રામપિજય જિનધ્યાન, નવનિધિપાસે છે. ॥ ૬ ॥

અથ શ્રી અનિત જિન સ્તવનં.

પ્રીતલડી બંધાણી રે અનિતજિણુંદ શું, પ્રભુ પાપે
 કાણુ એકે મન નસુહાય જો; ધ્યાનની તાલી રે લાગી નેહશું,
 જલદ ધદા જમ શિવસુત વાહન દાય જો. ॥ પ્રીં ॥ ૧ ॥
 નેહે ઘેલો મન માહારો રે પ્રભુ અલજે રહે, તન ધન મન
 એ કારણથી પ્રભુ મુજ જો; મારે તો આધાર રે સાહેબ
 રાવલો, અંતર ગતનો પ્રભુ આગલ કહું ગુજ જો. ॥ પ્રીં ॥

॥ ૨ ॥ સાહેબ તે સાચો રે જગમાં જાણીયેં, શેવકના જે
 સેહેજ સધારે કાજ જો; એહવે રે આચરણે કેમ કરીને રહું,
 ખિરક તમારો તારણ તરણ જિહાજ જો. ॥ પ્રીં ॥ ૩ ॥
 તારકતા તુજ માંહે રે શ્રવણે સાંભલી, તે ભણી હું આંખો
 છું દીનદયાલ જો; તુજ કંઈણની લેહેરે રે મુજ કારજ
 શરે, શુંધણુ કહીયેં જાણુ આગલ કૃપાલ જો. ॥ પ્રીં ॥ ૪ ॥
 કંઈણાદિક કીધીં રે સેવક ઉપરે, ભવ ભય ભાવડ ભાંગી
 ભક્તિ પ્રશન્ન જો; મન વંછિત દ્વિઆ રે જિન આલંબને,
 કર જોડી ને મોહન કહે મનરંગ જો. ॥ પ્રીં ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીરૂપલજિન રતવનં.

જ્યો જ્યો નાયક જગગુરુ રે, આદિશ્વર જિનરાય; તુજ
 મુખ દેખી સાહેબા, મુજ આનંદ અંગ નમાય. ॥ રૂપલ
 દેવ તુંમારો મહારાજ, તારો દર્શન દોઠોમેં આજ; પ્રભુ મુજ
 સીધા વંછિત કાજ. ॥ રૂપલ૦ ॥ એ આંકણી ॥૧॥ આંખડી
 કમલની પાંખડીરે, જાણીયેં અમીરસ કંદ; દિનદિન મુખકું
 દીપતું, જાણે નયન ચક્રોરા ચંદ. ॥ રૂપલ૦ ॥ ૨ ॥ મૂરતિ
 જિનજની મોહની રે, સાચી મોહન વેલ; મનના મનોરથ
 પૂરતી, જાણે કલ્પતરૂની વેલ. ॥ રૂપલ૦ ॥ ૩ ॥ એકણ
 જીભેં તાહેરા રે, ગુણ કેતાં ન કહેવાય; જેમ ગંગા રજકણ
 તણી, કહો કેણીપરેં સંખ્યા થાય. ॥ રૂપલ૦ ॥ ૪ ॥ શેત્રુજ
 ગિરિનો રાજિયો રે નાલીરાયા કુલચંદ; કેસરવિમલ એમ
 વીનવે, પ્રભુવો દર્શન મુખકંદ ॥ રૂપલ૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રી સંભવજિન રતવન.

સાહેબ સાંભલો રે, સંભવ ચરજ અમારી; ભલ ભવ હુ
 ભમ્યો રે, નલહિ સેવા તમારી. ॥ નરય નિગોદમાં રે, ત્યાં
 હું બહુ ભવ ભમ્યો; તમવિન્યા દુઃખ સહ્યાં રે, અહોનિશ
 ક્રોધે ધમધમ્યો. ॥ સાં ॥ ૧ ॥ ઇન્દ્રિય વશ પડ્યો રે, પાટ્યાં
 વૃત નવિ સુસેં; તસપણુ નવિ ગણ્યા રે, હણ્યા થાવર હોંશે.
 ॥ વૃત ચિત નવિ ધસ્યાં રે, બીજું સાચું ન બોલ્યો; પાપની
 ગોઠડી રે, ત્યાંમેં હધઅડું બોલ્યો. ॥ સાં ॥ ૨ ॥ ચોરી
 મેં કરી રે, ચઢવિહ અદત્ત ન ટાલ્યું; શ્રીજિન આણુશું રે,
 મેં નવિ સંયમ પાલ્યું. ॥ મધુરકર તણીપરેં રે, શુદ્ધ ન
 આહાર ગવેખ્યા; રસના લાલચેં રે, નીરસ પિંડ ઉવેખ્યા.
 ॥ સાં ॥ ૩ ॥ નર ભવ દોહિલો રે; પામિ મોહ વશ પડ્યો;
 પરસ્ત્રી દેખીને રે, મુજ મન ત્યાં જઈ અડ્યો. ॥ કામ ન કો
 સસ્યાં રે, પાપેં પિંડમેં ભસ્યો; સુધ બુદ્ધ નવિ રહી રે, તેણેં
 નવિ આતમ તસ્યો. ॥ સાં ॥ ૪ ॥ લક્ષ્મીની લાલચેં રે,
 મેં બહુ દિનતા દાખી; તોપણુ નવિ મલી રે, મલી તો નવિ
 રહી રાખી. ॥ જ જન અભિલખે રે, તેતો તેહથી નાસે;
 તણુ સમ જ ગણે રે, તેહની નિત્ય રહે પાસે. ॥ સાં ॥ ૫ ॥
 ધન ધન તે નરાં રે, એહનો મોહ વિછોડી; વિષય નિવારીને
 રે, જહુને ધર્મમાં જોડી. ॥ અલક્ષ્ય તે મેં ભખ્યારે, રાત્રિ
 ભોજન કીધાં; વ્રત છ નવિ પાલિયાં રે, જહવા મૂલથી
 લીધાં. ॥ સાં ॥ ૬ ॥ અનંત ભવ હું ભમ્યો રે, ભમતાં

સાહિબ મલિયો; તુંમવિના કાણ દિયેરે, બોધ રચણ સુઝ
પલિયો. ॥ સંભવ આપજો રે, ચરણ કમલ તુંમ સેવા; નય
એમ વીનવે રે, સુણજો દેવાધિ દેવા. ॥ સાં ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીશિતલજિન રતવનં.

વારિ પ્રભુ દશમા શિતલ નાથ કે, સુણો એક વિનતિ રે
લોલ; વારી પ્રભુ માહારે તુંમશું પ્રીત કે, અવરશું આપડી
રે લોલ. ॥ ૧ ॥ વારી પ્રભુ ભદિલપુર અવતાર કે, દૃઢરથ
રાજિયો રે લોલ; વારી પ્રભુ નંદા માત મલારકે; કુલમાં
ગાજીયો રે લોલ. ॥ ૨ ॥ વારી પ્રભુ શ્રી વચ્છ લંચન પાય કે,
પ્રભુજીને દીપતું રે લોલ; વારી પ્રભુ ચંદ કહે કરજોડ કે, અવિ-
હડ રંગશું રે લોલ. ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીવીરજિન રતવનં.

વીર જિનેશ્વર સાહેબ મેરા, પાર નલહું તેરા, મેહરકરી
ટાલો મહારાજજી, જન્મ મરણના ફેરા હો જિનજી. ॥
અખ હું સરણે આયો. ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ ગરલાવાસ તણા
દુઃખ મોહોટા, ઉંધેમસ્તક રહિયો; મલમુતર માંહે લપટાણું,
એહવો દુઃખ મેં સહિયો હો જિનજી. ॥ અખ ॥ ૨ ॥ નરક
નિગોદમાં ઉપનો ને ચવીઓ, સુક્ષ્મ ખાદર થઇયો; વેચાણો
સુધને અચ્છ લાગેં, માનતિહાં કિહાં રહિઓ હો જિનજી.
॥ અખ ॥ ૩ ॥ નરક તણી વેદના અતિ ઉલ્લસી, સહી તે
જીવેં બહૂ, પરમાધામીનેં વસ પડીઓ, તે જાણો તમે
સહૂ હો જિનજી. ॥ અખ ॥ ૪ ॥ તિર્યચ તણા ભવ કીધા
ધણેરા, વિવેક નહીંય લગાર; નિસિદ્ધિનો વ્યવહાર ન

જાણ્યો, કિમ ઉતરાયે પાર હો જિનજી. ॥ અપ્પ ॥ ૫ ॥
 દેવતણી ગતિ પુન્યે હૂં પામ્યો, વિષયા રસમાં ભીનો; વ્રત
 પચ્ચખાણુ ઉદય નવિ આંચ્યા, તાન માન માંહે લીનો હો
 જિનજી. ॥ અપ્પ ॥ ૬ ॥ મનુષ્ય જન્મ ને ધર્મ સામગ્રી,
 પામ્યોછું બહુ પુન્યે; રાગદ્વેષ માંહે બહુ ભલિઓ, નટલી
 મમતા બુદ્ધિ હો જિનજી. ॥ અપ્પ ॥ ૭ ॥ એક કંચન
 ને ખીજી કામની, તેહશુંમનડું બાધું; તેના ભોગ લેવાને
 હું સૂરો, કેમ કરી જિનધર્મ સાધું હો જિનજી. ॥ અપ્પ ॥
 ૮ ॥ મનની દોડકીધી અતિ બજી, હૂં છર્જી દોક જડ
 જહવો; કલી કલી કલ્પ મેં જન્મ ગમાયો, પુનરપિ પુન-
 રપિ તેહવો હો જિનજી. ॥ અપ્પ ॥ ૯ ॥ યુદ્ધ ઉપદેશમાં
 હૂં નથી ભીનો, નાવિ સદ્ગુણા સ્વામિ; હવે વડાઈ જોઈયે
 તમારી, ખિજમત માંહિછે ખામી હો જિનજી. ॥ અપ્પ ॥
 ૧૦ ॥ ચાર ગતિ માંહે રડવડીઓ, તોએ ન સિદ્ધા કાજ;
 રૂપભ કહે તારો સેવકને, બાંહે ગૃહ્યાની લાજ હો જિનજી.
 ॥ અપ્પ ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીપાર્શ્વજિન સ્તવનં.

પાસ જિણુંદ સદા શિવગામી, વાલોજી અંતરજામી રે;
 ॥ જગ જીવન જિનજી. ॥ એ આંકણી. ॥ મૂહુરત તાહેરી
 મોહન ગારી, ભવિઅણુને હિતકારી રે. ॥ જગ ॥ ૧ ॥ વામારે
 નંદન સાંભલો સ્વામી, અરજ કૂકડું શિરનામી રે. ॥
 ॥ જગ ॥ ૨ ॥ દેવ ગણા મેંતો નયણું રે દીઠા, તુમેગણુ લાગોછો
 મીઠા રે. ॥ જગ ॥ ૨ ॥ મેંતો મનમાં તુંહીજ ધ્યાયો,

રત્ન ચિંતામણી પાયો રે. ॥ જગ૦ ॥ રાત દિવસ મુજ મન
 માંહે વસિયો, હું છું તુમ ગુણ રસિયો રે. ॥ જગ૦ ॥ ૩ ॥
 મેઢેરકરીને સાહેબા નજરે નિહાલો, તમે છો પરમ કૃપાલુ રે.
 ॥ જગ૦ ॥ ગોડી રે ગામમાં તુંહીજ સોહિયે, સૂર નરના
 મન મોહિયે રે. ॥ જગ૦ ॥ ૪ ॥ બેકરબેડી ને પ્રભુ પાયે
 લાગું, નિતનિત દરિશણ માંગું રે. ॥ જગ૦ ॥ દેવ નહીં કોઈ
 તાહેરી તોલે, નિત્યકાલ અણિપરેં બોલે રે. ॥ જગ૦ ॥ ૫ ॥

અથ શ્રીનેમજીન સ્તવનં.

ધરે આવોને નેમ વરણાગિયા રે; ધરે આવોને શ્યામ વર-
 ણાગિયા રે. ॥ ઐ આંકણી ॥ વાલા શું કરું હું બીજ ભૂપને
 રે, હુંતો મોહિછું તમારા રૂપને રે; ॥ ધ૦ ॥ વાકાનાં
 મુખનાં તે મીઠાં વેણુ છે રે, વાકાની આંખડલીમાં ચેન છે
 રે. ॥ ધ૦ ॥ ૧ ॥ વાલા ચિત્ત તણા તો ચોર છો રે, મહારા
 કાલજડાની કોર છો રે; ॥ ધ૦ ॥ વાલે પંચ મહાવ્રત પાલિયું
 રે, વાલા તેં જલદવકુલ અજવાલિયું રે. ॥ ધ૦ ॥ ૨ ॥ વાલે
 પશુ ઉપર કરુણા કરી રે, વાલે જીવદયા મનમાં ધરી રે; ॥
 ધ૦ ॥ વાલો તોરણથી તો પાછા વડ્યા રે, વાલો ગઢ ગરનારે
 જઈ ચડ્યા રે. ॥ ધ૦ ॥ ૩ ॥ વાલોતો ગઢ ગરનારના
 ઘાટમાં રે, મને નેમ મલ્યા છે વાટમાં રે; ॥ ધ૦ ॥
 વાલા રૂપચંદને રંગેં મલ્યા રે, એના મનના મનોરથ સર્વ
 દલ્યા રે. ॥ ધરે આવોને ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

અથ ૫૬.

કાઉ કાજ નઆવે રે દુનિયાંકે લોકા; કાઉ કાજ ન
 આવે. ॥ જૂઠી ખાતકા આનિ ભરોસા; પીછેસેં પિસ્તાવે રે.
 ॥ દુ૦ ॥ ૧ ॥ મતલબકી સખ મલિ છે લોકાઈ; ખહોતહિ
 રંગ ખનાવે રે. ॥ દુ૦ ॥ ૨ ॥ અપ અપના અર્થ નદેખે
 સોતો; પલકમેં પીઠ ફિરાવે રે. ॥ દુ૦ ॥ ૩ ॥ બાજીગરકી
 બાજી જસા; અજખ દિમાક દિખાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૪ ॥ દેખો
 દુનિયાં સકલ ખીલી; યુંહીં મન લલચાવે રે. ॥ દુ૦ ॥ ૫ ॥
 જિનેં જાન્યા તિને આપ પિછાન્યા; બે ખખરી દુઃખ પાવે રે.
 ॥ દુ૦ ॥ ૬ ॥ હંસ સયાને એક સાંઈસું ઠર; કાયકું ચિત્ત
 ન લાવે રે ॥ દુ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીઅનંતજિન રતવનં.

(સાખરમતી આવીછે ભરપૂર જો) એ દેશી.

સુજસા નંદન જગદાનંદન નાથજો, નેહું રે નવ રંગે
 નિત નિત ભેટીયેં રે લો; ભેટયાથી શુંથાએ મોરી સહીઆ
 જો, ભવ ભવનાં પાતિકડાં અલગાં મેટીયેં રે લો. ॥ ૧ ॥
 સુંદર સાડી પેહેરી ચરણા ચીર જો, આવોને ચોવટડે
 જિન ગુણ ગાઘ્યેં રે લો; જિન ગુણ ગાએ શું થાય
 મોરી ખહેની જો, પરભવ રે સુર પદવી સુંદર પામીયેં
 રે લો. ॥ ૨ ॥ સહીયર ટોલી ભોલી પરીગલ ભાવેં જો, ગાવે
 રે ગુણવંતી હૈયડે ગહ ગહી રે લો; જય જગનાથક શિવ
 સુખદાયક દેવ જો, કાયક રે તુજ સરિખો જગમાં કા નહી
 રે લો. ॥ ૩ ॥ પરમ નિરંજન નિર્જિર્જત ભય ભગવંત જો,

પાવનરે પરમાત્મ શ્રવણે સાંભાલ્યા રે લો; પામી હવે મે તુજ
શાસન પરતીત જો, ધ્યાને રે એક તાને પ્રભુ આવી મલ્યા રે
લો. ॥ ૪ ॥ ઊંચપણે પચાશ ધનુષનું માન જો, પાલ્યું રે
વક્ત્રી આયુશ લાખજ ત્રીશનું રે લો; શ્રીગુરુ સુમતિવિન્ય
કવિરાય પસાય જો, અહોનિશ રે દિલ ધ્યાન વસે જિગદીશનુ
રે લો. ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીસિદ્ધાચલ સ્તવનં.

વિવેકી વિમલાચલ વસિયેં. ॥ જપતપ કરી કાયા કશિયે,
ખોટી માયાથી ખસિયેં. ॥ વિં ॥ વસી ઉન્મારગથી
ખસિયેં. ॥ વિં ॥ ૧ ॥ માયા મોહનીયેં મોહો, કાણુ રાખે
રણુમાં રોયો, આ નરભવ એકેં ખોયો. ॥ વિં ॥ ૨ ॥
ખાલલીલાયેં હુલારાયો, જોખન જૂવતીયેં ગાયો, તોયે તૃપ્તિ
નવિ પાયો. ॥ વિં ॥ ૩ ॥ રમણી સંગ વિષય રાગ્યો, મોહની
મદિરા લઈ માર્યો, નવા નવા વેશ કરી નાર્યો. ॥ વિં ॥
॥ ૪ ॥ આગમ વાણી સમી આસી, લવજલધિ માંહે વાસી,
રોહિત મચ્છ સમો થાશી. ॥ વિં ॥ ૫ ॥ મોહનીજલને
સંહારે, આપ દુકુંબ સકલ તારે, વરણુવિયેંતે સંસારેં. ॥
વિં ॥ ૬ ॥ સંસારેં ફૂડી માયા, પંથસીરેં પંથી આયા,
મૃગતૃષ્ણા જલને ધાયા. ॥ વિં ॥ ૭ ॥ લવદ્વ તાપ લહી
આયા, પાંડવ પરિકર મુનિરાયા, શીતલ સિદ્ધાચલ છાયા. ॥
વિં ॥ ૮ ॥ ગુરુ ઉપદેશ સુણી ભાવે, સંધ દિશે દિશથી
આવે, ગિરિવર દેખી ગુણુ ગાવે. ॥ વિં ॥ ૯ ॥ સાલ અઢા-
રશે ચોરાશીયેં, માધ ઉજવલ એકાદશીયેં, વંદા પ્રભુજી

વિમલ વસીયેં. ॥ વિ૦ ॥ ૧૦ ॥ જત્રા નવાણું એમં કરિયેં, ॥
 લવ લવ પાતકડાં હરિયેં, તીરથવિના કહો કમ તરિયેં.
 વિ૦ ॥ ૧૧ ॥ હંસ મયૂર ઇણે ઠામેં, ચક્રવા શુક પિક પરિ-
 ણામેં, દર્શને દેવગતિ પામે. ॥ વિ૦ ॥ ૧૨ ॥ શેત્રુંજી નદીયેં
 નાઇ, કછે સુર સાન્નિધ્ય દાઇ, પણ સય ચાપ ગુહાં ઠાઇ.
 ॥ વિ૦ ॥ ૧૩ ॥ રત્નમય પડિમા પૂજે, તેનાં પાતિકડાં
 ધૂજે, તેનર સિઝે લવ ત્રીજે. ॥ વિ૦ ॥ ૧૪ ॥ સાસયગિરિ રાયણ
 પગલાં, ચોમુખ આદે ચૈત્ય જલાં, શ્રીશુભ વીર નમે
 સધલાં. ॥ વિ૦ ॥ ૧૫ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીક્ષમા છત્રીસી પ્રારંભ:

આદર જીવ ક્ષમાગુણ આદર, મકરીસ રામનેદ્રેષ જ;
 સમતાયેં શિવસુખ પાંખીજેં, ક્રોધેં કુગતિ વિશેષ જ. ॥
 આ૦ ॥ ૧ ॥ સમતાયે સંજમ સાર સુણીજેં, કલ્પસૂત્રની
 સાંખે જ; ક્રોધેં પૂર્વકાડી ચારિત્ર ખાલે, ભગવંત એણીપરે
 ભાંખે જ. ॥ આ૦ ॥ ૨ ॥ કુણ કુણ જીવ તત્ત્વા ઉપસ-
 મથી, સાંભલજે દ્રષ્ટાંત જ; કુણ કુણ જીવ ભમ્યા
 ભવ માંહેં, ક્રોધ તણેં વિરતંત જ. ॥ આ૦ ॥ ૩ ॥ સોમલ
 સસરે શીસ પ્રજાલ્યો, ખાંધી માટીની પાલ જ; ગજસુકુમાલ
 ક્ષમા મન ધરતો, મુક્તિ ગયો તતકાલ જ. ॥ આ૦ ॥
 ૪ ॥ કુલવાલુઓ સાધુ કહાતો, કીધો ક્રોધ અપાર જ; કાણી-
 ક્ષ્મેં ગણિકા વસ પડીઓ, રડવડીયો સંસાર જ. ॥ આ૦ ॥ ૫ ॥
 સોવનકાર કરી અતિ વેદન, વાંધસું વીટયો શિસ જ;
 મેતારજરૂષી મુક્તેં પોહતો, ઉપસમ એહ જગીસ જ.

॥ આં ॥ ૬ ॥ કુરડ મહાકુરડ બે સાધુ કહંતા, રથા કુંભ-
 લાખાલ જ; ક્રોધ કરીને કુગતે પોહતા, જન્મ ગમાયો આલ
 જ. ॥ આં ॥ ૭ ॥ કર્મ ખપાવી મુક્તિ પોહતા, ખંધક
 સૂરીના શીશ જ; પાલક પાપીયે ધાણી પિલ્યા, નાણી
 મનમાં રીસ જ. ॥ આં ॥ ૮ ॥ ઇછંકારી નારી ચૂકી,
 તોડયો પિયુસું નેહ જ; ખમરકુલના દુખ સયા બોહલા, ક્રોધ
 તણાં ફલ એહ જ. ॥ આં ॥ ૯ ॥ વાધણુ સાધુનો શરીર
 વિલોડયું, તતક્ષિણ છોડયા પ્રાણુ જ; સાધુ સૂકાસલ શિવ
 સુખ પાંખ્યા, એહ ક્ષમાગુણુ જાણુ જ. ॥ આં ॥ ૧૦ ॥
 કુંભચંદાલ કહીજે બેઠૂમે, નિરતિનહી કાય દેવ જ; રૂપિ
 ચંદાલ કહીજે વઢતો, ટાલો વેઢની ટેવ જ. ॥ આં ॥ ૧૧ ॥
 સાતમી નરકે ગયો જ બ્રહ્મદત્ત, કાઢી બ્રાહ્મણની આંખ જ;
 ક્રોધ તણાં ફલ કડુઆ જાંણી, રાગદ્રેષ ઘો નાખ જ. ॥
 આં ॥ ૧૨ ॥ ખંધક રૂપિની ખાલ ઉતારી; સહો પરિ-
 સહો જાણુ જ; ગરલાવાસના દુખથી છુટયો, સખલ ક્ષમાગુણુ
 તેણુ જ. ॥ આં ॥ ૧૩ ॥ ક્રોધ કરી ખંધક આચારિજ,
 હુઆ અગ્નિકુમાર જ; દંડકનૃપનો દેશ પ્રજાલ્યો, લમસે
 ભવહ મજર જ. ॥ આં ॥ ૧૪ ॥ ચંદ્રૌદ્ર આચારજ
 ચાલતે, મસ્તક દીધ પ્રહાર જ; ક્ષમા કરંતા કેવલ પાંખ્યો,
 નવદક્ષિત અણુગાર જ. ॥ આં ॥ ૧૫ ॥ પાંચવાર રૂપિને
 સંતાપ્યો, આણી મનમાં દ્રેષ જ, પાંચ લવ સિમ રથો
 નંદનાવિક, ક્રોધ તણાં ફલ દેખ જ. ॥ આં ॥ ૧૬ ॥
 સાગરચંદનો શિસ પ્રજાલ્યો, નિસિનલસેન નરિંદ જ; સમતા

ભાવ ધરી શિવલોકે, પહોતો પરમાનંદ જી. ॥ આં ॥
 ૧૭ ॥ ચંદનાં ગુણીયેં ઘણું નિભુંછી, ધિગ્ધિગ્ તુઝ અવતા
 જી; મૃગાવતી કેવલશ્રી પાંખી, એ ક્ષમા અધિકાર જી.
 ॥ આં ॥ ૧૮ ॥ સાંખપ્રવૃત્તિ કુંચર સંતાપ્યો, ધીપાયન રૂપી-
 રાય જી; ક્રોધ કરી તપનો ફલ હાલ્યો, કીધો દ્વારિકાં
 દાહ જી. ॥ આં ॥ ૧૯ ॥ ભંરતને મારણ મુઠી ઉપાડી,
 બાહુબલ બલવંત જી; ઉપસમ રસ મનમાંહે આંણી, સંજ-
 મ લીએ મતિવંત જી. ॥ આં ॥ ૨૦ ॥ કાઉસગમાં ચડીએ
 અતિ ક્રોધેં, પ્રશ્નચંદ્ર રૂપિરાય જી; સાતમી નરક તણા
 ફલ મેલ્યા, કડુયે તેણેં કષાય જી. ॥ આં ॥ ૨૧ ॥
 આહાર માંહેં ક્રોધેં રૂપી થુંક્યો, આંણ્યો અમૃત ભાવ જી;
 કુરગડુઓ કેવલ પાંખ્યો, ક્ષમા તણેં પરતાપ જી. ॥ આં ॥
 ૨૨ ॥ પાર્શ્વનાથનેં ઉપસર્ગ કીધો, કમઠ ભવાંતર ધીઠ-
 જી; નરક તિર્યચ તણાં દુઃખ લીધાં, ક્રોધ તણું ફલ
 લીઠ જી. ॥ આં ॥ ૨૩ ॥ ક્ષમાવંત દમદંત મુનિશ્વર,
 વનમા રહ્યો કાઉસગ જી; કૌરવ કટકે હણ્યો ઇલાલ્યેં,
 તોડ્યા કર્મના વર્ગ જી. ॥ આં ॥ ૨૪ ॥ સંન્યાપાલક
 કાનેં તરુઓ નાંખ્યો, ક્રોધ તણે ઉદીરજી; બેહુ કાને ખીલા
 ઠોકાંણાં, નવી છૂટા મહાવીર જી. ॥ આં ॥ ૨૫ ॥ ચાર
 હત્યાનું કારક હુતો, દહ પ્રહાર અતિ રેક જી; ક્ષમા કરીનેં
 મુક્તેં પોહોતો, ઉપસમ સહો અનેક જી. ॥ આં ॥ ૨૬ ॥ પહુ-
 રમાંહેં ઉપજંતો હાલ્યો, ક્રોધેં કેવલ નાંણ જી; દેખો શ્રીદમ-
 સાર મુનિશ્વર, સૂત્ર ગણ્યો ઉઠાંણજી. ॥ આં ॥ ૨૭ ॥

સિંહગુફાવાસ રૂપીયેં કીધો, થૂલભદ્ર ઊપર કોધ જ; વેશ્યા
 વચને ગયો નેપાલેં, કીધો સંજમ લોપ જ; ॥ આાં ॥
 ॥ ૨૮ ॥ ચંદ્રાવતંસક કાઉસગ રહીઓ, ક્ષમા તણે ભંદાર
 જ; દાસી તેલ ભર્યો નિસિદ્ધિવો, સૂર પદવી લહી સાર જ.
 ॥ આાં ॥ ૨૯-૧ ॥ એમ અનેક તર્યા ત્રિભૂવનમે, ક્ષમા-
 ગુણે ભવિજીવ જ; કોધ, કરિ કુગતિપણે પોહતા,
 પાડતાં મુખ રીવ જ. ॥ આાં ॥ ૩૦ ॥ વિષ હલાહલ કહીયેં
 વિરુઓ, તે મારે એકવાર જ; પણ કષાય અનંતિ વેલા,
 આપે મરણ અપાર જ. ॥ આાં ॥ ૩૧ ॥ કોધ કરીનેં તપ
 જપ કીધો, નપડે કંઈ ઠાંમ જ; આપ તપે પરનેં સંતાપે,
 કોધસું કેહો કાંમ જ. ॥ આાં ॥ ૩૨ ॥ ક્ષમા કરંતા
 ખરચ નલાગે, ભાંગે કોડ કલેશ જ; અરિહંતદેવ આરાધક
 થાયે, બ્યાપે સુજસ પરદેશ જ. ॥ આાં ॥ ૩૩ ॥ નગર
 માંહિ નાગોર નગીનો, જહાં જિનવર પ્રાસાદ જ; શ્રાવક
 લોક વસે અતિ સુખીઆ, ધર્મ તણાં પ્રાસાદ જ. ॥ આાં ॥
 ॥ ૩૪ ॥ ક્ષમા છત્રીસી ખંતે કીધી, આતમ પરઉપગાર
 જ; શ્રાવક પણ સાંભલતાં સમન્યા, ઉપસમ ધરય અપાર
 જ. ॥ આાં ॥ ૩૫ ॥ જુગપ્રધાન જિણ ચંદસુરેસર, સક-
 લચંદ તસુ શિષ્ય જ; સમયસુંદર તસુ શિષ્ય ભણેં એમ,
 ચૌવીધ સંગ જગીસ જ. ॥ આાં ॥ જીવ ક્ષમા ॥ ૩૬ ॥
 ઇતિ શ્રી ક્ષમા છત્રીસી સમાપ્ત.

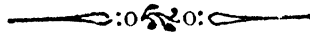
અથ શ્રી કર્મ છત્રીસી પ્રાર્થના :

કર્મથી કો છૂટે નહી પ્રાણી, કર્મ સખલ દુઃખખાણજી;
 કર્મ તણે વસ જીવ પડયા સહુ, કર્મ કરે તે પ્રમાણજી. ॥
 કં ॥ ૧ ॥ તીર્થંકરં ચક્રવૃત્તિ અતુલી બલ, વાસુદેવ બળ-
 દેવજી; તે પણ કર્મ વિટંબ્યા કહીયેં, કર્મ સખલ નિત મેવજી.
 ॥ કં ॥ ૨ ॥ મુક્તિ લણી ઉઠયા જે મુનિવર, તે પણ
 ચૂકા જેહ જી; સતિયા માંહે પડયા દુષ્પ સખલા, મનકો પાપ
 કરેયજી. ॥ કં ॥ ૩ ॥ કુણ કુણ જીવ વિટંબ્યા કરમેં,
 તેહ તણા કહું નામજી; કર્મવિપાક મુણી અતિ કુડુઆ,
 ધર્મ કરો અલિરામજી. ॥ કં ॥ ૪ ॥ આદીશ્વરજી આહાર
 ન પામ્યા, એક વરસ કહેવાયજી; ખાતાં પીતાં દાન દેયંતાં,
 મતકો કરો અંતરાયજી. ॥ કં ॥ ૫ ॥ મહ્વીનાથ તીર્થંકર
 લાધો, સ્ત્રીનો અવતારજી; તપ કરતાં માયા તેણે કીધી, કર્મ
 એ નગણે કરજી. ॥ કં ॥ ૬ ॥ ગોસાલે સગંમે ગોવાલેં,
 કીધો ઉપસર્ગ અધોરજી; મહાવીરને ચીસ પડાવી, કર્મશું
 ઢહેતો જોર જી. ॥ કં ॥ ૭ ॥ સાઠી સહસ સુત સમકાલેં,
 લાગો સખલો દુઃખજી; સગરરાય થયો મૂર્ખાગત, કર્મ તણે
 વસેં સુખજી. ॥ કં ॥ ૮ ॥ બલી સંભૂમ અતિ સુખ ભોગ-
 વતો, ખટ ખંડ લીલ વિલાસજી; સાતમી નરકમાંહિ લઈ
 નાખ્યો, કર્મનો કિસ્થો વિસવાસજી. ॥ ૯ ॥ બ્રહ્મદત્તને આંધો
 કીધો, દીઠા દુઃખ અપારજી; કુરૂમતિ કુરૂમતિ પડયો પોકારે,
 સાતમી નરક મઝારજી. ॥ કં ॥ ૧૦ ॥ ઇંદ્ર વખાણ્યો
 રૂપ અનોપમ, તે વિણુઠો તતકાલજી; સાતસેં વરસ સહી બહુ

વેદન, સનતકુમાર વિકરાલજી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૧ ॥ કૃષ્ણ કહેવી
 અવસ્તા પામ્યા, દીઠો દ્વારિકા દાહજી; માત પિતા પણ કાઢી
 નસક્યા, આપ રહ્યા વનવાસજી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૨ ॥ રાણો
 રાવણ સખલ કહાવ્યો, નવગ્રહ કીધા દાસજી, લક્ષ્મણે
 લંકાગઢ લૂંટાવ્યો, દશ શિર છેદ્યા તાસ જી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૩ ॥
 દશરથરાયે દીધો દેશવટો, રામ રહ્યા વનવાસ જી; વલી
 વિયોગ પડ્યો સીતાનું, આઠે પહોર ઉદાસ જી. ॥ ૩૦ ॥
 ॥ ૧૪ ॥ ચિરપ્રતિપાલે ચારિત્ર છોડી, લીધો ખાંધવ રાજ્ય જી;
 કુંડરીકને કર્મ વિટંબ્યા, કાંઈ ન સત્યાં કાજ જી. ॥ ૩૦ ॥
 ॥ ૧૫ ॥ કોણીયે કાઠ પંજર માંહે દીધો, શ્રણિક આપણો
 ખાપ જી; નરકે ગયો નાડીયે મારતો, પ્રગટ્યો હિંસ્યા
 પાપજી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૬ ॥ જસુ અઢાર મુગુટખંધસરાજ,
 સેવ કરે કર બેડજી; કોણકથી ખીહીતો રાય ચેડો, કુપ
 પડ્યો ખલઠોડ જી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૭ ॥ લવધો મુંજમુંડાલ
 વતીસું, ઉજ્જણીનો રાય જી; ભીખ મંગાવી સૂલી દીધો,
 કરણાટ રાય કહાય જી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૮ ॥ વાયના પાચસે
 સાધુને દેતો, બેગીવટે થયો ગ્રધ જી; અનારજ દેશે સુમ-
 ગલ ઉપનો, બેગીવટે એ સખંધ જી. ॥ ૩૦ ॥ ૧૯ ॥
 કૃષ્ણ પિતા તે ગુરૂ નેમીશ્વર, દ્વારિકાં રિક્કિ સમૃદ્ધ જી;
 ઢંઢણુરૂપિ તિહાં આહાર નપામે, પૂર્વ કર્મ પ્રસિદ્ધ જી.
 ॥ ૩૦ ॥ ૨૦ ॥ આદ્રકુમાર મહંત મુનિશ્વર, વૃત લીધો
 વચરાગ જી; શ્રીમતિ નારિ સંધાતે લુખધો, અહો અહો
 કર્મ વિપાક જી. ॥ ૩૦ ॥ ૨૧ ॥ સિલગ નામે આચારજ

મોહોટો, રાજપિંડ થયો ગૃહ જ. ॥ મધપાન કરીને સુતો,
 નહી પડિકમણા શ્રુજ જ. ૩૦ ॥ ૨૨ ॥ કમળ પ્રલયો છત્ર
 થકી થયો, સાવિધા ચારિત્ર જ; તીર્થંકર દલ મેલી ગમાડયા,
 એ દેખો અચરિત્ર જ. ॥ ૩૦ ॥ ૨૩ ॥ નંદિખેણ શ્રેણિ-
 કનો બેટો, મહાવીરનો શિક્ષ જ; પાર વરસ વેશ્યાસું લુખધો,
 કર્મની વાત અલક્ષ જ. ॥ ૩૦ ॥ ૨૪ ॥ ભગવંતનો ભાણેજ
 જમાઈ, વીરસું કીધી છેડ જ; તીર્થંકરના વચન ઉથાપ્યાં,
 હુયો જમાલિસુર ઢેઢ જ. ॥ ૩૦ ॥ ૨૫ ॥ રજજ સાધવી
 રોગ બિપનો, વિણુઠો ડોઢેં શરીર જ; ભવ અનંત ભમી
 દુખ સહતી, દોષ દેખાડયો નીર જ. ॥ ૩૦ ॥ ૨૬ ॥
 સીલસનાહ ગણુ સમજવી, તોહે ન મૂખ્યા સાલ જ; રૂપી
 રાય રૂલિ ભવ સીમા, ભૂટે ખહુજ હવાલ જ. ॥ ૩૦ ॥
 ॥ ૨૭ ॥ દુઃખ અનંત લક્ષ્યાં વલી લખમણ, કુવચન બોલ્યા
 એમ જ; તીર્થંકર પરિ પીંડી બણી, મૈથુન વારલ્યો કેમજ.
 ॥ ૩૦ ॥ ૨૮ ॥ મૂર્છબણી મૂકી વનમાં, સુકમાલિકા સરૂપ
 જ; સારથવાહ ધર ધરણી કીધી, કર્મનો અકલ સ્વરૂપ જ.
 ॥ ૩૦ ॥ ૨૯ ॥ રોહિણી સાધુ બણી વહોરાળ્યો, કડુયો
 તુંખડોતેડ જ; ભવ અનંત ભમી ચઉગતીમાં, કર્મ નમૂકેડ
 જ. ॥ ૩૦ ॥ ૩૦ ॥ એમ મૃગાંકરેષા મૃગાવતી, સુતાનીકની
 નાર જ; કષ્ટ પડી કમલા રતિ સુંદર, કહેતાં નાવે પાર જ.
 ॥ ૩૦ ॥ ૩૧ ॥ કર્મ વિપાક સુણી અતિ કડુઆ, જીવ કરો
 નિત ધર્મ જ; જીવ અછે તું કર્મે જત્યો, હવે જત તું
 કર્મે જ. ॥ ૩૦ ॥ ૩૨ ॥ શ્રી મુલતાન નગર મુલનાયક,

પાર્શ્વનાથ જિન જોયજી; વાસુપૂજ્ય શ્રી સુમતિ પ્રસાદે,
લાક સુખી સહુકોય જી. ॥ ૩૦ ॥ ૩૩ ॥ શ્રી જિન ચંદ
સૂરી જિણ સિંહસૂરી, ગછપતિ ગુણ ભરપૂર જી; સિધું
જસલમેરી શ્રાવક, ખડતર ગચ્છ પદૂર જી. ॥ ૩૦ ॥ ૩૪ ॥
સકળચંદ સદ્ગુરુ સુપસાયે, સોલસો અડસઠ જી; કર્મ
છત્રીસી એ મેં કીધી, પોસ તણી સુદ છઠ જી. ॥ ૩૦ ॥
॥ ૩૫ ॥ કર્મ છત્રીસી કાને સુણીને, કરશે વૃત પચ્ચખ્ખાણ
જી; સમયસુંદર કહે શિવસુખ લેશે, ધર્મતણે પરમાણ
જી. ॥ ૩૦ ॥ ૩૬ ॥ ઇતિ શ્રી કર્મ છત્રીસી સમાપ્ત.

અથ શ્રી પુન્ય છત્રીસી પ્રારંભ:

પુન્ય તણાં ફલ પ્રતક્ષ પેખો, કરો પુન્ય સહુકોય જી;
પુન્ય કરતાં પાપ પલાયે, જીવ સુખી જગ હોય જી. ॥ પુ૦
॥ ૧ ॥ અભય દાન સુપાત્ર અનોપમ, વલી અનુકંપા દાન
જી; સાધુ શ્રાવક ધર્મ તિર્યયાત્રા, શિયળધર્મ તપ ધ્યાન જી.
॥ પુ૦ ॥ ૨ ॥ સામાયક પોસો પડિકમણુ, દેવપૂજ ગુરુ
સેવ જી; પુન્યતણા એ ભેદ પ્રરૂપ્યા, અરિહંત વીતરાગદેવ
જી. ॥ પુ૦ ॥ ૩ ॥ સરણાંગત રાખ્યો પારેવો, પૂરવ ભવ
પ્રસિદ્ધ જી; શાંતિનાથ તીર્થંકર પદવી, પાંખી ચક્રવૃતિ રિદ્ધ
જી. ॥ પુ૦ ॥ ૪ ॥ ગજભવેં શશલો જીવ ઉગાસ્યો, અધિક
દયા મન આંણુ જી; મેઘકુમાર હુચ્ચો માહાલાગી, શ્રેણિક
પૂત્ર સુખાણુ જી. ॥ પુ૦ ॥ ૫ ॥ સાધુ તણો ઉપદેશ સુણીને,
સુકી માછલા જલ જી; નલનીગુહ્ય વિમાન થકી થયો,

કોઈ વિરૂદ્ધ નીવારજે, જગત વડો વ્યવહારી. ॥ સુણજે
 સજ્જનો ॥ ૭ ॥ ઐ આંકણી. ॥ ૧ ॥ મુરખ ખાલક યાચક
 વસની, કાઢને વસી નાડ ॥ ૭; જો સંસારે સદા સુખ
 વાંછો, ચોરની સંગત વાડ. ॥ સુ૦ ॥ વેશ્યા સાથે
 વાળુજ નકરીયે, નીચસું નેહ નધરીયે ॥ ૭; આપણુ આવે
 ધર ધન જાવે; જીવીતને પરહરીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ કામ
 વિના પરધર નવિ જઈયે, આવે ગાલ નદીજે ॥
 ખડીઆ સાથે ખાથ ન ભરીયે, કુટુંબ કલહ નવી કીજે. ॥
 સુ૦ ॥ ૪ ॥ દુસમન વસી પરનારી સાથે; તજજે ચાલ
 એકાંતેજ, માતા બેનસું મારગ જતાં, વાત ન કરીયે
 રાતે. ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ રાજ રમણી ધરનુ સોની, વિશ્વાસે
 નવિ રહીયે ॥ ૭; માત પિતા ગુરુવિના ખીજને, ગુપત વાત
 નકહીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ અણજાણ્યાસું ગામ નજીયે;
 ઝાડતલે નવિ વસીયે ॥ ૭; હાથી ઘોડા ગાડી જતાં, દુરજ-
 નથી દૂરે ખસીએ. ॥ સુ૦ ॥ ૭ ॥ રમત કરતાં રીસ ન કરીયે,
 ભય મારગ નવિ જઈયે ॥ ૭; બેજણુ વાત કરે જ્યાં છાની,
 ત્યાં જિભા નવિ રઈયે. ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ હુંકારા વણુ વાત
 ન કરીયે, ઇચ્છા વિના નવિ જમીયે ॥ ૭; ધનવિદ્યાનું
 મદ પરિહરીયે, નમતા સાથે નમીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥
 મુરખ જોગી રાજ પંડિત, હાંસીકરી નવિ હસીયે ॥ ૭; હાથી
 વાઘ સરપ નર વઢતાં, દેખીને દૂરે ખસીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥
 કુઆકાંઠે હાંસી નકરીયે, કેકરી નવિ ભમીયે ॥ ૭; વરો ન
 કરીયે ધર વેંચીને, જૂગટ્ટે નવિ રમીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૧૧ ॥

ભણતાં ગણતાં આળસ તજીયેં, લખતાં વાત ન કરીયેં જ;
 પરહસ્તે પરદેશ દુકાને, આપણુ નામ નધરીયેં. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૨ ॥ નાંમુ માંડીયેં આલસ છાંડી, દેવાદાર ન થઇયેં જ;
 કષ્ટ ભયાદિક સ્થાનક વરજી, દેશાવર જઇ રઇયેં. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૩ ॥ ધનવંતોને વેશ મલીનતા, પગસું પગગસી ધોવે જ;
 નાપિક ધર જઇ શીશ મુંડાવે, પાંણીમાં મુખ જોવે. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૪ ॥ નાવણુ દાતણુ સુંદર નકરે, બેઠો તરણા તોડે જ;
 ભોયેં ચીત્રામણુ નાગો સુવે, તેને લક્ષમિ છોડે. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૫ ॥ માતા ચરણે શિશ નમાવી, બાપને કરીયે સલામ જ;
 દેવ ગુરને વિધિસું વાંદી, કરિયેં સંસારના કામ. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૬ ॥ બેઢાયેં માથું નવી ખણીયેં, કાન નવિ ખોતરીયે
 જ; ઉભા ઢેડેં હાથ નદીજી, સામેં પૂર ન તરીયેં. ॥ સુ૦ ॥
 ૧૭ ॥ તેલ તમાકુ દૂરેં તજીયેં, અણુગલ જલ નવિ પીજી
 જ; કુલવંતી સતીનેં સીખામણુ, હવે નરભેગી દીજી. ॥
 ॥ સુ૦ ॥ ૧૮ ॥ સસરો સાસુ જોડ જોડાણી, નણદી વિનય ન
 ખૂઝાજી; શીયાણુપણે સેરી સંચરતાં, ચતુરા આલ મચૂકા. ॥
 સુ૦ ॥ ૧૯ ॥ નીચ સાહેલી સંગ ન કીજી, પરમંદર નવિ
 ભમીયે જ; રીસપણે ધર બહાર ન જઇયે, સઉને જમાડી
 જમીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૦ ॥ ધોખણુ માલણુ ને કુંભારણુ,
 જોગણુ સંગ નકરીયે જ; સેહેજી કેઇક આલ ચડાવે,
 એવડું શાને કરીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૧ ॥ નિજ ભરતાર ગયો
 પરદેશેં, તવ સણુગાર નધરીયે જ; જમવા જ્ઞાત વિયેં નવિ
 જઇયે, દુરીજન દેખી ડરીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૨ ॥ પરસેરી

ગરબો ગાવાને, મેલે ખેલે નજઘયે જી; નાવણુ ધોવણુ નદી
 કીનારે, જાતા નિર્લજ ન થઈયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૩ ॥ ઉપડતેપગ
 ચાલ ચલીજે, હુનર સઉ સીખીજે જી; શનાન સુવસ્રેં રસોઘ
 કરીને, દાન સુપાત્રે દીજે. ॥ સુ૦ ૨૪ ॥ શોકતણા લધુ
 ખાલક દેખી, ખેદ નધરશે હૈયે જી, તેહની સુખ ચીતળ
 આસીસે, પુત્ર તણાં ફલ લૈયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૫ ॥ ખાર વરથ
 ખાલક સુર પડીમાં, એ બેહુ સરખા કહીયે જી; ભક્તિ કરે
 સુખ લીલા પામે, ખેદકરી દુખ વહીયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૬ ॥
 નરનારી બેહુને શીખામણુ, સુખ લવરી નવિ હસિયે જી; જ્ઞાત
 સગાના ધર છોડીને, એકલડા નવિ વસિયે. ॥ સુ૦ ॥ ૨૭ ॥
 વમન કરીને ચિંતા ઝાલે, નખલે આસન બેસિ જી; વીદિશિ
 દક્ષિણદિશ અંધારે, બોટયું પશુએ પેશી ॥ સુ૦ ॥ ૨૮ ॥
 અણુજણે રતુવંતી પાત્રે, પેટ અજીરણુ વેલાં જી; અગાસે
 ભોજન નવી કરીયે, બેજણુ બેસી ભેલા. ॥ સુ૦ ॥ ૨૯ ॥
 અતિસેં ઊનુ ખાહું ખાઈ, શાક ગણુ નવિ ખાવું જી, મૈન-
 પણે ઝાઠીગણુ વરજી, જમવા પેહેલાં નાવું. ॥ સુ૦ ॥ ૩૦ ॥
 ધાન્ય વખાણી વીખોડી ન ખાવું, તડકે બેસી ન જમવું જી;
 માંદાપાસેં રાત તજીને, નરણે પાણી નપીવું. ॥ સુ૦ ॥
 ૩૧ ॥ કંદમૂલ અલક્ષ ને બોળો, વાશી વીદલ વરજે જી;
 તજે પરનિંદાને હાંસા, તોવડી નર ભવ સરજે. ॥ સુ૦ ॥
 ૩૨ ॥ વૃત પચખ્યાણુ ધરી ગુરૂ હાથે, તીરથ યાત્રા કરીયે
 જી; પુન્ય ઉદય જે મોહોટો પ્રગટે, તો સંગવી ષદ ધરીયે. ॥
 સુ૦ ॥ મારગમાં મન મોકલું રાખી, બહુ વિષ સંગ જમાડો જી;

સુરલોકે સુખ સંધલા પામે, પણ નહી એવો દાડો ॥ સુ૦ ॥
 ૩૪ ॥ તીરથ તારણુ શિવ સુખ કારણુ, સિદ્ધાયલ ગિરનાર
 જી; ભાવેં પ્રભુ ગુણુ રમણુ કરતાં, તરીયેં ભવજલ પાર. ॥
 સુ૦ ॥ ૩૫ ॥ લોકિક લોકાત્તર હિતશિક્ષા, છત્રીસી એ
 ખેલી જી; પંડિત શ્રી શુભ વીરવિન્ય સુખ, વાણી મોહન
 વેલી. ॥ સુ૦ ॥ ૩૬ ॥ ઇતિ.

અથ રાત્રિ ભોજન ન કરવા વિષે સજ્ઞાય.

પુન્ય સંયોગે નરભવ લાધો, સાધો અતમ કાજ; વિષયા
 રસ જાણો વિષ સરીખો, એમ ભાંખે જિનરાજ રે પ્રાણી. ॥
 રાત્રિ ભોજન વારો. ॥ આગમ વાણી સાચી જાણી; સમ-
 કીત ગુણુ સંભારીરે પ્રાણી. ॥ રાત્રિ૦ ॥ ૧ ॥ દાન સનાન
 ને આયુધ ભોજન, એટલાં રાત્રેં નકીજે; એ કરવા સૂરજની
 સાંખે, નિતિ વચન સમજીજે રે પ્રાણી, ॥ રાત્રિ૦ ॥ ૨ ॥
 ઉત્તમ પશુ પંખી પણ રાત્રેં, ટાલે ભોજન ટાણો; તમેતો માનધી
 નામ ધરાવ્યું, કેમ સંતોષ ન આણો રે પ્રાણી. ॥ રા૦ ॥
 ॥ ૩ ॥ ખાવીસ અભક્ષ્ય રચણિ ભોજન, દોષ કહ્યો પરધાન;
 તેણેં કારણેં રાત્રી મત જમજે, જે હોય હુઈડે સાંન રે. ॥
 પ્રા૦ ॥ ૪ ॥ જી કીડીનેં કરોલીઆ માખી, તે ભોજનમાં
 આવે; કાઠ જલોદર વમન કરાવે, એવા રોગ ઉપજાવે રે. ॥
 પ્રા૦ ॥ ૫ ॥ છત્તું ભવ જીવ હિંસા કરતાં, પાતિક જહ
 ઉપાવે; તેહવું એક તલાવ ફેડવામાં, દુષણુ સુગુર ખતાવે રે.
 ॥ પ્રા૦ ॥ ૬ ॥ એકલોતર ભવ લગેં સરોવર ફેડયાં, એક
 દ્વ દીધે પાપ; અઠલોતર ભવ લગેં દ્વ દીધાં, કુવણુજનો

વ્યાપાર રે. ॥ પ્રાં ॥ ૭ ॥ એકસો ચોમાલીસ ભવ લગે કીધાં,
કુવણજના વ્યાપાર; તેવું રે એક કલંક દીધામાં, દોષ કહો છે
અપાર રે. ॥ પ્રાં ॥ ૮ ॥ એકસો એકાવન ભવ લગે દીધાં,
કુડા કલંક અપાર; તેવું રે એક શીયલ ભાંગ્યામાં, દોષ કહો
નરધાર રે. ॥ પ્રાં ॥ ૯ ॥ એકસો નવાંછું ભવ લગે ભાંગ્યા,
શીયલ વિષય સંબંધ; તેવું રે એક રાત્રે જમવામાં, કર્મ
નિકાચિત બંધ રે. ॥ પ્રાં ૧૦ ॥ રાત્રીભોજનના દોષ
ધણાછે, કહેતાં નાવે પાર; કેવલી કહેતાં પાર નઆવે, પૂરવ
કોડ મઝાર રે. ॥ પ્રાં ॥ ૧૧ ॥ એહવું જાણીને ઉત્તમ પ્રાણી,
નિત્ય ચોવીહાર કરીજે; માસે માસ પાસખમણના, લાભે
શિવ વરીજે રે. ॥ પ્રાં ॥ ૧૨ ॥ મુનિ વસતાની એહ
સીખામણ, સાંભલજો નર નારી; શિવગતિ તણાં સુખ
વિલસો, મુક્તિ તણાં અધિકારિ રે. ॥ પ્રાં ॥ ૧૩ ॥ ઈતિ.

અથ શ્રાવકને શીખામણની સગ્રાય.

(ભવિકા ! સિદ્ધચક્ર પદ વંદો) એ દેશી.

શુદ્ધ દેવગુરુ ધર્મપરીક્ષા, જાણે નહિય ગમાર; ખોલ ને
ગોલ દોય સરખા જાણે, નહિ શ્રાવક આચાર રે. ॥ પ્રાણી
શ્રાવક તે નહિ કહિયે ॥ ૧ ॥ કલ્પવૃક્ષસમ જિનવર છંડી;
અન્ય દેવ ધરે આશ; પંચમે અંગે જોતાં તેહનો, સમકિત
આદ્યો નાશ રે. ॥ પ્રાણી ॥ ૨ ॥ પાસથ્યા અરુ નિન્હવ
મુખથી, વાણી સુણે ધરી પ્યાર; મહાનિશીથે જિનવરે
ભાંખ્યું, શેલે અનંત સંસાર રે. ॥ પ્રાં ॥ ૩ ॥ જિનવર
પૂજ કરવા આવે, વિકથા માંડે ચાર; અદ્યપાપ બહુ

નિજર્જરા જાણી, પાંણી ઢોલે અપાર રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૪ ॥
 જયણાયે' જિનપૂજ કરતાં, લાલ તણો નહિ પાર ; અણ ઉપ-
 યોગે' દ્રવ્ય ક્રિયા કહી, જૂવો અનુયોગદ્વાર રે. ॥ પ્રા૦ ॥
 ॥ ૫ ॥ શરીરવિભૂષા કરવા બેસે, કાજલ ઘાલે આંખે; પટિયાં
 પાડે ને મૂછ મરોડે, આરસી આગલ રાખે રે. ॥ પ્રાણી૦
 ॥ ૬ ॥ જિનઆશાતના કરતાં નડરે, શ્રાવક નામ ધરાય;
 પ્રવચનસારવવાઈ જોતાં, કર્મબંધ તસ થાય રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥
 ॥ ૭ ॥ દેવદ્રવ્ય લઈ ખાધ બેસે, ભમવા ભવોદધિ ભાવે;
 પ્રશ્નવ્યાકરણ નિવૃત્તિયેં ભાંખ્યું, બોધબીજ તસ જાવે રે. ॥
 પ્રા૦ ॥ ૮ ॥ રચણીયેં જિન દરશન વજ્રજો, સંઘપટ્ટની સાખ;
 અવિધિયેં જિન દરશન કરતાં, સમકિત થાયે રાખ રે. ॥
 પ્રાણી૦ ॥ ૯ ॥ પડિક્કમણ્ણુ કિરિયા કરે બેઠાં, મુખ ઉઘાડે
 બોલે; ફેકટ કિરિયા તેહની કહિયેં, બૃહદાવશ્યક બોલે રે. ॥
 પ્રાણી૦ ॥ ૧૦ ॥ સામીવત્સલ નામ કરીને, ધર ધર માગે
 નાણું; દાનનો સંગ્રહ જિનવરેં ભાખ્યો, ઠાણાંગ દશમું ઠાણું
 રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૧ ॥ જ્ઞાતિજમણ જમ ભેલા હોયે, સામી-
 વત્સલ માંય; એહું નાખે અસંયતિ પોખે, વત્સલ ધામી
 કહિયેં રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૨ ॥ છયેં ચૂક્યો ખારે બૂદ્યો,
 પંચનું નામ ન જાણે; માહો માંહે વિરોધ તે રાખે, નહિ શ્રાવક
 અહિનાણે રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૩ ॥ કુગુરુ આવે હરખજ પાવે,
 દેપાલાના સાથી, જમ જમ નાચ નચાવે કુગુરુ, તેમ તેમ
 ઉણ્ણે છાતી રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૪ ॥ સદ્ગુરુ દેખીને છુપી
 જાવે, અથવા માંડે દ્વેષ; અદપ આઉણું બાંધે તે મૂરખ,

પંચમ અંગે દેખ રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧ ॥ શ્રાવકની એ સરંધા
 દેખી, શ્રાવિકા તેપણ ચૂકી; દેવી દેવ મનાવણ ચાલી,
 પુત્રતાણી થઈ ભૂખી રે. ॥ પ્રા૦ ॥ ૧૬ ॥ પડિક્કમણું કરવાને
 આવે, વાને વાતો સાંધે, કાંઠીક પાપ મિટાવણ આવે, આર
 ગુણું વસી બાંધે રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૭ ॥ ચંદનખાલા આપ
 બનીને, સુગુર ગણે મહાવીર, રૂપાસૂપડિ સોવન બાકુલા,
 પડિલાભે ધરી ધીર રે ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૮ ॥ પાસથાદિકને
 સુગુર બાણી, વ્રત ધારે તસ પાસ; દિનકૃતવૃત્તિયે એમ ભાં-
 ખ્યું; ફેાકટ તપ હોય તાસ રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૧૯ ॥ દેવ ગુરુ
 પર શ્રદ્ધા રાખે, શંકા કંખા વારી; સૂત્રમાં ભાંખ્યું જે
 તેમ ચાલે, તે શ્રાવક આચારી રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૦ ॥ શક-
 શક ભેદ તણે અનુસારે, શુદ્ધરચિ જે ધરશે; ધન્યવિજયસુખ
 અનુભવસીલા, સહેજે શિવવધૂ વરશે રે. ॥ પ્રાણી૦ ॥ ૨૧ ॥

અથ ક્રોધની સત્રાય.

કડુવા ફલ છે ક્રોધનાં, જ્ઞાની એમ બોલે; રીસતણાં રસ
 બાણજા, હલાહલ તોલે. ॥ કડુવા૦ ॥ ૧ ॥ ક્રોધે ક્રોડપૂરવ
 તણું, સંજમ ફલ બય; ક્રોધ સહિત જે તપકરે, તેતો લેખે
 નથાય. ॥ ૩૦ ॥ ૨ ॥ સાધુ ધણું તપીયો હતો, ધરતો મન
 વૈરાગ; શિષ્યને ક્રોધ કીધે થયો, ચંડકાસીયો નાગ. ॥ ૩૦ ॥
 ૩ ॥ આગ ઉઠે જે ધર થકી, પેહેણું તે ધર બાલે; જલનું જાગ
 જા નવી મલે, તો તે પાસે પરબલે. ॥ ૩૦ ॥ ૪ ॥ ક્રોધ-
 તણી ગતિ એહવી, કહે કેવલજ્ઞાની; હાનીકરે સર્વ હેતની,
 બલવજા રે પ્રાણી. ॥ ૩૦ ॥ ૫ ॥ ઉદયરતન કહે ક્રોધને,

કાઢજો ગલે સાહી; કાયા કરજો નિરમલી, ઉપસમ
રસનાહી ॥ ૬૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

અથ માંનની સઝાય.

રે જીવ માંન ન કીજીએ, માને વિનય ન આવે; વિનય
વિના વિદ્યા નહિ, તો સમકિત કેમ પાવે. ॥ રે જીવં ॥ ૧ ॥
સમકિત વિનાં ચારીત્ર નહી, ચારીત્ર વિના નહી મુક્તિ; મુક્તિ
વિના સુખ સાશ્વતાં, કેમ લહીયેં યુક્તિ. ॥ રે જીવં ॥ ૨ ॥
વિનય વડો સંસારમાં, ગુણમેં અધિકારી; સરવે ગુણ જાયે
ગલી, ચિત્ત જીયો વિચારી. ॥ રે જીવં ॥ ૩ ॥ માંન કર્યો
જો રાવણે, તો રામે માર્યો; દુર્યોધન ગરવે કરી; અંતે સહિ
હાર્યો. ॥ રે જીવં ॥ ૪ ॥ સૂકા લાકડાં સારિખો, દુઃખ
દાયક કટો; ઉદ્યરતન કહે માંનને, દેજો દેશવટો. ॥
॥ રે જીવં ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ માયાની સઝાય.

(પ્રથમ ગોવાલીમા તણે ભવે જ.) એ દેશી.

સમકિતનુંખીજ જાણજો જી, સત્ય વચન સાક્ષાત,
સાચામાં સમકિત વસે જી, ફૂડામાં મિથ્યાત્વ રે પ્રાણી. ॥
મકરો માયા લગાર. ॥ એ આંકણી, ॥ ૧ ॥ મુખ મીઠો
જૂઠો મને જી, ફૂડ કપટનો રે કાટ; જીભે જીકાંઈ કહે જીરે,
ચિત્તમાંહેં તાકે ચોટ રે પ્રાણી ॥ મકં ॥ ૨ ॥ આપ ધરજે
આલો પડે જીરે, પણ નધરે વિસવાસ; મેલ નછાંડે મન
તણો જીરે, એ માયાનો પાસ રે પ્રાણી. ॥ મકં ॥ ૩ ॥ જહસું
માંડે પ્રીતડી જી, તેહસું રહે પ્રતિકૂલ; મને નવિ મૂકે આમ-

॥ ૧૧ ॥ જલમાં જીવ કલ્યા ધણાં, સંખ્ય અસંખ્ય અનંત
 ॥ મેં ॥ નીલ કૂલ તિહાં જીપજ, અગ્નિ પ્રજલે જંત ॥
 મેં ॥ કં ॥ ૧૨ તમાકુ પીતાં થકાં, એ છકાએ હણાય ॥
 મેં ॥ જોતી ઘટે નયના તણી, શ્વાસેં દેહ ગંધાએ ॥ મેં ॥
 કં ॥ ૧૩ ॥ ધડી દોઝેજ વ્રતકરો, સેવો શ્રી ભગવાંન ॥ મેં ॥
 દયાધર્મ જાણી કરી, સેવો ચતુર સુજાણુ ॥ મેં ॥ કં ॥ ૧૪ ॥
 ચતુર વિચારી સમજાએ, ધરીયેં ધર્મતું ધ્યાન ॥ મેં ॥ આનંદ
 મુનિ એમ ઉચરે, તો લહે કોડ કલ્યાણુ ॥ મેં ॥ કં ॥ ૧૫ ॥

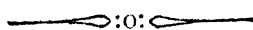
અથ વૈરાગ્ય સજાય પ્રારંભ:

(બીજી અસરણુ ભાવના) એ દેશી.

સહજનંદી રે આતમા. ॥ એ આંકણી. ॥ સૂતો કાંઈ નચિંત
 રે, મોહ તણા રણિઆ ભમે; જગ જગ મતિવંત રે, લૂટે
 જગતના જંત રે, નાખી વાંક અત્યંત રે, નરકાવાશ ઠવંત
 રે, કાઠ વિરલા ઉગરંત રે. ॥ સેં ॥ ૧ ॥ રાગદ્વેષ પરણુતિ
 ભજે, માયા કપટ કરાય. રે, કાશ કુશમ પરેં જીવડો; ફેકટ
 જન્મ ગમાય રે, માથે ભય જમરાય રે; શ્યો મન ગરવ
 ધરાય રે, સહ એક ભારગ જાય રે, કુણુ જગ અમર કહાય
 રે. ॥ સેં ॥ ૨ ॥ રાવણુ સરીખા રે રાજવી, નાગા ચાલ્યા
 વણુ ધાગ રે, દશ માથા રણુ રડવડયા; ચાંચ દીએ ચિર
 કાગ રે, દેવ ગયા સવિ ભાગ રે, નરહો માનનો છાગ રે,
 હરિ હાયેં હરિ નાગ રે, જોજો ભાઈઓના રાગ રે.
 ॥ સેં ॥ ૩ ॥ કેધ ચાલ્યાં કેધ ચાલશે, કેતા ચાલણુ હાર રે,

મારગ વેહેતો રે નિત પ્રતે; જોતાં લગન હજાર રે, દેશ વિદેશ સધાય
 રે, તેનર એણે સંસાર રે, જોતાં જન્મ દરબાર રે, નજીવે વાર
 કુવાર રે. ॥ સેં ॥ ૪ ॥ નારાયણ પુરિ દ્વારિકાં, બળતી મેલી
 નિરાશ રે, રોતા રણમાં તે એકલા; નાઠા દેવ આકાશ રે,
 ક્યાં તર છાયા અવાશ રે, જલ જલ કરિ ગયો શાસ રે,
 બલભદ્ર સરોવર પાસ રે, સુણિ પાંડવ શિવ વાસ રે.
 સેં ॥ ૫ ॥ રાજી ગાજીને બોલતા, કરતા હુકમ હેરાન રે,
 પોઢ્યા અગ્નિમાં એકલા; કાયા રાખ સમાન રે, બ્રહ્મ-
 દત્ત નર્ક પ્રયાણ રે, એ રિધિ અથિર નિદાન રે, જીવું પીપળ
 પાન રે, મધરો જીઠ શુમાન રે. ॥ સેં ॥ ૬ ॥ વાલેસર
 વિના એકધડી, નવિ શોહાતું લગાર રે, તેવિના જનમારો
 વહી ગયો; નહિં કાગલ સમાચાર રે, નહિં કાઠ
 કાઠનો સંસાર રે, સ્વારથીઓ પરિવાર રે, માતા મરદેવી
 સાર રે, પોતા મોક્ષ મુઝાર રે; ॥ સેં ॥ ૭ ॥ માતા પિતા
 સુત બાંધવા, અધિકા રાગ વિચાર રે, નારી અસારી રે
 ચિત્તમાં; વાંછે વિષય ગમાર રે, જીઓ સુરીકંતા જે નાર રે,
 વિખ દેતી ભરતાર રે, નૃપ જિન ધર્મ આધાર રે, સજ્જન
 નેહ નિવાર રે. ॥ સેં ॥ ૮ ॥ હસિ હસિ દેતા રે તાણિઓ,
 સેજ કુશુમની સાર રે, તે નર અતે માટી થયા; લોક અણે
 ધરબાર રે, ધડતાં પાત્ર કુંભાર રે, એવું બણી અસાર રે,
 છાંડ્યો વિષય વિકાર રે, ધન તેહનો અવતાર રે. ॥ સેં ॥
 ૯ ॥ થાવરચા મુત શિવ વર્ષા, વળી એલાચી કુમાર રે, ધિગ
 ધિગ વિષયા રે જીવે; લડી વૈરાગ રસાલ રે, મેલી મોહ

જાંજલ રે, ધર રહે કેવલ ખાલ રે, ધન કરકંડુ ભૂપાલ રે.
સેં ॥ ૧૦ ॥ શ્રીશુભ વિજય સુગુર લહી, ધર્મ રચણુ ધરો
છેક રે, વીર વચન રસ શેલહી; આખો ચતુર વિવેક રે, ન
ગમે તે નર ભેક રે, ધરતાં ધરમની ટેક રે, ભવ જલ તરિઆ
અનેક રે, ॥ સહજાનંદી રે આતમા. ॥ ૧૧ ॥ ઇતિ.

અથ ચૈતન્યાશક્ષાભાસ પ્રારંભ:

આપ વિચારજે આતમા, બ્રાતેં શું ભૂલે; અથિર પદા-
રથ ઉપરેં, ફેગટ શું ફૂલે. ॥ આં ॥ ૧ ॥ ઘટમાંહે છે ધર-
ધણી, મેહેલો મનનો ભામે; ખાકી ડો ખીજે નથી, જોને
ધરી તામે. ॥ આં ॥ ૨ ॥ પામીશ તું પાસેં થકી, ખાહેર
શું ખોલે; બેસે કાં તું મુંઝવા, માયાની ઓલેં. ॥ આં ॥
૩ ॥ પ્રીછો વિણ પામે નહિં, સુણ મૂરખ પ્રાણી; પીવાયે
કેમ પશલીયેં, ઝાંઝવાનાં પાણી. ॥ આં ॥ ૪ ॥ જોતાં
નામ ન જણિયેં, નહિં રૂપ ન રેખ; જગમાંહે તે કેમ જડે,
અરૂપી અલેખ. ॥ આં ॥ ૫ ॥ અંધ તણી પેરેં આકલે,
સઘલા સંસારી; અંતરપટ આડો રહે, ડોણ જૂવે વિચારી.
॥ આં ॥ ૬ ॥ પહેલે પડ પાછું કરી, પછે જોને નિહાલી;
નજરેં દેખીશ નાથને, તેહશું લે તાલી. ॥ આં ॥ ૭ ॥
કાલે ધોલું ભેલિયેં, તો તે થાયે બે રંગું; બે રંગેં બૂઝ સહિ
મન ન રહે ચંગું. ॥ આં ॥ ૮ ॥ મન મરે નહિ જિહાં
લગેં, ધૂમે મદ ઘેલ્યો; તખ લગેં જગ ભૂલ્યું ભમે, ન મટે
ભવ ફેરો. ॥ આં ॥ ૯ ॥ ઊંધ તણા જોરેં કરી,

શું મોહો સુહણે; અલગી મેલી જાંઘને, ખોડીએ ખૂણે. ॥
 આ૦ ॥ ૧૦ ॥ માડું તાડું નવિ કરે, સહુથી રહે ન્યારે;
 ઇણે ઐહિનાણે આલખ્યો, પ્રભુ તેહેને ખ્યારે. ॥ આ૦ ॥
 ૧૧ ॥ શુદ્ધશાયેં સિદ્ધને; મલે એકાંતેં; ઉદયરત્ન કહે
 આતમા, તો ભાંગે ભ્રાંતેં. ॥ આ૦ ॥ ૧૨ ॥ ઇતિ.

અથ નોકરવાલીની સજાય.

આલ. ॥ એકનારી રે ધર્મ તણે ધુરિ જાણિયેં, તસ મહિમા
 રે, મનરંગેં વખાણિયેં; તેહુ નારી રે આપણડે મન
 આણિયેં, ષટદર્શની રે તે પણ સધલે માનીયે. ॥ ૧ ॥
નૂટક ॥ માનિયેં પણ નારી રૂડી, નહિં ફૂડી તેવલી;
 કરકમલ કીજેં કાજ સીઝે, ધ્યાન ધરિયેં મન રૂડી;
 ત્રિભુવન સોહે રૂપ મોહે, દેવ દાનવ કર ચડી; નોકરવાલી
 મુહપત્તીને, આદિપુરુષેં આદરી. ॥ ૨ ॥ **આલ** ॥ જિનશા-
 સન રે નોકરવાલી સહુ કહે, પરશાસની રે જપમાલી કહિ
 સવિ ગ્રહે; તુરકાણે રે તસખી બોલે મન રૂડી, અક્ષમાલા રે
 નામ કહિયેં ચોથું વલી. ॥ ૩ ॥ **નૂટક** ॥ તરે નામ લીજેં
 કાજ સીઝેં લોક ખૂઝે અતિ ઘણાં, દરસણુ દીઠે દુઃખ નીઠે
 પાપ જાયે ભવ તણાં; હરિ હર પુરંદર સકલ મુનિવર હાથે
 રૂડી દીસેં એ, નોકરવાલી હાથ લેતાં, દેવ દાનવ તૂસ એ.
 ॥ ૪ ॥ **આલ** ॥ એક શોહે રે મૂરતિ મોહનવેલડી, શોહા-
 મણી રે ચતુરપણે તે ગુણેં ચડી; દોય ચોપન રે મલી કરી
 અષ્ટોત્તરી, ધ્યાન ધરિયેં રે તરિયેં ભવ સાયર વલી. ॥ ૫ ॥
નૂટક ॥ સંસાર તરિયેં ધ્યાન ધરિયેં તરિયેં ભવસાયર

વડી, નોકરવાડી ધ્યાન ધરતાં મુક્તિ પામે ઠવડી; સવિ
આશ પૂરી કર્મ ચૂરી સહેજે સોહે મન રૂડી, કહે
કવિઆણુ સુણો લોકો આરાધો એક મન લડી. ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

અથ તેર કાઠીયાની સગ્રાય પ્રારંભ:

આલસ પહેલો ૭ કાઠિયો, ધર્મે ઢીલ કરાય રે; ॥ નિવા-
રે ૭ કાઠિયા તેર દૂરે કરો. ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ બીજો
તે મોહ પુત્ર કલતશું; રંગે રહે લપટાય રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૨ ॥
ત્રીજો તે અવિનય કાઠિયો; બોલે અવરનો વાદ રે. ॥ નિવા૦
॥ ૩ ॥ ચોથો તે દંભજ કાઠિયો; ન લહે વિનય સવાદ રે.
॥ નિવા૦ ॥ ૪ ॥ ક્રોધ તે કાઠિયો પાંચમો; રીશે રહે અમ-
લાય રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૫ ॥ છઠો પ્રમાદ તે કાઠિયો; વ્યસને
વિગૂતો થાય રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૬ ॥ કૃપણ કાઠિયો સાતમો;
ન ગમે દાનની વાત રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૭ ॥ આઠમો ભયથી
નવી લહે; નરકાદિક અવદાત રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૮ ॥ નવમો
તે શોષ નામે કહ્યો; શોષે છંડે ધર્મ રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૯ ॥
દશમો અજ્ઞાને તે નવિ લહે; ધર્મ અધર્મનો મર્મ રે. ॥
નિવા૦ ॥ ૧૦ ॥ વિકથા નામે અચ્ચારમો; રમતે રાખે તે
ચિત્ત રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૧૧ ॥ કપોલ તે કાઠિયો આરમો;
કૌતુક જેવા ધરે પ્રીત રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૧૨ ॥ વિષય તે
કાઠિયો! તેરમો; નારીવાદે ધરે નેહ રે. ॥ નિવા૦ ॥ ૧૩ ॥
મહિમા શ્રી પર્વસૂરિનો; ભાવે સાધુ ધન તેહ રે. ॥ નિવા-
રે ૭ કાઠિયા૦ ॥ ૧૪ ॥ ઇતિ.

અથ સઝાય પ્રારંભ:

હાંસીકા ભાઈ પ્રાણિકા, હાંસ ન કીજં મહોટી; વાવી છે
 ખરટી ખાજરી, તો શાલી ક્રમ લહિયેં મોટી રે. ॥ હોં ॥
 પ્રાણી જણેં દીધું તેણે લીધું, જ દેશે તે લેશે; જણે નવિ
 દિધું તેણે નવિ લીધું, દીધા વીના ક્રમ લેશે રે. ॥ હોં ॥
 ૧ ॥ વાળ્યા વિના કર્ષણ ક્રમ લહિયેં, સેવ્યા વિના ક્રમ
 કહીયેં; પુણ્ય વિના મનોરથ મોટા, દીધા વિણ ક્રમ લહિયેં
 રે. ॥ હોં ॥ ૨ ॥ શીસાની અકાટી આપી, આપી તરવાની
 જોટી; તે સોનાર કને ક્રમ માગીશ, સોનાની કરી મોટી રે.
 ॥ હોં ॥ ૩ ॥ શાલીભદ્ર ધનો કેવનો; મૂલદેવ ધનસાર;
 જુન્ય વિશેષેં પ્રત્યક્ષ પામ્યા, અલવેશર અવતાર રે. ॥ હોં ॥
 ૪ ॥ એવું જાણી રૂડું માની; કરજે ધર્મ સખાઈ; સાધુ
 હર્ષ કર જોડી વિનવે, દીધું લેશે ભાઈ રે. ॥ હોં ॥ ૫ ॥

અથ રસનાગીત પ્રારંભ:

ખાપડલી રે જીલડલી તું, કાં નવિ બોલે મીઠું; વિરુઆ
 વચન તણું ફલ વિરુઠં, તે શું તેં નવિ દીધું રે. ॥ ખાપડો
 ૧ ॥ અત્ર પાન અણુ ગમતું હુઝનેં, જો નવિ રચે
 અનીઠું; અણુ બોલાવી તું શામાટે, બોલે કુવચન ધીકું
 રે. ॥ ખાં ॥ ૨ ॥ અગ્નીયેંદ્રણું નવપક્ષવ થાયે, કુવચન
 દુર્ગતિ ધાલે; અગ્નિથકી તે અધિકું કુવચન, તેતો કાણુ
 કાણુ શાલે રે. ॥ ખાં ૩ ॥ ક્રોધ ભચ્યું ને રૂડું બોલે, અભિ-
 માની અણુશક્તિ; આપ તણા અવગુણુ નવિ દેખે, તે ક્રમ

જશે મુક્ત રે. ॥ બા૦ ॥ ૪ ॥ તે નર માન મોહોટાઈ ન
પામે, જે નર હોય મુખરોગી; તેહનેં ઢાઈ નવિ બોલાવે,
તેહ તો પ્રત્યક્ષ શોગી રે. ॥ બા૦ ॥ ૫ ॥ જન્મ જન્મની
પ્રીતિ વિણાશે, કડવે વચણે બોલે; મીઠાં બોલે તેણે વિણ
ગરથેં, જગ લીજેં સર્વ મોલેં રે. ॥ બા૦ ॥ ૬ ॥ આગમ
વચણ તંણે અનુસારેં, જેહ મુખ રૂઢું ભાંખે; પ્રગટ થઈ
પરમેશ્વર તેહની, લાજ જગતમાં રાખે રે. ॥ બા૦ ॥ ૭ ॥
સુવચન કુવચનનું ફલ જાણી, ગુણ અવગુણ મન આણી;
વાત કરીજે અભિય સમાણી, લખિધ કહે સુણ પ્રાણી રે.
॥ બાપડલી રે૦ ॥ ૮ ॥ ઇતિ.

અથ સચિત્ત અચિત્તવિચાર સંગ્રામ.

ચોપાઠ.

પ્રવચન અમરી સમરી સદા, ગુરુપયપંકજ પ્રણમી મુદા;
વસ્તુ તણું કહું કાલ પ્રમાણ, સચિત્ત અચિત્ત વિધિ જિમ
લિયો જાણ. ॥ ૧ ॥ બેહુ રૂતુ મલી ચૌમાસા માન, ષટ્
રૂતુ મલિને વર્ષ પ્રમાણ, વર્ષા શીત ઉષ્ણ ત્રિહું કાલ, ત્રિહું
ચૌમાસે વર્ષ રસાલ. ॥ ૨ ॥ શ્રાવણ ભાદ્રવો આશો માસ,
કાર્તિકે વરસાલો વાસ; માગશીર પોષ માહાને ફાગ, એ
ચારે શીઆલા લાગ. ॥ ૩ ॥ ચૈત્ર વૈશાખ ને જઠ આષાઠ,
ઉષ્ણકાલ એ ચારે ગાઠ; વર્ષા શરદ શિશિર હેમંત, વસંત
ગ્રીષ્મ ષટ્રૂતુ એમ તંત. ॥ ૪ ॥ વર્ષા પનર દિવસ
પકવાન, ત્રીશ દિવસ શીઆલે માન; વીશ દિવસ ઉનાલે
રહે, પછી અલક્ષ્ય શ્રી જિનવર કહે. ॥ ૫ ॥ રાંધ્યું

નેહ, પરભવ સાપપણે થાય તેહ. ॥ ૧૩ ॥ અધિકા હોય
 ખાંધે તોણ, દે વાચા નવિ પાલે બોલ; તેહની લોકમાં ન
 હોય લાજ, પરભવ તેહના ન સરે કાજ. ॥ ૧૪ ॥ પોથી ખાલે
 બોલે જોહ, પરભવ મૂરખ થાયે તેહ; ભણે ગુણે દે પોથીદાન,
 પરભવ નર તે વિદ્યાવાન. ॥ ૧૫ ॥ નાના મહોટા કુવલા
 હરી, ખાતે ચૂંટે લીલા કરી; કીધાં કર્મ નવિ ઠેલાય, મરીને
 નર તે કાઢીયો થાય. ॥ ૧૬ ॥ પાંખ પાંખીની કાઢે જોહ,
 પરભવ ઠુંઠો થાયે તેહ; પગ કાપે ને કરે ગલ ગલો; મરી
 નર તે થાયે પાંગલો. ॥ ૧૭ ॥ પાટોશીશું વઢે દિન રાત,
 પરભવેં તેતો ન પામે સંધાત; માત પીતા સુત અઘઅર
 ધણી, પરભવ તેહને વઢાવઢ ધણી. ॥ ૧૮ ॥ અણ દીકું
 અણ સાંલડ્યું કહે જોહ, પરભવ અહેરો થાયે તેહ; પારકી
 નિંદા કરે નર નાર, જશ નવિ પામે તેહ લગાર. ॥ ૧૯ ॥
 પરના અવગુણ ઢાંકે જોહ, નર નારી જસ પામે તેહ; નિંદા
 કરે ને દીયે જ ગાલ, પરભવ નર તે પામે આલ. ॥ ૨૦ ॥
 રાત્રીભોજન કરે નર નાર, તે પામે ધૂઅડ અવતાર; રાતેં
 પાંખી ન ખાયે ધાન, માણસ હૈયે નદીસે શાન. ॥ ૨૧ ॥
 સૂર્ય સરખો આથમે દેવ, માનવને ખાવાની ટેવ; ધર્મો
 લોકજ હોયે જોહ, રાત્રીભોજન ટાલે તેહ. ॥ ૨૨ ॥ ગૌતમ
 પ્રીછાને અનુસાર, એ સઝાય કરી શ્રીકાર; પંડિત હર્ષસાગર
 શિષ્ય સાર; શિવસાગર કહે ધર્મવિચાર. ॥ ૨૩ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રાવકના એકવીશ ગુણની સંખ્યા.

ચોપાઠ.

સદ્ગુરુ કહે નિસુણો ભવિ લોક, ધર્મ વિના ભવ હોયે
 ફેાક; ગુણ વિણુ ધર્મ કિઓ પણ તથા, આંક વિના મેઢાં હોય
 યથા. ॥ ૧ ॥ ધર્મ રચણુને તેહજ યોગ, જહને અંગે ગુણ
 આભોગ; શ્રાવકના ગુણ તે એકવીશ, સૂત્રે ભાંખ્યા શ્રીજ-
 ગદીશ. ॥ ૨ ॥ પહેલે ગુણે છલ છલિયો ન હોય, ખીજ
 ઈન્દ્રિયપટ્ટતા જોય; ત્રીજ સૌમ્યસ્વભાવી જણુ, ચોથે લોકપ્રિય
 શુભવાણુ. ॥ ૩ ॥ ચિત્તથી ક્લેશ તજ પાંચમે, છઠે અપજસથી
 વીરમે; પરને વંચક નહી સાતમે, દાક્ષિણ્યવંત હોએ આઠમે. ॥ ૪ ॥
 લજ્યાવંત નર નવમે કહો, કરુણાકારિ દશમે લહો; એકાદશમે
 હોએ મધ્યસ્થ, દ્વાદશમે ગુણુરાગી પ્રશરત. ॥ ૫ ॥ ધર્મકથાવત્ત્વભ
 તેરમે, શુભપરિવાર સહિત ચઉદમે; જિત્તર કાલે નિજહિતકાર,
 કરે કાજ પત્તરમે વિચાર. ॥ ૬ ॥ ષોડશમે ગુણુ દોષ વિશેષ,
 જણુ નિજ પર સમવડેશ; સદાચાર જ્ઞાનાદિક વૃદ્ધ, સત્ત-
 રમે સેવે તે સિદ્ધ. ॥ ૭ ॥ અડદશમે ગુણુવંત મહંત, તેહનો
 વિનય કરે ધરી ખંત, ન વીસારે કીધો ઉપગાર, શ્રાવક
 ગુણુ ઝોગણીશમો સાર. ॥ ૮ ॥ મનેશુ સાધે પરનુઅચ્ચ,
 વીશમા ગુણુનો ધારો અચ્ચ; ધર્મકાર્ય કરવે હોએ દક્ષ, એક-
 વીશમો ગુણુ એ પ્રત્યક્ષ. ॥ ૯ ॥ એ માહેલા ઝોગણીશ
 વીરતિ, શ્રાવક ધર્મની નાહિ પ્રતિપત્તિ; ચોથા ચઉદશમા
 ગુણુ વિના, અંગીકર્યો પણ હારે જના. ॥ ૧૦ ॥ તે માટે

ગુણ અંગે ધરો, જિમ શ્રાવકપણું સૂઝું વરો; પંડિત શાંતિ-
વિજયનો શિષ્ય, માનવિજય કહે ધરી જગીશ. ॥૧૧॥ ધતિ.

અથ શ્રી શ્રાવક કરણીની સત્રાય.

ઐપાઘ.

શ્રાવક તું ઉઠી પ્રભાત, ચારધડી લે પાછલી રાત; મનમાં
સમરે શ્રી નમકાર, જમ પામે ભવસાયર પાર. ॥ ૧ ॥ કવણુ
દેવ કવણુ ગુરુ ધર્મ, કવણુ અમારું છે કુલ કર્મ; કવણુ અમા-
રો છે વ્યવસાય, એવું ચિંતવજે મનમાંય. ॥ ૨ ॥ સામાયિક
લેજે મન સુદ્ધ, ધર્મની હૈડે ધરજે બુદ્ધ; પડિકમણુ કર
રચણી તણું, પાતિક આલોધ આપણુ. ॥ ૩ ॥ કાયા શક્તે
કરી પરચખ્ખાણુ, સુધીપાલી જિનવર આણુ; ભણુજે ગણુજે
સ્તવન સત્રાય, જિણુહુંતિ નિસ્તારો થાય ॥ ૪ ॥ ચિત્તારે
નિત્ય ચૈદેનીમ, પાલે દયા જીવંતાં સીમ; દેહરે જાઘ જીહારી
દેવ, દ્રવ્ય ભાવથી કરજે સેવ. ॥ ૫ ॥ પૂજ કરતાં લાભ
અપાર, પ્રભુજી મોહોટા મુક્તિ દાતાર, જે ઉથાપે જિનવર
દેવ, તેહને નવ દંડકની ટેવ. ॥ ૬ ॥ ઉપાસરે ગુરુ વંદન
જાય, સુણુજે વખાણુ સદા ચિત લાય; નિર્દુષણ સુજાતો
આહાર, સાધુને દેજે સુવિચાર. ॥ ૭ ॥ સામિ વત્સલ કરજે
ધણા, મોહોટા સગપણુ સ્વામીતણા; દુઃખીયા હીણા દીણા
દેખ, કરજે તાસ દયા સુવિશેક. ॥ ૮ ॥ ધર અનુસારે દેજે
દાન, મોહોટા શું મકરે અભીમાન; ગુરુને મુખ લેજે
આખડી, ધર્મ ન મુકીશ એકે ધડી. ॥ ૯ ॥ વાર શુદ્ધ કરજે
અપાર, ઐછા અધિકાનો પરિહાર; મ ભરજે દેહની કૂડી

સાખ, કૂડા જનશુ કથન મલાખ ॥ ૧૦ ॥ અનંતકાય
 કહીયે પત્રીશ, અલક્ષ્ય ખાવીસે વિશ્વાવીશ; તે અલક્ષ્ય
 નવી કીજે કિમે, કાચા કૂંણાં ફલ મત જિમે. ॥ ૧૧ ॥
 રાત્રી ભોજનનો બહુ દોષ, જાણીને કરજ સંતોષ, સાજી
 સાચુ લોહ ને ગણી, મધુ ધાવડી નહિ વેંચીશ વણી. ॥ ૧૨ ॥
 વણી ન કરાવીસ રંગણ પાસ, દુષણ ઘણાં કહ્યાંછે તાસ;
 પાણી ગણજ એ એ વાર, અણગણ પીતાં દોષ અપાર. ॥ ૧૩ ॥
 જીવાણીની કરજ યત્ન, પાતિક છાંડી કરજ પુન્ય; છાંણા
 ઈંધણ ચૂસો જોએ, વાવરજ જમ પાપ ન હોએ. ॥ ૧૪ ॥
 ધૃતનીપરે વાવરજ નીર, અણગણ નીર મ ધોજ ચીર;
 ખારે વ્રત સૂધા પાલજ, અતિચાર સધણાં ટાલજ. ॥ ૧૫ ॥
 કહ્યાં પનરે કર્મદાન, પાપ તણી પરહરજ ખાણ; શીસ મ
 લેજ અનરથ દંડ, મિથ્યા મેલે મલરજ પિંડ. ॥ ૧૬ ॥
 સમકિત સુધ હૈયડે રાખજ, બોલ વિચારીને ભાંખજ; ઉત્તમ
 ઠાંમે ખરચીશ વિત્ત; પર ઉપગાર ધરી શુભ ચિત્ત. ॥ ૧૭ ॥
 તેલ તક ધૃત દૂધ ને દહીં, ઉઘાડા મત મેલીશ સહી; પાંચ
 તિથી મકરીશ આરંભ, પાલજ શીયલ તજી મન દંભ. ॥ ૧૮ ॥
 દિવસ ચરમ કરજ ચોવીહાર, ચારે આહાર તણે પરિહાર,
 ચાર સરણાં કરી દ્રઢ સુજ, સાગારી અણસણ લેજ. ॥ ૧૯ ॥
 કરે મનોરથ મને એહવા, તીરથ સેત્રૂંજ જહવા; સમતશિખર
 આખૂ ગિરનાર, જ લેટે તે ધન અવતાર. ॥ ૨૦ ॥ શ્રાવકની
 કરણી છે એહ, એહથી લહીયે ભવનો છેહ; આઠે કર્મ પડે પાતલા,
 પાપ તણાં છૂટે આમલા. ॥ ૨૧ ॥ વાર લહીયે અમર વિમાન,

અનુક્રમે લહીયે શિવપુર ઠામ; કહે જિન હર્ષ સીખામણ
એહ, ઉત્તમ જીવ પાલો ધરી નેહ. ॥ ૨૨ ॥ ઇતિ.

—:૦૨૬૦:—

અથ અલક્ષ્ય સ્વાધ્યાય પ્રારંભ:

(જિન શાસન રે સૂઝી સદૃહણા ધરો) એ દેશી.

આલ. ॥ મિથ્યામત રે, કુમતિ કદાચહ પરિહરો; સહિ
પાલો રે, તે નર સમકિત મન ખરો. ॥ ત્રુટક. ॥ મન
ખરે સમકિત શુદ્ધ પાલો, ટાલો દોષ દ્યા પરો; ધુર પંચ
અણુવ્રત ત્રીન ગુણુવ્રત, ચાર શિક્ષાવ્રત ધરો. ॥ એમ દેશવિ-
રતી ક્રિયાનીરતિ, સુણો ભવિયણ મન રૂલી; દાખવીયે ગુણ
પરહરો, દોષ મતકાઠો વલી. ॥ ૧ ॥ **આલ. ॥** મત
કાઠો રે લોભી નર કૂટો કરો, થઈ સાવધ રે અલક્ષ્ય
ખાવીશ પરિહરો; વડ પીંપલ રે પીંપર ને કચુંખરો, ઉંખર
ફલ રે રખે તુમે ભક્ષણ કરો. ॥ ત્રુટક. ॥ રખે તુમે ભક્ષણ
કરો માખણ, મધ મધુ આમિષ તણું; વિષ હેમ કરહા થંડ
પરહા, દોષ મૂલ માટી ધણો. ॥ પરહરિય સજ્જનરયણી ભોજન,
પ્રથમ દુર્ગતિ ખારણું; મત કરો વાલૂ અતિ અસૂરું, રવિઉદય
વિણ પારણુ. ॥ ૨ ॥ **આલ. ॥** અથાણું રે અનંતકાય સવિ
નિમિયે, કાયાં ગોરસ રે માંહી કઠોલ નવિ જિમિયે; વલી
વેંગણુ રે તુચ્છ ફલ સવિ છંડિયે, આપણુ પરે રે વ્રત લીધું
નવિ ખંડીયે. ॥ ત્રુટક. ॥ નવિ ખંડીયે સવિ નેમ લેધ, છે
એ ફલ વ્રત ભંગનું, અજ્ઞાનફલ બહુ ખીજ ભોજન, અલિત
રસ હોએ જહનો. ॥ સંવર આણી હૃદય જાણી, તજ્જેને ખાવીશ

એ; ગુરવયણ વિગતે વસી પ્રીછો, અનંતકાય ખત્રીશ એ. ॥
 ॥ ૩ ॥ **ચાલ.** ॥ અનંતી રે કંદજાતિ જાણો સહુ, જસ
 ભક્ષણ રે પાતક બોલ્યાં છે બહુ; કચૂરો રે હલદર નીલી આહુ
 વસી, વજરચૂરણ રે કંદ બહુ કુંઅલી ફલી. ॥ **નુટક.** ॥ વસી
 ફલી કુંઅલી ખીજ પાખે, ન ચાખે ચતુરનર આંખલી;
 રતાલૂ પિંડાલૂ થેગ થોહરી, શતાવરી લશણ કલી. ॥ ગાજર
 મૂલા ગતો ગિરણી, વીરહાલી ટંકા વથૂલો; પલંક સૂરણ બોલ
 ખીલી, મોથનીલી સાંભલો. ॥ ૪ ॥ **ચાલ.** ॥ વંશ કરેલાં
 રે કૂંપલ કુલાં તર તણાં; અંકુરા રે લોહા ને જલ પોયણાં;
 કુંયારી રે જમરવૃક્ષની છાલડી, જ કહી રે લોકે અમૃત વેલડી. ॥
 ॥ **નુટક.** ॥ વેલડી કેરા તંતુ તાજાં, ખિલોડાને ખરસુઆ;
 ભોમિકેડા છત્રાકારે, જાણો સવિ એ જૂજૂવા. ॥ ખત્રીશ બોલ
 એ પ્રસિદ્ધ બોલ્યા, શ્રીલક્ષ્મીરત્ન સુરોંદ કહે; પરિહરે જ
 નર દોષ જાણી, પ્રાણી તે શિવ સુખ લહે. ॥ ૫ ॥ **છતિ.**

અથ શીયલ વિષે દિવને સીખામણ.

ચાલ. ॥ એક અનોપમ રે સીખામણ ખરી; સમજી લેજો
 રે સઘલી સુંદરી. ॥ **નુટક.** ॥ સુંદરી સહેજેં તૃદ્ય હેજેં, પર
 સેજેં નવિ ખેસીયે; ચિતથકી ચૂકી લાજ મૂકી, પર મંદિર નવિ
 ખેસીયે. ॥ બહુ ઘરેં હીંડે નારી નિરલજ, શાસ્ત્રે પણ તજવી
 કહી; જિમ પ્રેત દૃષ્ટે પડયું ભોજન, જિમવું તે જુગતુ નહી
 ॥ ૧ ॥ **ચાલ.** ॥ પરશુ પ્રેમેં રે હંસી નવિ બોલીયે; દાંત
 દેખાડી રે ગુઝ નવિ બોલીયે. ॥ **નુટક.** ॥ ગુજળધરતુ પરને
 આગલ, કહો તે કેમ પ્રકાશીયે; વસી વાત જ વિપરીત ભાંખે,

તેહથી દૂરે નાશીયેં. ॥ અસુર સવારે અને અગોચર, એકલા
 નવિ જઈયેં; સહસાતકારેં કામ કરતાં, સહેજેં શીયલ ગમા-
 વીયે. ॥૨॥ **ચાલ.** ॥ નટવટ નરશુંરે ન્યન ન જોડીયેં; મારગ
 જતાં રે આધુ ઓડીયેં. ॥ **નુટક.** ॥ આધું તે ઓડી વાત
 કરતાં, ઘણું રૂડા શોભીયેં; સાસુ અને માના જણ્યા વિન,
 પલક પાશ ન થોભીયેં. ॥ સુખ દુઃખ સરજ્યું પામીએ પણ,
 કુલાચાર ન મુકીયેં; પરવસ્ય વશતાં પ્રાણ તજતાં, શીયલથી
 નવિ ચૂકીયેં. ॥ ૩ ॥ **ચાલ.** ॥ વ્યશની સાથેં રે વાત ન
 કીજીયેં; હાથો હાથે રે તાલી ન લીજીયેં. ॥ **નુટક.** ॥ તાલી
 ન લીજેં નજર ન કીજેં, ચંચલ ચાલ ન ચાલીયે; એક વિષય
 ખુલ્લે વસ્તુ કેહની, હાથેં પણ નવી જાલીયેં. ॥ કોટીક કંદર્પ રૂપ
 સુંદર, પૂરુષ પેખી ન મોહીયેં; તણખલા તોલે ગણી તેહને,
 ફરી સામું ન જોઈયે. ॥ ૪ ॥ **ચાલ.** ॥ પુરુષ પીયારે રે વલી
 ન વખાણીયેં, વૃદ્ધ તે પીતા રે સરિખો જાણીયેં. ॥ **નુટક.** ॥
 જાણીયેં પિયુવિન પુરુષ સધલા, સહોદર સમોવડે; પતિવ્ર-
 તાનો ધર્મ જોતાં, નાવે કોઈ સમોવડે. ॥ કૂરૂપ કુષ્ટી કૂખડોને
 દુષ્ટ દુર્બલ નિર્ગુણો; ભરતાર પામો ભામિની તે, ઇંદ્રથી અધિકા
 ગણો. ॥ ૫ ॥ **ચાલ.** ॥ અમરકુમારેં રે તજી સુરસુંદરી;
 પવનજીયેં રે અંજના પરિહરી. ॥ **નુટક.** ॥ પરિહરી સીતા
 રાંમે વનમાં, નલેં દમયંતી વલી; મહાસતી માથે કષ્ટ પડિયાં,
 પણ શીયલથી તે નવ-ચલી. ॥ કસોટીની પરેં કૃશીય જોતાં,
 કંતશું વહડે નહીં; તન મન વચનેં શીયલ રાખે, સતીતે
 જાણો સહી. ॥ ૬ ॥ **ચાલ.** ॥ રૂપ દેખાડીરે પુરુષ ન પાડીયેં;

તિલો, તે પાંમશે યશ જગત માંહિં કુંમુદ ચંદ્ર સમ
ઉજવો. ॥ ૧૦ ॥ ધૃતિ.

અથ નિંદા વારક સજાય પ્રારંભ:

નિંદા મકરજે કાઢની પારકી રે, નિંદાના બોલ્યાં મહા
પાપ રે; વયર વિરોધ વાધે ઘણો રે, નિંદા કરતો નધણે
માય પાપ રે. ॥ નિંદા૦ ॥ ૧ ॥ દૂર બસંતી કાં દેખો તમે
રે, પગમાં બસંતી દેખો સહુકાય રે; પરના મલમાં ઘોયાં
લૂગડાં રે, કહો કેમ ઊજલા હોય રે. ॥ નિંદા૦ ॥ ૨ ॥ આપ
સંભાલો સહુકો આપણો રે, નિંદાની મૂકા પડી દેવ રે;
થોડે ઘણે અવગુણે સહુ ભર્યા રે, કેહના નસીયાં ચુએ
કેહના નેવ રે. ॥ નિંદા૦ ॥ ૩ ॥ નિંદા કરે તે થાયે નારકી રે,
તપ જપ કીધું સહુ જાય રે; નિંદા કરો તો કરજે આપણી
રે, જેમ છુટક પારો થાય રે. ॥ નિંદા૦ ॥ ૪ ॥ ગુણુ ગ્રહજે
સહુકો તણાં રે, જહમાં દેખો એક વિચાર રે; કૃષ્ણ પરે
સુખ પામશેરે, સમય સુંદર સુખકાર રે. ॥ નિંદા૦ ॥ ૫ ॥

અથ પરાસ્ત્ર ત્યાગવા વિષે સજાય.

સુણ ચતુર સુજણ, પર નારીશું પ્રીત કયુ નવ કીજયે.
॥ એ આંકણી. ॥ જણે પરનારીશું પ્રીત કરી, તેને
હૈયડે રૂંધણુ થાય ઘણી, તેણે કુલ મરજદા કાંઈ નગણી.
॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ તાહારીલાજ જશે ન્યાત જતમાં, તુંતો હલુઓ
પડીસ સહુ સાથમાં, એ ધુંઆડો ન આવે હાથમાં. ॥ સુ૦ ॥
॥ ૨ ॥ હારે સાંજ પડે રવી આથમે, તાહારો જીવ ભમ-
રાની પરે ભમે, તુને ધરનો ધંધો કાંઈ નગમે. ॥ સુ૦

॥ ૩ ॥ હાંરે તું જઈને મલીશ દૂતીને, તાહાઈં ધન લેશે
 સર્વ દૂતીને, પછે રહીશ હૈયડું ફૂટીને. ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ તું
 તો બેઠો મૂછો મરડીને, તાહાઈં કાલજીનું ખાશે કરડીને, તાહાઈં
 માંસ લેશે ઉજરડીને. ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ તુંને પ્રેમના ખ્યાલાં
 પાઈને, તાહારા વસતર લેશે વાઈને, તુંને કરશે ખોખો
 ખાઈને. ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ હાંરે તેં પર મંદીરમાં પેશીને, ત્યાં
 પારકી સેજે બેશીને, તેં ભોગ કર્યા ઘણું હંશીને. ॥ સુ૦ ॥
 ૭ ॥ હાંરે જમ ભુયંગ થકી દરતાં રહેવું, તેમ પરનારીને
 પરિહરવું, તો ભવસાયર ફેરે નવિ ફરવું. ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥
 વાલા પરણીનારીથી પ્રીત સારી, એ માયું વઢાવે પરનારી,
 તમે નિશ્ચે જણો નિરધારી. ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ એ સદ્યુર કહે
 તે સાયું છે, તાહારી કાયાનુ સરવ કાયું છે, એક નામ
 પ્રભુનું સાયું છે. ॥ સુ૦ ॥ ૧૦ ॥ ઇતિ.

અથ અક્ષીણ ન ખાવા વિષે ઉપદેશ.

(કંત તમાકુ પરિહરો) એ દેશી.

શ્રાજિન વાણી મન ધરી, સયગુરુ દીયે ઉપદેશ. ॥ મેરે
 લાલ. ॥ ખાવીશ અલક્ષ્યમાં કહયું, અમલ અલક્ષ્ય- વિશેષ.
 ॥ મે૦ ॥ અમલ મખાજે સાજના. ॥ એ આંકણી ॥ ૧ ॥
 અમલ વિગોવે તન, ॥ મે૦ ॥ ઉંધ બગાસા ધેરણી, આવે
 આખોદિત્ત. ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૨ ॥ અમલી અમલને સારખો,
 આવે આનંદ થાય ॥ મે૦ ॥ ઉતરતાં આરતી ઘણી, ધીરજ
 જીવ ન ધરાય. ॥ મે૦ ॥ અ૦ ॥ ૩ ॥ આલસને ઉજાગરો,
 બેઠે ઢબકા ખાય ॥ મે૦ ॥ અકલ ન કાંઈ ઉપજે, ધર્મકથા

ન સુણાય. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૪ ॥ કાલા અહિથી ઉપનું,
 નામે જે અહિક્ષીણ ॥ મેં ॥ સંગ કરે કાણુ એહનું, પંડિત
 લોક પ્રવીણ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૫ ॥ પહેલું મુખ કડવું
 હુએ, વસી ધાંટો ઘેઠરાય ॥ મેં ॥ ઉદર વ્યથાદિક આક્રે,
 ઈણથી અવગુણ થાય. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૬ ॥ નાક બંધાયે
 ખોલતાં, આધું વચન ખોલાય ॥ મેં ॥ અમીય સુકાયે
 જીભનું, એહને ખાય ખલાય. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૭ ॥ દાઢીને
 મૂંછાં દિસિ, ઉગે નહી અંકૂર ॥ મેં ॥ કાયાકાલી
 મિસી હુએ, ગાખડી ગાલે નૂર. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૮ ॥
 પલક અવેરું જે લીએ, તો આતમ અકુલાય ॥ મેં ॥
 નાક ચૂએ નયણા જરે, કામ કરી નશકાય ॥ મેં ॥ અં ॥
 ॥ ૯ ॥ અધવિચ મારગમાં પડે, જીવન મૃત્ય સમાન. ॥ મેં ॥
 હાથ પગાની નસ ગલે, અમલિ આવી શાન. ॥ મેં ॥ અં ॥
 ॥ ૧૦ ॥ આગરાઈ આછો કહ્યો, માલવી માંહી ભેલ ॥ મેં ॥
 આપ ઈશું સખરું નહી, મિસરીશું મન મેલ. ॥ મેં ॥
 ॥ અં ॥ ૧૧ ॥ નવટાંક જે નર જીરવે, તસુ અહિવિષ ન
 જણાય ॥ મેં ॥ અમલ ઘણું ખાધા થકી, કંદર્પ બલ મિટ
 બાય. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૨ ॥ અમલીને ઉન્હું રૂચે, ટાહું
 નાવે દાય ॥ મેં ॥ ખોલી રેટી ખાંડ ધી, ઉપર દૂધ સુ
 હાય. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૩ ॥ કુલવંતી જે કામની, બણે
 યુક્તિ સુજાણ ॥ મેં ॥ વસ્તુ વેચી રૂણ કરી, અમલીને
 દીયે આણ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૪ ॥ પ્રીતમ આશા પૂરતી,
 નકરે રીશ લગાર. ॥ મેં ॥ કથન ન લોપે કંતનુ, તે વિરલી

સંસાર. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૫ ॥ દૂર્લાગણી નારીજીકા, યોલે
કર્કશ વાણ ॥ મેં ॥ રેરે અધમ અક્રીણીયાં, આલસવંત
અજાણુ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૬ ॥ પરણી જઈ પારકી, શું
કીધું તેં ધીઠ ॥ મેં ॥ પોતાનુ પણ પેટ એ, નિદુર ભરાય
ન નિઠ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૭ ॥ કાન કોટ ભૂષણ સહુ,
વેંચી ખાધું તેંહ. ॥ મેં ॥ નિર્લજ તુજ ધરવાસમાં, કહે
સુખ પામ્યું જહ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૮ ॥ અમલ સમો
અસગો નહી, માનો એ મુજ સીખ. ॥ મેં ॥ ખાલે સુંદર
દેહડી, અતે મગાવે લીખ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૧૯ ॥ દાલિ-
દ્રીને દોહેલું, સૂર ઉજ્યાનુ શાલ ॥ મેં ॥ શ્રીમંતને પણ
નહી લલું, જોતાં એ જંજલ. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૨૦ ॥
સાસુવહુ વઢતાં છતાં, રીશેં અમલ લખંત ॥ મેં ॥ ખાલક
ખાય અજાણતાં, જો ધર અમલ હવંત. ॥ મેં ॥ ૨૧ ॥
પ્રાણી વધ જહશું હુવે, તે તો તજ્યે દૂર ॥ મેં ॥ કર્મ-
દાન દશમું કહ્યું, વિષવ્યાપાર પડૂર. ॥ મેં ॥ અં ॥ ૨૨ ॥
અતુર વિચાર એ ચિત્ત ધરી, કીજે અમલ પરિહાર ॥ મેં ॥
ક્ષેમવિન્ય પંડિત તણું, કહે માણિક મનોહાર. ॥ મેં ॥
॥ અમલમ ખાજો સાજના. ॥ ૨૩ ॥ ઈતિ.

અથ શ્રી ચોવીશ તિર્થકરના ચૈત્ય વંદન તથા રતવન.

શ્રી રૂપભજિત ચૈત્યવ દન.

પ્રથમ પ્રમુ વિનિતા ધણિ, નાલી નંદ નરેશ;

મારૂદેવિ માત કુખે, જનમ્યા રૂપભ જિનેશ. ॥ ૧ ॥

લંછન વૃષભ સોહામણું, કાયા કંચન વાન;
 ધનુષ પાંચશે શોભતિ, પ્રણમું ધરિ શુભ ધ્યાન. ॥ ૨ ॥
 લક્ષ ચોરાશિ પૂર્વનું, ભોગવિ આયુ વિશાલ;
 અષ્ટાપદ ગિરિ ભપરે, અષ્ટ કરમ મદ ટાલ. ॥ ૩ ॥
 કહે શ્યામજી સિદ્ધ થયા, નમો નમો જિનરાજ;
 પ્રભુ પદ પંકજ સેવતાં, સિજે વંચિછત કાજ. ॥ ૪ ॥

શ્રી રૂપભજિન સ્તવન.

(અનિત જિણુંદશું પ્રીતડી.) એદેશી.

રૂપભ જિનેશ્વર સાંભલો, સેવકની હો અરદાશ માહા-
 રાજ કે; તરણ તારણ જગદીશ્વર, સુજ તારો હો પ્રભુ ગરીબ
 નિવાજ કે. ॥ રૂપભ ૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ બહુમત ગત કરી
 પેખતાં, શિવ બ્રહ્મા હો પ્રભુ તુંમહી મહેશ કે; બ્રમ ભૂલ્યો
 ભવ ભવ ભમ્યો, નવિ જાણ્યું હો તુંમ પદ લવ લેશ કે. ॥
 રૂપભ ૦ ॥ ૨ ॥ આદિ અનાદિ પુરૂષ તમે, મન માની હો
 હવે તુંમતણી સેવ કે; કહે ટોકરસિં સુકૃત કલ્યા, સુજ મલિયા
 હો દેવાધી દેવ કે. ॥ રૂપભ ૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

શ્રી અનિત જિન ચૈત્ય વંદન.

ખીજ અનિત જિણુંદજી, નગર અયે.ધ્યા નાથ;
 જિતશત્રૂ નંદન નમો, વિજયારાણી માત. ॥ ૧ ॥
 ગજ લંછન ગિરિઓ ધણુ, કંચન વરણી કાય;
 ધનુષ સાડા ચારસે, સુરનર પ્રણમે પાય. ॥ ૨ ॥

બહુતેર લક્ષ પુરવ પ્રભુ, ભોગવિ આયુ સિંધાય;
કહે શ્યામજી શિવપુરે, સમત સિખર ગિરિરાય. ॥૩૧॥

શ્રી અજિત જિન રતવન.

(૩૫મ જિનેશ્વર પ્રીતમ માહરા રે) એ દેશી.

અજિત અજિત જિન અરજી સાંભલો જી, કરજોડી કહું
નાથ; કાલ અનાદિ હું ભવ ભવમાં ભમ્યો જી, રમ્યો રમ-
ણીની સાથ. ॥ અજિત૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ નીજ
અનુભવ હિત કારણ નવિ લ્યુંજી, મોહ માયા વશ સાર; પૂરવ
પૂન્ય ઉદ્યે પ્રભુ પામેયો જી, તુંમ દરિશણ સુખકાર. ॥
અજિત૦ ॥ ૨ ॥ અંતરજામી અંતર ટાલીયેં જી, મુજ
આવરણ અપાર; કહે ટોકરસિં હવે જિન તારીયેં જી, તારક
ખિરક વિચાર. ॥ અજિત૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

શ્રી સંભવજિન ચૈત્ય વંદન.

ત્રીજ સંભવ સુખકર, સાવત્રી પુર નાથ;
જીતારી ધર જનમિયા, સેના રાણી માત. ॥ ૧ ॥
અશ્વ લાંછન અતિ ઓપતું, સોવનવાન સરીર;
ધનુષ ચારસેં પ્રભુ તણું, પામ્યા ભવજળ તીર. ॥ ૨ ॥
સાઠ લક્ષ પૂરવ ભહું, આયુ નમો જિનરાય;
કહે શ્યામજી ભાવથી, સમતસિખર શિવ પાય. ॥૩૧॥

શ્રી સંભવજિન રતવન.

(શ્રી દર્શન પદ પૂજો પ્રાણી.) એ દેશી.

શ્રી સંભવ જિનરાજ સમરતાં, સુખસંપત વિસ્તાર રે;
પ્રભુ નામે નવનિધિ રિદ્ધિ રાજે, ભાજે ભવ દુઃખ ભાર રે. ॥

॥ શ્રી સંભવ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ ધર મન ભાવ દાવ
નહિં આવે, જાવે મનુષ્ય અવતાર રે; ચેત ચેત ચિત્ત દોહેલુ
પામ્યો, દશ દ્રષ્ટાંત વિચાર રે. ॥ શ્રી સંભવ ॥ ૨ ॥ કહે
ટોકરસિંહ હરપીને હૈયે, જિન સમરણ મન ધાર રે; એ જિન
ભજતાં ભવી બહુ પામ્યા, ભવ જળ નિધિનું પાર રે. ॥ શ્રી
સંભવ જિનરાજ ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

શ્રી અભિનંદનજિન ચૈત્યવંદન.

ચોથા અભિનંદન પ્રભુ, સંવર નૃપ કુલ ચંદ;
વિનિતા નગરી જનમિયા, માત સિદ્ધારથ નંદ. ॥ ૧ ॥
કપિ લાંછન કરૂણાં નિધિ, કંચન વરણી કાય;
સાડા ત્રણસેં ધનુષનિ, પ્રભુ સેવા સુખદાય. ॥ ૨ ॥
લક્ષ પચાસ પૂરવ તણું, ભોગવિ આયુ મહાંત;
કહે શ્યામજી શિવવર્ચી, સમત શિખર ભગવંત. ॥ ૩ ॥

શ્રી અભિનંદનજિન સ્તવન.

(પાસ સંખેશ્વરા સાર કર સેવકા) એ દેશી.

તાર તુંતાર જિન સરણ તારો એહો, ભવ અનંતા ભમી
દર્શ પાચો; જાણીઉં બિરૂદ તારક પ્રભુ તાહડં, તુંહી શિવ-
સુખકર જગ કહાયો. ॥ તાર ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥
નાથ નીરંજનં ભવ ભય ભજનં, માની મન ભેટવા ભાવ
ધારં; કર કૃપા મુજ પરે દાસ જાણી ખરે, તો સરે કાજ
જિનરાજ માડં. ॥ તાર ॥ ૨ ॥ કહેત ટોકરસિં અભિનંદન
નાથજી, દેખી તુજ રૂપ ઉર આસ લાયો, તે કરો પૂર્ણ

શ્રી સુવાધાજન ઐત્યવંદન.

સુવાધ સુવધિ સેવીયેં, કાંકદી પૂર નાથ;
 સુગ્રિવ નૃપ નંદન પ્રભુ, રામા રાણી માત. ॥ ૧ ॥
 લાંછન મગર મનોહર, લાખ પુરવ બે આય;
 સ્વેત વર્ણ સો ધનુષનું, સરિર સુ કામલ પાય. ॥ ૨ ॥
 સમત સિખર શિવ પદ લલ્યું, નવમ જિનેશ્વર રાય;
 નમતાં નીશ્ચેં નવનિધિ, કહે શ્યામજી થાય. ॥ ૩ ॥

શ્રી સુવાધજન સ્તવન.

લાગો લાગો રે પ્રભુશું નેહ; વસીયો હૃદયકામાં; મહારો
 સાહેબ અતિહિ સનેહ. ॥ વસીં ॥ એ આંકણી. ॥ દર્શન
 પ્રભુજનું દેખતાં રે, જોતાં મુખની જ્યોત રે; દુરિત પડત
 દૂરેં કર્યાં રે, પ્રગટ્યો જ્ઞાન ઉદ્યોત. ॥ ૧૦ ॥ ૧ ॥ સૂરત
 મનડામાં વશી રે, કાગલ જમ ચિત્રામ રે; રાત દિવસ સુતાં
 જગતાં રે હુતો, નિત સમરૂં પ્રભુ નામ. ॥ ૧૦ ॥ ૨ ॥ જહના
 મનમાં જ વશ્યા રે, તેહને તેહશું નેહ રે; મધુકરને મન
 માલતી રે જમ, મોર તણે મન મેહ. ॥ ૧૦ ॥ ૩ ॥ દેવ
 અવર દેખી ઘણા રે, ક્યાં ન માને મન રે; પ્રભુગુણ સાંકડેં
 સાંકડ્યો રે એતો, આલોચે નહી અન્ય. ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥
 સાહેબ સુવધિ જિણુંદની રે, હું ચાહું ભવો ભવ સેવ રે; હંસ
 રતન કહે માહરે રે કાંઠ, લાગી એહિજ ટેવ. ॥ ૧૦ ॥ ૫ ॥

શ્રી શીતળજન ઐત્યવંદન.

શ્રી શીતળ દશમાં પ્રભુ, ભદ્રિલ પુર અવતાર;
 દ્રઢરથ રાજ સુત સુગુણ, નંદામાત મલાર. ॥ ૧ ॥

શ્રી વછ લાંછન જિન તણું, લક્ષ પુરવનું આય;
 સોવન વરણે સોલતી, નેવુ ધનુષની કાય. ॥ ૨ ॥
 સમતસિખરગિરિ શિવવચ્ચા, મુજને પણ પ્રભુ આસ;
 પૂર્ણ કરો પરમાતમાં, કહે શ્યામજી દાસ. ॥ ૩ ॥

શ્રી શીતળજિન સ્તવન.

શીતળ જિનવર સાંભલો રે, ગુણ નિધિ ગરીબ નિવાજ;
 દેખી દરિશણુ તાહેરો રે, સફલ થયો દિન આજ. ॥ શીતલ ૦ ॥
 ॥ ૧ ॥ સુરત તાહારી સોહામણી રે, લાલ અમ્બુલક નંગ,
 જાણીયે કલ્પદ્રુમ સારખી રે, કીધી પ્રીત અલંગ. ॥ શી ૦ ॥
 ॥ ૨ ॥ હેજલે નયણે કરી રે, મલજો મુજને સ્વામ,
 અંતર જમી છો માહેરા રે, ભવ દુઃખ ભંજણુ ઠામ. ॥ શી ૦ ॥
 ॥ ૩ ॥ સાચો સાજન તું મલ્યો રે, પ્રીત કીધી પરમાણુ;
 હૈયડે ભીતર તું વસ્યો રે; ભાવે જાણુ મ જાણુ. ॥ શી ૦ ॥
 ॥ ૪ ॥ ધરણી તલમાં જોવતાં રે, અવર મલ્યાં મુજ લાખ;
 પણ તે હું નહીં આદરું રે, શ્રી પરમેશ્વર સાખ. ॥ શી ૦ ॥
 ॥ ૫ ॥ સીતાને મન રામજી રે, રાધાને મન કાન; ભમરો
 માલતી ફૂલડે રે, તેમ પ્રભુશું મુજ તાન. ॥ શી ૦ ॥ ૬ ॥
 રાયણીને મન અંદલો રે, જમ મોરા મન મેહ; ઈદ્રાણીને
 મન ઇંદલો રે, તેમ પ્રભુશું મુજ નેહ. ॥ શી ૦ ॥ ૭ ॥ અમને
 તમારો છે આસરો રે, નહીં કોઈ ખીજણું બાદ; સાચો
 સેવક જાણુસો રે, તો સવિ પૂરસો લાડ. ॥ શી ૦ ॥ ૮ ॥
 અચલ ગચ્છને દેહરે રે, મુંદરા નગર મઝાર; મહીમાવંત
 મયા કરો રે, ભવ દુઃખ ભંજણુ હાર. ॥ શી ૦ ॥ ૯ ॥ સાનિધ

કારી છો સાહેબા રે, પ્રણમે પાતિક જય; સેહેજસુંદર ગુરૂ શય-
નોરે, નિત્યલાલ પ્રભુ ગુણ ગાય. ॥ શીં ॥ ૧૦ ॥ ધતિ.

શ્રી શ્રેયાંસજિન ચૈત્યવંદન.

શ્રેયાંસજિન અગિયારમાં, નૃપ વિશનુ જશ તાત;
ખડગી લાંછન સિંહપુર, જનમ્યા વીશનુ માત. ॥ ૧ ॥
એંસી ધનુષની દેહડી, કંચન વર્ણ સુહાય;
લાખ ચૌરાશી વર્ષનું, આયુ પરમપદ પાય. ॥ ૨ ॥
સમત સિખર ગિરિવર પ્રભુ, શિવસુખ દાતા દેવ;
કહે સ્યામજી આપજો, ભવભવ મુજને સેવ. ॥ ૩ ॥

શ્રી શ્રેયાંસજિન સ્તવન.

(આજ આનંદ અપાર) એ દેશી.

મહેર કરો મહારાય, હમપર મહેર કરો માહારાય. ॥
એ આંકણી. ॥ તુમખિન સુખદુખ અંતર ગતકી, કીશ આગે
કહી જય. ॥ હમં ॥ ૧ ॥ અપને સેવકકો સખ ચાહે,
તુંમ ક્યું રહે હો જુલાય. ॥ હમં ॥ ૨ ॥ જો કુછ ચુક પડી
હોય હમમેં, તો દીજે બકસાય. ॥ હમં ॥ ૩ ॥ તુંમ હો
સખલ નિખલ હમ સ્વાંમી, જોર કછુ નવ થાય. ॥ હમં ॥
॥ ૪ ॥ સોઈ ખાત કરો તુંમ સાહેબ, જો કછુ આવે દાય.
॥ હમં ॥ ૫ ॥ એસો કૌન સંદેશો શિવપુર, જો આવે
પોહોચાય. ॥ હમં ॥ ૬ ॥ ગુનખિલાસ શ્રેયાંસ કૃપા કરી,
લીજે પાસ જુલાય. ॥ હમં ॥ ૭ ॥ ધતિ.

શ્રીવાસુ પૂજ્યજિન ચૈત્યવંદન.

વાસુપૂજ્ય જિન ખારમા, ચંપા પુર પતિ નાથ;
 વાસુપૂજ્ય સુત સુંદર, જયો જયા જિન માત. ॥ ૧ ॥
 લંછન મહેશ મનોહર, લાલવરણ સુલ દેહ;
 ધનુષ સિતેર સોહામણિ, પ્રણમુ પ્રભુ ગુણુ ગેહ. ॥ ૨ ॥
 લાખ બહુતેર આઉખો, વરષ વસ્યા શિવનાર;
 ચંપા પુર પરમેશ્વર, કહે રયામજી સાર. ॥ ૩ ॥

શ્રી વાસુપૂજ્ય જિન રેતવન.

(સાહેબા મોતીડો હમારો,) એ દેશી.

સ્વામી તુમે કાંઈ કામણ કીધું, ચિતડું અમારું ચોરી
 ને લીધું; અમે પણ તુમસૂં કામણ કરશું, ભક્તિ ગ્રહી મન
 ધરમાં ધરશું; ॥ સાહેબા વાસપૂજ્ય જિણુંદા ॥ મોહના વાસ
 પૂજ્ય. ॥ એ આંકણી. ॥ મન ધરમાં રહિયાં ધર શોભા,
 દેખત નિત્ય રહેશું થિર થોભા; મન વૈકુંઠ અકુચિત ભક્તેં,
 યોગી ભાખે અનુભવ યુક્તેં. ॥ સાં ॥ ૨ ॥ ક્લેશે
 વાસિત મન સંસાર, ક્લેશ રહિત મન તે ભવપાર; જો
 વિશુદ્ધ મન ધર તુમે આવ્યા, પ્રભુ તો અમે નવ નિધ રિધિ
 પાવ્યા. ॥ સાં ॥ ૩ ॥ સાત રાજ અલગા જઈ બેઠા, પણ
 ભક્તેં અમ મનમાં પેઠા; અળગાંને વળગ્યા જ રહેવું, તે
 ભાણા ખંડ ભડ દુઃખ સહેવું. ॥ સાં ॥ ૪ ॥ ધ્યાયક ધ્યેય
 ધ્યાન ગુણુ એકેં, ભેદ છેદ કરશું હવે ટેકેં; ખીર નીર પરેં
 તુમશું મળશું; વાચક યશ કહે હેજ હલશું. ॥ સાં ॥ ૫ ॥

શ્રી વિમલજિન ચૈત્યવંદન.

વિમલ જિનેશ્વર તેરમા, વિમલ હેમ સમ દેહ;
કપિલપુરેં પ્રભુ જનમિયા, કૃતવરમા નૃપ ગેહ. ॥ ૧ ॥
શ્યામા માત સુઅર લાંછન, સાઠ ધનુષની કાય;
સાઠ લાખનું આંઉખો, સમત સિખર શિવપાય. ॥ ૨ ॥

શ્રી વિમલ જિન રતવન.

(નમો રે નમો શ્રી સેતુજી ગિરિવર,,) એ દેશી.

સેવો ભવિઆ વિમલ જિણેશર, દુલહા સજ્જન સંગાજી;
એહવા પ્રભુનું દર્શન કરવું; તે આળશ માંહે ગંગાજી. ॥ સેવો ૦
॥ ૧ ॥ અવસર પામી આળશ કરશે, તે મૂરખમાં પહેલો
જી; ભૂખ્યાને જમ ધેવર દેતાં, હાથ ન માંડે ધેલો જી. ॥ સેવો ૦
॥ ૨ ॥ ભવ અનંતમાં દર્શન દીઠું, પ્રભુ એહવા દેખાડે જી;
વિકટ પંથજ પાલે પોલિઆ, કર્મ વિવર ઉઘાડે જી. ॥ સેવો ૦
॥ ૩ ॥ તત્ત્વ પ્રીતિ કરિ પાણી પાએ, વિમળા લોડે આજી
જી; લોયણ ગુરૂ પરમાત્મ દિએ તવ, ભર્મ નાખે સવિ ભાંજી
જી ॥ સેવો ૦ ॥ ૪ ॥ ભર્મ ભાગો તવ પ્રભુસૂં પ્રેમે, વાત કડું
મન ખોલી જી; શરણ પણે જ હધડે આવે, તેહ જણાવું
ખોલી જી ॥ સેવો ૦ ॥ ૫ ॥ શ્રી નયવિજય વિપ્રુધ પય
શેવક, વાયક યંશ કહે સાચું જી; કોડ કપટ જો કોઠ દેખાવે,
તો નહિં પ્રભુ વિન રાચું જી ॥ સેવો ૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

શ્રી અનંતજિન ચૈત્ય વંદન.

સિંહસેન સુત અનંતજિન, નગર અયોધ્યા નાથ;
સીયાણો લાંછન પ્રભુ, સુજસા રાણી માત. ॥ ૧ ॥

હેમ વર્ણની દેહડી, ધનુષ પચાસ પ્રમાણ;
 વરશ ત્રીશ લખ આંઉખો, ચૌદમ જિનવર જાણ. ॥ ૨ ॥
 સમત સિખર કહે શ્યામજી, સિદ્ધ થયા લગવંત;
 પ્રહ ઉઠી નિત્ય સમરતાં, પામે ભવજલ અંત. ॥ ૩ ॥

શ્રી અનંતજિન રતવન.

ચિત્ત લાગેા અનંતજિન ચરનનસેં, ચરનનસેં પ્રભુ
 ચરનનસેં. ॥ ચિત્ત૦ ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ અનંત
 નાથજીકો દરિશન કરકે, મગ્ન ભયો હુમ મનનનસેં. ॥
 ચિ૦ ॥ ૨ ॥ પ્રભુ દરિશનસેં પાપ કટત હુયે, તિમર કટત
 જ્યું અરૂણસેં. ॥ ચિ૦ ॥ ૩ ॥ આસ કરી દાશ સરણે
 આયો, ઘેલચંદ પાયે પરનનસેં. ॥ ચિ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

શ્રી ધર્મજિન ચૈત્ય વંદન.

રત્નપુરે પ્રભુ પનરમાં, જનમ્યા ધર્મ જિણુંદ;
 ભાનુનૃપ સુત ભાનુ સમ, માત સુવૃતા નંદ. ॥ ૧ ॥
 વજર લાંછન તન હેમ મય, ધનુષ પીસતાલીશ;
 આયુ વરશ દશ લાખનું, ભોગવિ પરમ જગીશ. ॥ ૨ ॥
 સમત સિખર શિવપુર ગયા, અષ્ટ કરમ કરિ ચૂર,
 કહે શ્યામનિત સમરતાં, શુભગતિ હોય જરૂર ॥ ૩ ॥

શ્રી ધર્મજિન રતવન.

રાગ સારંગ.

મન ધ્યાન સદા જિનકો ધરં, પ્રીતિ પ્રત્તીતિ ધરી ચિત્ત
 અંતર; એક તુંહી તૂંહી કરં. ॥ મન૦ ॥ ૧ ॥ જગકે
 ભૂલ ભૂલ ચેતનકી, રાગાદિક અરિ પરિહરં; રત્નત્રય ગુણ

નિરમલ કરકે, દુરગતિ દુષ્પમે નાપડું. ॥ મન૦ ॥ ૨ ॥
 જિનવર નામ ધ્યાન નાવા ચઢિ, અગમ અતટ ભવજલ
 તરું; ગુનવિલાસ ધર્મનાથ કૃપાકરી, શિવકમલા હેલાં વરું.
 ॥ મન ધ્યાન૦ ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

શ્રી શાંતિજિન ચૈત્યવંદન.

શ્રી શાંતિ પ્રભુ સોલમાં, વિશ્વશેન નૃપ નંદ;
 અચિરા માતા ગજપુરે, મૃગ લંછન સુખકંદ. ॥૧॥
 ચાલિશ ધનુષનિ દેહડી, લાખ વરપ જિન આય;
 કહે શ્યામજી હેમ તન, સમત સિખર શિવપાય. ॥૨॥

શ્રી શાંતિ જિન સ્તવન.

(રથો રે આવાશ દુઆર) એ દેશી.

ધન દિન વેલા ધન ઘડિ તેહ, અચિરાશે નંદન જિન યદિ
 ભેટશું જી; લહિશું રે સુખ દેખી સુખ ચંદ, વિરહ વ્યથાના
 દુઃખ સવિ ભેટશું જી. ॥૧॥ જાણ્યો રે જાણે તુજ ગુણ લેશ,
 ખીજા રે રસ તેહને મન નવિ ગમે જી; ચાખ્યો રે જાણે
 અમિ લવલેશ, પાટશ બુકશ તસ નરૂચે કિમે જી. ॥ ૨ ॥
 તુજ સમકિત રસ સ્વાદનો જાણ, પાપ કુંલ રસ બહુ દિન
 ચખ્યું જી; સેવે તે કરે કર્મનો ત્યાગ; વાંછે તેણે સમકિત અમૃત
 ભખ્યું જી. ॥ ૩ ॥ તાહાઈં ધ્યાન તે સમકિત રૂપ,
 તેહજ જ્ઞાનને ચારિત્ર તેહજે જી; તેહથી રે જાણે સધલાં
 પાપ, ધ્યાતા રે ધ્યેય સ્વરૂપ હોયે પછે જી. ॥ ૪ ॥ દેખી
 રે અદ્ભૂત તાહાઈં રૂપ, અચરજ ભવિક અરૂપી પદ વરેજી,

તાહરી ગત તૂં જાણે દેવ, સ્મરણ ભજન તે વાચક યથ
કરે જી. ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

શ્રી કુંથુજિન ચૈત્ય વંદન.

સોવન રંગે સતરમા, કુંથુ જિનેશ્વર રાય;
હથિણા પુર પ્રભુ જનમિયા, પાત્રિશ ધનુષનિ કાય. ॥૧॥
શ્રીદેવી સુર રાયના, નંદન લાંછન છાગ;
સહસ્ર પચાણુ વરશનું, આયુ કર્મ કરિ ત્યાગ. ॥૨॥
સમત સિખર ગિરિ ઊપરે, શાસય સુખ પ્રભુ પાય;
કહે શ્યામજી સમરતાં, દુરગતિ દૂર પલાય. ॥૩॥

શ્રી કુંથુજિન સ્તવન.

મનકું કમહીં ન ખાજે હો કુંથુજિન, મનકું કમહીં
ન ખાજે; જમ જમ જતન કરીને રાખું, તેમ તેમ અલગું
ભાજે. ॥ હો કુંથું ॥ એ આંકણી. ॥ રજની વાસર વસતિ
ઉજડ, ગયણ પાયાલેં જઈ; સાપ ખાઈને મુખકું થોથું,
એહ ઉખાણુ ન્યાય હો. ॥ કુંથું ॥ ૨ ॥ મુક્તિ તણા
અભિલાષી તપીયા, જ્ઞાનને ધ્યાન અભ્યાસેં; વયરીકું કાંઈ
એહવું ચિતે, નાખે અવલે પાસે હો. ॥ કુંં ॥ ૩ ॥ આગમ
આગમ ધરને હાથેં, નાવે દિણવિધ આંકું; કિહાં કણે જે
હઠ કરી હટકું, તે વ્યાલ તણીપરેં વાંકું હો. ॥ કુંં ॥ ૪ ॥
જે ઠગ કહું તે ઠગ ન દેખું, સાહુકાર પણ નાહી; સર્વ માંહે
અને સહુથી અલગું, અચરિજ એ મનમાંહી હો. ॥ કુંં ॥ ૫ ॥
જે જે કહું તે કાન ન ધારે, આપ મતેં રહે કાલો; સુરનર
પંડિતજન સમજાવે, સમજે ન માહા રોસાલો હો. ॥ કુંં

શ્રી મુનિસુવૃતજિન ચંદન વંદન.

મુનિ સુવૃતજિન વીસમાં, વીસ ધનુષ તન શ્યામ;
પદ્માવતી માતા કુખે, જન્મ રાજગ્રહિ ગામ. ॥ ૧ ॥
સુમિત્ર નૃપ સુત કૌચ ચિન, વરશ સહસ્ર ત્રિશ આય;
સમત સિખર કહે શ્યામજી, શિવરમણી સુખપાય. ॥ ૨ ॥

શ્રી મુનિસુવૃતજિન રતન.

(પાંડવ પાંચે વાંદતા) એ દેશી.

મુનિ સુવૃતજિન વંદતાં, અતિ ઉલસિત તન મન થાય
રે; વદન અનોપમ નિરખતાં, માહરા ભવ ભવના દુઃખ
જાય રે. ॥ માહરાં ભવ ભવના દુઃખ જાય, જગત ગુરુ
જગતો; ॥ સુખ કંદરે સુખકંધ અમંદ, આણુંદ પરમ ગુરુ
જગતો. ॥ સુ૦ ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ નિશિદિન સૂતાં
જગતાં, હૃદયથી નરહે દૂર રે; જવ ઉપકાર સંભારીયેં, તવ
ઉપજે આનંદ પૂર રે—તવ૦ ॥ જ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ પ્રજુ
ઉપકાર ગુણે ભર્યો, મન અવગુણ એક ન સમાય રે; ગુણ
ગણ અનુબંધી હુઆ, તે તો અક્ષય ભાવ કહાય રે—તે તો૦
॥ જ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ અક્ષય પદ દિયે પ્રેમજ, પ્રજુનો તે
અનુભવ રૂપ રે; અક્ષર સ્વર ગોચર નહીં, એ તો અકલ
અમાત્ર અરૂપ રે—એતો૦ ॥ જ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૪ ॥ અક્ષર થોડા
ગુણ ઘણા, સજ્જનને તે ન લખાય રે; વાચક યશ કહે પ્રેમથી,
પણ મનમાંહે પરખાય રે—પણ૦ ॥ જ૦ ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥

શ્રી નમિજિન ચૈત્ય વંદન.

મથુરા નગરી નમિપ્રભુ, એકવિસમા અરિહંત;
રાય વિજય વિપ્રા તણા, નંદન શ્રી ભગવંત. ॥૧॥
નીલ કમલ ચિત હેમ મય, ધનુષ પનર તન પામ;
વરશ સહસ્ર દસ આઉખો, સમત સિખર સિદ્ધશ્યામ. ॥૨॥

શ્રી નમિજિન સ્તવનં.

શ્રી નમિ જિનની સેવા કરતાં, અલિય વિધન સવિ દૂરે
નાસે જ; અષ્ટ મહાસિદ્ધિ નવનિદ્ધિ લીલા, આવે બહુપરે
પાસે જ. ॥ શ્રી નમિં ॥ એ આંકણી. ॥ મયમંતા આંગણ
ગજ ગાજ, રાજ તેજ તુખાર તે ચંગા જ; બેટા બેટી બંધવ
બેડી, લહિયેં બહુ અધિકા સંગા જ. ॥ શ્રીં ॥ ૨ ॥ વલ્લભ
સંગમ રંગ લહીજે, અણુવાહલા હોય દુર સહેજેં જ; વાંછા
તણો વિત્રંબ ન દુજે, કારજ સીજે ભૂરિ લહે હેજેં જ. ॥
શ્રીં ॥ ૩ ॥ ચંદ્ર કિરણ ઉજ્જવલ યશ ઉલશે, સૂરજ તુલ્ય
પ્રતાપ દીપે જ; જ પ્રભુ ભક્તિ કરે નિત વિનયેં, તે અરિયણ
બહુતાપી જપે જ. ॥ શ્રીં ॥ ૪ ॥ મંગલ માલા લગ્નછી
વિશાલા, ખાલા બહુ તે પામે રંગે જ; શ્રી જય વિજય વિમુક્ક
મય શેવક, કહે લહિયેં સુખ એમ અંગે જ. ॥ શ્રીં ॥ ૫ ॥

શ્રી નેમજિન ચૈત્ય વંદન.

નેમ પ્રભુ ખાવીસમાં, બ્રહ્મચારી ભગવન;
સુરિપુર નગરે જનમિયા, માત શિવાદેવિ તન. ॥૧॥
સમુદ્ર વિજય નૃપ નંદનિ, શ્યામ ધનુષ દશકાય,
વરશ સહસ્ર એક આઉખો, સંખ લાંછન સુખદાય. ॥૨॥

રાનુલ રાણી પરહરી, સંજમ લઘ સિદ્ધયાય;
ગિરિ રેવતે ગુણુ નિધિ, શ્યામ નમે નિત પાય. ॥૩૥

શ્રી નેમજિન સ્તવનં.

રાગ-કાશી.

દેખતહી ચિત્ત ચૌર લીયો હયેં ॥ દેખતહીં ॥ શ્યામકા
નામ રૂચે મોહે અહોનિશ, શ્યામખિના કહા કાજ
જિયો. ॥ દેખં ॥ ૧ ॥ એ આંકણી. ॥ સિદ્ધિ વધૂકે લિયેં
મુજ છોડી, પશુઅનકે શિર દોષ દીયો; પરકી પીર ન જને
તાંશું, બેર ખસાયો જો નેહ કીયો. ॥ દેં ॥ ૨ ॥ પ્રાન ધરં
મ્યેં પ્રાન પિયા ખિન, વજરહયેં મોરો કઠિન હૈયો; જસ
પ્રભુ નેમિ મિલે દુઃખં ટાડ્યો, રાનુલ શિવસુખ અમૃત
પીયો. ॥ દેખતં ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

શ્રી પાર્શ્વજિન ચૈત્ય વંદન.

ત્રેવીસમાં તિર્યકરં, વણારસી પુર નાથ;
અશ્વસેન સુત પાર્શ્વજિન, વામારાણી માત. ॥૧॥
અહિ લંછન કહે શ્યામજિ, નીલ વર્ણુ નવ હાથ;
સરિર વરશ સો આઉખો, સમત સિખર શિવ સાથ. ॥૨॥

શ્રી પાર્શ્વ જિન સ્તવનં.

રાગ વેલાઉલ.

અરજ એક ગૌડીયા સ્વામી; સુણુહો કૃપાનિધિ અંતર-
જામી. ॥ અરજં ॥ એ આંકણી. ॥ અતિ આનંદ ભયો-
મન મેરો; ચંદ્રવદન તુંમ દરિશન પામી. ॥ અરં ॥ ૧ ॥
હું સંસાર અસાર ઉદધી પડ્યો, તુંમ પ્રભુ ભયે પંચમ

ગત ગામી; કબહુ ઉચિત નહીં સ્વામીકું, ચિત્ત ધરે વિન
સેવક સ્વામી. ॥ અં ॥ ૨ ॥ હું રાગી તું નિપટ નિરાગી
તું મહો નિરહિ નિરમમ નિકામી; પણ તોહે કારણુ રૂપ
નિરખ મમ, આતમ ભયો આતમ ગુણરામી. ॥ અં ॥ ૩ ॥
ગોપબિરૂદ નિરજમક માહણુ, પ્રગટ ધરયો તું મ ત્રિભુવન
નામી; તાતે અવસ્ય તારિહો મોકુ, ઇમ વિલોક ધિરજ
ચિત્ત ઠાંમી. ॥ અં ॥ ૪ ॥ જૂગ પૂરણુ નિધાન સશિ સંવત,
ભાવનગર ભેટે ગુણધામી; ચિદાનંદ પ્રભુ તૂમારી કૃપાથી,
અનુભવ સાચર સૂખ વિશ્રામી. ॥ અરજં ॥ ૫ ॥ ઈત.

શ્રી વીરજિન ચૈત્ય વંદન.

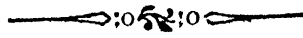
સીદ્ધારથ સુત વીરજિન, ત્રીસલા કુખે રતન;
ક્ષત્રીય કુટે જનમિયા, ચોવીસમાં ભગવન, ॥ ૧ ॥
સાત હાથ કંચન સરિર, બહુતેર વરશનુ આય;
સિંહ લંછન કહે શામજિ; પાવાપુર શિવ પાય. ॥ ૨ ॥

શ્રી વીરજિન સ્તવન.

રાગ ધન્યાશ્રી.

ગિર્યારે ગુણુ તું મ તણા, શ્રી વૃધમાન જિનરાયા રે;
સુણતાં શ્રવણે અમી જરે, નિર્મલ થાયે કાયા રે. ॥ ગી ૦ ॥ ૧ ॥
એ આંકણી. ॥ તુમ ગુણુ ગણુ ગંગા જલે, હું ઝીલી નિર્મલ
થાજી રે; અવર ન ધંધો આદર, નિશિ દિન તુમ ગુણુ
ગાઉં રે. ॥ ગી ૦ ॥ ૨ ॥ જીલ્યા જ ગંગા જલે, તે છિદ્ધર
જલ નવિ પેશે રે; માલતિ કુલે મોહીયા, તે ખાવર જઈ નવિ
બેશે રે. ॥ ગી ૦ ॥ ૩ ॥ એમ અમે તું મ ગુણુ ગોઠશું, રંગે

રાચ્યા ને વળી માચ્યા રે; તે દેમ પર સુર આદર, જે પર-
નારી વશ રાચ્યા રે. ॥ ગી૦ ॥ ૪ ॥ તું ગતિ તું મતિ
આસરો, તૂં આલંબન મુજ પ્યારો રે; વાયક યશ કહે
માહરે, તું જીવન જીવ આધારો રે. ॥ ગી૦ ॥ ૫ ॥
ઈતિ શ્રીચોવીશજિન ચૈત્યવંદન તથા રતવન સમાપ્તે,

અથ શ્રી દશ પચ્ચખખાણુ પ્રારંભ:

પ્રથમ નવકારસીનું પચ્ચખખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે નમુકાર સહિચ્ચં પચ્ચખખામિ ચઉ
વિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્ન-
થ્યણા ભોગેણું સહસાગારેણું વોસિરધ. ઇતિ.

દ્વિતીય પોરસિ સાઠપોરસિનું પચ્ચખખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે પોરસિયં સાઠપોરસિયં પચ્ચખખામિ
ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્ન-
થ્યણા ભોગેણું સહસાગારેણું પછન્ન કાલેણું દિસા મોહેણું
સાહુ વયણેણું સંવ સમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરધ. ઇતિ.

અથ તૃતીય પુરીમદ્દનું પચ્ચખખાણુ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે પુરિમદ્દં પચ્ચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં
અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથ્યણા ભોગેણું સહસા-
ગારેણું પછન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરા-
ગારેણું સંવસમાહિવત્તિઆગારેણું વોસિરધ ॥ ઇતિ.

અથ અનુર્થ એકાસણનું પરચખખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ નમુકારસહિયં પોરસહિયં સાઠપોરસહિયં
પુરિમદ્દું પરચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું
ખાધમં સાધમં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું પછન્ન-
કાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સંવસ-
માહિવત્તિઆગારેણું એકાસણું પરચખખાઈ તિવિહંપિ
આહારં અન્નથણાભોગેણું સહસાગારેણું સાગારિઆગારેણું
આઉદ્દણપસારેણું ગુરુઅબ્બુઠાણેણું પારિઠાવણિયાગારેણું
મહત્તરાગારેણું સંવસમાહિવત્તિઆગારેણું પાણુસ્સ લેવેણુવા
અલેવેણુવા અચ્છેણુવા બહુલેણુવા સસિચ્છેણુવા અસિ-
છેણુવા વોસિરઈ. ॥ ઇતિ.

અથ પંચમ એકલઠાણનું પરચખખાણ.

સૂરે ઉગ્ગએ નમુકારસહિયં પોરસહિયં સાઠપોરસહિયં
પુરિમદ્દું પરચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું
ખાધમં સાધમં અન્નથણા ભોગેણું સહસાગારેણું પછન્ન
કાલેણું દિસામોહેણું સાહુ વયણેણું મહત્તરાગારેણું સંવસ-
માહિવાતઆગારેણું એકલ ઠાણું પરચખખામિ તિવિહંપિ
આહારં અન્નથણા ભોગેણું સહસાગારેણું સાગારિઆગારેણું
ગુરુ અબ્બુ ઠાણેણું પારિઠાવણિઆગારેણું મહત્તરાગારેણું
પાણુસ્સ લેવેણુવા અલેવેણુવા અચ્છેણુવા બહુલેણુવા સસિચ્છે-
ણુવા અસિચ્છેણુવા વોસિરઈ. ॥ ઇતિ.

અથ પષ્ટમઆયંબિલનું પચ્ચખખાણ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે નમુકારસહિયં પોરસિયં સાઢપોરસિયં પુરિમઢં પચ્ચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથથણા ભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું મહત્તરાગારેણું સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું આયંબિલં પચ્ચખખામિ તિવિહંપિ આહારં અન્નથથણાભોગેણું સહસાગારેણું લેવાલેવેણું ગિહથ્થસંસઠેણું ઉખિખત્તવિવગેણું પારિઠાવણિયાગારેણું મહત્તરાગારેણું સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું પાણુસ્સ લેવેણુવા અલેવેણુવા અચ્છેણુવા બહુલેણુવા સસિચ્છેણુવા અસિચ્છેણુવા વોસિરઠં. ॥ ઈત.

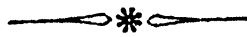
અથ સસેમ તિવિહારનું પચ્ચખખાણ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે અખલતુઠં પચ્ચખખામિ તિવિહંપિ આહારં અસણું ખાધમં સાધમં અન્નથથણાભોગેણું સહસાગારેણું પારિઠાવણિયાગારેણું મહત્તરાગારેણું સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું પાણુહારનમુકારસહિયં પોરસિયં સાઢપોરસિયં પચ્ચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથથણાભોગેણું સહસાગારેણું પચ્છન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું સન્વસમાહિવત્તિયાગારેણું પાણુસ્સ લેવેણુવા અલેવેણુવા અચ્છેણુવા બહુલેણુવા સસિચ્છેણુવા વોસિરઠં.

અથ અષ્ટમ ચઉવિહાર ઉપવાસનું પચ્ચખખાણ.

સૂરે ઉગ્ગચ્ચે અખલતઠં પચ્ચખખામિ ચઉવિહંપિ આહારં અસણું પાણું ખાધમં સાધમં અન્નથથણા ભોગેણું

આરંભ અનેક; રાંધણુ ઈંધણુ અગ્નીનાં, કીધાં પાપ અનેક.
 ॥ તે ॥ ૨૬ ॥ વીકથા ચાર કીધી વલી, સેવ્યા પંચ પ્રમાદ;
 અષ્ટ વિયોગ પમાડીયા, રૂદન વિષવાદ. ॥ તે ॥ ૨૭ ॥
 સાધુ અને શ્રાવક તણા, વ્રત લહીનેં ભાંગ્યા; મૂલ અને ઉત્તર
 તણાં, મુઝ દૂષણુ લગ્યા. ॥ તે ॥ ૨૮ ॥ સાપ વીછી
 સિંહ ચિતરા, સકરાનેં સમલિ; હિંસક જીવ તણે ભવેં,
 હિંસા કીધી સખલી. ॥ તે ॥ ૨૯ ॥ સૂઆવડી દૂષણુ ઘણાં,
 વલી ગરભ ગલાવ્યાં; જીવાજેણિ દોહ્યા ઘણાં, શીલવૃત
 ભંગાવ્યાં. ॥ તે ॥ ૩૦ ॥ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધા
 પ્રરિગ્રહખંધ; ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસરું, દૂરગતિનુ ખંધ.
 ॥ તે ॥ ૩૧ ॥ ભવ અનંત ભમતાં થકાં, કીધાં દેહ સંખંધ,
 ત્રિવિધ ત્રિવિધ કરી વોસરું, તિણુશું પ્રતિખંધ. ॥ તે ॥ ૩૨ ॥
 ભવ અનંત ભમતા થકા, કીધા પાપ અક્ષત્ર, ત્રિવિધ ત્રિવિધ
 કરી પરીહરું, કડું જન્મ પવત્રિ, ॥ તે ॥ ૩૩ ॥ એણી
 વિધ એ આરાધના, કરસે જે જીવ; સમયસુંદર કહે પાપથી,
 છુટસે તેહ. ॥ તે ॥ ૩૪ ॥ રાગ વેરાડી જે સુણેં, એહ ત્રીજી
 ઢાલ; સમય સુંદર કહે પાપથી, છૂટે તતકાલ. ॥ તે ॥ ૩૫ ॥

શ્રી પંચપરમેષ્ઠી મ્યોનમઃ

શ્રીઅરિહંત સ્તુતિ.

(અજિત નિષુદ્ધ પ્રતી.) એ દેશી.

શ્રીઅરિહંત સુભાવથી, હુતો પ્રણમું હો જિનરાજ મહા-
 રાજ કે; ક્રોધ માન મદ પરહરી, કડું ભક્તિ હો આતમ હિત

કાજ કે. ॥ શ્રી અરિહંતં ॥ ઐ આંકણી. ॥ યોત્રીશ અતિ-
સય શોભતા, પ્રભુ બારગુણે ગુણવંત કૃપાલ કે; અડહિ
સહસ લક્ષણ ભક્તા, ઉપગારી હો જિન દીન દયાલ કે.
॥ શ્રીં ॥ ૨ ॥ સમોવસરણમાં ત્રિજગ ગુરૂ, ત્રિગટે ગઢ હો
બેશી ગુણવંત કે; પાંત્રીશ વાણી ગુણેભરી, દર્ઠ દેશના હો
પ્રતિબોધ કરંત કે. ॥ શ્રીં ॥ ૩ ॥ જ સાંભળતાં નીરમલી,
મતિ થાયે હો સદ્ગતિ સુખકાર કે; તુંમ પદપંકજ સેવતાં,
ભવી પામે હો ભવજળનિધિ પાર કે. ॥ શ્રીં ॥ ૪ ॥ તરણ
તારણા જગદીશ્વરૂ, સેવકની હો પ્રભુ સુણી અરદાસ કે, કરૂ-
ણાવંત કૃપા કરી, મુજ આપો હો શિવપુર સુખવાસ કે.
॥ શ્રીં ॥ ૫ ॥ દોષ અઢાર રહીત પ્રભુ, મુજ મનમાં હો
વસિયા જિન આજ કે; કહે ટોઝરસિંહ સહુ કલ્યા, મન
માન્યા હો વંછીત શુભ કાજ કે. ॥ શ્રીં ॥ ૬ ॥ ઈતિ.

શ્રી સિદ્ધ સ્તુતિ.

(પ્રવચન પદને સેવીયે રે) ઐદેશી.

અષ્ટગુણે જ સોભતાં રે, શ્રીસિદ્ધ રાજ મહારાજ; પ્રણમું
તેહને ભાવથી રે, નિજ આતમ હિત કાજ. ॥ મેં કીનો સહી
શ્રીસિદ્ધ પદ્યું રાગ. ॥ શ્રીસિદ્ધ પદ્યું રાગ; મેં કીનો સહી,
શ્રીસિદ્ધ પદં ॥ ઐ આંકણી. ॥ અરિહંતે પણ માનીયા જ
થિતિ તુંમ સાડી અનંત; નિરમલ આતમ સ્વરૂપમાં જ,
બેયણ એક લોગંત. ॥ મેં કીનો ॥ ૨ ॥ અષ્ટ અરિદળ
જીતીને જ, વસિયા શિવપુર ઠામ; પરમાતમ પરમેશ્વરા જ,
અલખ નિરંજન નામ. ॥ મેં કીનો ॥ ૩ ॥ દરશન જ્ઞાન

ચારિત્રનો જી, અનંત ગુણે જશુ ભાસ; અવ્યાપાધ મહિ
ભલી જી, આતમ પ્રભુતા તાસ. ॥ મેં કીનો ॥ ૪ ॥ સુખ
સાગરમાં જીલી રહ્યાં જી, અવિચલ અધર અવાસ;
જ્યોતમાં જ્યોત મલી રહી જી, સુદ્ધ સ્વરૂપ ઉજાસ. ॥
મેં કીનો ॥ ૫ ॥ કહે ટોકરસિંહ એહવા રે, શ્રીસિદ્ધને
ધરી ખ્યાર; કર જોડી પ્રતિ દિન નમુ જી, ભવ ભય ભંજન
હાર. ॥ મેં કીનો ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

શ્રી આચાર્ય સ્તુતિ.

(વીર ગિણદ વખાણ્યો). એ દેશી.

આચારજી ગુરુ જ્યાની; પ્રભુમું ધરી ભાવ સુધ્યાની હો.
॥ ગુરુ ગુણવંતા જી. ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ યુગપરધાન મુણિ-
દા; ગુણ છત્રીશ ગીરૂઆ સુરિંદા હો. ॥ ગુરુ ગુણવંતા જી.
॥ ૨ ॥ પંચ મહાવૃત ધારી; સુભ ચઉ અનુયોગ સંભારી
હો. ॥ ગુરુ ગુણવંતા જી. ॥ ૩ ॥ વિકથા સાતને વારી; વલી
શીખ ચતુર મન ધારી હો. ॥ ગુરુ ગુણવંતા જી. ॥ ૪ ॥
પ્રતિબોધો ભવિ પ્રાણી; કરી આઠ પ્રમાદની હાણી હો.
॥ ગુરુ ગુણવંતા જી. ॥ ૫ ॥ કહે ટોકરસિં આરાધું; જથી
સયલ પદારથ સાધું હો. ॥ ગુરુ ગુણવંતા જી. ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

શ્રી ઉવજ્જય સ્તુતિ.

(સીતા તો રૂપે રૂઆડી). એ દેશી.

શ્રી ઉવજ્જય મુણિંદા; નમું ભાવેં ભાણાવે જે સૂરિંદા
હો. ॥ પાઠક પદધરા. ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ સુત્ર અરથ
ગુણ ખાણી; સહુ અંગ ઉપાંગના જાણી હો. ॥ પાઠકગારા

ખહુ શ્રુતવંત કહાયાં, નીલે તનુવાન સુહાયા હો. ॥ ૫૦ ॥ ૩ ॥
 પચવીશ ગુણ શુભ શોભે; તું મેં સેવ કરણ મન લોભે હો. ॥
 ॥ ૫૦ ॥ ૪ ॥ કોધ કષાયને વારી; ત્રીજે ભવેં શિવગતિ
 ધારી હો. ॥ ૫૦ ॥ ૫ ॥ કહે ટોકરસિંહ ભાવે; તું મેં
 ભાક્ત કરે સુખ પાવે હો. ॥ ૫૦ ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

શ્રી સાધુ સ્તુતિ.

(પંચમી તપ તમે કરો રે પ્રાણી) એ દેશી.

શ્રી અણગાર નમું નિત્ય ભાવેં, પંચ મહાવૃત ધાર રે;
 ઈન્દ્રિય પંચનો નિગ્રહ કરીને, પંચ સુમતિ ધરનાર રે. ॥
 ॥ શ્રી અણગાર ० ॥ એ આંકણી. ॥ ૧ ॥ મન વચ કાય ત્રી-
 ગુણિ પાલે, સંવરશું ધરી ધ્યાર રે; સમતા રશ સાગર માંહી
 જીલે, છાંડી વિષય વિકાર રે. ॥ શ્રી અણ ૦ ॥ ૨ ॥ બાહ્ય
 અભ્યંતર બાર વિધેં તપ; તપતાં ક્ષમ્યા ભડાંર રે; પરિસહ
 અગાર સહે નવિ ધારે, લોભ લલુતા લગાર રે. ॥ શ્રી અ ૦
 ॥ ૩ ॥ ચારિત્રશું ચડતે પરિણામેં, દિન દિન અધિકા
 ધ્યાર રે; શુદ્ધ કરે પાડિલેહણ પ્રીતેં, રક્ષક કાય છ સાર રે.
 ॥ શ્રી અ ૦ ॥ ૪ ॥ ધન ધન મુનીવર તું મેં ગુણ ગાવે,
 ભાવેં જ નર નાર રે; મનનકરે મનમાંહી એહોનિશ,
 તે પામે ભવ પાર રે. ॥ શ્રી અ ૦ ॥ ૫ ॥ કહે ટોકરસિંહ
 સાધુ આરાધું, જિન શાસન શણગાર રે; તું મેં પદ સેવા શિવ
 સુખ મેવા, લેવા મુજ મન ધ્યાર રે. ॥ શ્રી અ ૦ ॥ ૬ ॥

ઇતિ શ્રી અસિઆહસા એ પંચપદમેષ્ટિ સ્તુતિ.

અથ સીમંધરજિન રતુતિ.

ચિત્તડું સદેશે મોકલે, મહારા વાલ્હા જીરે ॥ મનડા
 સાથે રે નેહ, જઘને કહેજો મહારા સ્વામી જીરે ॥ સીમંધર
 નિત્યહું જપું, મહારા સ્વામી જીરે ॥ જેમ ખાપઈડા રે મેહ
 ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૧ ॥ દૂર દેશાંતર જઈ રહ્યા ॥ મ૦ ॥ માયા
 લગાડીને હેવ ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ પાંખડી જો મહારે હોવે ॥
 મ૦ ॥ ઊડી આવું તતખેવ ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૨ ॥ પ્રીત તે
 અધિકી હોઈ ગઈ ॥ મ૦ ॥ હવે ટમ છાંડી રે જય ॥ જ૦ ॥
 મ૦ ॥ ઉત્તમ જનશું પ્રીતડી ॥ મ૦ ॥ કદીય ન ઓછી રે
 થાય ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૩ ॥ નિઃસ્નેહી તુમ સારખા ॥ મ૦
 મેંતો કોઈ ન દીઠ ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ હુછડામાં આહે નહિં ॥
 મ૦ ॥ મોઢે બોલે તે મીઠ ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ આશા
 તો તમ ઉપરે ॥ મ૦ ॥ મેરુ સમાન મેં કીધ ॥ જ૦ ॥
 મ૦ ॥ જો ક્ષણુ એક કૃપા કરો ॥ મ૦ ॥ તો સહુ હોવે રે સિદ્ધ
 ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૫ ॥ જે અક્ષય સુખ શાશ્વતાં ॥ મ૦ ॥
 જે સહુ આહે રે લોક ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ નહિં આપો માગ્યું
 થકું ॥ મ૦ ॥ જાણુપણું સહુ ફોક ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૬ ॥
 ધણું શું કહિયેં જાણુને ॥ મ૦ ॥ દેજો સ્વામીરે સેવ ॥ જ૦
 ॥ મ૦ ॥ કવિ તે રૂપ પસાયથી ॥ મ૦ ॥ રિદ્ધ કહે નિત્ય-
 મેવ ॥ જ૦ ॥ મ૦ ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રી અંકરાજયેલખેલો ગુણાવલી રાણીને પત્ર.

સ્વસ્તિ શ્રી મરદેવીના જી; પુત્રને કરું રે પ્રણામ; જહથી
 મનવંછિત કૃત્યાં જી, ઊપગારી ગુણધામા ॥ ગુણવંતી રાણી
 વાંચજે લેખ બિદાર. ॥ ૧ ॥ સ્વસ્તિ શ્રી આભાપુરેં જી, સર્વે
 ઊપમા ધીર; પટરાણીય ગુણાવલી જી, સન્નન ગુણે
 ગંભીર. ॥ ગું ॥ ૨ ॥ શ્રી વિમલાપુર નયરથી જી, લખિતં
 ચંદ નરિંદ; હિત આશિરવાદ વાંચજે જી, મનમાં ધરીય
 આનંદ. ॥ ગું ॥ ૩ ॥ આહીં કુશલ સેમ છે જી, નાભી-
 નંદન સુપસાય; જગમાં જસ કિરતી ધણી જી, સુર નર
 સેવેછે પાય. ॥ ગું ॥ ૪ ॥ તુમચા સેમ કુશલ તણા જી, કાગલ
 લખજે સદાય; મલ્લવું જે પરદેશમાં જી, તે તો કાગલથી રે
 થાય. ॥ ગું ॥ ૫ ॥ સમાચાર એક પ્રીછજે જી, મોહન ગુણ
 મણિમાલ; ઈહાં તો સૂરજકુંડથી જી, પ્રગટી છે મંગલમાલ.
 ॥ ગું ॥ ૬ ॥ તેહની હર્ષ વધાર્થનો જી, રાણી એ બાણજે લેખ;
 જે મનમાં કાંહીં પ્રેમ હોય તો, હર્ષજે કાગલ દેખ. ॥ ગું ॥
 ૭ ॥ તુમ સન્નન ગુણ સાંભરે જી, કિણ કિણમાં સોવાર;
 પણ તે દિન નવિ વીસરે જી, કણેરની કાંખ ખે ચાર. ॥ ગું
 ॥ ૮ ॥ બાણી નહીં મુઝ પ્રીતડી જી, ષર્ધ તૂં સાસુને
 આધીન; તે વાતું સંભારતાં જી, મન પામ્યું છે રે દીન.
 ॥ ગું ॥ ૯ ॥ પણ શું તૂં કરે કામિની જી, શું કહિયે
 તુઝને નાર; સ્ત્રી હોવે નહિં કાર્થની જી, ઐમ બોલેછે
 સંસાર. ॥ ગું ॥ ૧૦ ॥ સૂતા વેચે કંતને જી, હણે વાધ ને
 ઠોર; બિચે બિલાડીની આંખથી જી, એહવી નારી નિઠોર.

॥ ગુ૦ ॥ ૧૧ ॥ ચાલે વાંકી દૃષ્ટિથી જી, મનમાંહિ નવ નવા
 સંચ; એ લક્ષણ વ્યભિચારીનાં જી, પડિત બોલે પ્રપંચ.
 ॥ ગુ૦ ॥ ૧૨ ॥ એક સમજાવે નયણથી જી, એક સમજાવે
 રે હાથ; એ ચરિત્ર નારી તણા જી, જણેછે શ્રીજગનાથ.
 ॥ ગુ૦ ॥ ૧૩ ॥ આકાશેં તારા ગણે જી, તોલે સાચર નીર;
 પણ સ્ત્રિચરિત્ર નાકહિશકે જી; સુરગુરુ સરખો ધીર.
 ॥ ગુ૦ ॥ ૧૪ ॥ કપટી નિસ્તેહીં કહી જી, વલી નારીયેં
 સર્વ; ઈંદ્ર ચંદ્રને ભોલવ્યા જી; આપણ કરીયેં સ્થો ગર્વ. ॥
 ગુ૦ ॥ ૧૫ ॥ નદી નીર જીજાવેં તરે જી, કહેવાયછે
 અનાથ; એક વિષયને કારણેં જી, હણે કંતને નિજ હાથ.
 ॥ ગુ૦ ॥ ૧૬ ॥ ગામમાં ખીયે શ્વાનથી જી; વનમાં ઝાલેછે
 વાઘ; નાસે દોરડું દેખિને જી, પકડે ફણીધર નાગ. ॥
 ગુ૦ ॥ ૧૭ ॥ ભર્તૃહરિ રાજા વલી જી, વિક્રમ રાય
 મહાભાગ; તે સરખા નારી તણા જી, કદિઅ ન પામ્યા
 તાગ. ॥ ગુ૦ ॥ ૧૮ ॥ તો રાણી તુઝ શું કહું જી, એ છે
 સંસારની રીત; પણ હું એમ નવિજાણતો જી, તુઝને એહવી
 અવિનીત. ॥ ગુ૦ ॥ ૧૯ ॥ તુઝને નથરે કામિની જી,
 કરવો અંતર એમ; માહરી પ્રીત ખરી હતી જી, તૂં પલ-
 ટાણી કેમ. ॥ ગુ૦ ॥ ૨૦ ॥ મુઝથી છાની ગોઠડી જી,
 સાસૂથી કરી જોહ; જમ વાવ્યાં તેમ તેં લણ્યાં જી, ફલ
 પામી તૂં એહ. ॥ તે વાતો સંભારતાં જી, મન પામેછે છેહ.
 ॥ ગુ૦ ॥ ૨૧ ॥ હું વાહાલો નહિં તાહરે જી, વાલી સાસુ છે
 એક; તો વહૂ ને સાસુ મલી જી, મોકલેં માફહજ્યો છેક.

નહીં લગાર રે. ॥ વાં૦ ॥ ૧૮ ॥ મેં આગલથી લહી નહીં,
 સાસુ એહવી નાથ રે; ખાવી ગાંઠની ખીચડી, જાવું ઘેહેલાની
 સાથ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૧૯ ॥ કાંઈક કાચા પુણ્યથી, સદ્યુદ્ધિ
 પણ પલટાય રે; જમ રાણીને ખોલનું, ખાધાનું મન થાય
 રે. ॥ વાં૦ ॥ ૨૦ ॥ કરી પ્રપંચ એણુ સાસુએ, દેખાડયો
 બહુ રાગ રે; પછેં તો વાત વધી ગઈ, થયો પીછનો કાગ રે.
 ॥ વાં૦ ॥ ૨૧ ॥ કિહાં આભા કિહાં વિમલાપુરી; જોયા જહ
 તમાસ રે; હાંસીથી ખાંસી થઈ, કરવા પડિઆ વિમાસ રે.
 ॥ વાં૦ ॥ ૨૨ ॥ પરણ્યાની સહુ વાતડી, મુઝને કહી પ્રભાત
 રે; જો તે ત્યાંહિંજ દાટતી, તો એવડું નવિ થાત રે. ॥ વાં૦ ॥
 ૨૩ ॥ મિંઢલની સહુ વાતડી, મેં કહી સાસૂને કાન રે;
 પછેં તો ઝાડ્યું ના રહ્યું, પ્રગટ્યું ત્રીજું તાન રે. ॥ વાં૦ ॥
 ૨૪ ॥ માહરં કર્યું મુઝને નડ્યું, આડું ન આવ્યું કાઈ રે;
 ચોરની માતા કાઠીમાં, મુખ ધાલિ જમ રોય રે. ॥ વાં૦ ॥
 ૨૫ ॥ પસ્તાવો રયો કરવો હવે, કહ્યું કાંહિં ન જાય રે;
 પાણી પી ધર પૂછતાં, લોકમાં હાંસી થાય રે. ॥ વાં૦ ॥ ૨૬ ॥
 જ કાંઈ લાવી લાવમાં, જ વિધિ લખિયા લેખ રે; તે સવિ
 ભોગવવા પડે, તિહાં નહીં મીન ને મેષ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૨૭ ॥
 સાસૂના જયા વિના, શોલ વરસ ગયાં જહ રે; મુઝ મનડાની
 વાતડી, જણે કેવલી તેહ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૨૮ ॥ પણ કુર્કુટથી
 જ નર થયા, તે વિસ્તરશે વાત રે; સાસૂ સાંભલશે કદા, વલી
 કરશે જિતપાત રે. ॥ વાં૦ ॥ ૨૯ ॥ તે માટે સાવધાનથી,
 રહેજો ધરિય જિહ્વાસ રે; જહવા તેહવા લોકમાં, કરશે નહિં

વિશ્વાસ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૩૦ ॥ સાસૂને કહેવરાવજો, ઈહાં
આવ્યાનો ભાવ રે; પછે જહવા પાસા પડે, તેહવા દેજો દાવ
રે. ॥ વાં૦ ॥ ૩૧ ॥ મુઝ અવગુણની ગાંઠડી, નાખજો ખારે
નીર રે; નિજ દાસી કરી જાણજો, મુઝ નણદીના વીર રે. ॥
વાં૦ ॥ ૩૨ ॥ કાગલ લખજો ફરિ ફરિ, કૃપા કરી એક મત્ત
રે; વેહેલાં દરિશણ આપજો, શરીરનાં કરજો જતન રે. ॥ વાં૦
॥ ૩૩ ॥ મુઝ બેહેની વાહલી ધણું, પ્રેમલાલચ્છી જહ રે;
તેહને ખહુ હેતેં કરી, બોલાવજો ધરી નેહ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૩૪ ॥
(સમસ્યા) રાધાપતિકે કરવસે, પંચજ અક્ષર લેજો રે; પ્રથમ
અક્ષર દૂરેં કરી, વધે તે મુઝને દેજો રે. (જતરદર્શન.) ॥ વાં૦
॥ ૩૫ ॥ જો હવે સૂરજ કુંડથી, વિધન થયાં વિસરાલ રે;
તો સહુ પુણ્ય પસાયથી, ફલશે મંગલ માલ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૩૬ ॥
એમ લખી લેખ ગુણાવલી, પ્રેમ્યો પ્રીતમ પાસ રે; દીપવિન્ય
કહે અંદની, હવે સહુ ફલશે આશ રે. ॥ વાં૦ ॥ ૩૭ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રીછુટક લાવણી પ્રારંભ:

રાગ (દીન રચન મૂળે નહીં ચયન કીશે દુઃખ કહેનાં)

દે ગયા દગાદલદાર સૂનો મેરી માર્છ; લગ રહી નેમ દર-
શનકી સરસ આશનાહી. ॥ ટેક. ॥ અખ અખ અલી જો
નેમ મેરે શિર છાજે, જદવકી દેખી જન જગત સખ લાજે;
એસો નેમ નવલએક ખીંદ અનોખો ખાજે, સુર નર મીલ ગાવે
ગીત ગગનમેં ગાજે; અખ દોડ દોડ સખ દુનિયાં દેખન
આઈ. ॥ દે ગયા૦ ॥ ૧ ॥ અખ અડયો નેમ તોરનકુ આનંદ
દિલ ધર કર, સજ આયા સુરંગી સાજ કીલોલા કરકર;

મેં પાયો પરમ આનંદ હરખ હૈયો ભર કર, લે
 ગયો પતી નેમનાથ મેરો મન હરકર; સખી સંપત મુજ
 આંગણમેં આજ ચલ આધ. ॥ દે ગયાં ॥ ૨ ॥ અખ એણી
 અવસરમેં સુરત શ્યામકી લાગી, પશુવનકી સુનિ પૂકાર દયા
 દિલ જગી; જીણુ લહી પરખતકી વાટ ત્રશના ત્યાગી, શિવ-
 રમણી કે શિર ખીંદ બન્યો વૈરાગી; અખ તેલ ચડી રાજીલકુ
 ખડી છટકાઈ. ॥ દે ગયાં ॥ ૩ ॥ અખ રેતીકે સરવર મેં
 ટીકે નહીં પાની, જિન ગૂન ગાયા નહીં જય અલપ જીંદગાની;
 અખ કઠણુ જીવ દુરગતકો બન્યો મેં દાણી, જિન દાશ કરો
 ભવ પાર દયા દીલ આંણી; અખ સરન મતિકે ખેઠ વિનંતી
 ગાઈ. ॥ દે ગયા દગા દિલદારં ॥ ૪ ॥ **દતિ.**

અથ લાવણી.

ચલ ચેતન અખ ઉઠકર અપનેં, જિનમંદિર જઈયેં. ॥
 કિસિકી ભૂંડી નાકહીયેં, કિસિકી ઘુરી નાકહીઈ, ॥ ચલના
 ॥ એ ટેક. ॥ ચરન જિનરાજ તણાં ભેટો; ભવોભવ સંચિત
 પાપ કરમ સખ, તન મનસેં મેટો. ॥ શુકૃત કીજં મોરી
 જાનં ॥ શુક્રં ॥ સમકિત અમૃતરસ પીજં, જિનવરજીકા
 ગુંણુ ભજિ લીજં, લાભ જિન ભગતિકા લહીએ, ॥ ચલં ॥
 ॥ ૧ ॥ કરોમત મુખસેં ખડાઈ; તજ તાંમસ તાંન મનસેં
 સમજકર, ધર આના ભાઈ. ॥ રીતસેં ખોલો મોરી જાનં ॥
 ॥ રીં ॥ આતમ સમત્તામેં તોલો, મત ભરમ પારકા ખોલો,
 મોન કર તાંન મનસેં રહીએ, ॥ ચલં ॥ ૨ ॥ જોખન દિન
 ચાર તણાં સંગી; અંત સમે ચેતન ઉઠ ચલે, કાયા પડી

નંગી. ॥ પ્રીત સખ તુટી, ॥ મોં ॥ પ્રીં ॥ આયુષકી ખરચી
ખૂટી, ચેતનસેં કાયા રૂઠી, સુખ દૂખ આપ કસ્યા સહીએ,
॥ ચલં ॥ ૩ ॥ જગતસેં રહેનાં ઉદાસી; ફરસે મેં મહા-
રાજ ખુલી મોરી દુરગતિકી ફાંસી. ॥ તજ્યા સખ ધંધા. ॥
॥ મોં ॥ તજ્યાં ॥ જિનવર સુખ પૂનમચંદા, જિનદાસ
તુમારા ખંદા, મેરે એક જિન દરશન ચૈયે, ॥ ચલં ॥ ૪ ॥

અથ લાવણી.

મન સુનરે તોરી સુદ્ધ ધડી શ્રાવકકી, હાથસેં જાવે;
સૂત્રોકી માંનિ નહિં સીખ, ફિર ક્યું પછટાવે. ॥ એ ટેક. ॥
તું પરભવકો ડર રાખ, પ્રાણ મત લૂંટે; કુગતિસેં કરે તું હેત,
શુગતસું રૂઠે. ॥ તોરે જોખનિયાંઠા છાલ, છિનકમેં છૂટે; ઇંદ્રીસેં
લગાયો હેત, કહો કિમ તૂટે. ॥ તોરે હૈયે વંધી વિષ વેલ, નહી
કમલાવે; ॥ સૂત્રોકી ॥ મન ॥ ૧ ॥ તોરી શિવ સીખ સુત્રુકી, હૈયે
નહી આંણી; તારો ખરો ખજનો ખાયે, ગુરુકી વાંણી. ॥ તોરિ
કુમતિ કલેસણ નાર, લીઓ તુહિં તાંણી; દુરગતકી ખિછાધ
સેજ, તણી પટરાંણી. ॥ તું સૂતો કુમતકી સેજ, પાર નહી
પાવે; ॥ સૂં ॥ મં ॥ ૨ ॥ તેરા ગદ્ગદતમેં દિન ગયા, ગર્વ તેં
રાખ્યો; કીધી જિનવાંણી દૂર, વ્યશન રસ ચાખ્યો. ॥ તે
ગ્યાન ગાંઠડો ખોલ, રજ ક્યું નાખ્યો; સત ખયન દીયો તેં
છોડ, જૂઠ મુખ ભાખ્યો. ॥ એશો વાર વાર નર ભવ, ફિરી
નહિ આવે; ॥ સૂં ॥ મન ॥ ૩ ॥ પોસાંગ પાગકી ખેર, માંન
તું ખૂખી; તારે મન મોતિનકી માલ શિસપર લૂખી. ॥ તેરે
હરાંમ હજરત હસી, હજૂરી ઉભી; શિર ખડો મિથ્યાતકો

મુંડ, ખાત તેરી ફૂખી. ॥ તોરો હંસ હિયાકા હાર, ઝેર ક્યું
ખાવે; ॥ સૂ૦ ॥ મ૦ ॥ ૪ ॥ સુકૃત સ્વાપ્નેમેં ભાઇ, રતિ
નહી સૂઝે; મોરે કાણુ ગતિકા જીવ, દાઝ ક્યું ખૂઝે. ॥ મેરો
ધર ખૂટે દુરગતકી, કામધેણુ દુજ; ઇસ બોલ ધુનામેં બોત,
મુજ કાણુ પૂજે. ॥ જિનદાસ કપટકી ખાંણુ, માંન નહિ
માવે; ॥ સૂ૦ ॥ મન સૂન રે૦ ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

અથ લાવાણી.

તું કુમતિ કલેસણુ નાર, લગી ક્યું ઢેડે; ચલ સરક ખડીરે
દૂર, તુજે જાન છેડે. ॥ એ ટેક. ॥ તું શુભતિકા ભરમાયો,
મુઝે ક્યું છાડી; મેરી સદા સાશ્વતી સોખત, છિનકમેં ત્રાડી. ॥
તુઝ ખિના સૂતી મેરી સેજાં, કહું કર જોડી; ઉઠ ચલે હમારે
સંગ, સુખે રહો પોડી. ॥ યું જીર જીર કુમતી આંસુ આંખશું
રેડે; ॥ ચ૦ ॥ ૧ ॥ તોરી નરક નિગોદકી સેજાં સેત મેં રૂઠો;
પકડયો સેટો જિનરાજ, સંગ તોરો છૂટો. ॥ તોરી મૂરખ
માનેં ખાત, હૈયાકા કૂટો; મેં સેજાં હુઆ દૂર, તાર તોરો ત્રુટો. ॥
તું કર દૂરાસેં ખાત, આવ મત નેડે; ॥ ચ૦ ॥ ૨ ॥ મેરી
અંતકાલકી પ્રીત, પલક નહી પાલી; શુભતિસે લાગો સંગ,
મુજ ક્યું ટાલી. ॥ તું શુભતિકા સિલદાર, સુણાવે ગાલી;
તેરી હમ દોનું છે નાર, ગોરી આર કાલી. ॥ તું હમકું ઠેલે
દૂર, શુભતકું તેડે; ॥ ચ૦ ॥ ૩ ॥ અખ કુમતિકા લલચાયો,
રતિ નહિ ડગીયો; સુણુકર સૂત્રોકી સીખ, સેંટ હોઇ લગીયો. ॥
ચેતન દૂરા કુમતકી, સેજશું લગીયો; જિનરાજ વચનકા

જ્ઞાન, હિયેમેં જગીયો. ॥ જિનદાસ કુમત તુ ખાત, ખોટી
મત ખેડે; ॥ ચલ સરક ખડી રહેં ॥ ૪ ॥ છાંત.

અથ લાવણી.

ખખર નહિં આજુગમેં પલકી; શુકત કરનાં હોયે સો
કરલે, કોન જાને કલકી. ॥ એ આંકણી. ॥ આ ધોસ્તીહે
જગ વાસકી, કાયા મંડલકી; શ્વાસ ઉશ્વાસ સમરલે સાહિબ,
આયુ ઘટે પલકી. ॥ ખખં ॥ ૧ ॥ તારા મંડલ રવિ ચંદ્રમા,
સખ હે ચલનેકી; દિવસ ચારકા ચમત્કાર જ્યું, વીજલીયાં
જલકી. ॥ ખખં ॥ ૨ ॥ ફૂડ કપટકર માયા જોડી, કર
ખાતાં છલકી; પાપકી પોટલી બંધી શિરજીપર, જાન
કરે હલકી. ॥ ખખં ॥ ૩ ॥ આ જુગ હે સુપનેકી માયા,
જયેશી ખૂંદાં જલકી; વિણસંતા તો વાર નલાગે, દુનીયાં
જાયે ખલકી. ॥ ખખં ॥ ૪ ॥ માત તાત સુત બંધવ બાધ,
સખ જુગ મતલખકી; કાયા માયા નાર હવેલી, એ તેરી
કખકી. ॥ ખખં ॥ ૫ ॥ મન માતંગ મોહકા દારૂ, મસ્તિ
હે દિલકી; સતગુરૂ અંકુશ ધરે શિસપર, ચલ મારગ સતકી.
॥ ખં ॥ ૬ ॥ જખલગ હંસા રહે દેહિમાંહેં, ખુંસિયા
મંડલકી; હંસા દેહિ છોડચલે તખ, માટી જંગલકી. ॥ ખખં ॥
૭ ॥ દયાધર્મ સમરણ સાહિબકા, કર ખાતાં ખલકી;
રાગ દ્વેષ તજ વંછા રાખો, પદવી અવિચલકી. ॥ ખં ॥ ૮ ॥

શ્રી અજિત નાથ મહારાજની લાવણી.

શ્રી અજિતનાથ મહારાજ, ગરીબ નીવાજ, જરૂર
જિનવરજી; સેવક શિરનામી, તને ઉચારે અરજી. ॥ એ

અથ ગુંહલી.

સખી સરસ્વતી ભગવતી માતા રે, કાંઈ પ્રણુમીજ સુખ
 સાતારે, કાંઈ વચન સુધારસ દાતા. ॥ ગુણવંતા સાંભલો વીર
 વાંણી રે. ॥ કાંઈ મોક્ષતણી નીસાણી. ॥ ગુણુ ॥ ૧ ॥ સખી
 ચતુરંગ ક્ષેત્ર સાથ રે, સખી આઘ્યા શ્રેણીક નરનાથ રે, પ્રણુ
 વંદીને હુઆ સનાથ. ॥ ગું ॥ કાં ॥ ૨ ॥ કાંઈ સખીયો
 સંયુગત રાણી રે, આવી ચેલણાં ગુણુનીખાંણી રે, એતો ભાંમં-
 કલમાં ઉજાણી. ॥ ગું ॥ કાં ॥ ૩ ॥ કરે સાથીઓ મોહન
 વેલરે, કાંઈ પ્રણુને વધાવે રંગરેલરે, કાંઈ ધોવા કરમના મેલ.
 ॥ ગું ॥ કાં ॥ ૪ ॥ પારપરખદા નિસુણે વાંણી રે, કાંઈ
 અમૃત રસ સમ જાણી રે, કાંઈ વરવા મુક્તિ પટ્ટરાણિ.
 ॥ ગુણુવંતાં ॥ કાંઈ મોક્ષતણી ॥ ૬ ॥ ઈતિ.

અથ ગુંહલી.

બેની સંચરતાં રે સંસારમા રે; બેની સદ્ગુરુ ધર્મસં-
 જોગ. ॥ વધાવો ગુંહલી રે ॥ બેની સદ્ગુણાં જિન શાસનની
 રે; બેની પુરણુ પુણ્ય સંજોગ. ॥ વં ॥ ૧ ॥ બેની સંમ
 સંતોષ સાડી ખની રે, બેની નવઘ્રલ નવ રંગ ઘાટ ॥ વં ॥
 બેની તપ જપ ચોખા ઉજલા રે, બેની આણી તિલક અ-
 ભંગ. ॥ વં ॥ ૨ ॥ બેની સમકિત સોવન થાલમાં રે,
 બેની કંનક કચોલે ચંગ ॥ વં ॥ બેની સંવર કરો શુભ
 સાંથીઓ રે, બેની વિવેક વધાવો સાલ. ॥ વં ॥ ૩ ॥ બેની
 સુમતિ ગુપતિ શ્રીફલ ધરો રે, બેની અનુભવ કુંકુમ ઘોલ
 ॥ વં ॥ બેની નવ તત્વ હિયેધરો રે, બેની સત્યવૃત્ત વિન્ય

સુપાટ. ॥ ૧૦ ॥ ૪ ॥ બેની ભવ જલ જહથી મેટીયેં રે,
બેની કીજીયેં અંદન ઘોલ ॥ ૧૦ ॥ બેની વીર કહે જિન
શાસને રે, બેની રેહેતા મંગલા માલ ॥ ૧૦ ॥ જાણતિ.

અથ ગુંહલી.

ગામ નગર પુર વિચરંતા ગુરુ આવે છે, મુનિ પંચસયાં
પરીવાર સાથેં લાવે છે; સહસઆઢાર સિલાંગનાં જ ધોરી
છે, બ્રહ્મચર્ય ભેદ આઢર આપ વીચારી છે. ॥ ૧ ॥ જીવ
ભેદ ખત્રીસની દયા જાણી છે, નિરુપાધિક દેશના સાર નાથ
વખાણી છે; દીક્ષા દોષનીવારવા નર તારે છે, પાપસ્થાનના
દોષ અઢાર દુર નિવારે છે. ॥ ૨ ॥ રત્ન ત્રઈ આરાધતાં ગુરુ
રાજે છે, ગુંણ ગુરુ ચૈત્ય ઉઘાંન આધક નિવાજે છે; કનક
કમલ વીરજતા ગુરુ ગાજે છે. પ્રભુ ખાર પટોધર
ધીર ભાવઠ ભાંજે છે. ॥ ૩ ॥ જંબુ કુંભર ચુક્તે
કરી ગુરુ ભેટયા છે, કહું માહારા મનથી એમ પાતિક
મેટયા છે; સમુદ્રસિરી જંબુ તણી પટરાંણીછે, વલિ ખીજી
સાથેં નાર ગુંણની ખાણી છે. ॥ ૪ ॥ પહેરી કરુણા કાંચલિ
વ્રત મોતી છે, ઝોઢી સમકિત સાડી માંહે ગુરુ મુખ જોતી
છે; ચિરતા ભાવના થાલમાં વ્રત મોતી છે, ભરી કુંકમ રાગ
કચોલ પુણ્ય પનોતીછે. ॥ ૫ ॥ શ્રદ્ધા ભાવનો સાથીઓ જ
પુરે છે, ઠવી પંચ ચાર રત્ન ચિહુંગતિ ચુરે છે; તે દેખી
મોહરાયની માત ગુરે છે, તે લેસે સંજમ ભાર ચડતે નુરે
છે. ॥ ૬ ॥ ગુંહલી કરો ગુરુ આગતેં મન માચે છે, કહું

જાંબુ સોહમ પાસ સંજમ જાય છે; પાંચસેં સત્તાવીસ સંગેં
વ્રત લીધું છે, કહે મોહન માહારાજ કારજ સિધું છે. ॥૭॥ ઇતિ.

અથ ગુંહલી.

બેની નરભવ પુણ્યે પાંખી રૂઝડાં રે; સુચિ રૂચિ કરો
સણુગાર રે. ॥ વધાવો ગુરને મોતીયેં રે. ॥ બેની દરિશણ
કરો આદિ દેવનું રે, બેની વલી વલી વાંદો રે અણુગાર
રે. ॥ વ૦ ॥ ૧ ॥ બેની મયંગલ પરે મુનિ માલતાં રે, બેની
મધુકર પરેં લીયે આહાર રે. ॥ વ૦ ॥ બેની આતમરાંમ
રમે રંગશું રે, બેની સૂત્ર અર્થ રચણ ભંડાર રે. ॥ વ૦ ॥
॥ ૨ ॥ બેની ઈમ સોહાસણ પૂરે સાંથીઆરે, બેની ગાવો મં-
ગલ ગીત રે. ॥ વ૦ ॥ બેની વિધશું વધાવી કરો લૂંછણાં
રે, બેની એ જિનશાસન રીત રે. ॥ વ૦ ॥ ૩ ॥ બેની
પચ્ચખાંણુ કરો પાય પૂજીને રે, બેની વીરવાંણી પીઆ રસાલ
રે. ॥ વ૦ ॥ બેની સુદ્ધ હોએ આતમા આપણો રે, બેની
શિવ સુખ લહીએ રસાલ રે. ॥ વ૦ ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

અથ ગુંહલી.

(સમુદ્ર વિજય સુતચંદ્રો શામલિયાજી) એ દેશી.

વિનિતા નગરી નિર્મલી ॥ જિનરાયા જી ॥ જિહાં સમોરસ્યા
અદિનાથ ॥ સુર નમે પાયાજી ॥ સમવસરણ દેવેં રચ્યું
॥ જિ૦ ॥ તિહાં બેઠા ત્રિભુવનનાથ ॥ સુ૦ ॥ ૧ ॥ કંચન
કાંતી તનુ દીપતું ॥ જિ૦ ॥ ગજ સરખી જસ ચાલ ॥ સુ૦ ॥
દીર્ઘ જીજ તનુ દીપતી ॥ જિ૦ ॥ તસ રૂડા નયણ વિશાલ ॥
॥ સુ૦ ॥ ૨ ॥ નરના અમરના ઇંદલા ॥ જિ૦ ॥ તેણેથુણિયા

અરણ સરોજ ॥ સુ૦ ॥ મુખ સોભાએ લાજિઓ ॥
 ॥ જિ૦ ॥ શશિ ગયણ વસે હર રોજ ॥ સુ૦ ॥ ૩ ॥ તપ
 તરવારે વારિયા ॥ જિ૦ ॥ ભાવ રિપૂ જ આઠ ॥ સુ૦ ॥
 ॥ ૪ ॥ ક્ષમા સુરા ભગવંતજી ॥ જિ૦ ॥ ચોત્રીશ અતી-
 સય ધાર ॥ સુ૦ ॥ પાંત્રીસ વાણી ગુણે કરી ॥ જિ૦ ॥
 દેસના દે જલધાર ॥ સુ૦ ॥ ૫ ॥ વનપાલકના મુખ થકી ॥
 ॥ જિ૦ ॥ તાતજી આવ્યો ઉઘાન ॥ સુ૦ ॥ સાંભલી ભરત
 નરેશ્વર ॥ જિ૦ ॥ આપે બહુલા દાન ॥ સુ૦ ॥ ૬ ॥ ચતુ-
 રંગી સેન્યા સજી ॥ જિ૦ ॥ વંદા શ્રીભગવાંન ॥ સુ૦ ॥
 પ્રભુજીની વાણી સુણે ॥ જિ૦ ॥ ચક્રી ભરત સુજાણ ॥ સુ૦ ॥
 ॥ ૭ ॥ વખાણ અવસર સાથિઓ ॥ જિ૦ ॥ લાવે ભરતની
 નાર ॥ સુ૦ ॥ શ્રદ્ધા સ્વસ્તિક પુરિઓ ॥ જિ૦ ॥ ગાયે ગૌરી
 ગીત ઉદાર ॥ સુ૦ ॥ ૮ ॥ ગીતારથ ગુરુ આગતે ॥ જિ૦ ॥
 જ કરે શ્રુત બહુ માના ॥ સુ૦ ॥ દર્શન સાગર એમ કહે ॥ જિ૦ ॥
 તસ થાયે પરમ કલ્યાણ ॥ સુ૦ ॥ ૯ ॥ ઇતિ સંપૂર્ણ.

અથ ગુંહલી.

(આજ હજારી દોલો પ્રાંહુણો.) એ દેશી.

રત્નત્રયી આરાધવા, આણિ અધિક ઉમેદ ॥ સહિઅર મોરી
 હે ॥ આગમ આગમધર સુણી, ગુણગુણી ભાવ અભેદ ॥
 સહીઅર મોરી હે ॥ ગુંહલી કરો ગુરુ આગતે. ॥ એ ટેક૦ ॥
 ॥ ૧ ॥ પર પરીણામને ટાલવા, લેવા શિવપુર મર્મ. ॥ સ૦ ॥
 ॥ ગુ૦ ॥ ૨ ॥ દ્રવ્ય ભાવ સંજોગથી, જ રહે નિત્ય અલેપ,
 ॥ સ૦ ॥ સ્વાદવાદની દીપે દેશના, જાણુંગ નય નીલેપ. ॥

॥ સં ॥ ગું ॥ ૩ ॥ આત્મ ભાવ સ્વરૂપના, ભાસજ
 ભાનુ સમાન. ॥ સં ॥ સ્વ પર વિવેચન શ્રુત થકી, તેણે
 ભક્તિ બહુમાન. ॥ સં ॥ ગું ॥ ૪ ॥ રચિવંતા સુશ્રાવિકા,
 કરવા શ્રુતની બહુ ભક્તિ. ॥ સં ॥ વિનયવંતી બહુ માનથી,
 ફેરવતી આત્મ શક્તિ. ॥ સં ॥ ગું ॥ ૫ ॥ આત્મ
 ખાળેટ ઉપરે, સમકિત સાથીઓ પૂર. ॥ સં ॥ લલી લલી
 કરતી લુંછણા, મિથ્યામાતિ કરી દૂર. ॥ સં ॥ ગું ॥ ૬ ॥
 જે સુણે આગમ એણિ વિધે, જન્મ સફલ હોએ તાસ. ॥ સં ॥
 માહરે ભવોભવ નિત્ય હોએ, જ્ઞાનમહોદય વાસ. ॥ સં ॥
 ॥ ગુંહલી કરો ગુરૂં ॥ ૭ ॥ ઇતિ.

અથ ગુંહલી.

જીરે મારે દેશના ઘો ગુરૂરાજ, ઉલટ ગાંણિ અતિથણો.
 ॥ જીરે જી ॥ જીરે આવિઓહરૂં ઉલ્લાસ, પૂઠ દેઈ સંસારને.
 ॥ જી ॥ ૧ ॥ જીરે વિસંખ નકીજં ગુરુ રાજ, દાસ ઉપર
 દયા કરો. ॥ જી ॥ જીરે મહેર કરો મેહેરખાંન, અમૃત
 વચને સીચિએ. ॥ જી ॥ ૨ ॥ જીરે સુણવા સૂત્ર
 સિદ્ધાંત, હેજે હિયડું ગહમહે. ॥ જી ॥ જીરે જીમ
 મોરા મન મેહ, સીતાને મને રામજી ॥ જી ॥ ૩ ॥ જીરે
 કમલા મન ગોવિંદ, પારવતી ઈશ્વર જપે ॥ જી ॥ જીરે
 તિમ મુઝ રૂઢ્ય મઝાર, જિનવાણી રૂચે ધણી ॥ જી ॥ ૪ ॥
 જીરે નયગમ ભંમ નિખેપ, સુણતા સમકિત સંપજે ॥ જી ॥
 જીરે ઉત્પાદ વય ધ્રુવરૂપ, સ્યાદ વાદ રચના ધણી ॥ જી ॥
 ॥ ૫ ॥ જીરે નવ તત્વને ષટ દ્રવ્ય, ચાર નિષ્કેપે સપ્ત નયે

કરી ॥૭૦॥ જરે નિશ્ચય ને વ્યવહાર, એણિપરે મુઝ ઝાલ-
ખાવિએ ॥ ૭૦ ॥ ૬ ॥ જરે કૃપા કરો ગુરુ રાજ, તે
સુણવા ઈચ્છા ધણી ॥ ૭૦ ॥ જરે નિજ પર સત્તા રૂપ, ભાસે
તે સુણતાં થકાં ॥ ૭૦ ॥ ૭ ॥ જરે જિન ઉત્તમ માહારાજ,
તસ પદ પદ્મ સેવે સદા ॥ ૭૦ ॥ જરે પ્રગટે આત્મ
સ્વરૂપ, ઉભાય કુંઝર એણીપરેં ભણે. ॥ જરે જ. ॥ ૮ ॥ ઇતિ.

અથ શ્રી છૂટક વંસત પ્રારંભ:

શ્રી ચિંતામણ પાર્શ્વપ્રભુ; તારા મંદીરમાં ખરશે રંગરે. ॥
હોમાહારાજ તારાં ॥ ટેક. ॥ જ્ઞાન ગુલાલ અખીર ઉડાવત;
સમતા નીરશું રંગરે. ॥ શ્રી ચિંતાં ॥ ૧ ॥ અનુભવ હેર
કુલી કુલવાડી; ચમકીત નવનવા રંગરે. ॥ શ્રી ચિંતાનારા ॥
ઉપસમ બાગ અભંગ અનોપમ; શુકલ ગ્યાનશું ચંગ રે ॥
શ્રી ચિંતાં ॥ ૩ ॥ અમરચંદ ચિંતામણ ચિત્તધર; લાગો
અવીહડ રંગરે. ॥ શ્રી ચિંતામણિ પાર્શ્વ ॥ ૪ ॥ ઇતિ.

વસંત.

હારે નહીંરે નાર નવ રંગ ખનો, અપને નેમજીકા દરરે;
આંખો મહોલ્યો, કેશર કુલ્યો, કુલ્યો સગલો વંન રે ॥ હારે
નહીંરે ॥ ૧ ॥ ઉપશમ રશકા રંગ ભયો હયે, અખીર
અરગજ ભરરે; પંચ શુભતી ખેલે અળ રહીયો, શીહલ
સદાકા ધરરે. ॥ હારે નહીંરે ॥ ૨ ॥ રાસ મચ્યો હયે શુભ
મતી સહીકા, કુંમતી સખીકા દરરે; કુણવા દેયો બેલીભર
અવીચલ, માહાનંદકા ધરરે. ॥ હારે નહીંરે ॥ ઇતિ.

વસંત.

ખેલે પાશકુમર વનકીડા; ત્યાં પ્રગટી વસંતકી લીલા.
 ॥ ખેલેં ॥ ટેક. ॥ સમઝે સમજ તીહાં આઝે સુરા સુર;
 નર સખ રંગ રશીલા. ॥ ખેલેં ॥ સગલે ખેલ ખેલત પ્રભુ
 આગે; ગાવત રંગ રશીલા. ॥ ખેલેં ॥ ૨ ॥ રીંજ
 પુંજ સખહુંકી શફડી; કરત સ્વરૂપ વશીલા. ॥ ખેલેં ॥ ૩ ॥

વસંત.

પાશ કુમરજી ફાગ રશીલા; ખેલે પહેરી પીતાંબર નીલા. ॥
 ॥ પાશં ॥ ટેક ॥ દેવ દેવી આગે નૃત્ય કરત હયે, વાજ વાજ
 નવીલા. ॥ પાશં ॥ ૧ ॥ અપહર મલી ગગરદીઝે ફેરી;
 તાન માન સુમતીલા. ॥ પાશં ॥ ૨ ॥ તીંહાં ચીત્ર પટ
 ધારી ઝેક નર; આઝે પંથ વસીલા. ॥ પાશં ॥ ૩ ॥ નેમી
 કુમાર બેહારકી રચના; દેખત ગ્યાન ગહીલા. ॥ પાશં ॥
 ॥ ૪ ॥ જીવ દયા કરી વીષયકુ પરહરી; શીહલ ધરે શુખ-
 ધીલા. ॥ પાશં ॥ ૫ ॥ મનમેં ખીચારત પાશ કુમર રહઝે;
 આપ સ્વરૂપ લખીલા. ॥ પાશં ॥ ૬ ॥ ઇતિ.

ફાગ—ફાગ હોરી.

કીન શંગ ખેલું મેં હોરી; સખી મોરો કંત રીશાયો. ॥
 કીનં ॥ ટેક ॥ તોરન આઝે ચલે રથ ફેરી; પશુપર દોશ
 ઠેરાયો. ॥ સખીં ॥ ૧ ॥ અષ્ટ લવંતર નેહને પારી; નવમે
 નેહ ન આયો. ॥ સખીં ॥ ૨ ॥ યું વીલપતી ગહી પીયુ
 પાસે; સંજમ ચિત્ત ઠેરાયો. ॥ સખીં ॥ ૩ ॥ નેમ રાજુલ-
 મલા મુક્ત મંદીરમે; ગેલચંદ સુખ પાયો. ॥ સખીં ॥ ૪ ॥

વસંત.

શાંવરેસેં મ્યેં ખેલુંગી હોરી; લઈ સખીઅનકી ટોરી. ॥
 ॥ શ્યામરેસેં ॥ ટેક. ॥ નેમ પિયાકુ ચરચું અંગે, કેશરકો
 રશ ગોરી; સખી સુનો ખાત હમેરી. ॥ શ્યામં ॥ ૧ ॥
 ખેલત શ્યામરા ઝૌર નીંદવા, ખેતલ રૂક્ષમણી ગૌરી; નેમ
 પિયા કાન કારન રેવત, જાવત છે હમે છોરી. ॥ સખીં ॥
 ॥ શ્યામં ॥ ૨ ॥ ચુચ્યા ચુચ્યા અંદન ઝૌર અરગજ,
 અખીર ગુલાલકી જોરી; મેં જાનું પિયા આયે ખેલનકુ,
 લહેરી ગયે અધબિચ છોરી. ॥ સખીં ॥ શ્યામં ॥ ૩ ॥

વસંત.

મત નિરખો નારી પીયારી, લલા મત નિરખો ॥ ટેક ૦ ॥
 વેદ પુરાન કિતાબ કહત હયે, જનત લોક લુગાધ—અરિ અરિ
 લાલા જનં ॥ રાજ કંઠે હુરમત જાવે, લોક માંહીં લગુતાધ,
 હોવેંગી બહોત તુમારી. ॥ મતં ॥ ૧ ॥ કાજલ ઢાલે
 છબિકી શોભા, બિગડત દેખો બિચારી; તપ જપ દાન પુન્ય
 સખ કરની, સુધરત ક્યેશે ખુમારી; ખોયેંગે ઉલટી સારી. ॥
 ॥ મતં ॥ ૨ ॥ પરનારી તજ, સત્ય શીયલ ભજ, જીવ
 દયા દિલધારી—અરિં ॥ સતગુરસંગ ગુનિજન સેવા, વિનય
 કરો સુખકારી માનો એ અરજ હમારી. ॥ મતં ॥ ૩ ॥

વસંત.

પાસ જિનસેં ખેલું મેં હોરી ॥ હોરી રે ॥ પાસં ॥ ટેક ૦ ॥
 સંજમકી કડં અખીલ ગુલાલ, કેવલકી પીયકારી—અરિ
 અરિ લાલા કેવલં ॥ અષ્ટ કરમકી ખાક બનાકે, તો મુક્તિ

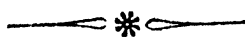
લાલા મુક્તિ બનાઇ નારી, પ્રભુ તું મપે વારી વારી. ॥
 ॥ પાસના ॥ ૧ ॥ દાસ શ્યમલા પ્રભુગુન ગાવે, પાસજીકા ફાગ
 રચાવે.—અરિં ॥ આયે દીવસ ફાગન કે સખીરી—તો
 ખેલું—લાલા ખેલું પાસજીસેં હોરી; દાસકી આસ પુરો
 રી. ॥ પાસજીનસેં ખેલું ॥ ૨ ॥ ઇતિ. વસંત સમાસે.

અથ વૈરાગ્ય ઉપદેશ.

રાગ (મુજે છોડ ચલા બંનગરા.) બનગરા.

જગમેં નહીં તેરા કોઈ; નર દેખ તું નીચે જોઈ. ॥ ટેક. ॥
 સુત માત તાત અરૂ નારી, સખ સ્વારથકે હીતકારી જી; બીન
 સ્વારથકે નહીં કોઈ. ॥ નર દેખ ॥ ૧ ॥ તું ફીરત માહા
 મદમાતા, વિષયન સંગ મુરખ રાતા જી; નીજસંગ સુદ્ધસુદ્ધ
 ખોહી. ॥ નર ॥ ૨ ॥ ગટ જ્ઞાન કલા નવી જાંકુ, પર નીજ
 માંનતસુન તાંકુ જી; આખર પસ્તાવા હોઈ. ॥ નર ॥ ૩ ॥
 નવિ અનુપમ નરભવ હારો, નીજ સુદ્ધ શ્વરૂ નીહારો જી,
 અંતર મમતા મલ ધોઈ. ॥ નર ॥ ૪ ॥ પ્રભુ ચીદાનંદકી
 વાણી, ધારતું નીચે જગ પ્રાણી જી; જમ શક્ત હોત ભવ
 દોઈ. ॥ નર દેખતું ॥ ૫ ॥ ઇતિ.

રાગ (ઉપરતુંજ) બનગરા.

જૂઠીહયે જગતકી માયા; જીને જાની ભેદ તીને પાયા. ॥
 ॥ ટેક ॥ તન ધન જોખન સુખ જેતા, જાંણતું અથીર સુખ-
 તેતા જી; નર જ્યું બાદલકી છાયા. ॥ જૂઠી ॥ ૧ ॥ જમ

અનીત્યભાવ ચિત્ત આયા, દેખ ગણિત રૂપલકી કાયા જી;
 બુજે કરકકું રાયા. ॥ જૂઠીં ॥ ૨ ॥ એમ ચીદાનંદ મંન
 માંહી, કબુ કરીએ મમતા નાંહી જી; સતગરૂએ ભેદ
 લીખાયા. ॥ જૂઠીં ॥ ૩ ॥ ઇતિ.

—:૦:—

અથ સિખામણુ વિષે છુટક છંદો.

ભુજંગી છંદ.

છઉંકોણહું શક્તિકેવીજભારી, કયોદેશઆ એમજેવું વિચારિ;
 શુંછેખર્ચપેદાસ કોમિત્રમારો, કયોકાળછે એમ નિત્યેવિચારો.
 સુતાસુતખંધુતજી મિત્રમોલી, રહેદૂર સૌકાળ સાધુ અલોલી;
 ધરેધર્મ જગ્યાવસે સંગઁહારે, વલીતેજ સુધર્મથી કુલતારે. ॥
 નહિંયોગકો શાંતિની તુલ્યઆવે, નસંતોષનીતૂલ્યકો સુખકાવે;
 નતૃષ્ણાસમી પીડવ્યાધીનીભુંડી, નકોધર્મઆવે દયાતુલ્યરૂડી.
 ગ્રહાશક્તને પ્રાપ્તવિદ્યા નથાયે, દયા માંસલક્ષી રૂદે નાજરાય;
 અતિદ્રવ્યનાલોલીનેસત્યકેવું, વસેસ્વચ્છતાકામીને ક્યાથીએવું.
 પિતાજ્ઞાનને માતછેસત્યમારી, સતીશાંતિ નારી દયાબેન સારી;
 ખરોધર્મલાઘ ક્ષમાપુત્રગ્યારો, ભલાં એછખંધુતણે સાથમારો.
 જઈ વચ્છધેનુ હજારોનીમાંયે, ઠરે નિજમાતા ઉલીહોયત્યાંએ;
 કિધાંકર્મ એવીરીતેં જાયદોડી, વડુંનક્ષિ કરનારને તુર્તખોલી. ॥
 ભણ્યોપુસ્તકોવાંચીવિદ્યાખધિયે, ગુરૂપાસમેસીનશિષ્યોકદીયે;
 ધર્મોજરકર્મે સ્ત્રિયેંગર્મ જમ, દીપેતે સભામાંનહિં પુરૂસ એમ.
 પ્રભોધે ગુરૂશિષ્યને વર્ણ એક, ધરી અંતરે જહ રૂડો વિવેક;
 નથીદ્રવ્ય આભૂમિમાં યોગ્યતેવું, કીટ આપતાંતે ગુરૂકંરૂદેવું. ॥

ગીતિ છંદ.

મિત્ર વિદેશે વિદ્યા, મંદીરમાં માનુની મિત્રમાનો;
 ધર્મમિત્ર પરલોકે, ઔષધ રોગીતણે સખા પ્રમાણે. ॥
 તજીવી કામિનીકોધી, સ્વજનોતજવાં પ્રણયહીણાભાક્ષી;
 મૂઠ ગુરુને તજવો, દયાવિનાનો મૂકા ધર્મ ટાલી. ॥

હરિગીત છંદ.

ઉપજ નિજની ન ન્યાસતાં, કરનાર વ્યય જે આકરે;
 સૌજનીની સ્ત્રી સાથ છે, રતિ ભોગ કરવા પાવશે. ;
 જે વિશ્વમા અનાથ ને વડી, કલેશ અતિ દેનાર છે;
 સત માનવું તે નર તણે, તતકાળ નાશ થનાર છે. ॥
 જે નાશ પામી વસ્તુ તેનો શોક રતિ, ધરતા નથી;
 છે ભવિષ્યપર મળવાનું, ચિંતન તેનું નથી કરતા મથી;
 જે સમયપર આવીમલે, તે વસ્તુ ગ્રહી આદર થકી;
 દિન નિર્ગમે છે જ્ઞાનીયો, સંતોષમાં સર્વે નડી. ॥
 ગુણ હોય જેના જીવતા, આ જગતમાં, તે જીવતો;
 છે ધર્મ સજીવન જે તણે, તેપણ જીવે મુચ્ચો છતો;
 ગુણ ધર્મ હિણ નર કલ્પ આયુ હોય તોયે, તે તણું;
 જીવન વૃથા છે વિશ્વમધ્યે, ખચીત વાણીતે ભણું. ॥
 શાસ્ત્રો તણે નથી અંત ભણતાં, પાર નથી વિદ્યાતણે;
 છે કાળ થોડો તે વિષે, ભય વિમ્મનો પણ ચોગણે;
 માટે કહું જે, સાર તેમાં હોય તે, ચુંટી ભણે ;
 જમ હંસ પયનો ભાગ ખેંચી, નીર ત્યાગે છે જનો. ॥

(વૃદ્ધચાણુક્યમાંથી)

અથ કપાય જીતવા વિષે સદ્ ઉપદેશ.

(હંદ સવૈયા એકત્રીશા)

જેમન ચાહે કપાય જીતવા, તો કહું તે કર તરત ઉપાય;
 ઘણા મહાત્મા મુક્તિ પોહતા, જથી તે સુણજી ચિતલાય;
 કોય કહાડવા કામ્યા ધરજે, હરજે માન ધરી નરમાધ;
 થશે સરળ તો માયા જશે, લોભ જશે સંતોશે ભાઈ. ॥
 રાગ જીત વૈરાગ્ય ધરીને, મિત્ર કરીને દ્વેશ નિવાર;
 ટાળ વિવેક મોહ, કામને સ્ત્રીચ્છૂચી મનમાં ધાર. ॥
 દેખી અન્યને સુખી સર્વદા, ખુશીયતાં કહું મત્સર જાય;
 સાધુપણે સંયમ જે પાલે, સક્કલવિધ્ય તો દૂર પલાય. ॥
 મન તન વચન રહેવડી વાચ્યાં, ધારે ગુમિત્રણ ધરિધ્યાન;
 આલસને ઉધમથીકહાડી, વિરતીપણે નઅવિરતી આણ. ॥
 વહે ટોડરસિ તોસહુપામિશ, પરમતત્વ નિશ્ચે કરી જાણ;
 સયગુરુવાણી જેલવિપ્રાણી, માનિશમન અમૃતરશ ખાણ. ॥

અથ કુગુરૂ વિષે.

દોહરા.

રચાઃ વાદ સહેલી થકી, કથન ધર્મનું જેહ;
 મર્મ ન જાણે છેતરે, છળ કરી કુગુરૂ તેહ. ॥૧॥
 જીમવું જુગ્તેં મિષ્ટને, ગાન તાન ગુલતાન;
 ન્ય નિર્લેપા શું લહે, મનમાં રહે મસ્તાન. ॥૨॥
 જથી જૈનની રીત એ, વાંચો શાસ્ત્ર વિચાર;
 શીખ સુણાવે અવરને, કુમતી નિજધર સાર. ॥૩॥

જીવ વિચારનું મંગલોચરણ.

જીવણ પર્થવ વીરં, નમિજીણ લણામિ અપુહ્યો હવં;

જીવ સર્વં કિંચિવિ, જહમણિયં પુન્ન સૂરીહિં.

અથ શ્રી જીવવિચાર પ્રકરણ પ્રારંભ: (અર્થસુધાં.)

હવે જીવના ભેદ કહી બતાવે છે:—

જીવ મુક્તા સંસારી, રિણો અ તસ થાવરા અ સંસારી;
પુઢવિ જલ જલણ વાઉ, વણુસ્સઈ થાવરા નેઆ. ૧

અર્થ:— (જીવા કે૦) જીવ તે એક મુક્તિના તથા
ખીજ સંસારી, એ બે પ્રકારના છે; તેઓમાંના (મુક્તા કે૦)
જેઓ સકલ કર્મરૂપ પટલોનો ક્ષય કરીને મુક્તિ પદને પામ્યા
છે, તેઓ સિદ્ધ જીવો કહેવાય છે; (અ કે૦) તથા (સંસારિણો
કે૦) જેમાં સંસૃતિને પમાય છે તે સંસાર કહેવાય છે,
એવા સંસારની નરકાદિ ચાર ગતિઓમાં જેઓ ભ્રમણ કરે છે;
તેઓ સંસારી જીવો કહેવાય છે; તે (સંસારી કે૦) સંસારી
જીવના એક (તસ કે૦) તસ (અ કે૦) વક્ત્રી ખીજ
(થાવર કે૦) સ્થાવરા, એ બે પ્રકાર છે; તેઓમાંનાં સ્થાવર
જીવોના પાંચ પ્રકાર છે, તે આ પ્રમાણે:—એક (પુઢવિ કે૦)
પૃથ્વીકાય, ખીજ (જલ કે૦) પાણી તે અપૂકાય, ત્રીજ
(જલણ કે૦) જવલન તે અગ્નિકાય, ચોથા (વાઉ કે૦)
વાયુકા, પાંચમા (વણુસ્સઈ કે૦) વનસ્પતિકાય, તે એવી
રીતે (થાવરા કે૦) સ્થાવર જીવો (નેઆ કે૦) જાણવા.

હવે એ સ્થાવર જીવોના ભેદમાં અનુક્રમે પ્રાસ

થએલા પૃથ્વીકાય જીવોના ભેદ કહે છે:—

ફલિહ મણિ રયણ વિદુમ, હિંગુલ હરિયાલ મણસિલરસિંદા;
કણુગાઈ ધાઉ સેઠી, વન્નિ અ અરણેક્ય પલેવા. ૨.

અભ્યય તૂરી ઊસં, મટ્ટી પાહાણુ જાઓગી શેગા;
સોવીરં જણુ લૂ, શાઈ પુઢવિભેઆઈ ઈચ્યાઈ. ૩

અર્થ:—(ફલિહ કે૦) સ્ફટિક, (મણિ કે૦) મણિ
તથા (રચણુ કે૦) રત્ન (વિદુમ) પરવાલાં અથવા વિદુમ;
(હિંગુલ કે૦) હિંગલો, (હરિયાલ કે૦) હડતાલ, (મણુ
સિલ કે૦) મણુસીલ, (રસિંદા કે૦) પારો અથવા રસેંદ્ર;
(કણુગાધ ધાઉ કે૦) કનકાદિ ધાતુ સાત છે:—સોનું,
રૂપું, ત્રાંપું, કથીર, જસત, શીસું, તથા લોહોદું; એ અગ્નિ-
સંયોગના અભાવે પૃથ્વીકાય છે અને અગ્નિસંયોગે તેઉકા
ય છે. (સેઢી કે૦) ખડી માટી અથવા ચાક કહેવાય છે
તે, (વન્નિ કે૦) હરમજી અથવા લાલ રંગની માટી થાય
છે તે, (અરણેક્ય કે૦) પાષાણના કટકાની સાથે મલેલી
ઘોલી માટી થાય છે તે તથા (પલેવા કે૦) એક જાતિનો
પાષાણુ છે. ૩ (અભ્યય કે૦) પાંચ વર્ણનો અભરખ
(તૂરી કે૦) એક જાતિની માટી છે, (ઊસં કે૦) એ પણ
એક જાતની માટીજ છે, પણ ક્ષાર ભૂમિમાં ઉત્પન્ન થયાથી
ક્ષાર અથવા ખારો એ નામે ઓલખાય છે, એવી રીતે (મટ્ટી
કે૦) માટી અને (પાહાણુ કે) પાષાણુ, એ બે પદાર્થોની
કાલી, નીલી, રાતી, પીલી અને ઘોલી એવી (જાઘઓણેગા
કે૦) અનેક જાતીયો છે તે બધી તથા (સોવિરંજણુ કે૦)
સુરમો (લૂણાધ કે૦) સૈધવ, સાજી, ખિડલવણુ, કાયલવણુ,
તથા સમુદ્રલવણુ, (ઈચ્યાધ કે૦) ઇત્યાદિ, (પુઢવિભેઆઈ
કે૦) પૃથિવી કાયસંસારી જીવોના ભેદ કહેવાય છે.

(મુમ્મુર કે૦) અગ્નિની જ્વાલામાંથી જે સૂક્ષ્મ કણ નીકળે છે તે (ઉક્કા કે૦) કાઈક કાલને વિષે આકાશ માંથી અગ્નિની વૃષ્ટિ થાય છે, અથવા નક્ષત્રો પડે છે તે (અસણી કે૦) વજરનો માર મારતાં તેમાંથી અગ્નિ પડે છે તે (કણુ કે૦) કાઈક કાલનેવિષે આકાશમાં અગ્નિના તણુખા ઊડતા દેખાય છે તે (વિજ્ઞાનુમાધ્યા કે૦) વિજલી આદિક તે વર્ષારુતુ પશુખ કાઠ પણુ રુતુમાં જ્યારે માવઠું થાય છે, ત્યારે કાઈ વખતે આકાશથી વિજલી પૃથિવી ઉપર પડે છે, તે ઈત્યાદિક (અગણિનિઆણું કે૦) અગ્નિ કાય સંસારી જીવોના (ભેઆ કે૦) ભેદો તે (નિઉ-ણુબુદ્ધીએ કે૦) નિપુણ એટલે સૂક્ષ્મ બુદ્ધિએ કરી (નાયન્વા કે૦) જાણવા યોગ્ય છે.

હવે વાયુકાય જીવોના ભેદ કહ્યું છે:—

ઉભામગ ઉક્કલિઆ, મંડલિ મુહસુદ્ધ ગુંજવાયાય,
ધણુતણુ વાયાધયા, ભેયા ખલુ વાઉકાયસ્સ. ૬

અર્થ:—(ઉભામગ કે૦) આકાશનેવિષે જે વાયુ તૃણાદિકના છેડાને ભ્રમાવે છે, તે (ઉક્કલિઆ કે૦) જે વાયુ, રહી રહીને વા તો હોય તે (મંડલિ કે૦) વંટોલિઓ (મુહસુદ્ધ કે૦) મુખમાંથી ફૂંક દીધાથી જે વાયુ નીકળે છે તે (ગુંજવાયાય કે૦) જે ગુંજરવ કરે, તે (ધણુતણુ કે૦) જે બે વાયુને આધારે નરક રહેલાં છે, તે એક ધનવાયુ ખીજે તનવાયુ કહેવાય છે, એવી રીતે એ (ખલુ કે૦) નિશ્ચયે કરી (વાયાધયા કે૦) વાતાદિક (વાઉ-

કાયસ્સ કે૦) વાયુકાય સંસારી જીવોના (ભેયા કે)
ભેદો જાણવા. એવી રીતે છ ગાથાએ કરી પૃથિવી, અપ્,
તેજ તથા વાયુકાય ના ભેદ કહ્યા.

હવે વનસ્પતિકાયના ભેદ કહે છે:—

સાહારણ પત્તેઆ, વણસઘ જીવા દુહ સુએ ભણિઆ;
જસિમણંતાણં તણુ, એગા સાહારણા તેજી. ૭

અર્થ:—(વણસઘ જીવા કે૦) વનસ્પતિકાય જીવો તે
એક (સાહારણ કે૦) સાધારણ અને બીજા (પત્તેઆ કે૦)
પ્રત્યેક, એ (દુહા કે૦) એ પ્રકારના (સુએ કે૦) સિદ્ધાં-
તોને વિષે (ભણિઆ કે૦) કહેલા છે. તેઓમાં (જસિમણં-
તાણં કે૦) જે અનંત જીવોનું (તણુએગા કે૦) એક શરીર
હોય (તેજી કે૦) તેઓ (સાહારણા કે૦) સાધારણ વન-
સ્પતિકાય જીવો જાણવા.

**હવે બે ગાથાએ કરી એ સાધારણ વનસ્પતિ
કાય જીવોના ભેદ કહે છે:—**

કંદા અંકુર કિસલગ, પણુગા સેવાલ ભૂમિફોડા અ;
અક્ષગ તિય ગજ્જર મોથ વથુલા થેગ પલ્લંકા. ૮
કોમલ ફલં ચ સન્વં, ગૂઢસિરાધ સિણાધ પત્તાધં;
થોહરિ કુંઆરિ ગુગ્ગુલિ, ગતૌ ચ પમુહાધ છિન્નરુહા. ૯

અર્થ:—(કંદા કે૦) સૂરણાદિ સર્વ જાતનાં કંદ, (અંકુર
કે૦) બાહેર નીકળેલા અંકુર (કિસલય કે૦) સર્વે જાતિનાં
કુપલના નવા ટસા ફૂટે તે પાતરાં (પણુગા સેવાલ કે૦)
પાંચ વર્ણની સેવાલ જે પાણીની ઉપર રંગ રંગની કલિઓ

થાય છે તે. (ભૂમિ ફેડા કે૦) વર્ષાકાલમાં છત્રના આકારે
 પૃથ્વીમાંથી નીકલે છે તે. (અ કે૦) વલી (અદ્વિતીય
 કે૦) લીલું આદું, લીલી હલદર, તથા લીલો કચ્છરો,
 (ગજ્જર કે૦) ગાજર, (મોથ કે૦) મોથ (વથુલો)
 કે૦) વથુલો નામે શાકવિશેષ, (થેગ કે૦) ધામુરા, થેગી,
 (પલ્લંકા કે૦) પલંક એ નામનું શાકવિશેષ છે એને
 લોહા પાલખું કહે છે. ૯ (ચ કે૦) વલી (કામલ
 ફલં સંવં કે૦) સર્વ કામલ ફલ એટલે જેમાં ખીજ થયાં
 ન હોય તે, (ગૂઢસિરાઈ કે૦) જેનો કણુશલો અથવા પોંક
 છાનો હોય, એટલે જેના કણુ પાંધરા દેખાતા ન હોય.
 ત્યાં સૂધી તે અનંતકાય જાણવા (સિણાઈ પત્તાઈ કે૦)
 સણાદિકનાં પાતરાં આદિ જરનાં પાતરાં (થોહરિ કે૦)
 થોહરની સર્વ જાતિ, એમાં કાંટાલો તથા ખુરસાણી પણ
 જાણવો. (કુઆરિ કે૦) કુઆરિ થાય છે તે (ગુગુલિ કે૦)
 ગૂગલ (ગલોયપમુહા કે૦) ગડૂચી પ્રમુખ એને ગડૂ પણ
 કહે છે, એ વલ્લીને આકારે થાય છે, એ જ્વરાદિક મટાડ
 વાની ઔષધિવિશેષ છે. (આઈ કે૦) એ આદું દેઘને સર્વે
 જ (છિત્રરૂહા) છેઘાં થકાં પણ વાવ્યાથી ફરીને ઉગે, તે
 સર્વ સાધારણ વનસ્પતિ અથવા અનંતકાય કહીયેં.

ધર્યાઈણો અણેગે, હવંતિ ભેયા અણુંત કાયાણું;

તેસિ પરિજાણુંથ લખણમેયં સુએ ભણિયં. ૧૦

અર્થ:— (ધર્યાઈણો કે) ધત્યાદિક (અણુંતકાયાણું
 કે૦) અનંતકાય જીવોના પિંડ, કચ્છર તથા ગિરિ કાણિકાદિક

(અણુગે કે૦) અનેક (ભેયા કે૦) ભેદા (હવાંતિ કે૦) હોય છે; (તેસિ કે૦) તે અનંતકાય જીવોને (પરિજાણુણુયં કે૦) સારી રીતે જાણવાને અર્થે (એયં કે૦) જે આગલ કેહેશે તે (લખણું કે૦) લક્ષણે (સુએ કે૦) સૂત્રોનેવિષે (ભણિયં કે૦) કહ્યાં છે.

હવે અનંતકાય વનસ્પતિજીવોનાં લક્ષણ કહી બતાવે છે.

ગૂઢ સિર સંધિ પંવં. સમભંગ મહીરુગં ચ છિન્નરુહં;
સાહારણું સરીરં, તવિવરીઅં ચ પત્તેયં. ૧૧

અર્થ:—(સિર કે૦) કણસલાં પ્રમુખ શિર, (સંધિ કે૦) સાંધાઓ (પંવ કે૦) ગાઠો; એ ત્રણે જે જડનાં (ગૂઢ કે૦) ગુપ્ત છાનાં હોય; એટલે દીઠામાં ન આવતાં હોય અને (સમભંગ કે૦) ભાંગ્યાથી જેનાં સરખાં બે ફાડીયાં થઈ શકતાં હોય (અહિરુગં કે૦) તંતુ રહિત જેમાં તાંતણા હોય નહીં; (ચ કે૦) વણી (છિન્નરુહં કે૦) જે છેદીને ફરીવાવીએં તો ઊગે; એ સર્વ પ્રકારના વૃક્ષોને (સાહારણું સરીરં કે) સાધારણ વનસ્પતિ કાયનાં શરીર કહિયેં; અને એજ અનંતકાય પણ કહેવાય છે. (તવિવરીઅં કે૦) તે થકી વિપરીત લક્ષણ વાલી વનસ્પતિને (પત્તેયં કે૦) પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય કહિયેં.

હવે તે પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય દર્શાવે છે:—

એગ સરીરે એગો, જીવો જસિંતુ તે યપત્તેયા;
ફૂલ ફૂલ છલ્લિ કઠા, મૂલગ પત્તાણિ બીયાણિ. ૧૨

અર્થ:—(એગ સરીરે કે૦) એક સરીરનેવિષે (એગો જીવો કે૦) એક જીવ (જસિં તુ કે૦) જે વૃક્ષને વિષે હોય (તેયપત્તેયા કે૦) તેને પ્રત્યેક વનસ્પતિ કાય કહિયેં. એ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાયના સાત પ્રકાર છે તે આ પ્રમાણે:— (ફલ કે૦) સર્વપ્રકારના ફલો; (ફૂલ કે) સર્વ પ્રકારના ફૂલ (છલ્લિ કે૦) છાલ; (કઠા કે૦) સર્વ પ્રકારનું લાકડું (મૂલગ કે૦) જુદા તલીયાનું થડ; (પત્તાણિ કે૦) સર્વ જાતિનાં પાંદડાં, (ખીયાણિ કે૦) સર્વ ખીજ, એ સાતે સ્થાનક પ્રત્યેક જિજ્ઞાસુ બિન્ન જીવરૂપ હોવાથી એઓને પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય કહિયેં. એવી રીતે એ આદર પૃથિવ્યાદિક પાંચ યાવરના ભેદ કલ્પા,

હવે પાંચ સ્થાવર સૂક્ષ્મનું વર્ણન કરે છે:—

પત્તેયં તરુ મુત્તં, પંચવિ પુઢ્વાઘણો સ યલ લોએ;

સુહમા હવંતિ નિયામા, અંત મુહુત્તાઉ અદૃસ્સા. ૧૩

અર્થ:—(પત્તેયંતરુ મુત્તં કે૦) એ પૂર્વોક્ત પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય મૂકીને (પંચવિ પુઢ્વાઘણો કે૦) પાંચે પૃથિવ્યાદિક (સયલ લોએ કે૦) સકલ ચૈદ્ર રાજલોકનેવિષે (સુહમા કે૦) સૂક્ષ્મ (હવંતિ કે૦) હોય છે. (નિયામા કે૦) નક્કી. એને પંચ સ્થાવર કહિયેં. તે (અંતમુહુત્તાઉ કે૦) અંતરમુદ્ધર્તના આયુષ્યવાલા હોય છે અને (અદૃસ્સા કે૦) અદૃશ્ય હોય છે એટલે ચર્મદષ્ટિએ દેખાય નહીં. તેથીજ એ સૂક્ષ્મ કહેવાય છે.

એ પાંચ સ્થાવર સૂક્ષ્મ અને પાંચ આદર મલીને દશ ભેદ થયા. અને પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય તે આદરજ હોય છે,

પણ સૂક્ષ્મ હોય નહીં. તેથી પ્રત્યેક વનસ્પતિ કાયનો એક જુદોજ ભેદ હોવાથી સર્વ અગ્યાર ભેદ થાય છે. તે અગ્યાર પર્યામા તથા અગ્યાર અપર્યામા મલીને ખાવીશ ભેદ સ્થાવર સંસારી જીવના કહ્યા છે, અને ખીજ સંસારી ત્રસ કહેવાય છે, તેના મૂલ ચાર ભેદ છે તે આ:—ઘેંદ્રી, તંદ્રી ચૈરિંદ્રી તથા પચેંદ્રી તેઓમાંના પ્રથમ ઘેંદ્રી ત્રસ જીવના ભેદ કહે છે:—

સંખ કવૃંય ગંડુલ જલોય ચંદણુગ અલસ લહગાર્ધ;
મેહરિ કિમિ પૂઅરગા, ઘેઘંદિય માર્ઠ વાહાર્ઠ ૧૪

અર્થ:—(સંખ કે૦) મોટા તથા નાના સંખ (કવૃંય કે૦) કોડીઓ અને કોડા થાય છે તે; (ગંડુલ કે૦) ગંડોલા અને ગગુતા કહે છે, એનાં ઉદરમાં મહોટા કિમિયા ઉત્પન્ન થાય છે તે, (જલોય કે૦) જળો (ચંદણુગ કે૦) એને સિદ્ધાંતોમાં અક્ષ એવા નામથી પ્રતિપાદન કર્યું છે, એને આરિયા પણ કહે છે, તે સાધુ સ્થાપનામાં રાખે છે; (અલસ કે૦) વર્ષાકાલમાં વૃષ્ટિ થાય છે તે વખતે પૃથિવીમાંથી સર્પના આકારેં લાલ રંગવાલા જે અતિ પાતલા જીવો ઉત્પન્ન થાય છે. તે (લહગાર્ધ કે૦) શેટલી પ્રમુખ પકાવેલું અન્નવાસી કેરહી ગયાથી કેટલાક કાલેં તેમાં જે જીવ પડે છે, તે (મેહરિ કે૦) કાષ્ઠમાં જે કીડા હોય છે, તે (કિમિ કે૦) એ પણ એક જાતના કીડા હોય છે તે ઉદરમાં ઉત્પન્ન થાય છે; (પૂઅરગા કે૦) એ જીવ પાણીમાં ઉત્પન્ન થાય છે, એ જીવોનો વર્ણ રાતો હોય છે અને મુખ

કાલું હોય છે. એને કચ્છી ભાષામાં પૂચરા કહે છે. અને (માઇવાહાઈ કે૦) મનુષ્યના અંગમાં જે વાળા થાય છે તે (બે ઇન્દ્રિય કે૦) યેન્દ્રિય જીવ જાણી લેવા, એ જલમાં તથા સ્થલમાં ઉત્પન્ન થાય છે. તે અનેક પ્રકારના છે એઓને સ્પર્શનેન્દ્રિય તથા રસનેન્દ્રિ એ બે ઇન્દ્રિયો છે.

હવે બે ગાથાવડે તેંદ્રો જીવોના ભેદ કહે છે:—

ગોમિ મંકણુ જૂઆ, પિપીલિ ઉદ્દેહિયા ય મક્રોડા;
ઇલ્લિય ધયમિલ્લીઓ, સાવય ગોકીડ જઈઓ. ૧૫
ગદ્દહય ચોરકીડા, ગોમયકીડા ય ધન્નકીડા ય;
કુંથુ ગુવાલિય ઇલિયા, તે ઇન્દ્રિય ઇન્દ્રગોવાઈ. ૧૬

અર્થ:—(ગોમી કે૦) કાનખજૂરિઆ, (મંકણુ કે૦) માંકડ (જૂઆ કે૦) ચૂકા, એ જીવો માણસના માથાના વાલમાં ઉત્પન્ન થાય છે, તે (પિપીલિ કે૦) એને પિપીલિકા, કહે છે, એની રાત્રી કાલી એવી ધણી જાતિ હોય છે, તે (ઉદ્દેહિયા કે૦) ઉદ્દેહિકા, એ જીવો વૃક્ષમાં, કાષ્ઠમાં કે ગૃહમાં જ્યાં જ્યાં પ્રવેશ કરે છે ત્યાં ત્યાં પોતાનું શરીર રહેવા પૂરતું ધર ખનાવીને તેમાંથી તે વૃક્ષાદિકને ખાતી ખાતી ચાલી જાય છે. (ય કે૦) વલી (મક્રોડા કે૦) મત્કોટિકા, એ જીવ ધણું કરીને ખાવડના જડના થડમાં ઉત્પન્ન થાય છે, અથવા ગોલ પ્રમુખ મિષ્ટ પદાર્થ જ્યાં હોય ત્યાં થાય છે. (ઇલ્લિયા કે૦) એ જીવ ધાન્યાદિકમાં ઉત્પન્ન થાય છે. (ધયમિલ્લીઓ કે૦) એ જીવ ધૃતમાં ઉત્પન્ન થાય છે, (સાવય કે૦) એ જીવ મનુષ્યના શરીરના માથા સિવાય

પ્રમાણે:—એક (સુસુસાર કે૦) પાડાના જેવા મત્સ્ય હોય છે, તે ખીજ (મચ્છ કે૦) નાના પ્રકારના જે ખીજાં માછલાં દીકામાં આવે છે તે, ત્રીજ (કચ્છ કે૦) કચ્છપ એ જીવને લોકમાં કાચખાના નામેં ઓલખે છે; ચોથા (ગાહા કે૦) એ જીવો સમુદ્રમાં તેમજ મીઠા પાણીના તલાવ પ્રમુખમાં પણ થાય છે; એ જીવ તંતુ આકારેં હોય છે, તે અતિ ખલવાન હોય છે; પાણીમાં એનું એટલું જેર હોય છે કે, તે હાથીને પણ ઘસડી જાય છે; એને લોકમાં ગુડ એવે નામેં ઓલખે છે; (મગર કે૦) મકર એટલે મગર મત્સ્ય એ (આક્ર કે૦) આદિ શબ્દેં કરી ખીજ પણ (જલચારી કે૦) જલચર જીવ ઘણા પ્રકારના છે. એ જલચર પચેંદ્રી તિર્યચ જીવના ભેદ કલા.

હવે સ્થલચર જીવોના ભેદ કહું છે:—

ચઉપય ઉરપરિસામ્પા, ભુયપરિસામ્પા ય સ્થલચરા તિવિહાઃ
જો સમ્પ નહલ પમુહા, બોધન્વા તે સમાસેણં. ૨૦

અર્થ:—(સ્થલચરા તિવિહા કે૦) સ્થલચર જીવો ત્રણ પ્રકારના છે; તે આ:—એક (ચઉપય કે૦) ચતુષ્પદ એટલે ચાર પગવાલા સર્વ પ્રકારના પશુઓ જાણી લેવા; ખીજ (ઉરપરિસામ્પા કે૦) ઉરપરિસર્પ એ જીવો ઉદરથી ચાલે છે. એની નાગ પ્રમુખ ઘણી જાતિ હોય છે, (ય કે૦) વલી ત્રીજ (ભુયપરિસામ્પા કે૦) ભુજપરિ સર્પ એ જીવો ભુજ-વડે ચાલે છે. તે નોકિયા પ્રમુખ જાણી લેવા, એ ઉપર કલા જે ત્રણ પ્રકારના સ્થલ ચર જીવો તેઓ અનુક્રમે (જો

કેન્) ગાર્હપ્રમુખ તે ચતુષ્પદ, (સમ્ય કેન્) સર્પપ્રમુખ તે ઉર:પરિસર્પ તથા (નઉલપમુહા કેન્) નોલિયાપ્રમુખ તે ભુજપરિસર્પ એ (સમાસેણ કેન્) સંક્ષેપમાર્તે કરી (બોધન્વા કેન્) જાણી લેવા. એ સ્થલચર જીવોના ભેદ કહ્યા.

હવે ખેચર જીવોના ભેદ કહે છે:—

ખચરા રોમચપખી, ચમ્મચપખીય પાયડા ચેવ;

નરલોગાઓ બાહિં, સમુગ્ગપખી વિચય પખી. ૨૧

અર્થ:—(ખચરા કેન્) ખેચર જીવો તે આકાશનેવિધે વિચરનારા જે પક્ષીઓ તે બે પ્રકારના છે:—એક (રોમચ-પખી કેન્) રોમજ પક્ષીઓ, એટલે જેઓના પક્ષો રોમ-સંયુક્ત હોય છે, જેવા કે શુક, હંસ, તથા સાર સાદિક પક્ષીઓ તેમજ પારેવાં, કાગડા, ચકલાં, પોપટ પ્રમુખ એની પાંખ મોવાલાની હોય છે, તે (ચ કેન્) બીજા (ચમ્મ-ચપખી કેન્) ચર્મજ પક્ષીનો (પાયડા કેન્) જેઓની પાંખો ચામડાના જેવી હોય છે તેને ચર્મપખી કહીયે. જેવા કે, ચામાચીડિયા, તથા વડવાગુલ (ચેવ કેન્) નિર્જે લોકમાં પ્રસિદ્ધ છે. અને (નરલોગાઓ બાહિં કેન્) મનુષ્ય લોકની બાહર (સમુગ્ગપખી કેન્) સમુગ્ગ પક્ષીઓ, તથા (વિચય-પખી કેન્) વિતત પખીઓ હોય છે.

હવે ઉપર ત્રણ પ્રકારના જે તિર્યચ જીવો કહ્યા. તે

એકેકના વસી બે બે ભેદ બીજી રીતે કહે છે:—

સવે જલ થલ ખચરા, સંમુચ્છિમા ગમ્ભયા દુહા હુતિ;

કમ્માકમ્મગ ભૂમિ, અંતરદીવા મહુસ્સા ય. ૨૨

અર્થ:— એ ઉપર કહેલા (સંવે કે૦) સર્વ પ્રકારના (જલ થલ ખયરા કે૦) જલચર સ્થલચર, તથા ખેચર જીવો તે (સંમુચ્છિમા કે૦) એક સંમૂર્છિમ અને ખીજ (ગાલયા કે૦) ગર્ભજ એ (દુહા કે૦) એ પ્રકારના (હુંતિ કે૦) છે. એમ પ્રત્યેકના બળમે પ્રકાર હોવાથી છ ભેદ થયા. જે જીવો માતા પિતાની અપેક્ષાવિના ઉત્પન્ન થાય તે સંમૂર્છિમ કહેવાય છે. અને જે જીવો ગર્ભમાં ઉત્પન્ન થાય તે ગર્ભજ કહેવાય છે. તિહાં એકેન્દ્રિય, દ્વીન્દ્રિય તથા ચતુરિન્દ્રિય સર્વ એ જીવો સંમૂર્છિમજ હોય છે. એ તિર્યચના સર્વ મલી અડતાલીશ ભેદ થાય છે તે આવી રીતે:—પ્રથમ એકેન્દ્રિય જીવ બધા થાવર કહેવાય છે તેના બાવીશ ભેદ આગલ તેરમી ગાથાના અર્થમાં દર્શાવ્યા છે. અને ખીજ ત્રસ જીવના મૂલ પેંદ્રી, તેંદ્રી, ચૌરિંદ્રી અને પંચેંદ્રી એ ચાર ભેદ છે તેમાં પેંદ્રી. તેંદ્રી, તથા ચૌરિંદ્રી એ ત્રણ વિકલેંદ્રીને પર્યામા તથા અપર્યામા ગણતાં છ ભેદ થાય તે પૂર્વોક્ત બાવીશ સાથે મેલવતાં અઠાવીશ ભેદ થયા.

હવે પંચેંદ્રી તિર્યચના વીશ ભેદ છે તે દેખાડે છે. જલચર, થલચર, ખેચર, ઉર:પરિસર્પ અને જીજપરિ સર્પ, એ મૂલ પાંચ ભેદ સંમૂર્છિમના અને પાંચ ગર્ભજના મલી દશ ભેદ થાય. તે દશ પર્યામા અને દશ અપર્યામા મલી વીશ ભેદ થયા, તેને પૂર્વોક્ત અઠાવીશ સાથે મેલવતાં અડતાલીશ ભેદ તિર્યચના થાય. એ રીતે ગાથાના પૂર્વાર્કમાં પંચેંદ્રી તિર્યચનું વર્ણન કરયું.

હવે ગાથાના ઉત્તરાર્દમાં પંચેંદ્રી મનુષ્યના ભેદ કહે છે—(કર્માકર્મગ ભૂમિ કે૦) કર્મ ભૂમિમાં ઉત્પન્ન થએલા, અકર્મભૂમિમાં ઉત્પન્ન થએલા થએલા તથા (અંતર દીવા મણુસાય કે૦) અંતર દ્વીપમાં ઉત્પન્ન થએલા એ ત્રણ પ્રકારના મનુષ્ય હોય છે, તેમાં કૃષિવાણિજ્યાદિક કર્મપ્રધાન ભૂમિ તે કર્મભૂમિ કહિયે, તે ભૂમિને વિષે જ મનુષ્ય ઉત્પન્ન થાય છે. તે કર્મભૂમિજ કહેવાય છે, તે કર્મભૂમિઓ અઢી દ્વીપમાં પંદર છે. અને જ્યાં કૃષિવાણિજ્યાદિક કર્મ નથી એવી અકર્મ ભૂમિઓ ત્રીસ છે, તથા અંતર દ્વીપ છપ્પત્ત છે, એ પ્રમાણે મનુષ્યના પિસ્તાલીશ ભેદ કહ્યા તેની સાથે એ અંતર દ્વીપના છપ્પત્ત ભેદ મેલવતાં ૧૦૧ ભેદ થાય તેને પર્યાયા અને અપર્યાય એ બે પ્રકારે ગણીયે, તેવારે ૨૦૨ ભેદ થાય. તથા વક્ત્રી એહિજ ગર્ભજ મનુષ્યનાં મલ, મૂત્ર, શ્લેષ્મ પ્રમુખ ચૌદ સ્થાનકને વિષે ઉપજે તેને સમૂર્ષિમ મનુષ્ય કહિયે તે સમૂર્ષિમ મનુષ્ય સર્વ અધુરી પર્યામિયેજ મરણ પામે છે માટે એ અપર્યાયાજ હોય તેથી એના ૧૦૧ ભેદ પૂર્વોક્ત ૨૦૨ સાથે મેલવતાં ૩૦૩ ભેદ મનુષ્યના થાય. એ રીતે મનુષ્ય પંચેંદ્રીના ભેદ કહ્યા.

હવે ચાર નિકાયના દેવાના ભેદ કહે છે;—

દસહા ભવણાહિવર્ષ, અઠ્ઠવિહા વાણ મંતરા હંતિ;

જેઈસિયા પંચવિહા, દુવિહા વેમાણિઆ દેવા. ૨૩

અર્થ:—ભવનપતિ, વ્યંતર, જ્યોતિષક તથા વૈમાનિક, એ ચાર પ્રકારના જ દેવ છે, તેઓમાંના (દસહા ભવણા-

હિવર્ધ કે૦) લવનાધિપતિ દેવોના દશ લેદ છે, તે આ:—
અસુરકુમાર, નાગકુમાર, સુવર્ણકુમાર, વિદ્યુત્કુમાર, અગ્નિ-
કુમાર, દ્વીપકુમાર, ઉદધિકુમાર, દિશિકુમાર, વાયુકુમાર તથા
સ્તનિતકુમાર.

ખીજ (અડવિહા વાણુમંતરા હુતિ કે૦) આઠ
પ્રકારના વાણુવ્યંતર દેવો છે તેમાં વ્યંતર દેવોનાઆઠ
લેદ છે તે આ:— પિશાચ, ભૂત, યક્ષ, રાક્ષસ, કિન્નર,
કિંપુરુષ, મહોરગ, તથા ગંધર્વ; તથા ખીજ આણુપત્ની, પણુ-
પણુપત્ની, રુપિવાદી, ભૂતવાદી, કંદિત, મહાકંદિત, ડોહંડ,
પતંગ.

ત્રીજ (જ્યેષ્ઠસિયા પંચવિહા કે૦) જ્યોતિષક દેવોના પાંચ
લેદ છે તે આ:— ચંદ્ર, સૂર્ય, ગ્રહ, નક્ષત્ર તથા તારા; તે ફરી
બે પ્રકારના છે:—એક ચર ને ખીજ સ્થિર તેમાં જ મનુષ્ય
ક્ષેત્ર નેવિષે છે તે ચર એટલે અસ્થિર સદાકાલ ફરતા રહે; છે,
અને જ મનુષ્ય ક્ષેત્રથી બાહર છે તે સ્થિર છે કેમકે તેમનાં
વિમાન ફરતાં નથી જ બિહાં છે તે તિહાંજ સ્થિર રહ્યાં છે.

ચોથા (દુવિહા વેમાણિયા દેવા કે૦) વૈમાનિક દેવોના બે
લેદ છે, તે કહે છે. એક તો જ શ્રીતીર્થકરાદિકનાં પાંચ કલ્યા-
ણકને વિષે આવે જાય છે એ એનો કલ્પ એટલે આચાર
કહીયે માટે એને કલ્પોપપન્ન દેવો કહીયે. તે દેવતા સૌધર્મ
ઈશાનાદિ બાર દેવલોકના લેદે કરી બાર પ્રકારે છે.

હવે ખીજ જ કલ્પ એટલે આવ્યા ગયાનો આચાર તેણે
કરી રહિત છે તેને કલ્પાતીત દેવો કહીયે, તેના વલી બે લેદ

છે એક તો નવ ઐવેયકના અને બીજા પાંચ અનુત્તર વિમા-
નના દેવો જાણવા.

વક્ત્રી ત્રણ પ્રકારના કિલ્લિખણિયા દેવો તથા નવ પ્રકારના
લોકાંતિક દેવો છે.

એ સર્વ દેવોના બધા મલી એકશો ને આઠાણું લેદ
શાસ્ત્રોમાં કહ્યા છે, તે આ પ્રમાણે:—ભવનપતિના દશ લેદ;
ચર જ્યોતિષીના પાંચ લેદ, સ્થિર જ્યોતિષીના પાંચ લેદ
પાંચ ભરત તથા પાંચ ઐરવત મલી દશ ક્ષેત્રના દશ વૈતા-
ઠ્યને વિષે રહેનારા તિર્યક્ જૂંલક દેવોના દશ લેદ, નારકી
જીવોને દુઃખ આપનારા પરમાધામીના પંદર લેદ, વ્યંતરના
આઠ લેદ, વાણવ્યંતરના આઠ લેદ, કિલ્લિખણિયાના ત્રણ લેદ
લોકાંતિકના નવ લેદ, બાર દેવલોકના બાર લેદ, નવ ઐવે-
યકના નવ લેદ, પાંચ અનુત્તર વિમાનોના પાંચ લેદ, એ
સર્વ મલી નવાણું લેદ થયા. એને પર્યામા તથા અપર્યામા
એ બેથી ગુણતાં એકશો ને અઠાણું લેદ થાયછે.

એ રીતે તિર્યચના અડતાલીશ, નારકીના ચૌદ, મનુષ્ય-
ના ત્રણેશો ને ત્રણ તથા દેવતાના એકશો ને અઠાણું મલી
જીવોના ૫૬૩ લેદો થયા. એમ ચૌદ રાજલોકમાં જીવાદિક
છ દ્રવ્ય છે, તેમાં એક જીવ દ્રવ્યના સંસારી ને સિદ્ધ, એ
બે લેદ તેમાંથી સંસારીજીવો પાંચશો ત્રેશઠ લેદ સંક્ષેપે કહી
દેખાડ્યા, એ સંસારી જીવોનો વિચાર કહ્યો.

વાલા જીવોના શરીરનું પ્રમાણ બે ગાઉથી માંડીને નવ ગાઉ સુધી હોય છે. એવી રીતે (સમુદ્ધિમાં લખિયા કે૦) સંમૂર્ચિષ્ઠમ તિર્યચ જીવોના શરીરોનું પ્રમાણ કહ્યું છે. અને (ચતુષ્પયા ગંધયા છત્ર્યેવ ગાઉઆઘં કે૦) ગર્ભજ ચતુષ્પદ જીવોના શરીરોનું પ્રમાણ ઉત્કર્ષથી છ ગાઉનું (મુણેયન્વા કે૦) મનાય છે.

હવે પંચેન્દ્રિય મનુષ્યના શરીરનું પ્રમાણ

ગાથાના ઉત્તરાર્ધ વડે કહે છે:—

ક્રાસ તિગં ચ માણુસ્સા, ઉક્ક્રાસ સરીર માણેણું. ૩૧

અર્થ:—(માણુસ્સા ઉક્ક્રાસ સરીર માણેણું કે૦) ઉત્કૃષ્ટથી મનુષ્યના શરીરનું પ્રમાણ (ક્રાસતિગં કે૦) ત્રણ ક્રાશનું હોય છે. તે દેવકુર્વાદિક ક્ષેત્રોનાં યુગક્ષીલિયાં જાણવાં.

હવે દેવોના રવાલાવિક શરીરોનું પ્રમાણ કહે છે:—

ઈસાણુંતં સુરાણું, રચણીગિ સત્ત હુંતિ ઉચ્ચૈત્તં;

દુગ દુગ દુગ ચઉ ગેવિ, જ્જણુત્તરે ઇક્કિઠ્ઠ પરિહાણી. ૩૨

અર્થ:—(ઇસાણુંતં સુરાણું કે૦) બીજા ઈશાન દેવ લોકના અંત સુધી જે જીવનપતિ, વ્યંતર તથા જ્યોતિષ્ક દેવ છે તેઓના શરીરોની (ઉચ્ચૈત્તં કે૦) ઊંચાઈ (સત્ત રચણીગિ હુંતિ કે૦) સાત હાથની હોય છે. ત્યાર પછી “દુગ દુગ દુગ ચઉ ગેવિજ્જણુત્તરે ઇક્કિઠ્ઠ પરિહાણી” અનુક્રમે એકેક હાથ ધટાડતાં જવું જેમ કે, સનત્કુમાર અને માહેન્દ્ર એ (દુગ કે૦) દ્વિક, એટલે બન્ને દેવલોકમાંના દેવોના શરીરોનું ઊંચાઈનું પ્રમાણ છ હાથનું હોય છે. પ્રજ્ઞ

અને લાંતિક એ (દુગ કે૦) બે દેવલોકમાં પાંચ હાથ હોય છે; શુક અને સહસ્રાર એ (દુગ કે૦) બે દેવલોકમાં ચાર હાથ હોય છે; એ ત્રણ દ્વિક કહી અને આનત, પ્રાણત, આરણ્ય તથા અચ્યુત એ (ચઉ કે૦) ચાર દેવલોકમાં ત્રણ હાથ હોય છે; (ગેવિજ્ઞ કે૦) નવ ત્રૈવેયકમાં બે હાથ હોય છે. અને (આણુતરે કે૦) પાંચ અનુતરવાસી દેવલોકમાંના દેવોના શરીરોનું પ્રમાણ એક હાથનું હોય છે. એ રીતે (ઈક્ષિક પરિહાણી કે૦) એકેક હાથની હાણી કરતાં જવું તેવારે પૂર્વોક્ત માન થાય.

હવે જીવોના આઉખાનું બીજું દ્વાર કહે છે:—

ખાવીસા પુઢવીએ, સત્તય આઉસ્સ તિન્નિ વાઉસ્સ;

વાસ સહસ્સા દસ તર, ગણાણું તેઉ તિરિત્તાઉ. ૩૩

અર્થ:—(પુઢવીએ ખાવીસા કે૦) પૃથ્વીકાય જીવોનું આયુ ઉત્કર્ષથી ખાવીશ હજાર વર્ષનું હોય છે (સત્તય આઉસ્સ કે૦) અપ્કાય જીવોનું આયુ સાત હજાર વર્ષનું, (વાઉસ્સ તિન્નિ કે૦) વાયુ કાય જીવોનું આયુ ત્રણ હજાર વર્ષનું (તરુગણાણું કે૦) પ્રત્યેક વનસ્પતિ સમૂહનું આયુષ્ય, (દસ સહસ્સા વાસ કે૦) દશ હજાર વર્ષનું હોય છે. અને (તેઉ તિરિત્તાઉ કે૦) તેજસ્કાય જીવોની ઉત્કૃષ્ટ આયુઃસ્થિતિ ત્રણ અહોરાત્રની હોય છે. અને એ બધા જીવોનું જગન્મયી અંતમુહૂર્તનું આયુષ્ય હોય છે.

હવે વિગલેન્દ્રિય જીવોનું આયુ કહે છે.

વાસાણિ ખારસાઉ, બિ ઇન્દ્રિયાણું તિ ઇન્દ્રિયાણું તુ;
અઉણા પત્ત દિણાઈ, ચઉરિન્દીણું તુ ઢમ્માસં. ૩૪

અર્થ:—(બિઇન્દ્રિયાણું ખારસાઉ વાસાણિ કે૦) બેન્દ્રિય જીવોનું ઉત્કૃષ્ઠી ખાર વર્ષનું આયુષ્ય હોય છે. (તિઇન્દ્રિયાણું તુ કે૦) ત્રીન્દ્રિય જીવોનું આયુષ્ય (અઉણા પત્ત દિણાઈ કે૦) ઉગણ પચાસ દિવસનું હોય છે. અને (ચઉરિન્દીણું તુ કે૦) ચતુરિન્દ્રિય જીવોનું આયુષ્ય (ઇમ્માસં કે૦) છ મહિનાનું હોય છે. તેમ જ એ સર્વનું જઘન્યથી પૂર્વક્ત અંતરમુદ્ધર્તનું આયુષ્ય હોય છે.

હવે ચંચેન્દ્રિય જીવોનું ઉત્કૃષ્ઠી આયુઃપ્રમાણ કહે છે:—

સુર નેરઘયાણુ ઠિઈ, ઉક્કોસા સાગરાણિ તિત્તીસં;
ચઉપય તિરિય મણુસ્સા, તિન્નિયપ લીઉવમા હુંતિ. ૩૫
જલયર ઉર જુયગાણું પરમાજી હોઘ પુન્વ કોડીઉ;
પખીણું પુણુભણિઉ, અસંખ ભાગો અ પલિયસ્સ. ૩૬

અર્થ:—(સુર નેરઘયાણુ ઠિઈ કે૦) દેવ અને નારકી-યોના આયુષ્યની સ્થિતી, (ઉક્કોસા કે૦) ઉત્કૃષ્ઠી (તિત્તીસં સાગરાણિ કે૦) તેત્રીશ સાગરોપમની હોય છે. એટલું આયુષ્ય પાંચ અનુત્તર વિમાનોના દેવોનું તથા સાતમી નરકના જીવોનું ઉત્કૃષ્ઠી જાણી લેવું. અને (ચઉપય કે૦) ચતુષ્પદ એટલે ચાર પગવાલા (તિરિય કે૦) તિર્યચ જીવોનું તથા (મણુસ્સા કે૦) સર્વ પ્રકારના માણસોનું ઉત્કૃષ્ઠી (તિન્નિયપ લીઉવમા કે૦) ત્રણ પદ્યોપમનું આયુષ્ય

(હુંતિ કે૦) હોયછે. અહિં પદ્યોપમ તથા સાગરોપમને વિષે સૂક્ષ્મતાથી દેવ તથા નારકીયોનું જઘન્યથી આયુષ્ય દશ હજાર વર્ષનું હોય છે. અને મનુષ્ય તથા તિર્યચ જીવોનું જઘન્યથી પૂર્વની પેઠે અંતર્મુદ્ગર્તનું આયુષ્ય હોય છે

(જલચર કે૦) જલચર જીવો (ઉર કે૦) ઉદરથી ચાલનારા જે સર્પો છે. (ભુયગાણું કે૦) ભુજથી ચાલનારા જે નોલિયા પ્રમુખ જીવો છે, તેઓનું (પરમાઉ કે૦) ઉત્કૃષ્ઠથી આયુષ્ય (પુન્વકાડીઓ કે૦) પૂર્વ કાડીનું (હોઈ કે૦) હોય છે. સિત્તર લાખ અને છપત્ર હજાર કાટિ વર્ષનો એક પૂર્વ થાય છે. એવા એક કાટિ પૂર્વનું આયુષ્ય જાણવું. (પખીણું કે૦) પક્ષીઓનું (પુણ કે૦) તેવી રીતેજ (પલિયસ્સ અસંખ્યાભાગોઅ કે૦) પદ્યોપમના અસંખ્યાતમા ભાગ જેટલું આયુષ્ય (ભણિઓ કે૦) કહેલું છે. એ ગર્ભજ પક્ષીયોનું આયુષ્ય જાણવું.

હવે સૂક્ષ્માદિ જીવોના આયુષ્યનું પ્રમાણ કહે છે:—

સંવે સુહુમા સાહા, રણા ય સંમુચ્છિમા મણુસ્સા ય;

ઉક્કોસ જહન્નેણું, અંતમુહુત્તં ચિય જિયંતિ. ૩૭

અર્થ:— (સંવે કે૦) પૃથ્વીકાય, અપ્કાય, તેઉકાય, વાયુકાય, તથા વનસ્પતિકાય, એ સર્વે (સુહુમા સાહારણાય કે૦) સૂક્ષ્મ તથા ખીજ સાધારણ અને (સંમુચ્છિમા મણુસ્સાય કે૦) સંમૂચ્છિમ મનુષ્યો તે બધા (ઉક્કોસ કે૦) ઉત્કૃષ્ઠથી (જહન્નેણું કે૦) જઘન્યથી (અંત મુહુત્તં ચિય કે૦) એક અંત મુદ્ગર્ત માત્રજ (જિયંતિ કે૦) જીવે છે.

ઉપલાં ખે દ્વારમાં ને કહ્યું, તે ગાથાવડે સૂચવે છે:—

ઓગાહણાઉ માણું, એવં સંખેવઓ સમખખાયં;

જે પુણુ ઈથ વિસેસા, વિસેસ સુત્તાઉ તે નેયા. ૩૮

અર્થ:—(ઓગાહણાઉમાણું કે૦) જનેવિષે જીવની સ્થિતિ હોય છે. જેમાં જીવ રહે છે તેને અવગાહના કહિયેં, એવું જે પ્રત્યેક જીવનું શરીર તેના આયુષ્યનું પ્રમાણ (એવં કે૦) એવી રીતે (સંખેવઓ કે૦) સંક્ષેપે કરી (સમખખાયં કે૦) સમાખ્યાતં એટલે કહ્યું, પરંતુ (જે પુણુ ઈથ કે૦) અત્રે હજી જે કાંઈ દેવલોકા દિકનેવિષે પ્રતરાદિ આશ્રિત (વિસેસા કે૦) વિશેષ અવગાહના તથા આયુના ભેદ છે. (તે વિસેસ સુત્તાઉ કે૦) તે વિશેષ સૂત્ર જે સંઘ્રહિણી પ્રજ્ઞાપનાદિક સૂત્રો છે તેયકી (નેયા કે૦) જાણી લેવા.

હવે ત્રીજી સ્વકાયસ્થિતિદ્વાર કહે છે:—

એગિંદિયા યસંવે, અસંખ ઉસ્સપ્પિણી સકાયંમિ;

ઉવવજ્જંતિ ચયંતિઅ, અણંતકાયા અણંતાઓ. ૩૯

અર્થ:—(સંવે એગિંદિયા કે૦) પૃથ્વીકાય, અપ્ કાય; તેઉકાય, વાયુકાય અને વનસ્પતિકાય, એ જે પંચ સ્થાવર એકંદ્રિય છે. તે સર્વ. (અસંખ ઉસ્સપ્પિણી કે૦) અસંખ્ય ઉત્સર્પિણી તથા અવસર્પિણી સુધી (સકાયંમિ કે૦) તેજ પોતાની કાયનેવિષે (ઉવવજ્જંતિ કે૦) ઉત્પન્ન થાય છે, અને (ચયંતિઅ કે૦) મરણને પામે છે. અર્થાત્ તેજ કાયમાં ઉત્પન્ન થઈને ફરી ત્યાંજ નાશને પામે છે, તથા (અણંતકાયા કે૦) અનંત કાય વનસ્પતિ જીવો જે છે તે

(અણુતાઓ કે૦) અનંત ઉત્સર્પિણી અને અવસર્પિણી સુધી યાવત્ સ્વકાયમાં ઉત્પન્ન થઇને તેજ કાયમાં નાશ પામેછે

હવે દ્વીંદ્રિયાઃ૬ વિકલેંદ્રિયની' કાયાસ્થિતિ કહે છે:--

સંખિજ્ઞ સમા વિગલા, સત્તઠ ભવા પણિંદિ તિરિ મણુયા;
ઉવવજ્ઞિતિ સકાએ, નારય દેવા અ નો ચેવ. ૪૦

અર્થ:—(વિગલા સંખિજ્ઞ સમા કે૦) બેંદ્રિય તેંદ્રિય તથા ચઉરિંદ્રિય એ જ વિકલેંદ્રિય જીવ છે, તે સંખ્યાતા વર્ષ સુધી (ઉવવજ્ઞિતિસકાએ કે૦) સ્વકાયને વિષે ઉત્પન્ન થાય છે. અને ચવે છે તથા (પણિંદિ તિરિ મણુયા કે૦) પંચેંદ્રિય તિર્યચ અને મનુષ્ય એ બે જાતિના જીવો તે તેવાજ ભવપણે કુડાવેડે (સત્તઠભવા કે૦) સાત અથલા આઠ ભવ કરે છે. તથા (નારય દેવાઅ નોચેવ કે૦) નારકી જીવોઅને દેવો મરણ પામીને ફરી તેજ ગતિમાં ઉત્પન્ન થતા નથી.

હવે ચોથું પ્રાણુ દ્વાર કહે છે:—

દસહા જિયાણુ પાણા, ઈંદિ ઉસાસાઉ જોગ બલરવા;
એગિંદિએસુ ચઉરો, વિગલેસુ છ સત્ત અઠેવ. ૪૧
અસન્નિ સન્નિપંચિં, દિએસુ નવ દસ કમેણુ બોધન્વા;
તેહિં સહ વિધ્પઓગો, જીવાણું ભણુણુએ મરણું. ૪૨

અર્થ:—(દસહા જિયાણુ પાણા કે૦) જીવોના દસ પ્રકારનાં પ્રાણુ હોય છે. તે કહે છે (ઈંદિ કે૦) ઈંદ્રિયો, (ઉસાસ કે૦) શ્વાસોઅધ્વાસ, (આઉ કે૦) આયુ તથા (જોગબલરવા કે૦) યોગનાં બલરૂપ જાણુવાં. એટલે સ્પર્શ-

નાદિ પાંચ ઈન્દ્રિયો, છઠો ઉચ્છ્વાસ નિઃશ્વાસ, સાતમું આયુ તથા મન, વચન કાય, એ ત્રણ યોગનાં ત્રણ ખલ મલી દશ પ્રાણ છે. તેમાં (એગિન્દ્રિયેસુ કે૦) એકેન્દ્રિય જીવોને સ્પર્શનેન્દ્રિય, શ્વાસોચ્છ્વાસ, આયુ તથા કાયખલ, એ (ચઉરૌ કે૦) ચાર પ્રાણ હોય છે. અને (વિગલેસુ કે૦) વિકલેન્દ્રિય એટલે દ્વીન્દ્રિય જીવો ને સ્પર્શનેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય, શ્વાસોચ્છ્વાસ, આયુ, કાયખલ તથા વચનખલ, એ (છ કે૦) છ પ્રાણ હોય છે. ત્રીન્દ્રિય જીવોને સ્પર્શનેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય, ધ્રાણેન્દ્રિય, શ્વાસોચ્છ્વાસ, આયુ, કાયખલ તથા વચનખલ, એ (સત્ત કે૦) સાત પ્રાણ હોય છે. ચતુરિન્દ્રિય જીવોને સ્પર્શનેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય, ધ્રાણેન્દ્રિય, શ્રોત્રેન્દ્રિય, શ્વાસોચ્છ્વાસ, આદુ, કાયખલ, તથા વચનખલ, એ (અગેવકે૦) આઠ પ્રાણ હોય છે.

(અસન્નિ સન્નિ પંચિન્દ્રિયેસુ કે૦) અવંજી પંચન્દ્રિય તથા સંજી પંચેન્દ્રિય જીવોને (નવ દસ કે૦) નવ અને દશ (કમેણુ કે૦) કમેં કરી (બોધંવા કે૦) બણવા. એટલે અસંજી પંચેન્દ્રિય જીવોને એક મનો ખલ હોતું નથી ખાકીનાં નવે પ્રાણો હોય છે. એ પ્રાણ જને જટલાં કહ્યાં છે તે જીવને (તેહિં સહવિધ્યગ્ચોગો કે૦) તે પ્રાણોનો જે વિયોગ થાય છે તે (જીવાણું મરણું ભણણુએ કે૦) જીવને મરણ કહેવાય છે. ઇહાં દેવ, નારકી, ગર્ભજ તિર્યચ તથા મનુષ્ય એવા સંજી પંચોદ્રય કહેવાય છે; અને સંમૂર્ચ્છિમ તિર્યગતથા સમૂર્ચ્છિમ મનુષ્ય અસંજી પંચેન્દ્રિય કહેવાય છે. તેઓમાં સંમૂર્ચ્છિમ મનુષ્યો તો ભાષારૂપ વાગ્યલાદિકં કરી રહિત

હવે ક્ષરિ સંસારી જીવવિષે કહે છે:—

કાલે અણાઈ નિહણે, જોણી ગહણુંભિ ભીસણે ઇથ;
ભમિયા ભમિહંતિ ચિરં, જીવા જીણ વયણ મલહંતા. ૪૮

અર્થ:—(અણાઈ નિહણે કાલે ૦)કે અનાદિ અનંત કાલને વિષે (જીણ વયણ મલહંતા જીવા કે ૦) હિતોપદેશ રૂપ જિનવચનને જે જીવો પામ્યા નથી, તેઓ (જોણી કે ૦) ચોરાશી લાખ સંખ્યાવાલી જે યોનિ તેણે કરી (ગહણુંભિ કે ૦) મહા ગહન દુઃખ દેનારો, (ભીસણે કે ૦) ભયને દેનારો (ઇથ કે ૦) ઇહાં વર્ણુઓ એવો જે આ સંસાર તેને વિષે (ભમિયા કે ૦) અતિતકાલને વિષે ભટકેલા છે, ક્ષરિ (ભમિહંતિ ચિરં કે ૦) આગલ આગમિક કાલમાં પણ ભ્રમણ કરશે.

હવે કર્તા પોતાના નામની સુચના કરતો છતો

ધર્મોપદેશ કહે છે:—

તા સંપદ સંપત્તે, મણુઅત્તે દુલ્લહે વિસમ્મત્તે; સિરિ
સંતિ સૂરિ સિદ્ધે, કરેહ ભો ઉજ્જમં ધમ્મે. ૪૯

અર્થ:—(તા કે ૦) તે પૂર્વોક્ત કારણ માટે (ભો કે ૦) હે ભગ્ય જીવો, (સંપદ કે ૦) સાંપ્રત આસમયને વિશે દર્શાવે કરી (દુલ્લહે કે ૦) દુર્લભ એવું જે જે આ (મણુઅત્તે કે ૦) મનુષ્ય પણ તે (સંપત્તે કે ૦) પ્રાપ્ત થયું છતાં અને (વિસમ્મત્તે કે ૦) તેમાં પણ દુર્લભ જિનોક્ત તત્ત્વત્રયરચિ-રૂપ સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થયું છતાં (સિરિ સંતિ સૂરિ સિદ્ધે કે ૦)

શ્રી એટલે જ્ઞાનાદિ લક્ષ્મી, શાંતિ એટલે રાગાદિકનો ઉપશમ,
એઓ એં કરી જ સરિ એટલે પૂજ્ય એવા શ્રી તીર્થંકર તથા
ગણધર તેઓ શિષ્ટે કરેલા ઉપદેશ રૂપ (ધર્મને ઉજ્જમ
કરેહુ કે૦) ધર્મનેવિષે ઉદ્યમ કરો.

આં પદમાં કવિયેં પોતાનું નામ સૂચવ્યું છે તે આવી
રીતે:—શ્રી શાંતિ સૂરિ ઉપદેશ કરે છે કે, શિષ્ટે એટલે ઉત્તમ
પુરુષોએ આચરણ કરેલા ધર્મને વિષે ઉદ્યમ કરો. એવો
અન્યથા કરવો. અથવા શ્રી શાંતિ સૂરિએ કરેલા ભગવદ્વચ-
નાનુરેં ધર્મોપદેશનો ઉદ્યમ કરો.

આ જીવ વિચાર સૂત્ર સિદ્ધાંત માંથી કહાડેલો છે

એમ કહેછે:—

એસો જીવ વિચારો, સંખેવ રૂઢિણુ જાણુણુ હેઉં;

સંખિતો ઉદ્ધરિઓ, રૂદાઓ સુયસમુદાઓ. ૫૦

અર્થ:— (એસો કે૦) એજ (જીવ વિચારો કે૦)
જીવ વિચાર કહ્યો; (તે સંખેવ રૂઢિણુ કે૦) સ્વરૂપ મતિવાલા
જીવાને (જાણુણુ હેઉં કે૦) જાણવાને અર્થે (રૂદાઓ કે૦)
જના વિસ્તારનું ગ્રહણ થઇ શકે નેહિ એવા (સુયં સમુદાઓ
કે૦) શ્રુત સમુદ્રથી (સંખિતો ઉદ્ધરિઓ કે૦) સંક્ષેપથી
ઉદ્ધાર કરીનેઆ નિબંધ કર્યાછે.

ઈતિ જીવ વિચાર પ્રકરણ.

અથ ધુટક બોલો.

અથ આર્યુ ભાવ લિખ્યતે.

જીવન્નતિ	આયુવર્ષ.	જીવન્નતિ	આયુવર્ષ.
હસ્તિઆયુ	૧૨૦	છાલીઆયુ	૧૬
મનુષ્યાયુ	૧૨૦	શ્વાનઆયુ	૧૨
અશ્વઆયુ	૩૨-૪૮	શીયાલઆયુ	૨૪
વ્યાધ્રઆયુ	૬૪	હરણુઆયુ	૨૪
કાગઆયુ	૧૦૦	હંસઆયુ	૧૦૦
ગર્જ્ઞઆયુ	૬૪	મંજરઆયુ	૧૨
ગેંડાઆયુ	૨૦	સૂડલાઆયુ	૧૩
સારસઆયુ	૫૦	બપૈયાઆયુ	૩૦
ક્રૌંચઆયુ	૬૦	સિંહઆયુ	૧૦૦૦
બગલાઆયુ	૬૦	માછલાઆયુ	૧૦૦૦
સર્પીઆયુ	૧૦૦-૧૨૦	ઉંટઆયુ	૨૫
કીડીઆયુ	૧	ભેંસઆયુ	૨૫
ઉંદરઆયુ	૨-૨૦	ગાયઆયુ	૨૫
સસલાઆયુ	૧૦-૧૪	ઘેટાઆયુ	૧૬
દેવીઆયુ	૫૦	જૂઆયુ-માસ	૩
સૂવરઆયુ	૫૦	કંસારીઆયુ-માસ	૩
વાગોલઆયુ	૫૦	વીંછીઆયુ-માસ	૬
		ચૈરીંદ્રીઆયુ-માસ	૬

સમુચ્છિન્ન ગર્ભપન્ન જલચરતું ઉત્કૃષ્ટાયુ પૂર્વ કાડી વર્ષતું.

અથ શ્રી છન ભુવનને વિષે ચોરાશી આશાતના
ન કરવી તેના નામ લખીદે છેયે.

૧ બલખો ન નાખવું.	૧૭ વમન ન કરવો.
૨ હિંચોલાદિ ક્રીડા ન.	૧૮ દાંત નાખવા અથવા સ
૩ કલહ પ્રમુખ ન કરવો.	મારવા નહીં.
૪ ધનુરકલાદિ ન કરવી.	૧૯ વિશામણુ ન કરવો.
૫ પાણીના કોગલા નં	૨૦ ગાય પ્રમુખ ન ખાંધવી.
૬ તંબોલાદિક ન ખાવા.	૨૧ દાંતનો મેલ ન નાખવો.
૭ તંબોલ થુકવા નહીં.	૨૨ આંખનો મેલ ન નાખવો.
૮ મુખથી ગાલો ન દેવી.	૨૩ નખનો મેલ ન નાખવો.
૯ મુત્ર વિષ્ટા ન નાખવી.	૨૪ ગંડસ્થલનો મેલ નં
૧૦ શરીર ન ધોવું.	૨૫ નાકનો મેલ ન નાખવો.
૧૧ વાલ ન ઉતરાવવા.	૨૬ માથાનો મેલ ન નાખવો.
૧૨ નખ ન ઉતરાવવા.	૨૭ કાનનો મેલ ન નાખવો.
૧૩ રૂધીર ન નાખવો.	૨૮ શરીરની ચામડીનો મેલ
૧૪ સુખડી ન ખાવી.	ન નાખવો.
૧૫ ચામડી ન નાખવી.	૨૯ મિત્ર સાથે મસલત નં
૧૬ પિત્ત વમન ન કરવો.	૩૦ વિવાદાદ્યે એકઠા ન થવું.

- ૩૧ નામુ ન લખવો.
 ૩૨ કોઈ ચીજ વેચવી નહીં.
 ૩૩ થાપણુ ન મુકવો.
 ૩૪ મોઠે આસને ન બેસવું.
 ૩૫ છાણુ થાપવા નહીં,
 ૩૬ કપડા સુકાવવા નહીં.
 ૩૭ ધાન સુકાવવો નહીં.
 ૩૮ પાપડ સુકાવવા નહીં.
 ૩૯ વડીયો કરવી નહીં.
 ૪૦ રાજ લયાદિકેં છુપવું ન-
 ૪૧ રૂદન કરવો નહીં.
 ૪૨ વિકથા કરવી નહીં.
 ૪૩ શસ્ત્ર ધડવા નહીં.
 ૪૪ તીર્યચ ખાંધવા નહીં.
 ૪૫ તાપણી કરવી નહીં.
 ૪૬ અન્નાદિક રાંધવું નહીં.
 ૪૭ નાણું પરખવું નહીં.
 ૪૮ નિસિહી ભાંગવી નહીં.
 ૪૯ છત્ર ધરવો નહીં.
 ૫૦ ખાસડા મૂકવા નહીં.
 ૫૧ શસ્ત્ર મૂકવા નહીં.
- ૫૨ ચામર ધરાવવો નહીં.
 ૫૩ મન એકાગ્ર કરવો.
 ૫૪ તેલાદીક ન ચોપડવા.
 ૫૫ સચિત્ત ભોગ સતવો.
 ૫૬ અયોગ અચેત તજવો.
 ૫૭ જીન દીઠે હાથ જોડવા.
 ૫૮ એક સાડી ઉત્રાસન કં
 ૫૯ મુકુટ ધારણુ ન કરવો.
 ૬૦ પાઘડીનો વિવેક ન કં
 ૬૧ તોદાદિક ન ધાલવા.
 ૬૨ હોડ ન કરવી.
 ૬૩ ગેડી-દડે રમવો નહીં.
 ૬૪ જીંહાર સલામ ન કરવી.
 ૬૫ ભાંડ ચેષ્ટા ન કરવી.
 ૬૬ તુંકાર રૈકાર ન કરવો.
 ૬૭ ધરણે બેસવું નહીં.
 ૬૮ જીનું કરવો નહીં.
 ૬૯ ચોટલાદિક મારવા નહીં
 ૭૦ પલાંઠીએ બેસવું નહીં.
 ૭૧ ચાખડી પેરવી નહીં.
 ૭૨ લાંબે પગે બેસવું નહીં.

૭૩ પુકપુકી વગાડવી નહીં	૭૯ મલ યુદ્ધ કરવો નહીં.
૭૪ કાદવ ન કરવો.	૮૦ વૈધકર્મ કરવો નહીં.
૭૫ અંગનીરજ ઉડાડવી ન	૮૧ વ્યાપાર કરવો નહીં.
૭૬ મૈથુન સેવવું નહીં.	૮૨ સચ્ચા પાથરવી નહીં.
૭૭ જુગદું રમવું નહીં.	૮૩ આહાર રાખવો નહીં.
૭૮ ભોજન કરવો નહીં.	૮૪ સ્નાન કરવો નહીં.

એ ચોરાસી આસાતના તે જન પૂજાદિક કાર્ય વિના શરીર સુશ્રૂષાદિકને અર્થે કરે તો આસાતના જાણવી માટે તમો ત્યાગ કરી આશા રૂચી થઈ આસાતના રહીત થકા જન મંદિરને વિષે પ્રવર્તવું.

સાત નયના નામ.

- ૧ નેગમ નય, ૨ સંગ્રહ નય, ૩ વ્યવહાર નય.
 ૪ શુભસુત્રનય, ૫ શબ્દ નય, ૬ સમભિરૂઢ નય,
 ૭ એવંશુત નય.

આર નિર્દેષના નામ.

- ૧ નામ નિર્દેષ. ૩ દ્રવ્ય નિર્દેષ.
 ૨ સ્થાપના નિર્દેષ. ૪ ભાવ નિર્દેષ.

આર કારણના નામ.

- ૧ ઉપાધાન કારણ. ૩ અસાધારણ કારણ.
 ૨ નિમિત્ત કારણ. ૪ અપેક્ષા કારણ.

આઠ મદના નામ.

- ૧ જાતિ મદ.   ૨ કુલ મદ.   ૩ બલ મદ.
૪ રૂપ મદ.   ૫ શ્રૂત મદ.   ૬ તપ મદ.
૭ લાલ મદ,   ૮ ઐશ્વર્ય મદ.

અથ માંજલિકના નામ.

- ૧ આરીસો.   ૨ ભદ્રાસન.   ૩ વર્ધમાન.
૪ શ્રી વત્સ.   ૫ મત્સયુગ્મ.   ૬ પ્રધાન કુંભ.
૭ સાથીઓ.   ૮ નંવાવર્ત.

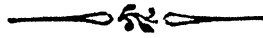
શ્રાવકના બાર વ્રતના નામ.

૧ સ્થૂલ પ્રણાતિપાત વિ રમણવ્રત.	૬ હીંગ પરિમાણ વ્રત.
૨ સ્થૂલ મૃખાવાદ વિ રમણવ્રત.	૭ ભોગોપ ભોગ પરિમાણ.
૩ સ્થૂલ અદત્તાદાન વિ०	૮ અનર્થ દંડવિરમણ વ્રત.
૪ મેથુન વિરમણ વ્રત.	૯ સામાયીક વ્રત.
૫ પરિગ્રહ પરિમાણ વ્રત.	૧૦ દસાવગાસિક વ્રત.
	૧૧ પોષ્પધોપવાસ વ્રત.
	૧૨ અતિથી સંવિભાગ વ્રત.

ઘૌઠ ગુણ ઠાણના નામ.

૧ મિથ્યાત્વ ગુણ ઠાણું.	૩ મિશ્ર ગુણઠાણું.
૨ સાસ્વાદન ગુણ ઠાણું.	૪ અવિરતિસમ્યક દ્વષ્ટી.

૫ દેશ વિરતિ ગુણ ઠાણુ.	૧૦ સૂક્ષ્મ સંપરાય ગુણ૦
૬ પ્રમત ગુણ ઠાણુ.	૧૧ ઉપશંત મોહ ગુણ૦
૭ અપ્રમત ગુણ ઠાણુ.	૧૨ શીણ મોહ ગુણ૦
૮ નિવૃત્તિ ખાદર ગુણ૦	૧૩ સયોગી ઢેવલી ગુણ૦
૯ અનિવૃત્તિખાદર ગુણ૦	૧૪ અયોગી ઢેવલી ગુણ૦
સમૂહસંદિર્ઘ્ન મનુષ્યને ઉપજવાના ઔદ્ધૃત્યનાંક.	

૧ વડિ નીતિ માહે.	૮ લધુનીતિ માહે.
૨ શ્લેષ્મંમાહે.	૯ સુક પુદ્ગલ માહે.
૩ નાસિકાના મલ માહે.	૧૦ સાડે સુવાવીર્ય માહે.
૪ વમન માહે.	૧૧ સ્ત્રિ પુરુષને સંયોગે.
૫ પિત માહે.	૧૨ નગરના ખાલ માહે.
૬ પિર માહે.	૧૩ સર્વ અસુચીસ્થાનમાં.
૭ રક્ત માહે.	૧૪ મૃતકલેવર માહે.

સાધુના સતાવીશ ગુણના નામ.

- ૫ પ્રણાતિપાતવિરમણાદિકપાંચમહાવ્રત.
 ૬ રાત્રી લોભન વિરમણ વ્રત.
 ૧૨ છ કાયના જીવોની રક્ષા કરે તે છ ગુણ.
 ૧૭ પાંચ ઇન્દ્રીયનો નિગ્રહ કરે તે પાંચ ગુણ.
 ૧૮ લોભનુ જય. ૧૯ ક્ષમા રાખે.
 ૨૦ ભાવ વિશુદ્ધ એટલે ચિત્ત નિર્મલતા.

છ દર્શનનાં નામ.

- ૧ જૈન દર્શન. ૨ મીમાંસિક દર્શન. ૩ બૌદ્ધ દર્શન.
૪ નૈયાયિક દર્શન. ૫ વૈશેષિક દર્શન. ૬ શાંખ્ય દર્શન.

છ ભાષાનાં નામ.

- ૧ સંસ્કૃત ૨ પ્રાકૃત ૩ સૌરસેની
૪ માગધી ૫ પૈશાચિકી ૬ અપભ્રંસી
અઠવાર્તના ચૌદરત્નમાં સાત એકેન્દ્રી રત્ન છે
તેના નામ.

- ૧ ચક્રરત્ન ૨ છત્રરત્ન ૩ ચંચર્મરત્ન ૪ દંડરત્ન
૫ અસીરત્ન ૬ મણિરત્ન ૭ કાંગણીરત્ન
સાત પંચેન્દ્રી રત્નનાં નામ.

- ૧ સેનાપતિરત્ન ૨ ગાથાપતિરત્ન ૩ સૂત્રધારરત્ન
૪ પુરોહિતરત્ન ૫ સ્ત્રી રત્ન ૬ અશ્વરત્ન ૭ ગજરત્ન

અથ કાલ પ્રમાણ.

- ૧ પ્રથમ અતી સૂક્ષ્મ કાલને એકન્દ્રસમય કહીએ.
૨ તેવા અસંખ્યાંતા સમયે એક આવલીકા થાય.
૩ તેવી (૧૬૭૭૭૨૧૬) આવલીયે એક મૂહુર્ત થાય.
૪ ત્રીસ મૂહુર્તે દીવસ એવે એક અહો રાત્ર થાય.
૫ પંદર અહો રાત્રે એક પખવાડીયું થાય.

૬ એ પખવાડીયે એક મહીનો થાય.

૭ ખાર મહીને એક વર્ષ થાય.

૮ તેવા (૭૦૫૬૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦) વર્ષે એક પુર્વ થાય

૯ તેવા અસંખ્યાતા પૂર્વે એક પલ્યોપમ થાય તે આવી રીતે:—ચાર માઉ ઉંડો અને ચાર માઉ પોહોલો વાટલાકારે ત્રણ ચોજન બજરી પરિધી વાલો એક પલ્યકલ્પવો. તેમાં ઉતર કુરં ખેતના યુગલિયાના રોમ એવા સૂક્ષ્મ છે કે તે ૪૦૯૬ રોમ એકઠા કરીયે તેવારે કર્મભૂમિ મનુષ્યનો એક વાલ થાય એવા તે યુગલિયાના સૂક્ષ્મ રોમ છે તે રોમ લંબાઈયે એક તસુનો લઈને તેના સાત વખત આઠ આઠ કટકા કરીયે તેવારે (૨૦૯૭૧૫૨) કટકા થાય તેવા કટકે કરી પૂર્વોક્તિ પાલો જરીને પછી તે એકેક કટકો શો શો વર્ષને આંતરે કાઢતાં જવારે તે પલ્ય ખાલી થાય તેવારે સંખ્યાતા વર્ષ થાય તેને બાદર પલ્યોપમ કહીયે. અને તે પુર્વોક્તિ એકેક રોમ ખંડના અસંખ્યતા ખંડ કરીને તેવા ખંડે તે પૂર્વોક્તિ દૂપ એવી રીતે ઠાસીને જરવો કે તેના ઉપરથી ચક્રવૃત્તિની સેન્યા આલી જય તો પણ તે હખાય નહીં પછી તે એકેક સૂક્ષ્મ ખંડ શો શો વર્ષે કાઢતાં અસંખ્યાતા પૂર્વ વ્યતિ ક્રમે છે તે તે પલ્ય ખાલી થાય તેવારે એક પલ્યોપમ થાય.

૧૦ દશ કાડા કાડી પલ્યોપમે એક સાગરો પમ થાય

૧૧ દશ કાડા કાડી સાગરોપમે એક અવસર્પિણી થાય.

૧૨ દશ કાડા કાડી સાગરોપમે એક ઉત્સરપિણી થાય.

૧૩ ઉત્સર્ગિણી અવસરપિણી મલી એક કાલ ચક્ર થાય.

૧૪ અનંતા કાલ ચક્રે એક પુદ્ગલ પરાવર્ત થાય.

એવા અનંતા પુદ્ગલ પરાવર્ત સંસારમાં પરિભ્રમણ કરતાં જીવને વ્યતિ ક્રમ્યા થાય.

શ્રાવકને નીત્ય પ્રત્યે ઐદ નિયમ ધારવા તેનાં નામ.

૧ સમેત પરિમાણ	૮ વાહન પરિમાણ
૨ દ્રવ્ય પરિમાણ	૯ સચ્ચા પરિમાણ
૩ વિગય પરિમાણ	૧૦ વિલેપન પરિમાણ
૪ ઉપાનહ પરિમાણ	૧૧ બ્રહ્મચર્ય પરિમાણ
૫ તંબોલ પરિમાણ	૧૨ દિસિ પરિમાણ
૬ વસ્ત્ર પરિમાણ	૧૩ સ્નાન પરિમાણ
૭ પુષ્પભોગ પરિમાણ	૧૪ ભાત પાણીનો પરિમાણ

દશ પચ્ચખાણનાં નામ તથા તે પચ્ચખાણ કયાથી

કેટલો નરકાયુ ત્રૂટે તે કહ્યું છે.

પચ્ચખાણનાં નામ	નરકાયુ ત્રૂટવાની સંખ્યા.
૧ નવકારસીથી	એકસો વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૨ પોરિસીથી.	એક હજાર વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૩ સાઠ પોરિસીથી.	દશ હજાર વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૪ પુરિમઠ્ઠીથી	એકલાખ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.

૫ એકાસનથી.	દશલાખ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૬ નીવીથી.	એક કોડ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૭ એકલઠાણાથી.	દશ કોડ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૮ એકલ દત્તિથી.	શેા કોડ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૯ આયંખીલથી.	હજાર કોડ વર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.
૧૦ ઉપવાસથી.	દશસહસ્ર કોડવર્ષ નરકાયુ ત્રૂટે.

અથ સમવસરણુમધ્યેની પાર પરખદાનાં નામ.

- ૩ એક ગણધરની, ખીજી વિમાનવાસી દેવાંગનાની,
ત્રીજી સાધવીની, એ ત્રણ પરખદા. અગ્નિકૂણે બેસે.
- ૩ એક જ્યોતિષીની દેવીની, ખીજી વ્યંતરની દેવીની,
ત્રીજી ભુવનપતિની દેવીની, એ ત્રણ પરખદા નૈરત૦
- ૩ એક જ્યોતિષી દેવોની, ખીજી વ્યંતર દેવોની, ત્રીજી
ભુવનપતિ દેવોની, એ ત્રણ પરખદા વાવ્ય કૂણે બેસે.
- ૩ એક વૈમાનીકદેવતાની, ખીજી મનુષ્યની, ત્રીજી મનુ-
ષ્યની સ્ત્રીયોની, એ ત્રણ પરખદા ઈશાન કૂણે બેશે.

અથ છ તથા પાંચ સમ્યક્ત્વનાં નામ.

૧ દ્રવ્ય સમ્યક્ત્વ.	૪ ભાવ સમ્યક્ત્વ.
૨ નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ.	૫ વ્યવહાર સમ્યક્ત્વ.
૩ નિસંગ સમ્યક્ત્વ.	૬ ઉપદેશ સમ્યક્ત્વ.
૧ ક્ષાયોપ શમિક.	૩ ક્ષાયક.
૨ ઉપશમિક.	૪ સાસ્વાદન. ૫ વેદક.

ચાર વીકથાનાં નામ.

૧ સ્ત્રી કથા. ૨ ભોજન કથા. ૩ દેસ કથા. ૪ રાજ કથા.

પાંચ સમયવાયના નામ.

૧ કાલ વાદી. ૨ સ્વભાવ વાદી. ૩ નિયત વાદી.
૪ પૂર્વકૃત તે કર્મવાદી. ૫ પુરૂષાકાર તે ઉદ્યમ વાદી.
ધર્મમાં અંતરાય કરનારા તેર કાઠીયાનાં નામ.

૧ આલસ. ૨ મોહ. ૩ અવરણ વાદ્યોલ. ૪ અહં-
કાર આણવું. ૫ ક્રોધ કરવો. ૬ પ્રમાદ કરવો.
૭ કૃપણતા. ૮ ગુરૂ ભય. ૯ શોક રાખવા. ૧૦ અજ્ઞાન.
૧૧ અતીરતા. ૧૨ કુતુહલ બેવા. ૧૩ તીવ્રવિષયા-
લિલાખ.

પાંચ પ્રકારે મીથ્યાત્વનાં નામ.

૧ અંભી અહીક તે જ પોતાની મતિમાં આવ્યું તે સાચુ
૨ અનભી અહિક તે સર્વ ધર્મ સારા છે એવી ખુદ્ધિ.
૩ આભિનિદેશ તે બાણી ખૂજીને જુહું બોલવું.
૪ સંશયિક તે સિદ્ધાંત વિચાર વિશે સંદેહ રાખવા.
૫ અનાભોગિક તે અબણપણે કાંઈ સમજ નહીં.
અથવા એકંદ્રિયાદિક સર્વ જીવને એમિથ્યાત્વ છે.

સ્વાધ્યાયનાં પાંચ પ્રકાર કહેછે,

- ૧ જે ગુરુસમિપેં શિષ્ય વાંચે તે વાંચના.
- ૨ જે શુભ ભાવે સૂત્રના વિચાર પૂછીયેં તે પૃચ્છના.
- ૩ જે ભણેલા સૂત્રનું ગુણવું તે પરિચક્ષણ.
- ૪ જે રદ્ય માંહે સૂત્રનાં વિચાર ચિંતવવા તે અનુપ્રેક્ષા.
- ૫ જે પરને ધર્મ કથા સંભલાવીયે તે ધર્મ કથા.

પાંચ પ્રકારના દેવ કહ્યા છે તેનાં નામ.

- ૧ પંચેંદ્રિય તિર્યચ અથવા મનુષ્ય, જેણે દેવાયુ ખાંધ્યું હોય તે દેવતાપણુ ઉપજશે, તેને દ્રવ્ય દેવ કહીયેં.
- ૨ જે ચક્રવાર્તિ હોય, તેને નરદેવ કહીયેં.
- ૩ શ્રી અણુગાર સાધુને ધર્મદેવ કહીયેં.
- ૪ શ્રી અરિહંત દેવને દેવાધદેવ કહીયેં.
- ૫ ભવનપત્યાદિક ચાર નિઃકાયના દેવ કહીએ.

અથ શીખમણના બોલ આઠ.

- ૧ દયા પાલે તે દાનેસરી.
- ૨ ધર્મ આચાર પાલે તે જ્ઞાની.
- ૩ પાપથી ડરે તે પંડીત.
- ૪ પાંચ ઈંદ્રીયો વસ કરે તે સુરવીર.
- ૫ સત્ય વચન બોલે તે સિંહ જવો.
- ૬ પરઉપકાર કરે તે ધનવાંત.
- ૭ કુલછંનનો ત્યાગ કરે તે ચતુર.
- ૮ નિરધન સાથે સ્નેહ પાલે તે મિત્ર.

આઠ વાતો જીતવી દુર્લભ છે.

- ૧ મોહની કર્મ જીતવું દુર્લભ.
- ૨ પાંચદ્રીમાં રસેંદ્રીને વસ રાખવો દુર્લભ.
- ૩ ત્રણ યોગમાં મનનો યોગ જીતવો દુર્લભ.
- ૪ યૌવન અવસ્થામાં શીયલ પાત્રવો દુર્લભ.
- ૫ કાયરને સાધુપણે પાલવો દુર્લભ.
- ૬ કપાણને દાન દેવો દુર્લભ.
- ૭ અભીમાનીને ક્ષમા કરવી દુર્લભ.
- ૮ તરણ અવસ્થામાં ઇંદ્રીયો વસ કરવી દુર્લભ.

દયાના આઠ ખોલ.

- ૧ જમ બિહિતાને સરણનો આધાર.
- ૨ પંખીને આકાશનો આધાર.
- ૩ તૃષાવંતને પાણીનો આધાર.
- ૪ ભુખ્યાને ભોજનનો આધાર.
- ૫ સસુદ્રમાં યુકતાને પાણીયાનો આધાર.
- ૬ ચતુર પદને થાનકનો આધાર.
- ૭ રોગીને ઔષધની આધાર.
- ૮ ભુલપાને સાર્ય વાહનો આધાર તેમ ભવ્ય જીવને દયાનો આધાર જાણવો.

અથ સુતક વિચાર લિખ્યતે.

પ્રથમ કોઈના ઘેર જન્મ થાય તે વિષે.

- ૧ પુત્ર જન્મે દીન ૧૦ નો સુતક જાણવો.

- ૨ પુત્રિ જન્મે દીન ૧૧ નો સુતક જાણવો.
 ૩ બાર દિવસ ધરના માણસ દેવ પુજા કરે નહીં.
 ૪ ચારા જમતા હોય તો બીજના ધરના પાણીથી જીન પુજા કરે.
 ૫ પ્રસવનાર સ્ત્રી માથે ૧ સુધી પ્રતીમાદિકનો દર્શન કરે નહિં, તથાદીન ૪૦ સુધી જીન પુજા ન કરે, સાધુને વોહારાવે નહિં, એમ વિચાર સાર પ્રકરણ મધે કહ્યો છે.
 ૬ ધરના ગોત્રીને દીન ૫ નો સુતક જાણવો.
 ૭ વ્યવહાર ભાષ્યની મલયગિરી કૃત ટીકા મધે જન્મનો સુતક દીન ૧૦ નો કહ્યો છે.
 ૮ ઘોડી ઉઠણી ભેંસ ધરમાં પ્રસવેતો દીન ૧ નો સુતક કહ્યો છે.
 ૯ ભેંસ પ્રસવે તો દીન ૧૫ પછે દુધ કલપે.
 ૧૦ ગાય પ્રસવે તો દીન ૧૦ પછે દુધ કલપે.
 ૧૧ છાલીનો દુધ દીન ૮ પછે કલપે.

રતુવંતી સ્ત્રી વીષે.

- ૧ દીન ૩ સુધી ભંડાદીકને છિયે નહિં.
 ૨ દીન ૪ લગે પડી કમણાદિક કરે નહીં પણ તપસ્યા કરે તે લેખે લાગે.
 ૩ દીન ૫ પછે જીન પુજા કરે.
 ૪ રૌગાદિક કારણે ત્રણ દીવસ તિથ્યા પછે રૂધિર દીઠામાં આવે તેનો દોસ નથી વિવેક કરી પવિત્ર થઈ પ્રતિ-
 માદિક જીન દર્શન અગ્ર પુજાદિક કરે તથા સાધુને